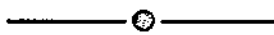

T. B. M. M. TUTANAK DERGİSİ

36 ncı Birleşim
21 . 7 . 1999 Çarşamba

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	524
II. - GELEN KÂĞITLAR	525
III. - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	528
A) GÜNDEMĐĐŐ KONUŞMALAR	528
1. - Erzincan Milletvekili Sebahattin Karakelle'nin, son günlerde yurt genelinde ve Erzincan İlinde turmanma eğilimi gösteren terör olayları ve Başbağlar katliamına ilişkin gündemdişi konuşması	528:530
2. - Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'nun, 1998-1999 öğretim yılına değerlendirilmesi ve eğitim sorunlarına ilişkin gündemdişi konuşması	530:532
3. - Denizli Milletvekili Beyhan Aslan'ın, Denizli'de yaşanan tekstil krizine ilişkin gündemdişi konuşması	532:533
B) TEZKERELER VE ÖNERGELER	533, 541
1. - Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Turizm Bakanı Erkan Mumcu'ya, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Rüştü Kâzım Yücelen'in vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/290)	533:534
2. - Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Devlet Bakanı Hasan Gemici'ye, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Mustafa Yılmaz'ın vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/291)	534
3. - Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Devlet Bakanı Şükür Sina Gürel'e, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Fikret Ünlü'nün vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/292)	534

4. - Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Devlet Bakanı Tunca Toskay'a, dönüşüne kadar, Ulaştırma Bakanı Enis Öksüz'ün vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/293) 534
5. - Kosova'ya gidecek olan Dışişleri Bakanı İsmail Cem'e, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Şükri Sina Gürel'in vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/294) 534:535
6. - Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Başbakan Bülent Ecevit'e dönüşüne kadar, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Devlet Bahçeli'nin vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/295) 535
7. - Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mustafa Cümhur Erstümer'e, dönüşüne kadar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Yaşar Okuyan'ın vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/296) 535
8. - Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Millî Savunma Bakanı Sabahattin Çakmakoglu'na, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Ramazan Mirzaoglu'nun vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/297) 535:536
9. - Kırgızistan Cumhuriyetine gidecek olan Tarım ve Köyişleri Bakanı Hüsnü Yusuf Gökalp'e, dönüşüne kadar, Sanayi ve Ticaret Bakanı Ahmet Kenan Tanrıkulu'nun vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/298) 536
10. - Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Dışişleri Bakanı İsmail Cem'e, dönüşüne kadar, Kültür Bakanı M. İstemihan Talay'ın vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/299) 536
11. - Tekirdağ Milletvekili Bayram Fırat Dayanıklı'nın (6/17) esas numaralı sözlü sorusunu geri aldığına ilişkin önergesi (4/9) 541:542
- C) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ** 536
1. - Çankırı Milletvekili Hüseyin Karagöz ve 21 arkadaşının, Çankırı ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/42) 536:538
2. - Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 24 arkadaşının, zeytin ve zeytinyağı üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/43) 538:540
3. - Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 31 arkadaşının; MGK için hazırladığı iddia edilen bir rapor konusunda Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/44) 540:541
- IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER** 542
1. - İthalata Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Sanayi ve Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/463) (S. Sayısı : 41) 542:552
2. - Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/409) (S. Sayısı : 29) 552:584

3. - Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanunu ile Askerlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/434) (S. Sayısı : 39) 584:599
4. - Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı; Bolu Milletvekili Avni Akyol, 22.6.1965 Tarihli ve 633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Ek Bir Madde Eklenmesiyle İlgili Kanun Teklifi ile Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin, Millî Eğitim Temel Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair ve 22.6.1965 Tarihli ve 633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Ek Bir Madde Eklenmesiyle İlgili Kanun Teklifleri ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/496, 2/177, 2/184, 2/185) (S. Sayısı : 51) 599:615
- V. - SORULAR VE CEVAPLAR 616**
- A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI 616**
1. - Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nun, Şırnak ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde su ve kanalizasyon altyapı sorunları ile ilgili bir çalışma olup olmadığına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Mustafa Yılmaz'ın yazılı cevabı (7/71) 616:617
2. - Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak ve Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki karayollarının ıslahı ile ilgili bir çalışma olup olmadığına ilişkin sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Koray Aydın'ın yazılı cevabı (7/76) 617:632
3. - Kırkkale Milletvekili Kemal Albayrak'ın, ÖSS soru kitapçıklarının çıkarılması olayıyla ilgili iddialara ilişkin Başbakanın sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu'nun yazılı cevabı (7/95) 633:634
4. - İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, TEAŞ Genel Müdürlüğü Yağatan Termik Santrali lojman inşaatını yapan firmaya ilişkin sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Koray Aydın'ın yazılı cevabı (7/100) 634:635
5. - Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, Alevi-Bektaşî Şiirleri Antolojisi adlı kitaba ilişkin sorusu ve Kültür Bakanı M. İstemihan Talay'ın yazılı cevabı (7/115) 635:637
6. - Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, Garp Linyitleri İşletmesine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mustafa Cumhur Ersoy'un yazılı cevabı (7/144) 637:638
7. - Siirt Milletvekili Ahmet Nurettin Aydın'ın, külliye inşaatında kullanılmak üzere Siirt Valiliğine tahsis edilen ödeneğe ve Ziyaret Beldesinde bulunan vakıf eserlerinin korunmasına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Yüksel Yalova'nın yazılı cevabı (7/145) 638:640
8. - Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün, Balıkesir Kültür Sarayı inşaatına ilişkin sorusu ve Kültür Bakanı M. İstemihan Talay'ın yazılı cevabı (7/170) 640
9. - Diyarbakır Milletvekili Ömer Vehbi Hatipoğlu'nun bu sene ilk defa yapılacak olan Devlet Memurluğu Sınavına ilişkin Başbakanın sorusu ve Devlet Bakanı Şükrü Sina Gürel'in yazılı cevabı (7/175) 641:642
10. - Şanlıurfa Milletvekili Zülfikar İzol'un, Şanlıurfa'ya bağlı köy ve ilçelerin içmesuyu ile yol ihtiyaçlarına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Mustafa Yılmaz'ın yazılı cevabı (7/201) 642:643

L - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak iki oturum yaptı.

Kırıkkale Milletvekili Nihat Gökbulut'un, 18.7.1999 tarihinde Kırıkkale'de meydana gelen sel felaketi ve tabii afetlere karşı alınacak önlemlere ilişkin gündem dışı konuşmasına, Sağlık Bakanı Osman Durmuş cevap verdi.

Van Milletvekili Hüseyin Çelik, Van Yüksek İhtisas Hastanesinin sorunlarına ilişkin, Konya Milletvekili Faruk Bal'da, adli tatilin başlaması münasebetiyle, Gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Erzurum Milletvekili Lütfü Esengün ve 20 arkadaşının, Doğu Anadolu'nun bölgesel kalkınması ve Doğu Anadolu Projesi (DAP) konusunda genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/3) ile,

İstanbul Milletvekili Ziya Aktaş ve 50 arkadaşının, Türkiye'nin bilgi ve bilgi teknolojisi kaynaklarının etkin kullanımı (10/40),

Adana Milletvekili Yakup Budak ve 21 arkadaşının, Adana İlinin sınırlarını, tarımsal, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi (10/41),

Amacıyla birer Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri,

Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergelerin gündemde yerini alacağı ve öngörüşmelerinin, sırasında yapılacağı açıklandı.

Ankara Milletvekili Saffet Arkan Bedük, Sakarya Milletvekili Nevzat Ercan ve İçel Milletvekili Turhan Güven'in, özürümlerin sorunlarının giderilmesiyle ilgili (2/88) esas numaralı kanun tekliflerini ve,

Samsun Milletvekili Musa Uzunkeya'nın, (6/35) esas numaralı sözlü soru önergesini,

Geri aldıklarına ilişkin önergeleri okundu; Plan ve Bütçe Komisyonunda bulunan teklif ile sözlü soru önergesinin geri verildiği bildirildi.

İstanbul Milletvekili Şadan Tuzcu'nun, Milli Savunma,

Ordu Milletvekili Şükri Yürür'ün, Dilekçe,

Komisyonu üyeliklerinden çekildiklerine ilişkin önergeleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde :

Türkiye-Almanya,

Türkiye-Avustralya,

Türkiye-Çin,

Türkiye-İsrail,

Türkiye-Pakistan,

Türkiye-Rusya

Dostluk grupları kurulmasına ilişkin Başkanlık tezkeresi ve,

Genel Kurulun 20.7.1999 Salı günü (bugün) 15.00-19.00, 20.00-22.00; 21.7.1999 Çarşamba, 22.7.1999 Perşembe ve 23.7.1999 Cuma günleri 14.00-19.00, 20.00-22.00 saatleri arasında çalışmalarını sürdürmesine; 20.7.1999 Salı ve 21.7.1999 Çarşamba günleri sözlü sorular ile diğer denetim konularının görüşülmesine; 20.7.1999 Salı ve 23.7.1999 Cuma günlerinde de kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesine, 10 uncu sraya kadar olan tasarı ve tekliflerin 23.7.1999 Cuma günü saat 22.00'ye kadar bitirilememesi halinde saat 22.00'den sonra da çalışmalara devam edilerek, bu tasarı ve tekliflerin görüşmelerinin bitirilmesine;

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 18 inci sırasında bulunan 41 sıra sayılı kanun tasarısının bu kısmın 2 nci sırasına, 8 inci sırasında yer alan 29 sıra sayılı kanun tasarısının 3 üncü sırasına, 16 ncı sırasında yer alan 39 sıra sayılı kanun tasarısının 4 üncü sırasına, 19.7.1999 tarihli gelen kâğıtlarda yayımlanan ve aynı tarihte dağıtılan 51 sıra sayılı kanun tasarısının 48 saat geçmeden 5 inci sırasına, 52 sıra sayılı kanun tasarısının 6 ncı sırasına, 20.7.1999 tarihli gelen kâğıtlarda yayımlanan ve aynı tarihte dağıtılan 60 sıra sayılı kanun tasarısının 7 nci sırasına, 59 sıra sayılı kanun tasarısının 8 inci sırasına ve 19.7.1999 tarihli gelen kâğıtlarda yayımlanan ve aynı tarihte dağıtılan 54 sıra sayılı kanun tasarısının 9 uncu sırasına alınmasına;

İlişkin DSP, MHP ve ANAP Gruplarının müşterek önerisi, yapılan görüşmelerden sonra, Kabul edildi.

Millî Savunma Komisyonunda boş bulunan üyeliğe Ordu Milletvekili Şükrü Yürtür,

Dilekçe Komisyonunda boş bulunan üyeliği de İstanbul Milletvekili Şadan Tuzcu, ANAP Grubunca aday gösterilerek seçildiler.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının :

1 inci sırasında bulunan, Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Yapan Taşıtlarda Çalışan Taahhüt Personelinin Çalışmalarına İlişkin Avrupa Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısının (1/301) (S. Sayısı : 22) görüşmelerine devam olunarak, yapılan açık oylama sonucunda kabul edildiği ve kanunlaştığı açıklandı.

2 nci sırasında bulunan, İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı (1/463) (S. Sayısı : 41) üzerinde bir süre görüşülerek 11 inci maddesine kadar kabul edildi.

21 Temmuz 1999 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere, birleşime 22.02'de son verildi.

Nejat Arseven
Başkanvekili

Cahit Savaş Yazıcı
İstanbul
Kâtip Üye

Tevhit Karakaya
Erzincan
Kâtip Üye

Hüseyin Çelik
Van
Kâtip Üye

II. - GELEN KÂĞITLAR

No. : 36

21.7.1999 Çarşamba

Teklifler

1.- Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak'ın; Kırıkkale'de Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi (2/188) (İçişleri ve Plan ve Bütçe komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.7.1999)

2.- Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük'ün; Türk Tekniker Odaları Birliği Kuruluşu Hakkında Kanun Teklifi (2/189) (Adalet ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.7.1999)

3.- Ağrı Milletvekili Nidai Seven ve 73 Arkadaşının; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/190) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.7.1999)

4.- Elazığ Milletvekili Ahmet Cemil Tunç'un; Elazığ İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi (2/191) (İçişleri ve Plan ve Bütçe komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.7.1999)

Raporlar

1.- Türkiye Cumhuriyeti ve Moldova Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/312) (S.Sayısı: 43) (Dağıtma tarihi: 21.7.1999) (GÜNDEME)

2.- Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Anlaşması ile İlgili Ek Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/322) (S.Sayısı: 44) (Dağıtma tarihi: 21.7.1999) (GÜNDEME)

3.- Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında 4 Temmuz 1966 Tarihinde Brüksel'de İmzalanan Sosyal Güvenlik Hakkındaki Genel Sözleşmenin Revizyonu ile İlgili Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/338) (S.Sayısı: 46) (Dağıtma tarihi: 21.7.1999) (GÜNDEME)

4.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kanada Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/350) (S.Sayısı: 47) (Dağıtma tarihi: 21.7.1999) (GÜNDEME)

5.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/354) (S.Sayısı: 48) (Dağıtma tarihi: 21.7.1999) (GÜNDEME)

6.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/356) (S.Sayısı: 49) (Dağıtma tarihi: 21.7.1999) (GÜNDEME)

7.- Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/372) (S.Sayısı: 50) (Dağıtma tarihi: 21.7.1999) (GÜNDEME)

8.- Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/396) (S.Sayısı: 53) (Dağıtma tarihi: 21.7.1999) (GÜNDEME)

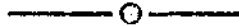
9.- Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Milli Savunma ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/461) (S.Sayısı: 55) (Dağıtma tarihi: 21.7.1999) (GÜNDEME)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Çankırı Milletvekili Hüseyin Karagöz ve 21 arkadaşının, Çankırı İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğüün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/42) (Başkanlığa geliş tarihi: 8.7.1999)

2.- Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 24 arkadaşının, zeytin ve zeytinyağı üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğüün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/43) (Başkanlığa geliş tarihi: 9.7.1999)

3.- Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 31 arkadaşının, MGK için hazırlandığı iddia edilen bir rapor konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğüün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/44) (Başkanlığa geliş tarihi: 1.7.1999)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 14.00

21 Temmuz 1999 Çarşamba

BAŞKAN : Başkanvekili Nejat ARSEVEN**KÂTİP ÜYELER : Cahit Savaş YAZICI (İstanbul), Hüseyin ÇELİK (Van)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 36 ncı Birleşimini açıyorum.

Toplantı yetersayı vardı; görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce, üç arkadaşına gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, terör olayları ve Başbağlar katliamı hakkında söz isteyen Erzincan Milletvekili Sebahattin Karakelle'ye aittir.

Buyurun Sayın Karakelle. (DYP sıralarından alkışlar)

III. – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) GÜNDEM DİŞİ KONUŞMALAR**

1. – Erzincan Milletvekili Sebahattin Karakelle'nin, son günlerde yurt genelinde ve Erzincan İlinde tırmanma eğilimi gösteren terör olayları ve Başbağlar katliamına ilişkin gündem dışı konuşması

SEBAHATTİN KARAKELLE (Erzincan) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son günlerde, yurt genelinde ve Erzincan İlimizde tırmanma eğilimi gösteren terör olaylarıyla ilgili olarak söz almış bulunuyorum; şahsım ve tüm şehit aileleri adına Yüce Heyetimizi saygıyla selamlıyorum.

Bilindiği gibi, cumhuriyetin kuruluşundan beri uğradığımız en büyük millî felaket doğu ve güneydoğuda halen devam eden terördür. Batu'nun şimdiye kadar, Türkiye'ye uyguladığı politikaların, kurdukları sulanan, uzadıkça budanan politikalar olduğunu hepimiz biliyoruz.

Terör, son on yılda, ülkemizin -doğrudan veya dolaylı olarak- 200 milyar dolarını alıp götürmüştü, 30 000 insanımızı kurban almıştır. Halkımızın inancı ve sağduyusu sayesinde, mesele, Türk-Kürt çatışmasına dönüşmemiştir; ancak, üzülerek belirtirim ki, olayın, doğulu-batılı, Türk-Kürt kavgasına dönüşmesine ya da karşılıklı nefret ve kin duygularının arttığı bir vasatın oluşmasına yönelik gayretlerin az olmadığı da bir hakikattir.

Terörün devam etmesi halinde, söz konusu gayretlerin sonuç almasından şahsen endişe ediyorum.

Terörü önlemeye yönelik olarak güvenlik güçlerimizin cansiparane gösterdikleri çabayı takdir ediyor ve alkışlıyoruz; ne var ki, meselenin bununla bitmediği ve bitmeyeceği de malumdur. Özellikle siyasî otoritenin, konunun ekonomik, siyasî, sosyal, psikolojik ve dinî boyutlarını ele alarak çözümler üretmesi kaçınılmazdır.

Bu girişten sonra, içimizde bir yara olarak kalan Başbağlar katliamına ve son on gün içerisinde Erzincanımızın Refahiye İlçesine bağlı Topağaç ve Aydoğan Köyleri ile bu akşam haber aldığımız, Çağlayan Beldemize yapılan ve yüreğimizi dağıtayan hain saldırılara değinmek istiyorum.

1993 yılının 5 Temmuzunda, Erzincanımızın Kemalîye İlçesine bağlı, Osmanlıya asırlardır uçbeyliği yapmış Başbağlar Köyümüz, kendilerini PKK'lı olarak tanıtan 100 kişilik eşkiya grubu tarafından basılarak ateşe verilmiş, bir tarih yok edilmiş, masumların çığlıkları dağları bile ağlatmış. Sonuçta, 33 şehit, 100'e yakın yetim çocuk ve kül haline gelen tarihî hatıralarla dolu 195 ev, ye-

rinde yeller esen bir okul ve tekrar, şahadetleri dinin temeli olan ezanı Muhammediyle kucaklaşmak için ayakta kalmaya direnen bir minare; 5 Temmuz 1993'te, Başbağlarımızdaki tablo maalesef budur. Acımız sonsuzdur; yüreklerimizdeki ateş, benzerlerinin de ilave olmasıyla, her gün biraz daha bağrımızı yakmaktadır.

Vatanın bölünmez bütünlüğüne verdikleri can ve döktükleri kanla damgasını vuran aziz Başbağlar halkının devletine olan güvenleri tamdır. Devletimiz de, büyüklüğünü, Başbağlarımızı yeniden imar ederek zaten göstermiştir. Ancak, büyük cihan padişahı Yavuz Sultan Selim Han'ın fermanı ile Başbağlar'a yerleşen yüreği yaralı hemşerilerimiz, en çok adaletin tecelli etmediğine, katillerin hâlâ bulunup cezalandırılmamasına üzülüyorlar. Ben de, bu konuda, yetkilileri daha sıkı görev davet ediyorum. Şahitlerimizin geride bıraktıkları öksüz yavruları, Alilerin, Ahmetlerin, Mustafaaların, tüm şehit analara, Başbağlar'da eşini ve oğlunu kaybeden, hayatta tek başına kalan Hafize Ana ve Köy Muhtarı Mahmut Taşdelen'in, Topağaç ve Aydoğan Köylerimizdeki şehit yakınlarımızın dileklerini sizlere sunmayı bir vicdan borcu kabul ediyorum. En büyük dilekleri de, şehitlerimizin kanlarının yerde kalmamasıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Erzincan'ın Başbağlar gibi kanayan bir diğer yarası da Kemah İlçemizin Yücebelen Köyüdür. Bu köyümüz değişik zamanlarda terörün hedefi olmuş, köylülerin cansıparane mücadeleleri sayesinde ki, 5 şehit verilmiş, yine de teröristler, köy ile ilgili gayelerine ulaşamamışlardır. Bu eşkıyalar, köyün 760 küçükbaş hayvanını götürmüş, sürüler bir türlü bulunamamış; neticede, köylülerimizin geçim kaynakları kuruyunca, büyük bir göç yaşanmıştır. Köylülerin bu konudaki zararları da hâlâ bugüne kadar tazmin edilememiştir.

Son olarak, hepimizin bildiği gibi, PKK'lı hainler 10 Temmuz 1999 günü Refahiye İlçemizin Topağaç Köyünün yaylasını basarak 4 vatandaşımızı hunharca şehit etmişlerdir. Aynı köy, bir yıl önce de, yine teröristlerin saldırısına uğramış, aynı ailenin 1 ferdi de saldırıda şehit edilmişti. Bu olaydan dört gün sonra, 14 Temmuz 1999 günü, yine aynı ilçemizde, Aydoğan Köyü menfur bir saldırıya uğramış, rızıklarını Dumanlı yaylalarının kuytu köşelerinde aramaktan başka çaresi olmayan 5 masum vatandaşımız zalimce katledilmiştir.

Yine, bugün aldığım haberde, Çağlayan Beldemiz, 20 Temmuz 1999 Salı günü; yani, dün akşam saldırıya uğramış, 1 vatandaşımız zalimce öldürülmüş, Geçit Beldesi Belediye Başkanımız Kemal İrmak'ın da dahil olduğu 7 vatandaşımız yaralanmıştır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Karakelle, sürenize 1 dakika ilave ediyorum; lütfen tamamlayın.

Buyurun efendim.

SEBAHATTİN KARAKELLE (Devamla) – İlk iki saldırıda da olay mahalline anında ve bizzat giderek vatandaşlarımızın acısına ortak olmaya çalıştım. Her zaman olduğu gibi, feryatlar yeri göğü ineltiyor, gözyaşları sel olup akıyordu. Bu köylerden Topağaç Köyümüz, daha önce heyelana maruz felaketzede bir köyken, şimdi de terörzede bir köy olmuştur. Köyün başka bir yere taşınması için, 1993 yılında gerekli inceleme ve yer tespiti yapılmasına rağmen, bugüne kadar somut bir adım da atılamamıştır. Mücadelenin içinde yoğrulmuş, bu konulara çok duyarlı olduğuna inandığım Sayın İçişleri Bakanımızın ve Sayın Bayındırlık ve İskân Bakanımızın bu konulara hassasiyetle yaklaşacağına inanıyor ve mağdur hemşerilerim adına destek bekliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; idam cezası verilen terör örgütünün başı Öcalan'la ilgili süreç devam ederken, bir kısım medya, ne garip bir tecessüdü ki "Apo asılsın mı, asılmasın mı" tartışmasını başlattı. Ateş düştüğü yeri yakıyor. Bu tür tartışmaları gündeme getirenler, evlatlarını, eşlerini teröre kurban vermediler; bu nedenle, Türkiye'yi ağlatan Yıldız hemşirenin çektiıklarını de bilemezler. Candan can kopmasının ne demek olduğunu onu yaşamayanlar bilemezler; ancak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın Sayın Karakelle.

Buyurun.

SEBAHATTİN KARAKELLE (Devamla) – Bu nedenle, yüreği yanan bu insanlarınımızın masumane ve haklı istekleri, yüce Türk adaleti tarafından idam cezasına çarptırılan, kan ve gözyaşıyla beslenen bebek katili Öcalan'ın idam sehpasındaki ipinin şehitlerimizimizin öksüzlerinin birisi tarafından çekilmesidir. Bu tarihi görevi yerine getirme, inşallah 21 inci Dönem milletvekili olarak bizlere nasip olacaktır.

Bu vesileyle, bir kez daha terör kurbanı şehitlerimize Allah'tan rahmet, yakınlarına sabır niyaz ediyor, yaralılarımıza acil şifalar diliyor ve beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyor, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Karakelle.

Hükümet gündemdişi konuşmaya cevap verecek mi efendim?

İÇİŞLERİ BAKANI SADETTİN TANTAN (İstanbul) – Hayır efendim.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, gündemdişi ikinci söz, 1998-1999 öğretim yılının değerlendirilmesi ve eğitimimizin sorunları konusunda söz isteyen Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'ya aittir.

Buyurun Sayın Göksu. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakikadır.

2. – *Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'nun, 1998-1999 öğretim yılının değerlendirilmesi ve eğitim sorunlarına ilişkin gündemdişi konuşması*

MAHMUT GÖKSU (Adıyaman) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 1998-1999 öğretim yılının değerlendirilmesi ve eğitimimizin sorunları hakkında söz almış bulunmaktayım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bir öğretim yılını daha geride bıraktık; ama, geride bıraktığımız öğretim yılı, Türk eğitim tarihi içerisinde unutulmayacak bir dönemdi. Sekiz yıllık kesintisiz eğitimin bu öğretim yılında yürürlüğe konulmasıyla, eğitimde tartışmaların en yoğun olduğu bir dönem olmuştur. Eğitim sistemimizin amacı, işleyişi ve sonucu itibarıyla hep tartışma konusu olmuştur. Daha açık bir ifadeyle, çağdaş dünyada, eğitim, çözümlenmiş eşanlamlı, biz de ise sorunla eşanlamlı olarak kullanılmıştır.

Bizim çocuklarımız, 21 inci Yüzyıla girerken, çağı yakalayabilmek için bilim ve teknolojiyi en iyi şekilde bilip kavramalı; bunun yanında, İstanbul'u niçin fethettiğimizi, İstiklal Harbinin niçin ve nasıl kazanıldığını, Alpaslan'ı, Osman Gazi'yi, Mustafa Kemal'i, Fuzuli'yi, Mevlana'yı, Gazali'yi tanımak durumundadır. Eğitim, dündür, bugündür, yarındır; eğer, eğitimin gününü koparırsak, ne bugünü, ne de yarını kalır. Neslimizin maziyle irtibatını kesersek, silteti belirsiz, kimliksiz ve kişiliksiz nesiller meydana gelir.

Biz, bahçesinde define olduğu halde, haberi olmadan, başkalarının yanında karın tokluğuna çalınan insanlara benzemekteyiz maalesef.

Ülkemizde uygulanan eğitimde, bin yıllık millet olmanın temel unsurları gözardı edilerek, maziyle bağını koparmak ve İslam gibi bir hazineyi, definciyi nesillerimizin gözünden uzak tutmak gibi büyük bir yanlış yapılmaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; çağdaş ve ileri ülkelerde eğitim üç temel unsura dayanmaktadır; birincisi, eğitim politikalarını bilim yönlendirmekte; ikincisi, eğitim katılımıdır; üçüncüsü ise, eğitim kendi kendini sorgulamalıdır.

Peki, bizde uygulanan eğitim sisteminde bu çağdaş normlar ne kadar uygulanmaktadır? Öncelikle, eğitim sistemimiz bilimsel değildir. Getirilen kesintisiz eğitim, bilimsel bir araştırmancının sonucu olarak getirilmemiştir. Bakınız, neler vaat edildi, ama neler yapılabildi; kısaca bir göz atalım.

2000 yılına kadar ikili eğitime son verilerek aşamalı olarak sınıf mevcudları 30'a çekilecekti; ama, bugün, Türkiye ortalaması 58. Daha çok güneydoğuda olmak üzere bu ortalama çok daha yüksektir; Batman'da 88, İstanbul'da bile 77'dir.

İlköğretim kurumlarında bilgisayar laboratuvarı kurulacak, bilgisayar destekli eğitimin yanı sıra her öğrenciye bilgisayar kullanımı öğretilecekti; öğrencilerimiz bilgisayarla tanışmadı bile.

Çocuklara ilköğretim kademesinde en az bir yabancı dil, hatta iki dil öğretilecekti; çocuklarımız yabancı dil öğretmenleriyle bile tanışmadı. Bakanlığın açmış olduğu 10 500 kişilik yabancı dil öğretmenliğine sadece 3 000 öğretmen başvurmuştur.

Yine, sekiz yıllık eğitim hayata geçirilirken 1,5 katrilyonun üzerinde paraya ihtiyaç olduğu belirlenmiş; bugüne kadar 362 trilyon toplanmış, geriye kalan 1 katrilyonun da bir yılda toplanması yine mümkün değildir.

Yine, Bakanlığımız, 2001 yılına kadar 190 000 öğretmene ihtiyacı olduğunu duyurmuş -ki, bu ihtiyaç daha fazladır- ama, ne var ki, bu öğretmenlerin de göreve başlamayacağı, yani, açığın kapatılmayacağını geçen hafta bakanımız burada kendisi beyan etti; hatta, vekil öğretmenlerle bu işi götüreceğini ifade etmiştir.

Sınıf mevcudlarını üç yıl içinde 30 kişiye indirmek hedefleniyordu, bunun için 110 000 derslik gerekiyor, bugüne kadar 50 000'i aşkın derslik yapılmış veya yapılması devam ediyor, 60 000 dersliğin de bir yılda yapılması yine zor gözükmektedir.

Taşınmalı eğitime trilyonlarca kaynak aktarıldı, onlarca kaza oldu, 15 çocuğumuz can verdi, yine hedefe ulaşamadı.

Çocukların zihin yeteneklerinin geliştirilmesinin yanında, bedensel gelişmelerini güvence altına alacak fizikî altyapılar oluşturulacaktı; bugün, okulların pek çoğunda spor etkinliklerini yapacak kapalı spor salonları yok; hatta, büyük şehirlerde okullarımız bahçesiz.

BAŞKAN – Sayın Gökse, sizin de konuşma sürenize 1 dakika ilave ediyorum.

Buyurun.

MAHMUT GÖKSU (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sekiz yıllık kesintisiz eğitimde kalitenin artacağı iddia ediliyordu; oysa ki, son ÖSS sınavında 7 000 aday sıfır puan almıştır, tek bir soru bile yapamamıştır; işte bu, eğitimimizin hangi noktaya geldiğinin en acı gerçeğidir değerli milletvekilleri.

Türkiye pek çok alanda çağdaş ülkelerle aynı imkânlarla sahipken, çok ilginçtir, eğitimde ko-yu bir tutuculuk ve tek tip adam yetiştirme politikası hâlâ sürmektedir; katılımcılık yerine, dayatmacılık tercih edilmektedir. Millî ve dinî değerlere saygılı onbinlerce öğretmen kendi bakanlığıyla mahkemelik olmuş, yüzlerce idareci, sadece düşüncelerinden dolayı görevlerinden alınmıştır. Başta imam hatip liseleri olmak üzere, meslek liselerinin önü kesilmiş ve Kur'an kursları kapatılmıştır; bu yıl, yaz kursları yapılamamıştır.

Son iki yıl, öğretim tarihimiz içerisinde şanssız bir yıl olmuştur. Eğitimimiz bulunduğu konum üç çeyrek asır geriye gitmiştir. İhaleye fesat karıştırmaktan döşürülen 55 inci Mesut Yılmaz Hükümeti sadece ihalelere değil, eğitime de fesat karıştırmıştır... (FP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gökso, lütfen tamamlayın.

Buyurun.

MAHMUT GÖKSU (Devamla) – Hangisi öyle değil ki.. Üniversitelere göz attığımız zaman, o da, ortaöğretimden farksızdır. Bakınız, bugün, bilimsel makale üretiminde, Hollanda 16 milyon nüfusuyla bir yılda 20 000'e yakın makale üretirken, Türkiye 65 milyon nüfusa sahip; ama, 3 774 makale ancak üretmiştir. Kısacası, niçin geri kalmış olduğunu, aradaki açığın nasıl kapatılması gerektiğini sorgulamak yerine, disiplin yönetmeliğiyle birçok öğretim üyesi okullardan, üniversitelerden uzaklaştırılmakta veya akademik unvanlarına son verilmekte, elinden alınmaktadır. Bu kafayla, bu zihniyetle, elbette, üniversitelerden de çok sağlıklı sonuç beklemek mümkün değildir. İşte, İstanbul Üniversitesinde, her gün, öğretim üyeleri bir bir istifa etmektedir.

Değerli arkadaşlar, sözlerimi bitirirken, mazisiyle barışık, fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür nesillerin, örnek ve önder kuşakların yetiştirilmesi için bir eğitim sistemini, gelin, hep beraber, anlaşarak, uzlaşarak ortaya koyalım; bu da, bizim, kararlı, akılcı ve bilimsel yaklaşımımızla olacaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyor, teşekkür ediyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gökso.

3. – *Denizli Milletvekili Beyhan Aslan'ın, Denizli'de yaşanan tekstil krizine ilişkin gündem dışı konuşması*

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz talebi, Denizli'deki tekstil krizi konusunda söz isteyen Denizli Milletvekili Beyhan Aslan'a aittir.

Buyurun Sayın Aslan. (ANAP sıralarından alkışlar)

Konuşma süreniz 5 dakikadır.

BEYHAN ASLAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Denizli Ticaret Odası, Sanayi Odası, Ticaret Borsası ve Esnaf Odaları Birliği Başkanlarının müsterek feryatlarının tarafıma ulaşması üzerine, konuyu, Türkiye Büyük Millet Meclisine getirmeyi kendime görev addettim.

Denizli İli, ihracata dayalı dinamik bir sanayi kurmayı başarmış, uluslararası piyasalarda rekabet gücünü kabul ettirmiş, 300'ü aşkın ihracat firmasıyla, 100'e yakın ülkeye 150 çeşit mal ihraç eden bir sanayie sahiptir. Yıllık ihracatı 1 milyar dolardır. 1998 yılı itibarıyla 69,6 trilyon lira vergi vermiş; ama, bu verginin karşısında hiç kamu yatırımı almamış bir ildir; Türkiye'de 7 nci sırada vergi veren bir ildir; ama, kamu yatırımları açısından da 49 uncu sırada yatırım alan bir ildir.

Özel teşebbüsün dinamizmiyle, başarılı kalkınma hamlesi sonucu Denizli'ye isim takılmış, Türkiye'nin parlayan yıldızı denilmiş, Devlet Planlama Teşkilatı tarafından diğer illere kalkınma modeli olarak örnek gösterilmiş, ticaret ve sanayide Türkiye standartlarının üzerine çıkmış, işsizliğin sorun olmaktan çıktığı, istihdam probleminin olmadığı bir il haline gelmiştir; ancak, bugün, 1998 yılı ortalarından itibaren global kriz ülkemizi etkilemiş, Denizli de bu kriz ortamından etkilenmiş ve kriz ortamına sürüklenmiştir. Yatırımlar durma noktasına gelmiştir. Çalışmakta olan sanayi kuruluşları kapasitelerini önemli ölçüde düşürmüşler, 10 000'in üzerinde sigortalı işçi işten çıkarılmış, kayıtdışı çıkarılan işçilerle birlikte 15 000 işçi bugün sokaktadır. Organize sanayi bölgesinde 45 büyük fabrika, Babadağ, Buldan ve Kızılcabölük'te dokuma, terbiye ve konfeksiyon işletmelerinin yüzde 50'si, Denizli Merkezde 81 KOBİ ve 1 320 atölye kapatılmıştır.

Dertleri tespit ettik; ama, çözümler nelerdir? Çözümleri arz ediyorum: Sanayicimizin bankalara olan borçlarının dondurulması ve bir plan çerçevesinde uzun vadeye yayılması gerekmektedir. Banka kredilerinin vadesinden önce geri istenilmesinin durdurulması gerekmektedir ve bankaların

tek taraflı faiz uygulamaları sona erdirilmelidir. İhracatta firmaların döviz bedelleri bankalarca tek taraflı olarak kredilerden mahsup edilmektedir. Eximbank kredileri artırılmalıdır. Sanayide kullanılan elektrik enerjisinin kriz nedeniyle fiyatları düşürülmeli ve birikmiş borçlar taksitlendirilmelidir. Sanayicinin Sosyal Sigortalar Kurumuna olan borçları taksitlendirilmeli ve kriz nedeniyle haciz işlemleri durdurulmalıdır.

Kriz nedeniyle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerine bir teşvik paketi uygulanmıştır; Denizli'ye de aynısını istiyoruz. O teşvik paketinde sağlanan avantajlar belirli bir süre için Denizli'ye de uygulanmalıdır ki, Denizli, altın yumurtlayan tavuğunun yumurtasını almaya ve ülke sanayiine katkıda bulunmaya devam etsin. Kriz nedeniyle, sanayicinin elinde kalan, atıl bekleyen, teknoloji-si yüksek makineler, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde değerlendirilmelidir ki, atıl makineler, atıl vaziyette durmasın.

Sanayicilerin acil finansmana ihtiyacı vardır. Çok acil paraya ihtiyacı vardır Denizli'nin. Acil finansmanın sağlanması halinde, Denizli sanayii, yine Denizli horozu gibi ötlüşüne devam edecektir.

BAŞKAN – Sayın Aslan, sürenize 1 dakika ilave ediyorum.

BEYHAN ASLAN (Devamla) – Eğer, acil finansman sağlanmazsa, gerekli tedbirler alınmazsa, o zaman Denizli sanayii, çöplük haline gelip terk edilecek ve orası da, ancak, horozun çöplüğü olarak kalacaktır.

Benim temennim, bu sesimi, Sayın Başbakanımızın, sayın bakanlarımızın duymasıdır. Sayın Başbakanımızın, bütün siyasi parti genel başkanlarının Denizli'yi her ziyaretinde, biz, kendilerini sanayi odası salonuna davet ettik; konferanslar verdiler, sanayicilerimizi dinlediler; dertlerini biliyorlar; ama, dertlerine çözüm istiyoruz.

Bu feryatları, Sayın Başbakana ve ilgili bakanlara arz ediyorum ve Yüce Meclise saygılar sunuyorum.

Teşekkür ediyorum. (ANAP, DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aslan.

Değerli milletvekilleri, Başkanlığın Genel Kurula diğer sunuşları vardır; ancak, bugün, sunuşların uzun olması dolayısıyla, kâtip üyenin sunuşlarını oturarak yapması hususunu, siz değerli milletvekillerinin oylarına sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı tezkereleri vardır; okutuyorum:

B) TEZKERELER VE ÖNERGELER

1. – Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Turizm Bakanı Erkan Mumcu'ya, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Rüştü Kâzım Yücelen'in vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/290)

13 Temmuz 1999

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı kutlama etkinliklerine ve Ortaklık Konseyi toplantısına katılmak üzere, 19 Temmuz 1999 tarihinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Turizm Bakanı Erkan Mumcu'nun dönüşüne kadar; Turizm Bakanlığına, Devlet Bakanı Rüştü Kâzım Yücelen'in vekâlet etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu bilgilerinize sunarım.

Süleyman Demirel
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

2. – *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Devlet Bakanı Hasan Gemici'ye, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Mustafa Yılmaz'ın vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/291)*

13 Temmuz 1999

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı kutlama etkinliklerine ve Ortaklık Konseyi toplantısına katılmak üzere, 19 Temmuz 1999 tarihinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Devlet Bakanı Hasan Gemici'nin dönüşüne kadar; Devlet Bakanlığına, Devlet Bakanı Mustafa Yılmaz'ın vekâlet etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu bilgilerinize sunarım.

Süleyman Demirel
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

3. – *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Devlet Bakanı Şükrü Sina Gürel'e, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Fikret Ünlü'nün vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/292)*

13 Temmuz 1999

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı kutlama etkinliklerine ve Ortaklık Konseyi toplantısına katılmak üzere, 19 Temmuz 1999 tarihinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Devlet Bakanı Prof. Dr. Şükrü Sina Gürel'in dönüşüne kadar; Devlet Bakanlığına, Devlet Bakanı Fikret Ünlü'nün vekâlet etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu bilgilerinize sunarım.

Süleyman Demirel
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

4. – *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Devlet Bakanı Tunca Toskay'a, dönüşüne kadar, Ulaştırma Bakanı Enis Öksüz'ün vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/293)*

13 Temmuz 1999

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı kutlama etkinliklerine ve Ortaklık Konseyi toplantısına katılmak üzere, 18 Temmuz 1999 tarihinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Devlet Bakanı Prof. Dr. Tunca Toskay'ın dönüşüne kadar; Devlet Bakanlığına, Ulaştırma Bakanı Prof. Dr. Enis Öksüz'ün vekâlet etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu bilgilerinize sunarım.

Süleyman Demirel
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

5. – *Kosova'ya gidecek olan Dışişleri Bakanı İsmail Cem'e, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Şükrü Sina Gürel'in vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/294)*

13 Temmuz 1999

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşmelerde bulunmak üzere, 17 Temmuz 1999 tarihinde Kosova'ya (Yugoslavya) gidecek olan Dışişleri Bakanı İsmail Cem'in dönüşüne kadar; Dışişleri Bakanlığına, Devlet Bakanı Prof. Dr. Şükrü Sina Gürel'in vekâlet etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu bilgilerinize sunarım.

Süleyman Demirel
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

6. – *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Başbakan Bülent Ecevit'e dönüşüne kadar, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Devlet Bahçeli'nin vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/295)*

19 Temmuz 1999

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı kutlama etkinliklerine katılmak üzere, 20 Temmuz 1999 tarihinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Başbakan Bülent Ecevit'in dönüşüne kadar; Başbakanlığa, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Dr. Devlet Bahçeli'nin vekâlet etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu bilgilerinize sunarım.

Süleyman Demirel
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

7. – *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mustafa Cumhur Ersümer'e, dönüşüne kadar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Yaşar Okuyan'ın vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/296)*

19 Temmuz 1999

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı kutlama etkinliklerine katılmak üzere, 20 Temmuz 1999 tarihinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mustafa Cumhur Ersümer'in dönüşüne kadar; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığına, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Yaşar Okuyan'ın vekâlet etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine uygun görülmüş olduğunu bilgilerinize sunarım.

Süleyman Demirel
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

8. – *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Millî Savunma Bakanı Sabahattin Çakmakoglu'na, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Ramazan Mirzaoglu'nun vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/297)*

19 Temmuz 1999

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı Kutlama Etkinliklerine katılmak üzere, 20 Temmuz 1999 tarihinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Millî Savunma Bakanı Sabahattin

Çakmakoglu'nun dönüşüne kadar; Millî Savunma Bakanlığına, Devlet Bakanı Prof. Dr. Ramazan Mirzaoglu'nun vekâlet etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu bilgilerinize sunarım.

Süleyman Demirel
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

9. – *Kırgızistan Cumhuriyetine gidecek olan Tarım ve Köyişleri Bakanı Hüsnü Yusuf Gökcalp'e, dönüşüne kadar, Sanayi ve Ticaret Bakanı Ahmet Kenan Tanrıku'nun vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/298)*

19 Temmuz 1999

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşmelerde bulunmak üzere, 20 Temmuz 1999 tarihinde Kırgızistan Cumhuriyetine gidecek olan Tarım ve Köyişleri Bakanı Prof. Dr. Hüsnü Yusuf Gökcalp'in dönüşüne kadar; Tarım ve Köyişleri Bakanlığına, Sanayi ve Ticaret Bakanı Ahmet Kenan Tanrıku'nun vekâlet etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu bilgilerinize sunarım.

Süleyman Demirel
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

10. – *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Dışişleri Bakanı İsmail Cem'e, dönüşüne kadar, Kültür Bakanı M. İstemihan Talay'ın vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/299)*

19 Temmuz 1999

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

20 Temmuz Bağı ve Özgürlük Bayramı Kutlama Etkinliklerine katılmak üzere, 20 Temmuz 1999 tarihinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Dışişleri Bakanı İsmail Cem'in dönüşüne kadar; Dışişleri Bakanlığına, Kültür Bakanı M. İstemihan Talay'ın vekâlet etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu bilgilerinize sunarım.

Süleyman Demirel
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Değerli milletvekilleri, Meclis araştırması önergeleri vardır; okutuyorum:

C) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1. – *Çankırı Milletvekili Hüseyin Karagöz ve 21 arkadaşının, Çankırı İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/42)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Çankırı İlimizin, ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunları ile özellikle Çankırı'nın, kamu yatırımları ve özel sektörü teşvik edici tedbirler ile kamu hizmetleri yönünden ihmal edilmesinin ortaya çıkardığı sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

Saygılarımızla.

1- Hüseyin Karagöz	(Çankırı)
2- Temel Karamollaoğlu	(Sivas)
3- Salih Kapusuz	(Kayseri)
4- Faruk Çelik	(Bursa)
5- Musa Uzunkaya	(Samsun)
6- Osman Yumakoğulları	(İstanbul)
7- Maliki Ejder Arvas	(Van)
8- Suat Pamukçu	(Bayburt)
9- Hüsamettin Korkutata	(Bingöl)
10- Lütfi Doğan	(Gümüşhane)
11- Sabahattin Yıldız	(Muş)
12- Zeki Ergezen	(Bitlis)
13- M.Zeki Çelik	(Ankara)
14- Mehmet Altan Karapaşaoğlu	(Bursa)
15- Mehmet Bedri İncetahtacı	(Gaziantep)
16- Bekir Sobacı	(Tokat)
17- Yasin Hatiboğlu	(Çorum)
18- Mehmet Fuat Fırat	(İstanbul)
19- Ayşe Nazlı Ilıcak	(İstanbul)
20- Abdülkadir Aksu	(İstanbul)
21- İlyas Arslan	(Yozgat)
22- Nezir Aydın	(Sakarya)

Gerekçe:

Çankırı İlimiz, İç Anadolu Bölgesinin kısmen Karadeniz Bölgesine geçişinde yer almaktadır.

Tarihimizde önemli bir yere sahip olan ilimiz, genç cumhuriyetimizle büyüyen ve gelişen sanayi merkezleri olarak bilinen Ankara, Çorum, Kastamonu ve Kırıkkale illerimizle çevrilidir.

İlimizin yıllar itibariyle nüfusuna baktığımızda, sürekli göç veren bir konuma sahiptir.

Nüfusumuzdaki küçük artışlar ise doğumlardan kaynaklanmaktadır.

İl nüfusumuzun yüzde 53'ü kırsal alanlarda yaşamaktadır.

İlimizin tarihî ve coğrafi konumu, ilimize ayrı bir cazibe ve önem katmaktadır. Özellikle, Ilgaz Dağımızın ayrı bir güzelliği bulunmaktadır. İl halkının geçim kaynaklarının, ticarî olmayan tarım ve hayvancılığa dayalı olması nedeniyle, gerek iş bulabilmek gerekse eğitim ve öğretim için Çankırı dışına hızlı göç olmuştur. Ankara ve İstanbul'da büyük çoğunluğu olmak üzere, tüm Türkiye'de ve Avrupa'da yerleşen nüfusumuzun 1-1,5 milyon civarında olduğu tahmin edilmektedir.

Çankırı üniversitesinin kurulmaması, sanayiiyle, tarımıyla ve hayvancılığıyla tamamen yetersiz olan geçim kaynaklarıyla Çankırlıyı, ister istemez, okumak ve geçimini sağlamak amacıyla diğer illere gitmeye mecbur bırakmıştır.

Ekonomik ve sosyal nedenler, birçok problemi olan Çankırımızın gelişip büyümesine engel olmakta; mevcut nüfusun da büyük kentlere umut yolculuğuna çıkmasına sebep olmaktadır. Bütün vatandaşlarımızın en temel hakkı olan sağlık ve eğitim konuları da ilimizde ihmal edilmiştir.

Fert başına düşen GSMH miktarı 1 500 dolardan az olan ilimiz, sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi de 0,5'ten düşük olan iller arasında yer almaktadır. Ankara'ya sadece 130 kilometre uzaklıkta bulunan bu şirin ilimizin devlet hizmetlerinden yeteri kadar nasiplenmemiş olması, bizleri üzmektedir.

Çankırı'nın içinde bulunduğu sorunlardan bir an önce kurtulması için, sorunlar ve çözümlerinin yerinde tespitiyle ilgili bir Meclis araştırması komisyonunun kurulması, Çankırımız, bölgemiz ve Türkiyemiz için faydalı olacağı kanaatindeyiz.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge, gündemdeki yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki öngörüşme, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Diğer önergeyi okutuyorum:

2. – *Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 24 arkadaşının, zeytin ve zeytinyağı üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/43)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ekli gerekçede belirtilen zeytin ve zeytinyağı üreticilerinin sorunlarının araştırılarak tespit edilebilmesi, çözüm önerilerinin ve ülkemizin zeytincilik politikalarının belirlenebilmesi için, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince, Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

Saygılarımızla.

1- İlyas Yılmazyıldız	(Balıkesir)
2- Ali Şevki Erek	(Tokat)
3- İlhan Aytekin	(Balıkesir)
4- Ahmet İyimaya	(Amasya)
5- Nevfel Şahin	(Çanakkale)
6- Saffet Arıkan Bedük	(Ankara)
7- Ali Naci Tuncer	(Trabzon)
8- Ayfer Yılmaz	(İçel)
9- Sevgi Esen	(Kayseri)
10- İsmet Attila	(Afyon)
11- Mehmet Ali Yavuz	(Konya)
12- Mustafa Eren	(Karabük)
13- Hacı Filiz	(Kırıkkale)
14- Veysi Şahin	(Mardin)
15- Doğan Baran	(Niğde)
16- Metin Kocabaş	(Kahramanmaraş)
17- Ali Sezal	(Kahramanmaraş)
18- Teoman Özalp	(Bursa)
19- Necmi Hoşver	(Bolu)

- 20- Mehmet Sadri Yıldırım (Eskişehir)
 21- Mehmet Said Değer (Şırnak)
 22- Fetullah Gültepe (Van)
 23- Oğuz Tezmen (Bursa)
 24- Murat Akın (Aksaray)
 25- Mehmet Fevzi Şihanhoğlu (Şanlıurfa)

Gereke:

Ülkemizde, 28 milyon hektar olan tarım alanlarının yüzde 4'ünlü zeytinlikler oluşturmakta ve en son verilere göre, yaklaşık 90 milyon zeytin ağacı bulunmaktadır.

Ege, Marmara ve Akdeniz Bölgelerinde ağırlık kazanan zeytin tarımı, ülkemizde 400 000 civarında ailenin geçim kaynağını oluşturmaktadır. Ayrıca, yaklaşık 1 milyon tarım işçisine de istihdam sağlanmaktadır.

Zeytinyağı sektörlü, tarımdan sanayi ve pazarlamaya kadar olan zincir içerisinde, doğrudan ve dolaylı olarak, 7-8 milyon kişinin geçimine katkıda bulunmaktadır. Bu nedenle, ülkemiz zeytinciliği, önemli bir tarım, sanayi, ticaret ve istihdam sahasıdır.

Dünyanın en eski zeytin yetiştirici medeniyetlerinden biri olan ülkemizde, mahsul alınan zeytin ağacı sayısı her yıl artış kaydetmekte; ancak, zeytin üretim miktarında yıldan yıla büyük dalgalanmalar olmaktadır.

Zeytin üretimindeki bu dalgalanmalar, zeytinyağı sanayimizi ve dolayısıyla, ihracatımızı da olumsuz etkilemektedir. Ülkemizde zeytinyağı üretimini etkileyen ve bu sektörün aleyhine işleyen en önemli faktörler, zeytin üretimindeki dalgalanmalar, tabanfiyat ve pazarlama olarak sayılabilir. Tüketimi etkileyen faktörler ise, hızlı nüfus artışı ve buna paralel olarak üretimin artırılmaması, tüketicinin gelir düzeyi ve alım gücünün azalması, zeytinyağının diğer bitkisel yağlar ile rekabet edemeyişidir.

Ağaç varlığı bakımından 4 üncü sırayı almamıza rağmen, Avrupa Topluluğuna üye zeytinci ülkelerle her konuda rekabet edebilmemiz, zeytin üretimimizin artırılması, politik, idari ve ekonomik tedbirlerin alınması zorunlu hale gelmiştir.

1996 yılında 5 asit 1 kilogram zeytinyağı 290 000 TL'ye satılırken, 1998 yılında da aynı fiyatta satılmaktadır. Bu geçen süre içinde, zeytinyağı tabanfiyatlarının yükselmemesi, zeytin üreticilerini zor durumda bırakmıştır. 1998-1999 yılı zeytinyağını üretici elinden çıkardıktan sonra, zeytinyağının fiyatı 600 000 liraya çıkmıştır. Üreticilerimiz, bu fiyat artışından yararlanamamıştır.

Zeytinyağı satışında tam olarak prim sistemine geçilip uygulanması ve üreticilerin desteklenip teşvik edilmesi sağlanmalıdır.

Uluslararası piyasada rekabet edebilecek, kalite ve kantite yönünden uygun zeytinin yetiştirilmesi için, uzun vadeli devlet zeytincilik politikası belirlenmelidir.

Gerek Bakanlık gerekse zeytin üreticileri açısından zeytin zararlılarıyla gereken mücadele yapılamamaktadır. Tarım Bakanlığı, zeytin zararlılarıyla mücadele için, fonlardan ödenek ayırmamıştır. 1999 yılı zeytin sineği mücadelesi yapılamadığı takdirde, zeytinde yüzde 25 ürün zararına sebep olacaktır.

Avrupa ülkelerinde zeytinyağının kişi başına yıllık tüketim ortalaması 12 kg/yıl iken, ülkemizde kişi başına yıllık tüketim ortalaması 0,8 kg/yıldır. Bu miktarın artırılması için, ülke içerisinde zeytinyağı tanııtım programı oluşturulmalıdır.

Buğün, ABD'ye zeytinyağı ihraç eden ülkeler arasında Türkiye 2 nci sıradadır. Zeytinyağımızın, ülkemiz için önemli döviz kazandırıcı bir mal olması, istikrarı sağlayacak yeni düzenlemeler yapılmasını zarurî kılmaktadır. Zeytin üreticilerinin, mahsulünü gerçek fiyatına satabilmeleri için zeytinyağı borsası kurulmalıdır. Ülkemiz yemeklik zeytinyağının yüzde 95'inin Balıkesir körfez ilçelerinde üretildiği gerçeği göz önüne alınarak, bu bölgede bir ilçede zeytinyağı borsasının kurulması yerinde olacaktır. Bunun için, zeytinyağı borsasının kurulmasına yönelik yeni yasal düzenlemeler en kısa zamanda yapılmalıdır.

Zeytinyağı üreticilerinin üye olduğu Tarış, Marmara Birlik ve benzeri kuruluşlar, son dönemde aldıkları kredilerin faiz borçlarını ödeyemez duruma gelmiştir. Borçların ertelenmemesi yüzünden zor durumda olan üreticilerin bu problemlerine acil çözüm bulunması gerekmektedir.

Zeytincilik hakkında devlet politikasının belirlenip acil çözüm yolları bulunması için bir Meclis araştırması komisyonu kurulmasında büyük yararlar vardır.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge, gündemdeki yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması hususundaki öngörüleme, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Diğer önergeyi okutuyorum:

3. – Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 31 arkadaşının; MGK için hazırlandığı iddia edilen bir rapor konusunda Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/44)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Son günlerde bazı basın-yayın organlarında bir rapor yayınlanmak suretiyle, devlet-millet kaynaşması, ciddi şekilde, bazı kötü niyetli kişi veya kişilerce zedelenmek istenmiştir.

Her kademede devlet mensubunun reddettiği ve Millî Güvenlik Kurulunda görüşülmediği açıklanan bu raporun, kim veya kimler tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

Bazı yayınlarda, bu raporun, Millî Güvenlik Kurulu için hazırlandığı ve söz konusu Kurulda tartışıldığı iddia edilmiştir; fakat, ilgililer, böyle bir durumun söz konusu olmadığını açıklamışlardır.

Rapor, millî ve mukaddes değerlere ağır saldırılar ve hakaretler ihtiva etmektedir.

Bu raporu, her ne şekilde olursa olsun, bu şekilde kaleme alan veya alanlar, Anayasa tarafından garanti altına alınan inanç hürriyetine ve millet bütünlüğüne ciddi saldırıda bulunmuşlardır.

Sanki, bir iç ayaklanma çıkarmayı bile hedeflediği intibamı veren bu raporu pervasızca yayımlayan ve büyük bir iddiayla topluma takdim eden yayın organları olmuştur.

Bu olay sebebiyle bir kere daha görülmüştür ki, medya, toplumun hassas olacağı kesin olan konulara karşı son derece duyarsız davranmaktadır. Bu duyarsızlık beklenmedik gelişmelere yol açabilir.

Bu yüzden, bu raporun mahiyetinin, yani, kimler tarafından, ne maksatla hazırlandığının, medyaya nasıl verildiğinin ve kamuoyuna yansıtılma biçiminin ciddi şekilde araştırılması gerekmektedir. Bu maksatla, Anayasamızın ve İçtüzüğün ilgili maddeleri gereğince, bir Meclis araştırması teklifimizi, saygılarımızla arz ederiz.

1- Remzi Çetin	(Konya)
2- Lütfi Yalman	(Konya)
3- Abdülkadir Aksu	(İstanbul)
4- Ayşe Nazlı Ilıcak	(İstanbul)
5- Azmi Ateş	(İstanbul)
6- Zülfükar İzol	(Şanlıurfa)

- 7- Celal Esin (Ağrı)
 8- Musa Demirci (Sivas)
 9- Mehmet Çiçek (Yozgat)
 10- İrfan Gündüz (İstanbul)
 11- Rıza Ulucak (Ankara)
 12- Yaşar Canbay (Malatya)
 13- Latif Öztekin (Elazığ)
 14- Hüseyin An (Konya)
 15- Ramazan Toprak (Aksaray)
 16- Mahmut Göksu (Adıyaman)
 17- Eyüp Fatsa (Ordu)
 18- Nezir Aydın (Sakarya)
 19- Ali Oğuz (İstanbul)
 20- Ali Güner (İğdır)
 21- Maliki Ejder Arvas (Van)
 22- Bülent Arınç (Manisa)
 23- Zeki Ünal (Karaman)
 24- M. Zeki Çelik (Ankara)
 25- Suat Pamukçu (Bayburt)
 26- Özkan Öküstz (Konya)
 27- Lütfi Doğan (Gümüşhane)
 28- Turhan Alçelik (Giresun)
 29- Zeki Ergezen (Bitlis)
 30- Hüseyin Kansu (İstanbul)
 31- İlyas Arslan (Yozgat)
 32- Sacit Günbey (Diyarbakır)

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge, gündemdeki yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması hususundaki öngörüleme, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Şimdi, sözlü soru önergesinin geri alınmasına dair bir önerge vardır; okutuyorum:

B) TEZKERELER VE ÖNERGELER (Devam)

11. – *Tekirdağ Milletvekili Bayram Fırat Dayanıklı'nın (6/17) esas numaralı sözlü sorusunu geri aldığına ilişkin önergesi (4/9)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Gündemin "Sözlü Sorular" kısmının 1 inci sırasında yer alan (6/17) esas numaralı sözlü soru önergeme yazılı cevap aldığımdan, soru önergemi geri alıyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Bayram Fırat Dayanıklı
 Tekirdağ

BAŞKAN – Soru önergesi geri verilmiştir.

Değerli milletvekilleri, alınan karar gereğince, sözlü soruları görüşmüyor ve gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

IV. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1.- *İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/463) (S. Sayısı: 41) (1)*

BAŞKAN – İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe Komisyonları raporlarının görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon ?..Burada.

Hükümet ?..Burada.

Komisyon ve Hükümet yerlerini almışlardır.

Geçen birleşimde tasarının 10 uncu maddesi kabul edilmişti.

Şimdi, 11 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 11. – 3577 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kesin önlemler

Madde 13. – Soruşturma sonucunda dumpingli veya sübvansiyonlu ithalatın varlığı ve bu ithalatın zarara neden olduğu belirlendiğinde, bu zararın önlenmesi amacıyla, Kurulca belirlenen ve Bakanlıkça onaylanarak kesinleşen dumping marjı veya sübvansiyon miktarı kadar veya zararı ortadan kaldıracak daha az bir oran veya miktarda dumpinge karşı vergi veya telafi edici vergi alınır. Daha önce teminat alınmış olması halinde 14 üncü maddeye göre işlem yapılır. Ancak, kesin önlem kararının maddi zarar tehdidi veya bir üretim dalının kurulmasının fizikî olarak gecikmesine ilişkin olarak alınması durumunda, soruşturma sırasında alınan teminatın tahsil edilebilmesi için Kurulun, geçici önlem alınması sebebiyle maddi zarar oluşmadığı hususunda bir belirleme yapması gerekir. Böyle bir belirleme yapılmadığı takdirde, soruşturma sırasında geçici önlem olarak alınan teminat iade edilir. Yürürlüğe konulan dumpinge karşı verginin veya telafi edici verginin geçerlilik süresi, uygulanması, askıya alınması, gözden geçirilmesi ve iadesi ile yürürlükte bulunan önlemlerin etkisiz kılınması halinde yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilir. Soruşturmaya konu olan mal için hem dumping yapılmış olması hem de sübvansiyon verilmiş olması halinde, aynı durumun telafisi için dumpinge karşı vergi ve telafi edici vergi birlikte uygulanamaz.

Dumpinge karşı vergi veya telafi edici vergi konulmuş olması, ilgili malın ithalatını engellemez.”

BAŞKAN – Madde üzerinde gruplar adına söz talebi bulunmadığına göre, şahsı adına söz talep eden, Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan?.. Zannediyorum salonda yok.

Madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum efendim:

(1) 41 S. Sayılı Basmayazı, 20.7.1999 tarihli 35 inci Birleşim tutanağına ektir.

MADDE 12.—3577 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Soruşturmanın kapatılmasına karar verilmesi halinde geçici önlemler kaldırılır ve alınan teminatlar iade edilir.”

BAŞKAN – Madde üzerinde gruplar adına söz talebi olmadığına göre, şahsı adına, Manisa Milletvekili Ekrem Pakdemirli.

Buyurun efendim.

Konuşma süreniz 5 dakika Sayın Pakdemirli.

EKREM PAKDEMİRLİ (Manisa) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; 41 sıra sayılı İthalata Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının 12 nci maddesi üzerinde söz aldım; hepinize saygılar sunuyorum.

Değerli arkadaşlar, bu düzenleme, 3577 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinin ikinci fıkrasını “Soruşturmanın kapatılmasına karar verilmesi halinde geçici önlemler kaldırılır ve alınan teminatlar iade edilir” şeklinde değiştirmektedir. Bakın, fıkranın eski hali şöyle: “Soruşturma sonucunda dampingin ve/veya sübvansiyonun bulunmadığına karar verilmesi halinde, geçici önlemler kaldırılır, alınan teminatlar iade edilir.”

Demek ki, bu iki fıkra arasındaki tek fark; birisinin, bu soruşturmayı yürüten kurul veya müşteharlık veya bağlı olduğu bakan tarafından “kaldırın bu soruşturmayı” demesi; diğesinde ise, soruşturma sonucunda ortaya çıkacak olan verilerle, bir dampingin veya sübvansiyonun olmadığına karar verilmesidir. Şimdi, denilebilir ki, bu ikinci metin daha uygun değil mi... Fevkatade sakıncalı. İkinci metin, hem bürokrasiye hem yürüten kurula ve hem de ilgili bakana büyük tazyik getirir.

Bilfarz, (A) ülkesine bir soruşturma açtınız. Ertesi gün, büyükelçi gelecek, sayın bakana, kaldırın bunu; bakın, kanunda yetkiniz var; yani, bizim dostluğumuz, işte, diğer menfaatlarmız, efendim, kardeşliğimiz, arkadaşlığımız bunu gerektirir mi, ayıp değil mi diyecektir ve bakan, tazyik altında kalacaktır, belki Bakanlar Kurulu tazyik altında kalacaktır. Halbuki, ilk metne göre, efendim, araştırmayı yapalım, soruşturmanın sonucuna göre eğer dosyada bir sübvansiyon veya herhangi bir damping yoksa, mesele yok, zaten kalkacaktır demek var; bir de, efendim, yani, biz, bunu açtık; ama, işte, kardeşlik de olsa kaldıramıyoruz demek var.

Onun için, benim âcizane teklifim, bu maddeyi değiştirmeyelim, eski hali kalsın. Eski hali, bize, iki yönden faydalıdır; birincisi, bir bakanın, yani, siyasetçinin veya bürokrasinin, bir iş grubu tarafından baskı altına alınmasını önler; ikincisi, bir başka devletin, yine, siyasetçiyi ve kurulu baskı altına almasını önler. Bu haliyle sakıncalıdır; dikkatinize sunuyorum.

Hepinize saygılar sunarım efendim. (ANAP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Pakdemirli.

Şahsı adına, Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan?.. Yok.

Madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum:

MADDE 13.— 3577 sayılı Kanununun 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Diğer mevzuat

Madde 15. — Gümrük mevzuatının; gümrük vergisinin tesciline, tahakkukuna, tahsiline, geri verilmesine, takibine ve teminata bağlanmasına ilişkin bu Kanuna aykırı olmayan usul ve şekle müteallik hükümleri, dampinge karşı vergi veya telafi edici verginin tescili, tahakkuku, tahsili, geri verilmesi, takibi ve teminata bağlanması işlemlerinde de uygulanır.

Ödenmeyen dampainge karşı vergi veya telafi edici vergi, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gümrük idarelerince kovuşturulur.

Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde, GATT 1994'ün VI ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Anlaşma ile Sübvansiyonlar ve Telafi Edici Tedbirler Anlaşması hükümleri dikkate alınır."

BAŞKAN – Okunan madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Altan Karapaşaoğlu; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır Sayın Karapaşaoğlu.

FP GRUBU ADINA MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; görüşmekte olduğumuz 41 sıra sayılı yasa tasarısının 13 üncü maddesiyle ilgili olarak Grubum adına söz almış bulunuyorum.

Değerli arkadaşlarım, yukarıdan aşağıya dikkat ettiğiniz takdirde, bu yasa tasarısının maddeleri, birbirleriyle ilgili olarak, sürekli birbirlerini tamamlayan mahiyette maddelerdir. Ancak, tabii, bu mevzuatın temelinde oluşan bir mantığın maddelere de yansıtılmış görmüş oluyoruz. Nedir bu? Bakın, ben, size, bugün, bizi telefonla arayan sanayici arkadaşlarımızın görüşlerini intikal ettirmek istiyorum. Arkadaşlarımız diyorlar ki: "Biz, haksız rekabetin önlenmesinden yanayız; rekabetin haklı olması lazım, haklı gerekçelerle yapılması lazım. Haksız rekabetin önlenmesine ait düzenlemelere de taraftarız; ancak, Türkiye'de, şu anda, kalbura çevirilmiş olan 284 gümrük kapısı var. 284 gümrük kapısından Türkiye'den içeriye neler giriyor, neler girmiyor, hiç kimse bilgi sahibi değil. Daha dün, Bursa Gümrüğüne, kaçak yollarla, kalitesinin bozukluğu nedeniyle dünyada hiç kullanılmayan iplikler geldi. Daha dün geldi... Arkadaşlarımız, eksper olarak, bu gümrüklere gittiler, baktılar..."

Değerli arkadaşlar, bu yasa uygulansın, uygulanmasın diye iddia eden yok, uygulansın; ama, burada, bu yasayı uygulayacak olanların tamamen iyi niyetine bırakılmış hükümler var; bu hükümlerin gözden geçirilmesi lazım idi. Daha önceki tenkidlerimizde bu hükümleri söyledik, bunları belirttik, bunları söyledik.

Bakın, arkadaşlar diyorlar ki: "Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Topluluğunun üçüncü ülkelere uyguladığı gümrük rejimini, ithalat rejimini siz niye uygulamıyorsunuz?" Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Topluluğu, ithalat miktarı, ülkelerindeki üretimin belli bir oranına yaklaştığı zaman, derhal kotalar koyuyorlar, derhal sınırlamalar koyuyorlar, derhal sanayilerini koruma altına alıyorlar. İşte, biz, bu düzenlenen yasalar içerisinde, Türkiye'deki, Türkiye insanının, Türkiye sanayiinin korunması açısından, inisiyatifin, bir noktada, bizim dışımızdaki bir kuruluşa bırakıldığı gibi bir izlenim alıyoruz; bunların da düzenlenmesi lazım; gümrük tasarısı buraya geldiği zaman yahut geleceği zaman, bunlara itibar edilmesi lazım, bunların gündemde tutulması lazım.

Şimdi, şu anda, Türkiye'nin 284 kapısından, her gün, içeriye, kaçak yollarla -resmî yollarla da değil; bakın, kaçak yollarla- tonlarca malzeme giriyor. Bu malzemeler, sanayimizi, işadamlarımızı, işyerlerimizi tahrip ediyor. Zaten, dünyada büyük sıkıntılar var, çok büyük rekabetler var. Biz, yüzümüzü Batı'ya döndük... İyi, güzel, tamam, kabulleniyoruz; ama, niye Uzakdoğu'nun mallarına gümrüklerimiz açılır?.. Gümrüklerimizin kapılarında, niye, Uzakdoğu'nun sübvansiyonlu, ucuz, hatta substandart dediğimiz kalite dışı malları Türkiye'ye girebiliyor?..

Değerli arkadaşlar, sanayicimizin sesi olarak, bu konularda hassasiyet göstermemiz gerektiğini inanıyoruz.

Tasarının bu 13 üncü maddesiyle "neticelendirilmesinden sonra, kesin önlem alınmasını gerektiren hallerin tespiti durumunda" ifadesi, yeni düzenlemeyle, anlaşmadaki ifadelere dönüştürülmüştür. Bu ifadeler, bizim, ticarî alışverişimiz noktasında birtakım zafiyetleri arkasında taşıdığı izlenimini veriyor. Bugün, sanayici arkadaşlarımızın, 10-15 sanayici arkadaşımızın üst üste açmış olduğu telefonlardan, biz, bunları anlıyoruz.

Değerli arkadaşlar, bu yasa tasarısı, herhalde, bu şekliyle geçecek. Bu şekliyle geçecek; ama, ben, öyle zannediyorum ki, bu yasanın uygulamasına başladığımız günden sonra, bu yasa, en geç bir yıl içerisinde tekrar önümüze gelecek, bu yasanın aksak tarafları bu Parlamentoda tekrar konuşulacak; tıpkı, vergi yasalarında yaptığımız çalışmalarda olduğu gibi, belirlenmiş olan aksaklıkları burada bir daha görüşeceğiz.

İnşallah, o zaman, Müsteşarlığımızın, bu konuda daha teferruatlı, daha detaylı hazırlık içinde olmasını, o güne kadar, gümrüklerimize, daha ciddi bir biçimde çekidüzen verilmiş olmasını, gümrük sayımızın, hiç olmazsa, bizim ithalat hacmimizin, ihracat hacmimizin 10 katına sahip Almanya'daki kadar olmasını, bu sayıya, bu seviyeye düşürülmesini talep ediyoruz. Bakan, Almanya'da 39 gümrük kapısı var; iş hacmi bizim 10 mislimizdir; ama, Türkiye'de 234 kapıdan işlem görülüyor. Bu, doğrudan doğruya, kaba bir tabirle, affınıza sığınarak söylüyorum, kaçakçılığa prim veren bir düzenlemedir.

Bu düzenlemeler istikametinde yapılacak her türlü çalışmayı destekleyeceğimizi belirtir, saygılarımı sunarım efendim. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Karapaşazlı.

Madde üzerinde, şahsı adına, Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan?.. Yok.

Başka söz talebi bulunmadığına göre, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum:

MADDE 14. – 3577 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

“Soruşturmanın kapatılması ve durdurulması

EK MADDE 1. – Soruşturma sonucunda, soruşturma konusu ithalatın dumpinge veya sübvansiyona konu olmadığına veya bu ithalattan kaynaklanan zararın bulunmadığına belirlenmesi halinde veya şikâyet konusunun ortadan kalkması durumunda Kurulca soruşturma kapatılır. Damping marjının veya sübvansiyon miktarının veya ithalatın miktarının ihmal edilebilecek düzeyde olduğunun tespiti durumunda da dumping veya sübvansiyon soruşturması kapatılır. Damping marjının veya sübvansiyon miktarının veya ithalat miktarının ihmal edilebilecek düzeylerine ilişkin oranlar Yönetmelik ile belirlenir. Şikâyetin geri çekilmesi halinde Kurulca soruşturmanın kapatılmasına karar verilebilir. Taahhütlerin kabul edilmesi halinde soruşturma durdurulabilir. Sübvansiyonun uygulamadan kaldırılması halinde de soruşturma durdurulabilir veya kapatılabilir.”

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) – Grubumuz adına, Sayın Aslan Polat konuşacak.

BAŞKAN – 14 üncü madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Sayın Aslan Polat; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

FP GRUBU ADINA ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 41 sıra sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının ek 1 inci maddesi üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlarım.

Soruşturmanın kapatılması ve durdurulması konusundaki ek 1 inci madde şöyledir: “Soruşturma sonucunda, soruşturma konusu ithalatın dumpinge veya sübvansiyona konu olmadığına veya bu ithalattan kaynaklanan zararın bulunmadığına belirlenmesi halinde veya şikâyet konusunun ortadan kalkması durumunda, Kurulca, soruşturma kapatılır. Damping marjının veya sübvansiyon

miktarmın veya ithalatın miktarının ihmal edilebilecek düzeyde olduğunun tespiti durumunda da damping veya sübvansiyon soruşturması kapatılır. Damping marjının veya sübvansiyon miktarının veya ithalat miktarının ihmal edilebilecek düzeylerine ilişkin oranlar, yönetmelik ile belirlenir. Şikâyetin geri çekilmesi halinde, Kurulca soruşturmanın kapatılmasına karar verilebilir. Taahhütlerin kabul edilmesi halinde soruşturma durdurulabilir. Sübvansiyonun uygulamadan kaldırılması halinde de soruşturma durdurulabilir veya kapatulabilir.”

27.9.1989 tarih ve 20295 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Yönetmeliğin ikinci bölümünde, şikâyet ve soruşturma usul ve esasları ele alınmıştır. Bir soruşturma açılabilmesi için, şikâyetin yeterli delilleri içermesi gereklidir. Yeterli delillerin bulunmaması halinde, bu durum, şikâyeti yapan tarafa bildirilir. İthalat Genel Müdürlüğü, şikâyet üzerine veya resen yapacağı incelemeyi en çok 60 gün içinde tamamlar ve soruşturmanın açılıp açılmaması hususunda kurula teklifte bulunur. Kurulca soruşturma açılıp açılmaması konusunda karar verilir. Karar, soruşturmanın açılmaması yönünde ise, işlemlere devam edilmez ve durum, ilgililere bildirilir.

Soruşturma sırasında sağlanan bilgilerin doğrulanması veya eksik olan bilgilerin tamamlanması amacıyla, ilgili gerçek veya tüzelkişilerin işyerlerinde inceleme yapılabilir. Bu tür incelemelerin, gerekirse yurt dışında da yapılabilmesi mümkündür. Soruşturma konusunun özelliklerine göre, gerekli görülen hallerde, ilgili kamu kurumlarından da bilgi alınabilir. Elde edilen bilgiler, yalnızca damping ve/veya sübvansiyonla ilgili araştırmalarda kullanılır. İlgili taraflar, verdikleri bilgilerin gizli tutulmasını talep edebilirler.

Taahhütlerin kabul edilmesi veya dampinge ve/veya sübvansiyona konu olan ithalatın zarar verici etkisinin kalmadığının tespit ve kararlaştırılması veya şikâyet konusunun ortadan kalkması hallerinde, geçici veya kesin önlemler alınmaksızın, Genel Müdürlüğün teklifi üzerine, Kurul tarafından soruşturma durdurulabilir; ancak, taahhütlerin kabul edilmesi, soruşturmanın mutlaka durdurulması sonucunu doğurmaz. İhracatçının veya menşe ülke veya ihracat ülkesinin talebi veya Kurulun kararı üzerine, soruşturma sonuçlandırılabilir. Damping ve/veya sübvansiyona konu olan ithalata ilişkin şikâyetle ilgili kesin karar, soruşturmanın açılması tarihinden itibaren bir yıl içinde verilir.

İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmeliğin üçüncü bölümünde ise taahhütler konusuna değinilmiştir. Soruşturma sırasında menşe ülke veya ihracat ülkesi veya ihracatçı fiyatlarını damping marjı ve/veya sübvansiyon miktarını ortadan kaldırmaya yetecek düzeye çıkaracağını veya ihracatın da bir miktar kısıtlamasına riayet edeceğini kabul veya taahhüt edebilir. Genel Müdürlük de taahhütte bulunulması önerebilir; ancak, önerilen taahhütlerin, ihracatçı veya menşe ülke veya ihracat ülkesi tarafından kabul edilmesi zorunlu değildir. Taahhütler, damping ve/veya sübvansiyon durumu ortadan kalkıncaya kadar devam eder. Genel Müdürlük, taahhüdü kabul edilen ihracatçı veya menşe ülke veya ihracat ülkesinden, taahhüdün yerine getirilip getirilmediğine dair bilgi isteyebilir ve bu bilgileri doğrulamak üzere incelemelerde bulunabilir.

İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Mevzuat hükümleri çerçevesinde, bugüne kadar, 11’i gözden geçirme soruşturması olmak üzere, toplam 92 adet damping soruşturması başlatılmıştır. Bu soruşturmalardan 35’i herhangi bir önlem alınmadan, 44’ü ise dampinge karşı vergilerin uygulamaya konulmasıyla sonuçlandırılmıştır. Ayrıca, bugüne kadar açılan gözden geçirme soruşturmalarından 4’ü mevcut dampinge karşı vergilerin uygulamadan kaldırılması, 3’ü uygulamadaki dampinge karşı vergilerin devamı veya azaltılması şeklinde tamamlanmıştır; 5 adet damping soruşturması ile 4 adet gözden geçirme soruşturması ise devam etmektedir.

Bu rakamlar doğrultusunda, GATT verilerine göre, damping uygulamaları açısından ülkemizin dünyada altıncı sırada olduğu, OECD verilerine göre ise eski Doğu Bloku ülkelerine en çok önlem uygulayan ilk üç ülke arasında bulunduğu gözlenmektedir.

Başvuru incelenmesi aşamasında, Antidamping Anlaşmasına göre, dampinge konu ithalatın ve bu ithalattan kaynaklanan zararın varlığı konusunda yeterli delillerin tespiti ile başvurunun üretim dalı tarafından veya üretim dalı adına yapıldığının belirlenmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda, başvurunun, üretim dalı tarafından veya üretim dalı adına yapılmış sayılabilemesi için, başvuruyu destekleyen üreticilerin toplam benzer üretiminin başvuruyu destekleyen ve başvuruya karşı çıkan üreticilerin toplam benzer ürün üretiminin yüzde 50'sinden fazla olması ve toplam Türkiye benzer üretiminin yüzde 25'inden az olmaması şartlarına bağlanmıştır.

Soruşturma sonucunda, soruşturma konusu ithalatın dampinge konu olmadığı veya bu ithalattan kaynaklanan zararın bulunmadığının belirlenmesi halinde, önlem alınmaksızın, soruşturmanın kapatılmasına Kurulca karar verilir ve geçici önlemler kaldırılarak alınan teminatlar iade edilir. Soruşturmanın kapatılmasına ilişkin olarak, Antidamping Anlaşmasında, damping marjının yüzde 2'den düşük olduğunun tespiti veya soruşturma konusu ülkeden gerçekleştirilen dampinge konu ithalat miktarının, benzer ürün ithalatının yüzde 3'ünden düşük olduğunun; birden fazla ülkenin soruşturmaya konu olması halinde ise, söz konusu ithalat payı yüzde 3'ün altında olan ülkelerin toplam paylarının yüzde 7 oranını geçmediğinin belirlenmesi hallerinde soruşturmanın kapatılacağı hükümlü yer almaktadır.

Yürürlükte bulunan mevzuatımıza göre, kesin önlem, dampinge konu ithalatın neden olduğu zararın etkisini ortadan kaldırmaya yetecek süre kadar yürürlükte kalır. Ancak, Antidamping Anlaşmasına göre, dampinge karşı vergiler, yürürlüğe girdikleri veya gözden geçirme soruşturması yapılmış ise, damping ile zarar tespitini birlikte kapsayan en son gözden geçirme soruşturması sonucunda yürürlüğe girdikleri tarihten itibaren beş yıl uygulanabilmektedirler.

Avrupa Ekonomik Topluluğunun antidamping uygulama sonuçları da benzer şekildedir. Avrupa Topluluğunda da, soruşturma sonunda, damping veya sübvansiyonun varlığı, zarar veya zarar tehdidinin varlığı, müdahale etmekte Topluluk kararı bulunması şartlarının gerçekleşmediği anlaşılırsa, Komisyon danışmanlarından ve Danışma Komitesinde bu kanaatine itiraz gelmemesinden sonra, herhangi bir koruyucu önlem almaksızın soruşturmayı sonuçlandırır.

Bu durumda, daha önce alınmış geçici vergiler iade edilir; ancak, Komisyon, Danışma Komitesinden, koruyucu önlem alınmaksızın soruşturmayı sonuçlandırma yolunda görüş isterken, Danışma Komitesindeki bir üye ülke temsilcisinin itiraz etmesi halinde, bu konudaki önerisini, danışmanların sonuçlarını gösterir bir raporla birlikte Konseye sunar. Konseyin, konuyu nitelikli çoğunluk esasıyla oylayarak karar vermesi gerekmektedir. Konsey, bir ay içerisinde Komisyonun görüşü aksine bir karar almadığı takdirde, soruşturma sona ermiş kabul edilir.

Netice olarak şunu söylemek isteriz ki; görüşülmekte olan bu maddelerle, bu kanun tasarısının artık sonlarına gelmiş bulunmaktayız. Bu kanunun ruhu olan antidamping politikasının teorik temeli Viner tarafından oluşturulmuştur. Viner, antidampingin, yurtiçi tüketicileri yıkıcı (tekelleştiren) dampingten korumak için gerekli olabileceğinden söz etmiştir. Antidampingin savunucuları, hiç değilse, üstü kapalı biçimde, bir mal üreten ulusal firmaların varlığının sürekliliğiyle ilgilidir. Önemli olan yurtiçi bir endüstrinin devamlılığıdır. Uluslararası rekabet, genellikle yerli endüstriye zarara yol açan ürünler, bu zararı telafi edecek vergilerin konulduğu antidamping yasaları gibi ticaret yasalarıyla önplana çıkmaktadır. Bu yasalar, piyasada rekabetin belirli bir düzeyde tutulmasından ziyade, yerli üreticilerin ayakta kalmasını amaçlamaktadır.

İşte bu noktada, son günlerde tekrar gündeme gelen et ithaliyle, sınırlarımızdan, bizzat Tarım Bakanının ifadesiyle, günde 3 ilâ 4 000 civarında olan kaçak canlı hayvan girişi üzerine dikkatlerinizi çekmek isterim. 1996 yılından beri, 54, 55 ve 56 ncı hükümetler dönemlerinden beri uygu-

lanmakta olup, bu hükümetçe, 30 Ağustos 1999 tarihi itibariyle yasak uygulamasının kaldırılmasıyla, ilk etapta 19 000 ton et ülkemize ithal edilmiş olacaktır; bunu, çeşitli tarihlerde yapılacak olan 37 000 ton et ithali takip edecektir. Hem bu et ithali hem de sınırlarımızdan birkaç yıldan beri artarak devam eden kaçak canlı hayvan girişi, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde, bilhassa 2 000 ilâ 2 500 metre rakımlarda bulunan kırsal bölgelerdeki canlı hayvan yetiştiriciliğini tamamen bitirecektir. Bu bölgelerde, iyice incelenirse, sayıları 3 000-4 000 civarında olan, tamamen boşaltılmış veya terk edilmiş köyler ile sadece kadın ve çocukların yaşadığı diğer kırsal bölgelerde göçün en büyük sebebi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Polat, madde üzerinde şahsınız adına da söz talebiniz var; o süreyi de ekliyorum.

Buyurun efendim.

ASLAN POLAT (Devamla) – Teşekkür ederim.

... belki, PKK'dan da önde gelen sebebi, ekonomik yoksulluktur. Örneğin, ülkemizde fert başına gayri safi milli gelir 3 200 dolar civarında iken, kırsal bölgelerde 1 081 dolar civarındadır. Ayrıca, Avrupa Birliğinde ziraat nüfus başına toplam destek 5 373 dolar iken, bizde 366 dolardır.

Şimdi, bu kadar dengesiz şartlarda, bu bölge halkının tek geçim kaynağı olan canlı hayvan yetiştiriciliğini Avrupa ülkeleriyle rekabete açarsak, ayrıca onların tüketmekten kaçındığı hormonlu etleri ülkemize ithal edersek, bu bölgelerde, kırsal bölgelerde bir daha kimseyi yerleştiremeyiz ve bölücü PKK belasını da ülkemizden tamamen söktürüp atmamak çok zorlaşır, hatta imkânsız olur. Onun için, Avrupa ülkelerine ihracatı yapılacak 2,2 milyar dolar tarım ürününe takılıp, birtakım ithalatçı ve ihracatçı firmaların tesirinde kalırsanız, bunu kimseye izah edemezsiniz. İthal ettiğimize sokmayıp, yurt dışında tüketmek ise bir ütopyadır. 1999 yılı geçici bütçesiyle, kendi halkına canlı hayvan yetiştiriciliği için 5 trilyon TL'yi ancak bulabilen hükümetin, yurt dışındaki mağdur insanlara 16 trilyon liralık et yardımı yapması bir ütopyadır. Ayrıca, İçişleri Bakanlığımız da, sınırlarımızdaki bu kadar jandarma ve polis teşkilatına rağmen, günde 3 000-4 000 bin kaçak canlı hayvan girişini ve bizzat Tarım Bakanının ifadesiyle bu kaçak canlı hayvanların Ankara'nın Çubuk İlçesine kadar getirilip beslenmesini bizlere buradan izah etmelidirler.

Et ithalinin, yalnız et kombinaları kanalıyla yapılacağı tezi ise, dışticaretin, çağın gerçeklerinin aksine, et ithaliyle sınırlı da olsa, bir nevi devletleştirme anlamına geleceği için, ekonomik kuralara da aykırıdır. Doğrusu, hayvan üreticilerimiz, Batılı rakipleriyle rekabet imkânını elde edene kadar, yasağın devamı ve geliştirilmiş teşvik uygulanmasıdır. Ayrıca, et kombinaları kanalıyla et ithalinin, şu anda dahi üreticinin et kesim ihtiyacını çok cüzi rakamlarda karşılayabilen ve ödemeleri 20 günden 40 güne çıkaran bu müesseselerin üreticilerden alacakları canlı hayvan miktarını azaltacağı ve ödemeleri iyice uzatacağı için, her halükârda, et üreticileri için hiçbir artı değeri olmayacaktır.

Netice olarak, bu hükümetçe de et ithaline izin verilmeyeceği ve sınırlarımızdan giren bu kaçak canlı hayvanlarla gerektiği gibi mücadele edileceği temennisiyle, kanunun hayırlı olmasını diler, Yüce Meclise saygılar sunarım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Polat.

Madde üzerinde, şahısları adına başka söz talebi?.. Olmadığına göre, ek 1 inci maddeyi, madde geçen "ithalatın" ifadesinin "ithalat" olarak değiştirilmesi suretiyle, oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, ek 2 nci maddeyi okutuyorum:

"Kesin önlemlerin ve taahhütlerin gözden geçirilmesi

EK MADDE 2. – Kesin önlemler ve taahhütlerle ilgili kararlar, ilgili taraflardan birinin talebi üzerine veya re'sen gözden geçirilebilir. Kurulca gözden geçirme kararı verilmesi halinde yeniden soruşturma açılır ve yürütülür. Ancak, yeniden soruşturma açılması, yürürlükte bulunan kesin önlemlerin ve taahhütlerin uygulanmasını engellemez. Soruşturma sonucunda kesin önlem ve taahhüt uygulaması hakkında Kurulca karar verilir. Kesin önlem kararı, soruşturma döneminde soruşturma konusu mal ihraç etmemiş olan üretici veya ihracatçıların talebi üzerine de gözden geçirilebilir. Böyle bir talep üzerine açılacak soruşturma sonucuna ilişkin karar yürürlüğe girene kadar, uygulanmakta olan kesin önlem, talepte bulunan üretici veya ihracatçının ihraç ettiği soruşturma konusu mal ithalatı için teminata bağlanır. Soruşturma sonucunda, alınan teminat ile ilgili olarak, 14 üncü maddeye göre işlem yapılır."

BAŞKAN – Ek 2 nci madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Gaziantep Milletvekili Sayın Bedri İncetahtacı; buyurum efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Sütreniz 10 dakikadır Sayın İncetahtacı.

FP GRUBU ADINA MEHMET BEDRİ İNCETAHTACI (Gaziantep) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, yaz aylarında, genellikle reform niteliğinde yasaları çıkarmak için çalışma yapar. Bugün, bazı gazetelerden, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, sadece 1999 yılında çalıştığına dair bilgi sahibi olduk; bu, yanlış bir bilgidir. Hepinizin hatırlayacağı gibi, 20 nci Dönemin bütün yazlarında ve hatırladığım kadarıyla, 19 uncu Dönemin de 1994 ve 1995 yazında, yine, Türkiye Büyük Millet Meclisi, temmuz ayını, hatta ağustos ayını çalışarak geçirmiştir.

Bu çalışmaların en önemli sebebi, Türkiye'ye acil faydalar getirecek ve içinde bulunduğu sıkıntıları aşmasını sağlayacak, yaralarına merhem olacak yasaların çıkarılması içindir. Geçen sene, hatırlıyorum, temmuz ayında Vergi Yasası üzerinde çok büyük bir çalışma yapmıştık. O gün, bu yasa çıkarılırken, muhalefet, yasanın çıkmaması için gayret etmiş, iktidar da yasanın çıkması için büyük performans göstermişti.

Geçtiğimiz bir yıl içerisinde geldiğimiz noktada, yazın çıkarılan ve adına reform niteliğinde yasalar dediğimiz bu çalışmaların -masa başında hazırlandığı için- ülkemize hiç fayda getirmediğini görmekteyiz.

Şimdi, bir yasa çıkarıyoruz. Genelde, muhalefet partileri olarak bizler de, bu yasaya destek veriyoruz. Niçin destek veriyoruz; hakikaten büyük bir kriz yaşayan ekonomimizin biraz olsun nefes alabilmesini sağlamak için. İşte, biz, bu yasayı, hep beraber, el birliğiyle çıkarmaya gayret ederken, biraz evvel konuşan Fazilet Partisi Grubumuzdan Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat'ın da dediği gibi, Türkiye'de, bütün et üreticilerini tedirgin eden ve Türkiye'yi bu konuda yeni, büyük bir krize sokacak bir gelişmeyi öğrenmiş bulunuyoruz. Bu da nedir; Türkiye'de et ithalatının serbest bırakılmasıdır.

Değerli milletvekilleri, 54 üncü hükümet döneminde et ithalatı yasaklanmıştır Türkiye'de. Niçin yasaklanmıştır; Türkiye'nin üreticilerinin, alımlarının, emeklerinin zayı olmaması için yasaklanmıştır. Bugün, aradan üç yıl geçtikten sonra, çok büyük iddialarla, memlekete hizmet etmek gayesiyle kurulan 57 nci hükümetin Değerli Tarım Bakanından, bu kürsüde, 30 Ağustos itibarıyla et ithalatının niçin serbest bırakılacağını öğrenmek istiyoruz; bu, bizim, milletvekili olarak hakkımızdır. Şu ana kadar, bu konuda tatmin edici bir açıklama gelmemiştir. Ben, hükümete mensup partilerin değerli milletvekilleriyle de konuşuyorum; her bir milletvekilimiz, fert fert, bu konudan, bu gelişmeden büyük bir rahatsızlık duymaktadır. Tekrar altını çizerek söylüyorum: Bugün, ithalatta

haksız rekabet konusunu ortadan kaldıracak, Türkiye ithalatının dış ülkeler karşısında daha güçlü bir konuma gelmesini sağlayacak bir yasa çıkarıyoruz. Bu, gayet önemli bir yasa; ama, bunu yaparken, bir taraftan da, biz, devlet olarak, kendi üreticimizi mağdur edecek bir karar alırsak, bu çikardığımız yasanın hiçbir manası kalmaz; yazın yaptığımız bu mesai heba olur, muhterem milletvekilleri. Dolayısıyla, hiçbir muhalefet-iktidar kompleksi içerisine girmeden, bütün milletvekillerimizin, en hassas şekilde, bu kararın niçin alındığını bilmelere gerektiğini ve Değerli Bakanın bu konuda bize bilgi vermelerinin sağlanmasını, bu konuda ilgili çalışmanın yapılmasını rica ediyoruz.

Bakınız, 19 000 ton et ithalatı yapılacak, daha sonra bu 37 000 tona çıkarılacak ve hangi gerekçelere binaen bunun yapıldığına dair hiçbir bilgiye sahip değiliz. Daha önemlisi -yine, biraz evvel burada değinildi- ithalatın nasıl yapılacağını da bilmiyoruz. Devlet mi yapacak ithalatı; yoksa, serbest olarak ithalatçılara izin mi verilecek; bu konuda da belli bir açıklama yoktur.

Muhterem milletvekilleri, bu durum, işte, hep beraber çıkarmaya çalıştığımız bu yasanın hayırlı neticeler vermesini engelleyen bir gayrettir; bunu dikkatlerinize arz ediyorum.

Tasarımın son maddelerine gelmiş bulunuyoruz. Ek 2 nci madde, özet olarak şu hususları amirdir: "Kesin önlemler ve taahhütlerle ilgili kararlar, ilgili taraflardan birinin talebi üzerine veya re'sen gözden geçirilebilir. Kurulca gözden geçirme kararı verilmesi halinde yeniden soruşturma açılır ve yürütülür. Ancak, yeniden soruşturma açılması, yürürlükte bulunan kesin önlemlerin ve taahhütlerin uygulanmasını engellemez. Soruşturma sonucunda kesin önlem ve taahhüt uygulaması hakkında Kurulca karar verilir. Kesin önlem kararı, soruşturma döneminde soruşturma konusu malı ihraç etmemiş olan üretici veya ihracatçıların talebi üzerine de gözden geçirilebilir. Böyle bir talep üzerine açılacak soruşturma sonucuna ilişkin karar yürürlüğe girene kadar, uygulanmakta olan kesin önlem, talepte bulunan üretici veya ihracatçının ihraç ettiği soruşturma konusu mal ithalatı için teminata bağlanır. Soruşturma sonucunda, alınan teminat ile ilgili olarak, 14 üncü maddeye göre işlem yapılır."

Değerli milletvekilleri, ek 2 nci maddenin bu metnini okumamın sebebi, Türkiye'de çıkarılan yasaların muhtevasıyla ilgilidir. Dün de, bir başka maddeyle ilgili söz alırken değinmiştim; aslo-lan, yasanın, başta milletvekilleri tarafından ve daha sonra bütün halkımız tarafından anlaşılmasıdır, ilgililer tarafından anlaşılmasıdır. Dün, belli birtakım maddelerle ilgili, Bakanlarımıza sualler tercih etmiş ve tatmin edici cevaplar alamamıştık. Bunun sebebi, yasanın, hazırlanırken, masa başında hazırlanmış olmasıdır. Biz, rica ediyoruz, bu yasaları hazırlayan hükümetimiz, Türkiye'nin konuştuğu lisanı kullanarak ve içinde bulunduğu ihtiyaçları göz önünde bulundurarak yasaları hazırlamalı; böylelikle, yasalar, birer teknik ayrıntı olmaktan çok, ruhuyla burada görüşülmelidir. En son ricamız, hükümet yetkililerinin de, hükümete mensup partilerin de, yasalar hakkında, en azından belli konularda söz alarak bizi tenvir etmeleridir. Aksi takdirde, buradaki görüşmelerin hiçbir anlamı kalmamaktadır.

Biz, bütün bu eksiklikleri dile getirerek, yasanın memleketimiz için hayırlı olmasını temenni ediyoruz.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Sağ olun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın İncetahtacı.

ASLAN POLAT (Erzurum) - Karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Oylamaya geçmedim henüz.

Madde üzerinde, şahsı adına başka söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum...

ASLAN POLAT (Erzurum) – Karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, karar yetersayısının aranılması istenmiş olduğundan, ek 2 nci maddenin işaretle oylamasını elektronik cihazla yapacağım ve karar yetersayısını arayacağım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) – Sayın Başkan, maddeleri oylamada bir teamülünüz var: Ne zaman karar yetersayısının aranılması isteniyor, elektronik cihazla oylamaya geçiyorsunuz. Ashında, parmaklar kalksa, karar yetersayısının olup olmadığı görülüyor.

BAŞKAN – Sayın Şener, geçen dönemde, çok iyi hatırlayacaksınız, bütün grup başkanvekili arkadaşlarımızın müştereken almış olduğu ve bu dönemde de devam eden bir kararı uyguluyorum. Dolayısıyla, bu tür durumlarda, karar yetersayısı aranmasının istenilmesi halinde, şimdi, metinden ifade edeceğim şekilde oylamanın yapılacağını, yine, belki sizin de içinde bulunduğunuz, bütün partilere mensup grup başkanvekili arkadaşlarımız müştereken kararlaştırmıştınız; aynı uygulamaya devam ediyorum efendim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) – O zaman, bütün maddeleri elektronik cihazla oylayalım Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Oylama için 5 dakika süre vereceğim. Bu süre içerisinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin, oy pusulalarını, oylama için öngörülen 5 dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaşturmalarını rica ediyorum.

Ayrıca, vekâleten oy kullanacak sayın Bakanlar var ise, hangi Bakana vekâleten oy kullandığını, oyunun rengini ve kendisinin ad ve soyadı ile imzasını taşıyan oy pusulasını, yine oylama için öngörülen 5 dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaşturmalarını rica ediyorum.

Oylamayı başlatıyorum efendim.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, karar yetersayısı vardır; ek 2 nci madde kabul edilmiştir.

Şimdi, yanlış anlamaları önlemek bakımından, biraz önce kabul edilen ek 1 inci maddenin sekizinci satırındaki "ithalatın" ibaresi "ithalat" olarak değiştirilmişti; bunu tekrar ifade ediyorum.

Şimdi, çerçeve 14 üncü maddeyi, biraz önce Yüce Heyetinizce kabul edilen ek 1 ve ek 2 nci maddelerle birlikte, oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 15. — Bu Kanun yayımı tarihinden 3 ay sonra yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde şahsı adına, Sayın Cevat Ayhan?.. Olmadığı görülüyor.

Madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum:

Yürütme

MADDE 16. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, bütün maddeleri kabul edilmiş bulunan tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum. (Alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu raporunun müzakeresine başlıyoruz.

2. – *Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/409) (S.Sayı: 29) (1)*

BAŞKAN – Komisyon?.. Burada.

Hükümet?.. Burada.

Komisyon ve Hükümet yerlerini aldılar.

Komisyon raporunun okunup okunmaması hususunu oylarınıza sunacağım: Komisyon raporunun okunmasını kabul edenler... Etmeyenler...

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) – Oylamadan önce, usulle ilgili bir noktaya dikkatinizi çekmek istiyorum.

Sayın Başkan, İçtüzüğün 77 nci maddesinde "Bir yasama döneminde sonuçlandırılmamış olan kanun tasarısı ve teklifleri hükümsüz sayılır. Ancak, hükümet bu tasarısı yeniden gönderebilir" diyor.

Şimdi, buradaki tasarısı, önceki yasama dönemine aittir ve hükümetten de gelmiş gözüküyor, sadece, Başbakanın imzasıyla Meclise gönderilmiştir. Dolayısıyla, 63 üncü maddeye göre usul tartışması açılması gerektiği kanaatindeyiz; çünkü, bu gerçekten önemli bir konu, Mecliste de bir usul ve esas belirlenmesi gerekir diye düşünüyoruz.

BAŞKAN – Sayın Şener, biliyorsunuz, bu konu komisyonunda da tartışıldı; zannediyorum aynı konuyu ifade ediyorsunuz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) – Evet.

BAŞKAN – Dolayısıyla, tekrar, komisyon, bu şekilde gelen bir talebi kabul etmek suretiyle, bu ve bunun gibi birçok tasarısı kabul etti; dolayısıyla, Başkanlık olarak bu konuda bir görüşme açılmasını uygun bulmuyoruz.

Teşekkür ediyorum.

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) – Sayın Başkan, yalnız, 63 üncü maddeye göre görüşmeye yer olup olmaması, bir usul tartışmasının açılmasını gerektiren bir durumdur. Dolayısıyla, komisyon-da konunun ele alınmış olması, Genel Kurulun ve topyekûn Meclisin, bu konuda bir esas kabul etmesi anlamına gelmez; konunun, Genel Kurulda düşünülmesi lazım, tartışılması lazım.

BAŞKAN – Biz, Başkanlık olarak farklı düşünüyoruz. Teşekkür ediyorum. Usul tartışması açmıyoruz efendim.

Efendim, raporun okunup okunmaması hususunu oylamaya geçmiştik.

Raporun okunmasını kabul edenler... Etmeyenler... Raporun okunması kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, tasarının tümü üzerinde söz isteyen, Fazilet Partisi Grubu adına, Çorum Milletvekili Sayın Yasin Hatiboğlu.

Buyurun Sayın Hatiboğlu. (FP sıralarından alkışlar)

Konuşma süreniz 20 dakikadır efendim.

(1) 29 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

FP GRUBU ADINA YASIN HATİBOĞLU (Çorum) – Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyelerini, Grubum adına, saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, ben, 29 sıra sayılı yasa tasarılarının müzakeresine, o konuda Grubumun görüşlerinin nelerden ibaret olduğuna girmeden önce, bir usulî tartışmaya ışık tutmak istiyorum.

Biraz önce, Sayın Grup Başkanvekilimizin, Başkanlığımızdan...

HACI FİLİZ (Kırıkkale) – Sayın Başkan, hatibi dinleyemiyoruz.

BAŞKAN – Bir dakika, Sayın Hatiboğlu...

YASIN HATİBOĞLU (Devamla) – Efendim, sürem de duruyor mu?

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Genel Kurulda hatip konuşuyor; lütfen, ayakta bulunan arkadaşlarımızı, oturmaya ve sessiz olmaya davet ediyorum. Lütfen...

RASİM ZAIMOĞLU (Giresun) – Miting mi yapıyorsunuz?!

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, çok rica ediyorum; Genel Kurul salonundasınız.

Değerli milletvekilleri, sesim gelmiyor mu oraya? Çok rica ediyorum...

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) – Sayın Başkan, dışarı çıkarm.

YASIN HATİBOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, sizin sesiniz gidiyor, gitmiyor bilmiyorum; ama, benim sürem gidiyor.

BAŞKAN – Ben, onu dikkate alacağım Sayın Hatiboğlu.

Buyurun efendim.

YASIN HATİBOĞLU (Devamla) – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, bir usul tartışması istenildi. Bu, Başkanlık Divanının takdirine mevdu bir husus değildir. 63 üncü madde çok açıktır; burada, eğer, bir konunun görüşülmesine yer olmadığına, önce veya sonra görüşülmesine dair bir usulî tartışma arzu ediliyorsa, Başkanlık bunu yerine getirmeye mecburdur. Yani, açıklama hakkı talebinde bulunma ile usul tartışması açılması talebinde bulunmayı birbirinden ayırmak lazım; çünkü, buradaki ifadede "...diğer işlerden önce konuşulur. Bu yolda bir istemde bulunulursa, onar dakikadan fazla sürmemek şartıyla, lehte ve alayhte en çok ikişer kişiye söz verilir" deniliyor "verilebilir" değil. Yani, burada, muhayyerlik hakkı yoktur, takdir hakkı yoktur. Bu tartışmayı açmak zorundasınız. Bunu, şunun için açmak zorundasınız:

Efendim, biz yaparsak bu olur; doğrudur... Niceliklerin niteliklere tercih edildiği, yani parmak sayılarının fikrî ağırlıklara üstün telakki edildiği toplumlarda ve zamanlarda, her arzu edilen geçirilebilir, götürülebilir; ama, hukuka uygun olmaz. Hadi, diyelim ki, hukuk devleti olmada problemlerimiz var; ama, kanun devleti bari olalım. Yani, çok açık bir kanunî düzenleme var; bunu kendimize göre yorumlayamayız; çünkü, yoruma müsait yeri yoktur bunun. Bu nasıl olur Sayın Başkan?! Yani, beni bağışlayınız; ama, şurada konuşan kardeşiniz, sekiz yıl kürsüde bulunmuş bir kardeşinizdir. Usulî tartışma, usul tartışması açılması talep edilince, her Sayın Başkan buna uymak zorundadır. Ha, arkasında, sizin muhayyer olduğunuz husus var; müzakere ettirirsiniz, belki, o güzel fikrinizde, o muhterem fikrinizde bir değişiklik olur, uygulamanızı değiştirebilirsiniz ya da ısrar ediyor olursunuz, ama, Genel Kurulun fikrini alma ihtiyacı duyabilirsiniz, oylayabilirsiniz. İşte, orada serbestsiniz. Yani, hiçbir üye, size, madem bu kadar konuşturdun, 10, 10 dakika daha, 20 dakika; 20 daha 40 dakika konuşturdun, öyleyse, bir de bizim fikrimizi alın deme hakkına sahip değildir. İşte, sizin seçme hakkınız o noktada var.

O bakımdan, bu bir hata. Haneî defterinize bunu işaret ediyorum Sayın Başkan. Bu bir eksiklik; inşallah, telafi ederiz. (FP sıralarından alkışlar)

Şimdi, gelelim... Ha, diyeceksiniz ki, yahu bu kadar kusur kadı kızında da olur; olabilir, kadı kızında daha fazla kusur olabilir; ama, hukuk devletinde kusur olmaz, olmamalıdır. (FP sıralarından alkışlar) Aradaki... Kadı kızı ile hukuk devletinin farkı bu.

Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; biz hukuk devleti isek -ki, öyle oluruz inşallah; çabamız onadır, bütün heyetimizin çabası onadır; inancım budur benim- hukuka uymak zorundayız. Hukuk piramidinin en üst noktasında bulunan hukukî düzenleme, hukukî norm Anayasadır. Anayasının 6 ncı maddesi gayet açık; hepiniz biliyorsunuz; ama, ben, bilgilerinizi tazeleme açısından arz ediyorum: "Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz." Bu, Parlamento da olabilir; bu, yasama olur; bu, yargı olur; bu, icra olur; bu, kurum olur; bu, kişi olur... Hiç kimse, bir kuvvetin ve kudretin kaynağı Anayasadan kaynaklanmıyorsa bunu kullanma hakkına sahip değildir. Öyleyse, Parlamentonun yasa yapma hakkının kaynağı nedir; hukuktur, Anayasadır; yani, 88 inci maddedir. 88 inci madde ne diyor; Anayasanın 88 inci maddesi diyor ki: "Kanun teklif etmeye Bakanlar Kurulu ve milletvekilleri yetkilidir. Kanun tasarısı ve tekliflerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülme usul ve esasları İhtizûtle düzenlenir." Yani, bir anlamda, Anayasa, niyabeten, İhtizûğe imkân tanımış; diyor ki: Ben Anayasayım; en uç noktaları düzenleme benim hakkım değil, ben esasları vazederim; ama, bu konuda benim adıma sen söz söyle. Nedir o İhtizûk... İhtizûğün 73 üncü maddesini açıyoruz.

"Kanun tasarıları ve komisyonlara havale

Madde 73.- Hükümetçe hazırlanan kanun tasarıları bütün bakanlarca imzalanmış olarak ve gerekçesi ile birlikte Meclis Başkanlığına sunulur."

Gayet açık. Bunu Anayasa adına söylüyor; çünkü, Anayasanın 88 inci maddesi niyabet görevini ve belki -tabir caizse- vekâlet görevini İhtizûğe vermiş. İhtizûk, eğer tasarı hazırlanacaksa, Bakanlar Kurulunun imzası şarttır diyor. Hatta, bu konu tartışılmış. Komisyonlar, şartlarına uymayan kanun tekliflerini sahiplerine tamamlattırılar. Bir eksik varsa, sahiplerinin tamamlaması lazım. Yani, Bakanlar Kurulumuzun imzası eksikse, karamamede imza yoksa, komisyon bunu tamamlamalıdır. Biz, komisyonda bunun için itiraz ettik, muhalefet şerhi de koyduk; komisyon bu işi yapmadı. O zaman, komisyonun da sahibi olan Yüce Heyetinize dahalet ediyoruz, müracaat ediyoruz; diyoruz ki: Bu, Anayasanın 88 inci, İhtizûğün 73 üncü, İhtizûğün 77 nci, İhtizûğün 78 inci maddelerine aykırıdır; bunu tamamlatın. Kanuna karşı falan değiliz, biz kanuna olumlu oy verdik, gene olumlu oy vereceğiz; ama, biz, hukuka dayanmazsak, hukuka dayandırmazsak... Yani geçmişte kullanılan bir söz vardır "efendim, Anayasayı bir kere ihlal etmekte ne var." Çok şey var. İşte, arkası...

İSMAİL AYDINLI (İstanbul) - Özal'ın sözü o, Özal'ın...

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) - Efendim, bırakınız... Ben tınak içi ifade ettim, imzasını da ifade etmedim, buna mecbur da değilim.

Sayın milletvekilleri, şimdi bakalım... İhtizûkte deniliyor ki "eksik varsa tamamlattır." Buradaki maksat ne?. İhtizûğün müzakeresi, şimdi 75 inci madde olan, müzakeresi esnasında 74 üncü madde olan, İhtizûk değişikliği esnasındaki müzakerede Sayın Ekşi -Demokratik Sol Parti Grubuna mensup arkadaşlarıma dönerek söylüyorum; zannediyorum, Sayın Ekşi'yi hepiniz ekşice bir ifadeyle anımsayacaksınız, hatırlıyorsunuz; Meclisimizi senelere yönetmiş, bilgisi, tecrübesi olan bir arkadaşımızdır- bu madde müzakere edilirken -yani, tasarısı ve teklifteki eksiklik- neler eksiklik sayılır acaba diye tereddüde düşüyor ve Sayın Ekşi -Memduh Ekşi- diyor ki: "Başkanım 'şartlarına uymayan' teklifleri sahiplerine tamamlatmak, ilgili komisyonların hakkıdır" demektedir. Bu şartlarına uymayan tabirinden komisyon ne anlamaktadır? Lütfen, lütfeder açıklarsanız memnun oluruz." "Buyurun Sayın Başkan..." Acaba, Sayın Akçalı buralarda mı? O günde Sayın Akçalı Baş-

kan. Sosyaldemokratlara mensup bir üye soruyor ve Doğru Yol Partisinden halen milletvekili olan o zamanki komisyon başkanı da cevaben "Sayın Başkan, maddede gerekçe ve metin olarak belirtilmesi lüzumu gösterilmiştir. Gerekçesi olmayan teklif ve tasarıları tamamlamak üzere geri vermek manasındır bu. İmza noksanlığı da buna dahildir" diyor.

Değerli milletvekilleri, Sayın Başkanım; yani, zamandan çektiğimi hiçbir şeyden çekmemiştim doğrusu; burada da başıma musallat oldu; ama, Sayın Başkanın hamiyeti bütün onları aşar, ona inanıyorum.

Sayın milletvekilleri, imza eksikliği... İşte, buyurun; müzakereye esas aldığımız yasanın tabanını oluşturan Bakanlar Kurulu kararnameyi bu. Sayın Mesut Yılmaz; Bakanlar Kurulu belli... Sayın Mesut Yılmaz, 56 ncı Hükümet Başkanı olduğu sırada bunu göndermişler. Şimdi siz 57 nci mi, 55 mi?..

BAŞKAN – Sayın Hatiboğlu...

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) – Efendim.

BAŞKAN – Siz, bu kırsıda sekiz sene oturduğunuzu ifade eden bir Meclis Başkanvekilisiniz. Zannediyorum, eli cebinde konuşulmayacağını da herhalde bilmeniz gerektiğini ifade etmek istiyorum. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

Buyurun efendim.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) – Efendim, bir notum var, o nota bakıyorum Sayın Başkan.

O kadar olur efendim...

Sayın milletvekilleri, bakınız, 55, 56 fark etmez; yani, hafes mevcut hükümetin başbakanı değil ve kaldı ki, o günkü koalisyonu oluşturan parti gruplarıyla bugünkü koalisyonu oluşturan parti grupları da farklı.

Şimdi soruyorum: Şurada, kararnameyle sevk edildi dediğimiz, Başkanlığın işleme koyduğu yasa tasarısının altında bulunan Bakanlar Kuruluna -hani tasarımı Bakanlar Kurulu, hükümet hazırlar ya- burada imzası bulunanlara bakıyorum: Sayın Batallı, Sayın Tezel, Sayın Menzir, Sayın Aykut, Sayın Sezgin, Sayın Gürdere, Sayın Sungurlu, Sayın Şahin, Sayın Erez. Nerede bunlar? Bunlar bırakın bakan olmayı, milletvekili de seçilemedi. Ben, o arkadaşlarının hepsini severim; bir kusur izafesi için falan söylüyor değilim. Şunu demek istiyorum: Mevcut hükümetin iradesini yansıtmıyor bu talep. Tabii, siz aranızda nasıl konuşursunuz, nasıl anlaşsınız, o beni ilgilendirmiyor; ama, şu heyetin bir üyesi olarak, tabanı, kaynağı olmayan bir tasarımı burada müzakere edemeyiz.

İSMAİL AYDINLI (İstanbul) – Gelişi tasar değil ki.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) – Sayın Aydınlı, müsaade buyurun...

İSMAİL AYDINLI (İstanbul) – Hatırlatmak için söylüyorum.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) – Bakın, yenileme, bir şeyi, eskisinin aynen şartlarını ihtiva eder biçimde arz ve takdim etmektir. Mesela -siz avukatsınız- tecdit dediğimiz, medeni hukuk 409, Borçlar Kanunu 114; yenileme dediğiniz... Şimdi, 15 tane davacı olan bir davada, dava müracaata kalsa, bu 15 kişiden 10 kişisi yenilese, diğer 5 kişi için yenilenmiş sayılır mı? Yapmayın...

Değerli milletvekilleri, yaş tahtaya ve oynak zemine basmamayı öğrendim yıllardır. Onun için, bir şey söylüyorsam buna kulak vermekte fayda vardır diye düşünüyorum.

Şimdi gelelim tasarının kendisine. Bu tasarıya karşı değiliz. Gerçekten, hukuka, hukuk devletine saygısı büyük olan insanların, yargıda görev alan insanlara kulak vermek mecburiyeti vardır.

29 sıra sayılı tasarının 7 nci maddesine bir fıkra ekleniyor; Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulundaki üyelerimiz, asıl görevlerinden ayrılıyorlar, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulundaki görevlerini sürdürüyorlar. Bu gayet doğaldır. Yani "full-time çalışma" dediğimiz "bütün mesaisini oraya verme" dediğimiz şeydir; buna ihtiyaç da vardır. Yıtlarce, binlerce hâkimimizin, binlerce dosyanın, binlerce şikâyetin, binlerce tetkikin, binlerce takibin, terfiin, temeyyüzün tetkikten geçmesi lazım gelen bir kurulda, elbette, full-time çalışmaya ihtiyaç vardır; ancak, bize göre, bu, yeterli de değildir. Komisyon da ifade ettik. Personeli Adalet Bakanlığında kaldığı sürece, dosyaları hâlâ orada kaldığı sürece, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulumuzun gerçekten, işi nasıl rahat götürebileceğini hâlâ düşündürüm ve o konuda tereddütlerim vardır.

Şimdi, bu noktada gazetelere bir göz atarsak... "Yargının çılgılığı." Doğrudur; omuzlarındaki yükten söz ederek, yargımız, çılgılık atıyor; işte "maaşlarımız yeterli değil" diyorlar "İoşmanlarımız yok" diyorlar... Bir başka sayın yargıcımız diyor ki: "Maaşlarımız milletvekilleri maaşlarına endekslenmiş." Doğrudur; buna kimsenin itirazı yok. Keşke, sokaktaki, şimdi perişan durumda olan memurlarımızın, işçilerimizin, kendilerine emeklilik adresini mezarda gösterdiğimiz işçilerimizin de maaşları, bizim aldığımız maaşlarımız seviyesinde olsa! Onu, kim arzu etmez?! Doğrudur, ona da katılıyorum; bu figan da yerindedir. Arkasından bir başka hâkimimiz -ki, buna, katılamıyorum doğrusu- diyor ki: "Ya şeytana uyarsa; trilyonluk davalara bakan hâkimlerimizden birisi ya şeytana uyarsa." Aman, şeytana uymayın!. Çünkü, şeytana uyarsa, kim uyarsa uysun... Ha, kartelciler şeytana uyar. Onun hesabını siz göreceksiniz, size getireceğiz bunu "bu adam şeytana uydu, bunun cezasını verin" diyeceğiz. Onun için, bu, hâkimlerimizden sâdir olmuş bir söz değildir diye düşünüyorum.

Değerli milletvekilleri, burada bir başka şey daha var; gerçekten beni üzen bir husustur. Hâkimlerimizin çılgınlıklarını biz duyuyoruz ve dinliyoruz; ama, bizim de çılgınlığımız var. Bizim çılgınlığımızı ben ifade edecek değilim; ben nakledeceğim izin verirseniz. Bir yüksek yargımızın en üstündeki bir hâkimimiz diyor ki: "Mahkeme kararları bilimsel yöntemle eleştirilebilirse de, verdiği karar nedeniyle hiçbir yargıç kınanamaz. Mahkemeler kanıtlanmayan, yasal dayanağı olmayan istemleri yerine getirme aracı olamaz; olursa, yargı, hukuk dışına çıkarak özünden yoksun kalır. Mahkeme kararlarına saygı, herkesten önce yargı mensuplarından beklenir. Yargının ögesi kimi devlet organlarıncı mahkeme kararlarına saygının sağlanamadığı veya yitirildiği durumlarda başkalarından saygı beklenemez. Bu nedenle, yargının saygınlığı, tarafsızlığı, güvenilirliği ve etkinliğiyle bağdaşmayan, bunları azaltan veya ortadan kaldıran tutum ve davranışları üzüntüyle karşıladığımızı belirtmek istiyorum." Sayın Sezer'in, bir açış konuşması esnasındaki sözleri.

Değerli milletvekilleri, elbette, adalete herkesten çok yargı mensuplarının dikkat etmesi lazım. Bir hükmün adil olması, taraflarını tatmin etmesiyle oluşamaz; tarafların dışındaki insanlar da mutmain olmalı. Yani, taraflar memnun olabilir; ama, kamuoyu dediğimiz tüm millet bundan huzursuzsa, o ne kadar adil olursa olsun, gönüllerde adalet hissinin neşvünema bulmasına imkân bulunamaz.

BAŞKAN – Sayın Hatiboğlu, 2 dakika ilave ediyorum efendim; buyurun.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) – Bir şeyin ştiyu vukuundan beterdirderler. Eğer hâkimlerimiz, savcılarımız brifinglere davet ediliyor ve onlar da brifinglere giderek, arkasından, onuncu yıl marşlarıyla ağırlandıp uğurlanıyorsa... Hâkimlerimizden şüphe ettiğimizden falan değil, biz onların vicdanlarına inanırız; onlar da, bizim gibi yeminle mesleğe başlıyorlar. Bir şüphemiz yok, kesin ifade ediyorum; ama, şu korkum var: Bir şeyin ştiyu vukuundan beterdirdir. Eğer halka böyle sayı olursa, yargımız yara alır. Ben yaralanayım; beni o tedavi eder; ama, o yaralanırsa, onu ben tedavi edemem. Söylediğim budur.

Sayın Başkanım, bir başka şey de -zannediyorum, 2 dakikaya sığacaktır- hani, şimdi, biz, fi-ganımızı ifade ediyoruz ve kürsüye misafir ediyoruz ya, köşe yazarları sık sık kullanır, derler hani "bugün falan misafirimdir" diye, ben de şimdi Sayın Güllay Göktürk'ü misafir ediyorum; her ne ka-dar dokunulmazlık veremiyorsam da kürsüye çağırma imkânım var, onu kullanıyorum: "Hukukçu-lar da yemin eder. Galiba, artık, hatırlamanın zamanı geldi. Bu ülkede sadece milletvekilleri değil, hukukçular da yemin eder. Hukuk fakültesinden mezun olan her genç, mesleğini yaparken, huku-ka ve yasalara saygılı olacağına, hukukun üstünlüğünü en zor şartlar altında bile savunacağına na-musu ve şerefi üzerine ant içer. Bana öyle geliyor ki, bugün, hukukçularımız için, bu yemine sahip çıkmanın, namusunu ve şerefini korumanın zamanıdır. Hukukun -atlıyorum, geçiyorum- özümсен-diği ülkelerde bir savcı, partilere dönüp 'eğer siz de böyle yaparsanız, size de haddinizi bildiririm' diye tehdit etti mi, yer yerinden oynar, barolar ayaklanır; çünkü, savcının görevi, suç işleyenler hakkında gereğini yapmaktır, suç işleme ihtimali bulunanlara gözdağı vermek değil."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun efendim.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) - "Demokratik hukuk devletinde savcılar, iddianamelerini, suç delili yerine -altını çiziyorum- vampirler, habis tümörler gibi ağır hakaretlerle dolduramazlar; çünkü, o hakaretlerin her biri için, tek tek, mahkeme önünde hesap vermekten korkarlar; çünkü, o ülkelerde sanıkların da hakları vardır ve sanık hakları da yargının güvencesi altındadır. İşte, bütün bu sebeplerden, demokratik hukuk devletinde böyle iddianamelere rastlayamazsınız. Hukuk bilin-ci, hukuk kültürü, hukuk nosyonu olan toplumlarda, savcılar böyle iddianamelerle ortaya çıkıp da kariyerlerini tehlikeye atamazlar; çünkü, o ülkelerde meslekçi denetim vardır; savcılar, meslek ah-lakına duyarlı kurumlar tarafından denetlendiklerini bilirler; sınırlarını hiçbir yere dayamadan, sade-ce ve sadece, kendi meslekî otoriteleri ve itibarlarıyla ayakta kalırlar."

Bütün bunlara ters davranan kim olursa olsun -Yasin Hatiboğlu da dahil bunun içerisine- hu-kuk devleti, demokratik ilkelere aykırı kavram ve kuramlarla gününü dolduranlara yönelik, yine, Göktürk'ün bir cümlesini ifade edeceğim: "Ben Tanrı'ya inanmam; ama, eğer varsa, eminim ki, siz kesin cahennemliksiniz."

Saygılar sunuyorum efendim. (FP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA GÜVEN KARAHAN (Balıkesir) - Kime söylüyor?

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) - Efendim, kime söylediğinin çerçevesini çizdim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Hatiboğlu.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) - Sayın Başkan, müsamahanıza teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Ben teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, biraz önceki konuda, Yüce Heyetinizi kısaca bilgilendirmek istiyorum.

İçtüzüğün 73 üncü maddesi, hükümetçe hazırlanan kanun tasarıları bütün bakanlarca imzalan-mış olarak ve gerekçesiyle birlikte Meclis Başkanlığına sunulacağını amirdir. İçtüzüğün 77 nci maddesinde, hükümsüz kalan kanun tasarılarının yenilenmesine ilişkin Başbakanlık tezkerelerinin bütün bakanlarca imzalanacağına dair açık bir hüküm yer almamaktadır. Diğer taraftan, İçtüzüğün çeşitli maddelerinde (75, 77, 78, 88, 89) hükümetin takdir veya yetkisine bırakılan haller için veri-len tezkerelerde de bütün bakanların imzası aranmamaktadır. Ayrıca, Anayasanın 112 nci maddesi-ne göre, Başbakan, Bakanlar Kurulunun başkanıdır ve hükümetin genel siyasetinin yürütülmesini gözetir.

Bu hükümler uyarınca, yenilenmenin Bakanlar Kurulunca uygun bulunduğu ibaresini taşıyan Başbakan imzalı tezkerelerin bugüne kadar olduğu gibi işleme konulmasında, Başkanlık olarak bir aykırı durum mülahaza etmediğim için, Sayın Şener'in usul tartışması açılması talebine izin vermedim.

Genel Kurulu bilgilendirmek için ifade ettim, hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ediyorum. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

AHMET İYİMAYA (Amasya) – Sayın Başkan, lütfeder misiniz efendim?

BAŞKAN – Buyurun Sayın İyimaya.

AHMET İYİMAYA (Amasya) – Tabii, gerekçeniz saygıdeğer bir gerekçe; fakat, bir başkan Meclis Genel kurulunda kendi gerekçesini izhar buyuruyorsa, bu usul tartışmasına katılmak isteyenlerin de gerekçelerini şu Heyete arz etmeleri ve ondan sonra oylama yapıp yapmama durumunun doğması lazımdır diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ederim Sayın İyimaya.

İkinci söz talebi, Anavatan Partisi Grubu adına, Kırklareli Milletvekili Sayın Cemal Özbilen'e aittir.

Buyurun efendim. (ANAP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakikadır Sayın Özbilen.

ANAP GRUBU ADINA CEMAL ÖZBİLEN (Kırklareli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı üzerinde Anavatan Partisi Grubunun görüşlerini arz etmek üzere söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Grubum ve şahsım adına, Yüce Heyeti saygıyla selamlıyorum.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Anayasamızın 159 uncu maddesinde yer almış ve 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununda belirtilen esaslara göre çalışmaktadır.

Mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kurulmuş bulunan ve bağımsız yargının en esaslı güvencesini oluşturan Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun başkanı, Adalet Bakanımıdır. Adalet Bakanlığı müsteşarı Kurulun tabii üyesidir. Kurulun üç asil ve üç yedek üyesi Yargıtay Genel Kurulunun, iki asil ve iki yedek üyesi de Danıştay Genel Kurulunun kendi üyeleri arasından, her üyelik için gösterecekleri üçer aday içerisinde Cumhurbaşkanıca, dört yıl için seçilirler. Görev süresi biten üyeler yeniden seçilebilir. Kurul, seçimde gelen asil üyeleri arasından bir başkanvekili seçer.

Kurulun görevleri şunlardır: Yargıtay ve Danıştay üyeleri ile Uyuşmazlık Mahkemesinin askerî yargı dışından gelen üyelerini seçmek; Adalet Bakanlığının, bir mahkemenin veya bir hâkim veya savcının kadrosunun kaldırılması veya bir mahkemenin yargı çevresinin değiştirilmesi konusundaki tekliflerini karara bağlamak; hâkim ve savcılarını, mesleğe kabul etme, atama ve nakletme, geçici yetki verme, her türlü yükselme ve birinci sınıfa ayırma, kadro dağıtma, meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verme, disiplin cezası verme ve görevden uzaklaştırma işlemlerini yapmak; Anayasa ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Kurul üyeleri, bu görevleri yerine getirirken, hem Yargıtay ve Danıştaydaki asil görevlerini sürdürmekte hem de Kurul çalışmalarına katılmaktadırlar. Kurulun işyükü göz önünde bulundurulduğunda, her iki görevin bir arada yürütülmesi fevkalade sıkıntılar yaratmaktadır. Kurulun seçimle gelen asil üyelerinin bu görevleri süresince asil görevleriyle ilişkilerinin kesilmesi halinde, Kurul çalışmalarının hız kazanacağına ve daha etkin hale getirileceğine inanıyoruz.

Bu halîyle, bu tasarımı, Anavatan Partisi Grubu olarak, olumlu mülahaza ediyor ve müspet oy vereceğimizi ifade ediyorum; bu vesileyle, Yüce Kurulu saygıyla selamlıyorum. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özbilen.

Tasarının tümü üzerinde, Demokratik Sol Parti Grubu adına, İstanbul Milletvekili İsmail Aydınlı. Buyurun Sayın Aydınlı. (DSP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakikadır efendim.

DSP GRUBU ADINA İSMAİL AYDINLI (İstanbul) – Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygıdeğer üyeleri; sözlerime başlamadan önce, gerek sizi ve gerekse bizi televizyonları başında dinleyen değerli yurttaşlarımızı saygı ve sevgiyle selamlarım.

Ancak, bu tasarının üzerindeki tartışmalara geçmeden önce, bir muhatap ve sözcü arkadaşımızın, özellikle kadük olan yasa tasarılarına ilişkin bir açıklamasına yanıt vermek istiyorum.

Kendisi de biliyor ki, hukukta, açılan davalar, zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerle tabidir. Bir dava açıldıktan sonra, özellikle heyetlerinin ve avukatlarının değişmesi, o davaları sürüncemede bırakmaz; ancak, kadük olan yasa tasarılarını -hangi hükümet döneminde tasarı halinde getirilmiş olursa olsun, görülmemiş olursa olsun- bir süreye tabi kılsak, yeni hükümetler, onu, ister istemez, zorunlu olarak yeni bir tasarı şeklinde çalışmalarını yapar ve değerli huzurlarınıza getirir. Bu anlamda, bu açıklamayı bir görev bildim.

Bugün, Meclis Genel Kurulunda, Adalet ve ilgili komisyonlardan geçerek karşınıza gelen tasarının genel gerekçesini gündeme getireceğim:

“Mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kurulmuş bulunan ve bağımsız yargının en esası güvencesini oluşturan Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun seçimle gelen üyelerinin bu görevleri süresince, bağlı buldukları kurumlarındaki aslı görevleri de devam etmektedir. Her iki görevin birlikte yürütülmesi uygulamada bazı sıkıntıların ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Seçimle gelen Kurul üyelerinin bu görevleri süresince aslı görevleriyle olan ilgilerinin kesilmesi halinde Kurul çalışmaları daha verimli hale gelecek ve hız kazanacaktır. Anayasanın Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunu düzenleyen 159 uncu maddesinde böylesi bir düzenlemeye engel teşkil edecek bir hüküm bulunmamaktadır.

Tasarıyla, 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununda değişiklik yapılarak, Kurulun seçimle gelen üyelerinin bu görevlerinin devamı süresince başka iş ve görev alamayacakları esası getirilmektedir.”

Değerli milletvekilleri, konuyu huzurunuzda açıklamaya çalışırken, bir hukukçu yorumu ve sistematigi içinde sizlere sunacağım.

Bildiğiniz üzere, Anayasamızın 1 inci maddesi, devletin şeklini düzenlemekte ve “Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir” denildikten sonra, 2 nci maddesinde, cumhuriyetimizin niteliklerinin, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olduğu açık ve net bir şekilde sıralanmaktadır.

Ayrıca, Anayasamızın 1 inci maddesindeki devletin şeklinin bir cumhuriyet olduğu hakkındaki hüküm ile 2 nci maddesindeki cumhuriyetin nitelikleri ve 3 üncü maddesi hükümleri değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif dahi edilemez.

Diğer yandan “Devletin temel amaç ve görevleri” başlığını taşıyan 5 inci maddesinde “Devletin temel amaç ve görevleri, Türk Milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaştırmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır” denildikten sonra, egemenliğin kayıtsız şartsız millette olduğu, 6 nci maddede “Egemenlik” başlığı altında düzenlenmiştir:

"Türk Milleti, egemenliğini, Anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili organları eliyle kullanır."

Egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz."

Bu anlamda, egemenliğin kullanılması, kuvvetler ayrılığı ilkesi sonucu:

- Yasama yetkisi, Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki devredilemez.
- Yürütme yetkisi ve görevi, Anayasaya ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir.
- Yargı yetkisi ise, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır.

Değerli üyeler, Sayın Başkan; işte, 22.6.1999 tarihli, önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığımıza sunulan ve İçtüzüğün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ve yenilenmesi amacıyla Bakanlar Kurulunca uygun görülen ve Komisyonca gerekli düzenlemeler yapıp huzuru-nuza getirilen tasarıdaki söz konusu kurul, yani Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Anayasamızın 159 uncu maddesinde düzenlenmiştir.

İlke olarak, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kurulur ve görev yapar.

13.5.1981 tarih ve 2461 sayılı Kanunla kurulan Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun Başkanı, Adalet Bakanıdır. Adalet Bakanlığı Müsteşarı Kurulun tabii üyesidir. Kurulun 3 asıl ve 3 yedek üyesi Yargıtay Genel Kurulunun, 2 asıl ve 2 yedek üyesi Danıştay Genel Kurulunun kendi üyeleri arasından, her üyelik için gösterecekleri 3'er aday içinden Cumhurbaşkanınca, dört yıl için seçilir. Süresi biten üyeler yeniden seçilebilirler. Kurul, seçimle gelen asıl üyeleri arasından bir başkanvekilini seçer.

Bu satırlarıma dikkatinizi çekerim Türkiye Büyük Millet Meclisinin değerli üyeleri. İlke olarak bağımsız olan Hâkimler ve Savcılar Kurulunun bağımsız olup olmadığı tartışmalıdır; çünkü, yürütmenin -başta Cumhurbaşkanlığı olmak üzere- üyelerin seçiminde devreye girmesi, ayrıca, Adalet Bakanı ve Müsteşarının, kurulun tabii üyesi olmadıkları halde, kurulun başkanı ve üyesi olmaları, Yüksek Hâkimler ve Savcılar Kurulunun bağımsızlığını tartışma götürür bir hale getirmiştir. Bu sözlerimde hocamı tenzih ederim; kendileri mevcut yasalar çerçevesinde bulunuyorlar.

Onun içindir ki, yıllardan beri belli siyasî partilere yakın olan ve sırf bu yüzden sınav kazandırılan ehliyetsiz birkısım hâkim ve savcılar, hâkimlik ve savcılık mesleğini, kamuoyu önünde, güvenilirlik ve bağımsızlık açısından zedelemişler; hatta, hakları olmadığı halde, kadro, unvan ve özlük işleri bakımından, sırf siyasî iktidarlara yakın olmalarının sonucu, ehliyetli ve dürüst, kendilerini mesleğe adanmış, laik, cumhuriyetten yana, gerçek Atatürkçü meslektaşlarımızın önüne geçirilmiştir.

Bugün, değerli hâkim ve savcılarımızın -doğaldır- pek çok sorunu vardır. Onların her bir sorununu çözmek, bu Yüce Meclisin görevidir; ancak, nereden buldun yasasını -tenzih ederim; bu hususu önermem, tüm değerli yargıçlarımızı rahatsız etmesin. Biz, otobüslerle ve binbir zorluklarla göreve gidip gelen yargıç ve savcılarımızı biliyor ve duyuyoruz- temiz toplum ve temiz siyaset için, başta siyasîlerimiz, bürokrat ve memurlarımız, polis ve polis amirlerimiz, hâkim ve savcılarımız için de uygulamak ve bu konudaki samimiyetimizi ispat etmek zorundayız.

Değerli milletvekilleri, bizi izleyen basınımızın değerli mensupları ve sevgili vatandaşlar; bugün önünüze getirilen Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, 1961 Anayasasıyla -o zamanki adıyla- 143 üncü maddede "Yüksek Hâkimler Kurulu" başlığı altında düzenlenmişti. Yüksek Hâkimler Kurulu, 11 asıl ve 3 yedek üyeden kuruluydu. Üyeler, Yargıtay Genel Kurulunca, kendi üyeleri arasından ve üye tamsayısının salt çoğunluğuyla ve gizli oyla seçilmekteydi. Ayrıca, başkan ve bölüm

başkanları, üye tamsayısının salt çoğunluğuyla seçildiği gibi, kurul üyeleri, görevleri süresince başka bir iş ve görev alamazlardı. Adalet Bakanı, ancak gerekli gördüğü hallerde toplantılara başkanlık etmekteydi. Madde 144'te ise "Yüksek Hâkimler Kurulu, adliye mahkemeleri hâkimlerinin özlük işleri hakkında kesin karar verir" ibaresinden sonra, disiplin ve meslekten çıkarma cezalarıyla ilgili kararın bir defa daha incelenmesini, Adalet Bakanı veya hakkında karar verilen hâkimin iste-yeceğini hükme bağlamaktaydı.

Ayrıca, bir hâkimin, her ne sebeple olursa olsun, meslekten çıkarılması hakkındaki karar, Yüksek Hâkimler Kurulu Genel Kurulunun salt çoğunluğuyla alınmaktaydı. Diğer yandan, hâkimlerin denetimi ve haklarındaki soruşturma, Yüksek Hâkimler Kuruluna bağlı ve sürekli olarak görevli müfettiş hâkimler eliyle yapılmaktaydı. Müfettiş hâkimler, hâkim ve cumhuriyet savcıları ile bu meslekten sayılanlar arasından, Yüksek Hâkimler Kurulunca atandığı gibi; müfettiş hâkimlerin nitelikleri ile atanma usulleri, hakları, ödevleri, ödenek ve yollukları, meslekte ilerlemeleri, hakların- da disiplin kovuşturması yapılması ve disiplin cezası uygulanması, hâkimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenmekteydi.

Yüce Meclisin değerli üyeleri, yukarıda kısaca özetlemeye çalıştığım gibi, 27 Mayıs 1960 devriminin bir ürünü olan 1961 Anayasası, temel hak ve özgürlükler, yargıçlık teminatı ve mahkemelerin bağımsızlığı, özellikle 1971 muhtırasından sonra ve 12 Eylül 1980 hareketiyle birlikte büyük darbeler almış; yeni düzenlemelerle, bugün, gerek hâkimlik ve savcılık mesleği ve gerekse Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, idarenin vesayetine terk edilmiştir.

Bugün karşınıza gelen Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Adalet Bakanı -benim de hocam olan Sayın Prof. Dr. Hikmet Sami Türk'ün ve Bakanlık temsilcilerinin de katılımıyla, Komisyonumuzca incelenip görüşülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 1 inci maddesiyle, 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 7 nci maddesine eklenmesi önerilen fıkrada yer alan "ve yedek" kelimeleri, yedek üyelerin kurul çalışmalarına sürekli katılmamaları; ancak, ayda bir toplanan itirazları inceleme kuruluna katılmaları, bu nedenle asli görevleriyle ilişkilerinin kesilmesinin uygun olmayacağı düşüncesiyle, fıkra metninden çıkarılmıştır.

Tasarının 2 nci ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Gönül isterdi ki, yukarıda sıralamaya çalıştığım kaygı ve düşüncelerle daha teferruatlı ve hâkimlik teminatı ve mahkemelerin bağımsızlığını, tıpkı, 1961 Anayasası gibi, yeni şartlarda daha geliştirilmiş bir şekilde yeni bir metin huzurunuzda gelmiş olsun. Ancak, biz, bu tasarıya, DSP Grubu olarak olumlu oy vereceğiz.

Tasarı hakkındaki görüşlerimi kısaca özetledikten sonra, özellikle laik hukuk ve anayasa hukukuna büyük katkıları bulunmuş, şimdi merhum olan, aynı zamanda hocamız olan değerli bir hukukçumuzun sözleriyle sözlerime devam edeceğim.

"Hukuk ve devlet düzeninin, Osmanlı İmparatorluğunun çöküş nedenini oluşturan dinsel kurallara, yani nakillere değil, akla ve çağdaş bilime dayanmasını sağlayan laiklik ilkesi, yüzyıllar boyu şeriat kurallarının egemen olduğu bir imparatorluğun mirasçısı yeni Türkiye Cumhuriyetinde, Batı'da taşıdığından çok daha kapsamlı bir anlama ve işleve sahiptir.

Atatürk'ün ve Türk anayasalarının benimsediği laiklik ilkesi, bir yönüyle kişilerin vicdan ve ibadet özgürlüklerini güvence altına alırken, öteki yönüyle de Türkiye Cumhuriyeti bakımından özel bir anlam ve olağanüstü bir önem taşıyan toplum düzeninin, akla, bilime ve halkın istencesi- ne dayanması kuralına güvence kazandırmıştır.

Laiklik ilkesinin bize özgü bu ikinci yönü, iman ve ibadetle hiçbir ilgisi bulunmayan ve yalnızca toplum yaşamının düzenlenmesine ilişkin dinsel kaynaklı kuralların, hukuksal, siyasal, ekonomik, eğitimsel ve sosyal sorunların çözümünde artık asla egemen olmalarını hatta hiçbir surette etkinlik göstermemelerini öngörmektedir.

Geçmişten gelen olumsuz birikim ve İslam Dininin hayatın her alanına el atan niteliği nedeniyle de, laiklik ilkesinin bu ikinci yarısı, yeni Türk Devleti bakımından vazgeçilmez ve yaşamsal bir değer taşımaktadır. Zira, 14 üncü Yüzyıl öncesi koşullar için öngörülmuş hukuk kurallarının, yüzyıllar sonrasının bambaşka koşullarında dahi uygulanmalarının, zamanın gereksinmelerine ters düşerek, toplum için giderilmeyecek bir köstek ve cendere oluşturmasından ötürü, toplum yaşamını geriliğe ve devleti çökmeye mahkûm edeceği kuşkusuzdur..."

İSMAİL KAHRAMAN (İstanbul) – Yanlış teşhis!..

İSMAİL AYDINLI (Devamla) – "Bu gerçeği herkesten çok daha iyi gören dâhi devlet adamı Atatürk, Türkiye Cumhuriyetinin benimsediği laikliğin en önemli bir ayırıcı niteliğinin, din kurallarının hiçbir biçimde ve hiçbir koşul altında devlet düzenine müdahale edememesi olduğunu vurgulama gereğini duymuştur. Türkiye Cumhuriyetinin niteliklerini belirleyen 1961 ve 1982 Anayasalarının 2 nci maddelerinde ve "Başlangıç" kısımlarında, sadece laiklik ilkesi değil, Atatürk'ün tüm ilke ve devrimleri ve çağdaşçılığı da Türkiye Cumhuriyetinin temeli olarak ilan edilmiştir.

Bir devlet kuruluşu olan üniversitelerimizde bugün bazı kızlarımızın, saçları görülen kadınların iffetlerinin olamayacağı ve dinsiz kişiler sayılmaları gerektiği yolundaki çağdışı bir görüşü savunarak derslerde ve laboratuvarlarda dahi saçlarının tek telinin görünmemesi için büyük bir mücadele verme yoluna sapmalarının, dahası, bu duruma düşmemek iddiasıyla okumayı bile terk etme durumunda kalacaklarını ilan etmelerinin, bu genç kızlarımızın kendi kafalarında ulaştıkları bir sonuç olduğuna ve bu mücadelenin kendi özgür iradeleri sonucu olduğuna inanmıyoruz.

Çağımızın akla ve bilime dayanan laik devletinde 1400 yıl öncesinin din devletinin gerekli gördüğü toplum yaşamına ilişkin kuralları uygulamanın söz konusu olamayacağını, bunların inanç ve ibadetle ilgilerinin bulunmadığını ve ancak o zamanın devlet ve toplum yaşamı için öngörülmuş geçerliliklerinin zamanla sınırlı kurallar olduğunu, 20 nci Yüzyılın sonuna yaklaştığımız bir dönemde lise öğrenimi ve eğitimi görmüş insanların düşünmemeleri ve bu gerçek kendilerine ayrıntılarıyla anlatıldığı halde kavrayamamaları olanaksızdır. Kaldı ki..."

BAŞKAN – Sayın Aydınlı...

İSMAİL AYDINLI (Devamla) – Buyurun Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Lütfen, görüşülmekte olan kanun tasarısıyla ilgili görüşlerinizi ifade ederseniz...

İSMAİL AYDINLI (Devamla) – Sayın Başkanım, laik bir hukuk sistemi ve mahkemelerin bağımsızlığı çerçevesinde, özellikle, Ulusal Kurtuluş Savaşı sonucu oluşturulmuş bu Yüce Meclisin çatısı altında, özellikle gündemde tartışılan bir konu olması nedeniyle açıklamakta yarar bulduğuma inanıyorum.

AHMET İYİMAYA (Amasya) – Laiklik, tasarıyla ilgili değil ki.

MEHMET GÜL (İstanbul) – Konuya adam gibi gir, konuş.

İSMAİL AYDINLI (Devamla) – Adam gibi giriyorum, sen anlayamazsın, senin beynin anlamaz! (Gürültüler)

MEHMET GÜL (İstanbul) – Hangi konuda konuşuluyorsa, o konuda konuş.

İSMAİL AYDINLI (Devamla) – "... Kaldı ki, bizzat dinsel kaynakların bile açıkça gösterdiği üzere, İslamiyetin kabul edildiği dönemde dahi, kadınların bugünkü ölçütlerle bağdaşmayan aşırı örtünmelerini öngörmenin nedeni, o günlük koşullar içinde kadınların sokakta rahatsız edilmelerini ön-

leme amacını gütmekteydi. O zamanın koşullarına göre alınan önlemlerin bugün dahi aynen uygulanmalarının zorunlu olduğu yolunda akılla bağdaşmaz bir görtüş benimsenecek olursa, iffetlerinin ve inançlarının korunmuş sayılması için kadınların ev dışında başörtüslü ya da türbanla yetinmeyip, çarşaf, cilbap giymeleri, hatta üniversitelerde erkek hocaların derslerine girmemeleri gerekecektir.

Şu halde, yalnızca bu gerçek bile kesenkes kanıtlamaktadır ki, ev dışında başörtüslü ya da türban taşımak..."

BAŞKAN - Sayın Aydınlı...

İSMAİL AYDINLI (Devamla) - "... 1400 yıl önce bile dinsel kuralların emrettiği bir önlem değildi. Bundan ötürü de, bugün ilniversitelerde başörtüslü ya da türban taşıma kavgası, örtünme konusunda din kurallarını kördü körüne uygulamanın ortaya çıkardığı bir eylem değil, tamamen başka amaçlara yönelik bahane niteliğinde bir girişimdir."

Yüce Meclisi saygıyla selamlarım. (DSP sıralarından alkışlar; diğer sıralardan "Yazıklar olsun" sesleri, gürültüler)

HALİL İBRAHİM ÖZSOY (Afyon) - Ne alakası var!..

ALİ OĞUZ (İstanbul) - Ne yapmak istiyorsunuz!.. Ayıp değil mi!..

MEHMET GÜL (İstanbul) - Provokasyon yapıyorsun, provokasyon yapma, adam gibi konuş.

ALİ OĞUZ (İstanbul) - Ayıp değil mi!.. Niye tahrik ediyorsun!.. Niye tahrik ediyorsun!..

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri...

ALİ OĞUZ (İstanbul) - Niye saldırıyorsun bu milletin dinine!.. Niye tahrik ediyorsunuz!.. Ne hakkın var!..

BAŞKAN - Lütfen, karşılıklı konuşmayalım Sayın Oğuz; siz, tecrübeli bir parlamentersiniz; lütfen...

ALİ OĞUZ (İstanbul) - Bu milletin dinine saldırmaya ne hakkın var!..Kavga mı çıkarmak istiyorsun!..

BAŞKAN - Efendim, tasarının tümü üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına İçel Milletvekili Sayın Turhan Güven; buyurun. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakikadır Sayın Güven.

DYP GRUBU ADINA TURHAN GÜVEN (İçel) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Doğru Yol Partisi Grubu adına ve şahsım adına, hepimizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Biraz evvel burada konuşan değerli hatibin özellikle son cümlelerine katılmakta zorluk çektiğimi ifade etmek istiyorum, katılmamız mümkün değil; tabii, kendi görtüşüdür, bir şey demiyorum.

Yalnız, bakınız, şu tasarıyla ilgili bir görtüş bildirirken, 1961 Anayasasının fevkalade güzel bir anayasa olduğunu ifade buyurdular. O zaman, niye Hâkimler Kurulu ve Savcılar Kurulunu ayırmıyorsunuz? 61 Anayasasında, Savcılar Kurulu ayırdır, Yüksek Hâkimler Kurulu adı altında, -biraz yanlış düzenlemedir; ama- o da ayırdır. O kadar beğeniyorsanız, gelin, evvela bunları ayırmaktan başlayın; bir.

İkincisi; bakınız, iyi veya kötü, ama, o günün şartları altında, 1982 yılında yapılan Anayasa, yani 82 Anayasası, o günün şartları içinde Türkiye gerçeklerine uygun anayasadır. Yanlışı vardır, çok değişmeye muhtaç maddeleri vardır; ama, o günün şartlarına göre düşüneneceksiniz. Bugün bu Meclisin yapacağı şey, artık gerçekten yıpranmış, değişmesi gereken maddeler nelerse, onları tek

tek, bütün partiler yan yana gelerek... Çünkü, bakın, bugün, aşağı yukarı üç ay bitti; halen, Sayın Meclis Başkanı, uyum komisyonunu toplantıya çağırmadı. Uyum komisyonları, her partiden iki üyenin iştirak ettiği ve herkesin oyunun aynı derecede olduğu, sayısal bir çokluk olmayan bir kuruldur ve çok güzel çalışmalar yaptı. Anayasaya uyum kanunu tasarılarını bu kurul gerçekleştirdi. Memurin Muhakematı Hakkında Kanunundaki değişiklik tasarısı üzerinde, yani yeni memur suçları üzerinde bu kurul çalıştı; ama, üç ay geçti, halen, daha böyle bir kurul toplantıya çağırılmadı. Orada, bu Anayasa maddeleri neyse, teker teker görtüştürüz ve Yüce Heyetimiz önüne de bunları, değışecek maddeleri getiririz.

Bakın değerli arkadaşlarım, kaç gündür söylüyorum; bir kanun tasarısı incelenirken, evvela, İçtüzük gereğı, Anayasaya uygunluğuna bakmak lazım. Eğer komisyon, burada, Anayasayla ilgili bir hükümle yeniden bir kanun düzenlemesine geçiyorsa, bunun Anayasaya uygun olup olmayacağını nereden öğrenecek; İçtüzükten alacak görüşünü, Anayasa Komisyonuna gönderecek. Kendisi de karar verebilir; ama, evvela onun da ilk inceleyeceği şey Anayasaya uygunluğudur. Gerçi, bu kanun tasarısında, çok enteresandır, "Anayasaya uygundur" diye bir tabir var; değil arkadaşlarım.

Bakın, ben 1982 Anayasası çalışmalarında bulunmuş bir arkadaşınızım, ağabeyinizim. 1961 Anayasasında aynen bugün getirilen hüküm gibi bir hüküm vardı; yani, Hâkimler Kurulu vardı; oraya seçilen arkadaşlarımız, kendi görevleriyle ilişkilerini keserlerdi, seçilirlerdi, Yüksek Hâkimler Kuruluna giderlerdi. Dört sene süreyle Yargıtay üyeliğı görevini yapmazlardı. Zaten, Yüksek Hâkimler Kurulunun 1971'e kadar da görüntüsü değışiktir, şekli değışiktir; Meclis de oraya üye seçerdi, Senato da üye seçerdi; ama, 1971 yılında bunların pek uyumlu bir çalışma yapamadığı görüştüyle, o dönemde sadece ve sadece hâkimlerin, yani Yargıtay üyelerinin kendi içinden seçtiğı kişileri gönderme yönünde bir eğilim oldu ve böyle oldu; ama, o maddenin içinde yine -yani, biraz evvel arkadaşımız da ifade buyurdu: 143 üncü maddede- hâkimlerin, yani Yargıtay üyelerinin, seçiminden sonra Yüksek Hâkimler Kuruluna gittikleri zaman üyelikleri devam ediyor, fakat ilişkileri kesiliyordu. Ne zamana kadar; yeni bir seçime kadar. Yani, bir kere daha gelip hiçbir karara katılmıyorlardı, yani, hâkimlik görevlerini unutuyorlardı ve bakınız, 1982 Anayasası taslağında ve teklifinde bu husus aynen yer almıştı. O zaman biz bunun yanlışlığını ifade ettik, çıktık Danışma Meclisinde dedik ki, bu yanlıştır. Bir öğretmenin asli görevi nedir, ister müsteşar olsun ister genel müdür olsun, öğretmenliktir; bir hâkimin asli görevi nedir; hâkimliktir; öbürü bir idari tasarruftur daha çok; bu nedenle, hâkim olan arkadaşlarımız, savcı olan arkadaşlarımız kendi görevlerini unutmasınlar, dört sene boyunca, ait olduğu daire hangisiyse, orada göreve devam etsinler dedik ve Anayasa tasarısından, teklifinden, taslağından, bu hüküm, yani 61 Anayasasında olan hüküm çıkarıldı ve bugünkü metin elinize geldi; yani, bugün, 82 Anayasasındaki 159 uncu madde geldi.

Burada, bir kanun tasarısı hazırlanırken, bu maddenin gerekçelerine, müzakerelerine bakmak lazım. Bu kanun tasarısı hazırlanırken, ben iddia etmiyorum ama, arkadaşlarımız "Anayasaya aykırılık yoktur" derken, bütün müzakere metnini, za-bitlarını okumamış oldukları anlaşılıyor. Burada çok ciddi laflar vardır, neden çıkarıldığına dair birtakım ibareler vardır. Yani, daha evvel, yaşlı, artık yargıda dönemini tamamlamak üzere olan insanları mı göndereyim, yoksa, dört sene süreyle orada aktivitesini gösterecek insanları mı seçimden hareketle bu madde değıştirilmiş ve bugünkü metin haline gelmiştir. Yani, orada "görevleriyle ilişkileri kesilir" diyorsanız veya demiyorsanız, bunu, bir kanun düzenlemesine sokmanız mümkün mü değil mi; bunu tartışmak lazımdı. Bu tartışmadan da en fazla etkilenecek olan kesim, doğrudan doğruya Anayasa Komisyonuydu. Anayasa Komisyonuna bu metin, bu tasarı gitmeliydi, orada bu görüşmeyapılmalıydı. Yani, şu haliyle gelirse bana, Anayasaya aykırılık yönünden her zaman iptale müncer olabilecek bir düzenlemedir gibi geliyor, böyle ifade etmeye çalışıyorum. Bakınız, bir başka olay daha arkadaşlarım : Hâkim, yargı

-içinden gelen bir insanı sıfatıyla söyleyeyim- Türkiye gündemini daima meşgul eden bir olaydır; ama, sadece söylemlerde kalıyor. Yargıtay Başkanı arkadaşımız, adli yılın başlangıcında ciddi söylemlerde bulunuyor, ciddi laflar ediyor; bir hafta süreyle, bütün basında ve televizyonlarda bu var. Bir hafta sonra ne var; Türkiye'nin gündeminde, artık yargı yok. Ne zaman ki yeni bir olay Türkiye'nin gündemine gelip oturuyorsa, o zaman yargıyı hatırlıyoruz, hatırlıyorsunuz.

Bugün, geçen hafta içinde bir gazetede, aşağı yukarı üç dört gün devam eden bir seri yazı vardı; yargının meselelerini, yalnız parasal boyut olarak gündeme getirmek istedi ki, yanlıştı.

Yargı bağımsızlığı olmadığını, seçimlerde herkes ifade etmedi mi?!.. Burada grubu bulunan veya bulunmayan veya milletvekili olmayan bütün partiler, yargının bağımsız olmadığını söylemedik mi?! Peki, anayasa düzenlemeleri getiriyorsunuz, getirmeye çalışıyorsunuz; işte 143 geçti, şimdi tahkim yasası üzerindeki anayasa değişikliğini getireceksiniz; ona çalışıyorsunuz; niye, yargı bağımsızlığı konusunda hemen bir hazırlık yapıp, bunları birkaç madde, on onbeş madde olarak getiriyorsunuz?! Niye o değişiklikler üzerinde bir çalışmamız yok?!

Münferit birtakım şeyler yaparken, altyapısını hazırlamadığınız bir kanunun geçerliliği olmaz değerli arkadaşlarım. Hem "yargı bağımsızdır" diyemiyorsunuz hem de ayrıca, geliyorsunuz, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunu, bu kez, görevinden ayırmak suretiyle, daha doğrusu, tam Adalet Bakanlığının bünyesi içine yerleştiriyorsunuz. Hani bağımsızlık?! Bugünkü sıkıntımız nedir bilir misiniz; bugünkü sıkıntımız, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun bağımsız olmayışıdır. Ama, siz, getirdiğiniz tasarıyla, bunu ehvenişer halinde getirmiyorsunuz, zorlaştırıyorsunuz, bağımsızlığı daha çok ortadan kaldırıyorsunuz. Niye; bugün işte, Yargıtayda odası var, Danıştayda odası var arkadaşımızın; toplantıdan toplantıya gidiyor; sekreteryaya görevini kim görüyor; eski adı Zat İşleri Genel Müdürlüğüydü, şimdi adı Özlük İşleri Genel Müdürlüğü oldu da; o da böyle basit bir cümle... Açıkça ifade ediyorum; çünkü, bir hâkim ve savcı -özlük işleri falan değil, zat işleri- hâkim olduğu için, hükmettiği için, peygamber postunda oturduğu için, Anayasaya, kanunlara ve vicdanına göre karar verdiği için iyi hâkimdir veya kötü hâkimdir diye birtakım tanımlamalar yapıyoruz. Ama, biz ne yapıyoruz; bu defa, sekreteryaya görevini kim yapacak; yine Adalet Bakanlığı yapacak. Odayı kim verecek; Adalet Bakanlığı. Nerede verecek; kendi bünyesi içinde ve yanındaki ekbinada verecek. Şimdi, daha mı bağımsız hale getiriyorsunuz yoksa daha mı bağımlı hale getiriyorsunuz?! Halbuki, öbür tarafta, hiç değilse, evvela hukuktan ayrılmıyor; hiç değilse, Yargıtay veya Danıştay üyesi olarak müzakerelere giriyor, murafaaya giriyor; ama, siz kökten kesiyorsunuz. Buna karşı mısın dersiniz, bu, başka bir olay.

Değerli arkadaşlarım, buna, ne zaman rıza gösterebiliriz biliyor musunuz; yargı gerçekten bağımsız olursa. Yani, siz, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun denetim elemanlarını ona bağlarsanız; yani, siz, bu ünitenin içinden Adalet Bakanlığı Müsteşarını çekip çıkarırsanız; yani, siz, Adalet Bakanı olan arkadaşımızı da orada sembol olarak tutarsanız -işte orada 1961 Anayasasına katılıyorum- onu yaparsanız, yargı bağımsızlığını sağlarsanız, bu kanun tasarısı düzenlemesi uygun olur dersiniz. Ama, denetlemeyi kim yapacak; Adalet Bakanlığı münfettişi yapacak. Peki, sekreteryaya görevini kim görecek; var mı özel sekreteryası; yok böyle bir şey. Peki, hâkimler ve savcılar tayin kararname taslağını doğrudan doğruya kim hazırlayacak; Adalet Bakanlığı mı hazırlayacak, yoksa, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun kendi sekreteryası mı hazırlayacak. Yani, ne oluyor; hazırlıyoruz; götürüyoruz hâkim arkadaşlara, daha doğrusu üye arkadaşlara, diyoruz ki : İşte, taslağımız budur; siz bunun üzerinde görüşün, varsa ilave edeceğimiz, edin; yoksa, bu böyle geçsin. Bu bağımsızlığın işareti midir, yoksa, bağımlılığın ta kendisi midir; bunu takdirlerinize arz ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu nedenle, belki bilmeden daha bağımlı hale getirmeyi düzenleyen bu kanun tasarısının bu haliyle hiçbir şey getirmeyeceğini, sadece, Danıştay ve Yargıtay üyesi arkadaşlarımızın Adalet Bakanlığında daha rahat çalışma zemini bulacağını, fakat, kendi asıl işlevlerini, asıl görevini, hükmetmeyi, karar vermeyi ortadan kaldıracığını ifade etmek istiyorum.

Bu nedenle, bu kanun tasarısı, evvela Komsiyon tarafından geri çekilmeli, Adalet Komisyonundan Anayasa Komisyonuna gönderilmeli, Anayasa Komisyonu orada enine boyuna bunu tartışmalı; çünkü, kanun vazı bunu unuttu diyemezsiniz. Yani, 1982 Anayasasını yapanlar, teklifte yer alan metni çıkarmışlarsa, bu unutkanlık filan değil; bunun bir gerekçesi olması lazım diye düşünmeniz lazım. Yani, 1961 Anayasasında var olan bir fıkra 1982 Anayasasında yer almıyor diye "efendim, burada Anayasaya aykırı bir durum vardır" demeniz mümkün değildir değerli arkadaşlarım; çünkü, öyle olsaydı, ayrı bir kanunla düzenleneceğine dair olan hükmün içinde bu da yer alırdı. Yok, eğer, burada "kendi görevleriyle ilişkileri kesilir hükmü yer almıyor, bu da Anayasaya aykırılık teşkil etmiyor" diyorsanız, yanlıştır. Bu bakımdan, bir anayasa düzenlemesi, bize göre, söz konusudur.

İkinci olay da, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna gerçekten bağımsızlık vermek istiyorsanız, böyle, birtakım görüntülü tekliflerle, tasarılarla değil, gerçek bağımsızlığı sağlayacak anayasa değişikliklerini huzurumuza getirin; göreceksiniz ki, buradan öyle 360'ın üzerinde değil, 500'ün üzerinde oyla geçer ve gider ve Türkiye'de, gerçekten, bağımsız bir yargı, bu sayede -sizlerin emeğiyle, sizlerin gayretiyle, sizlerin değerli fikirlerinizin oluşmasıyla- ortaya çıkar diye düşünüyor, hepimize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Güven.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına, Kilis Milletvekili Sayın Mehmet Nacar; buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakikadır efendim.

MHP GRUBU ADINA MEHMET NACAR (Kilis) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı hakkında, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım; bu vesileyle, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu ve Yüce Meclisin ilk Başkanı Mustafa Kemal Atatürk "Adalet mülkün temelidir" veciz sözleriyle, cumhuriyet Türkiyesinin temel kuralını koymuştur. Adalet, devletin temelidir ve devletin varlığını sürdürebilmesi için esaslı unsurdur. Dünya üzerinde hiçbir devlet yoktur ki, hukuk sistemi olmasın; dünyada hiçbir devlet yoktur ki, hukuk sistemi adil ve eşit olmadığı halde varlığını sürdürebilsin. Bu sebeple, adaletin ve dolayısıyla devletin varlığı için, bağımsız mahkeme ve hâkimlere ihtiyaç vardır. Devletin varlığı için bu kadar önemli olan bir kurumun var olması ve amacına uygun olarak çalışabilmesi için, Yüce Meclise büyük bir sorumluluk düşmektedir.

Sayın milletvekilleri, devletin temel yasası olan Anayasamız, mahkemelerin ve hâkimlerin bağımsızlığını, hâkim teminatını güvence altına almıştır. Anayasanın 138 inci ve devamı maddelerinde, mahkemelerin kuruluşu, bağımsızlığı, çalışma esasları ve görevleri teferruatlı olarak düzenlenmiştir. Anayasanın 139 uncu maddesi "Hâkimlik ve savcılık teminatı" başlığıyla, hâkim ve savcılarının teminatını düzenlemektedir. Bu maddeyle, hâkim ve savcılarının bağımsız oldukları, görevleriyle ilgili olarak kimseden emir alamayacakları, hâkimlerin azledilemeyeceği, süresinden önce emekli edilemeyecekleri, aylık, ödenek ve özlük haklarından yoksun bırakılamayacakları düzenlenmektedir.

Sayın milletvekilleri, Anayasamızın mahkeme ve hâkimlerle ilgili düzenlemeleri sadece bunlarla sınırlı değildir. Bu düzenlemeler içerisinde en önemlisi, mahkeme ve hâkimlerin görev, atama, çalışma ve disiplin esaslarını düzenlemeye yetkili kurula ilişkin 159 uncu maddesidir. "Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu" başlığı ile düzenlenmiş olan Anayasanın 159'uncu maddesi, mahkemelerin kadrolarının konulması ve kaldırılması, hâkim ve savcılar görevine kabul etme, atama, nakletme, geçici yetki verme, yükseltme ve birinci sınıfa ayırma ve disiplin cezalarına karar verme yetkisini haizdir.

Anayasada, mahkemeler, hâkim ve savcılarla ilgili düzenlemelerin yanı sıra, Hâkimler ve Savcılar Kanunu, Yargıtay Kanunu, Danıştay Kanunu, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu ve diğer ilgili kanunlar ile hukuk teşkilatı, hukuk yapısı ve hukuk işleyişi teferruatlı olarak düzenlenmiştir.

Sayın milletvekilleri, yukarıda zikredildiği üzere, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu hukuk düzenimizde önemli bir yer tutmaktadır. Anayasamızda ve özel kanunlarla düzenlenmiş olan Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, görev ve çalışma esasları, kurul üyelerinin geniş yetkili ve yoğun çalışmalarını gerektirmektedir. Yüksek Kurula seçilmiş olan hâkim ve savcılarının bağlı oldukları kurumla ilgili görevlerinin devam etmesi sebebiyle bu yoğunluk daha da artmaktadır. Bu sebeple, Kurul üyelerinin çalışma esaslarında meydana gelen aksaklıkları gidermek amacıyla işbu kanun tasarısı huzurlarınıza getirilmiştir.

Mevcut yasada, Hâkim ve Savcılar Yüksek Kuruluna seçilmiş olan hâkim ve savcılarının bağlı oldukları kurumlardaki görevlerinin devam etmesi, yoğun iş yükü getirmektedir. Çalışma şartlarındaki bu yoğunluk, Kurul çalışmalarının hızlı karar verme ve görevin verimli bir şekilde yapılmasına mani teşkil etmektedir. Kanun tasarısı varolan bu aksaklığı ortadan kaldırmaya yöneliktir.

Sayın milletvekilleri, teşkilatın işlemesi, hâkim ve savcılarının atama, terfi ve disiplin işlerinde meydana gelebilecek bir gecikmenin adalet dağıtmada ve hukukun işlemesinde ne gibi olumsuz neticeler doğurabileceği hepimizin malumudur. Geç işlemiş bir adaletin adalet olmaktan uzak olacağı, hakkı zamanında alamaması sebebiyle hak sahiplerinin mağdur olabileceği, yadsınamaz bir gerçektir. Bu sebeple, yapılacak olan bu düzenleme, hukukun hızlı işlemesinde önemli bir etken olacaktır.

Tasarı, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyelerinin, bağlı olduğu kurumlardaki özlük hakları baki kalmak kaydıyla, aslı görevleriyle ilgili işler dışında görev almama esasını getirmektedir.

Bu düzenlemeyle, bağlı olduğu kurumdaki görevle ilişkisi kalmayan Yüksek Kurul üyelerinin, aslı görevleriyle ilgili verimlilik ve çalışma hızı büyük çapta artacaktır. Kaldı ki, seçilmiş oldukları Yüksek Kurul üyeliğinin aslı görev olması ve Kurul üyelerine, sadece bu konuda çalışma esasları getirilmiş olması, kanunun ruhuna ve işin tabiatına uygundur.

Yapılan düzenlemeyle, sadece, Kurul üyelerinin çalışma esasları düzenlenmiş olmakla kalmayıp, Kurulun daha verimli hale gelmesi temin edilmiş olacaktır.

Sayın milletvekilleri, Türkiye'nin dört bir yanına dağılmış, büyük şehirlerimizden küçük kasabalarımıza kadar, hukuku işletmeye çalışan, adaleti var etmeye çalışan ve insanların haklarını elde etme noktasında çaba sarf eden adliye teşkilatımızın ve daha da önemlisi, hâkim ve savcılarımızın yapmış oldukları hizmetleri ve çektikleri zorlukları dile getirirmeden sözlerimi bitirmek istemedim.

Gerçekten zor şartlar altında çalışan hâkimlerimiz, bu zorluklara rağmen, idealist bir tarz içerisinde adaleti dağıtmaya devam ediyorlar ve şu insanlar, Türkiye Cumhuriyetinin varlığını yaşatmak noktasında çaba gösteriyorlar ve bu çabalarının neticesinde de Türkiye Cumhuriyeti varlığını devam ettiriyor.

10 milyon nüfuslu İstanbul'da, makam odasında duruşma yapmak zorunda kalan hâkimler olduğu gibi, yine 5 bin nüfuslu veya 10 bin nüfuslu küçük bir kasabada, çeşitli imkânsızlıklar içerisindedir, devletin varlığına ve sadakatine inanarak, adalet dağıtmaya çalışan insanlar bize güç veriyorlar.

Biz, bu insanların emeklerinin karşılığını; biz, bu insanların vefakârlıklarının ve idealistliklerinin karşılığını her zaman için vermek zorundayız; çünkü, bunların varlığı, devletin varlığına esas teşkil etmektedir. O sebeple, bu vefakâr insanları, bir kez daha huzurlarımızda şükran ve minnetle anmak istiyorum.

Sayın milletvekilleri, burada, her birimiz, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının, 65 milyon insanın reyleriyle geldik. Bizler, burada, sadece ve sadece, seçilmiş olduğumuz bölgenin veya bize rey vermiş olan insanların temsilcisi olarak değil, 65 milyon insanın temsilcisi olarak bulunuyoruz. Yani, bizim Meclis sistemimizde, Anayasa hukuku içerisinde milletvekilinin temsili nispi temsil değildir, tüm ülkeyi temsil ederiz. Burada, insanların, bir konuyla ilgili veya bu konuyla ilgili olmasa bile, değişik konularla ilgili ifade tarzlarını dikkatle ve gerçekten itinayla seçmek zorundalar; çünkü, 65 milyon insanın yüzde 99'unun Müslüman olduğu ve bu inancını bir şekilde, öyle veya böyle yaşadığı bir toplumda, bu inançlara küfretmeye, bu inançlara hakaret etmeye kimsenin hakkı yoktur. (MHP ve FP sıralarından alkışlar) Eğer, biz, geçmişte yaşamış ve bugün hâlâ içimizde var olan değişik kesimlerin, bir Yahudi toplumunun, bir Ermeni toplumunun, bir Mecusi toplumunun, toplumumuzda, insanlarımıza gösterdiği hoşgörüylü dahi gösteremiyorsak; biz, insanlarımızın düşüncelerine, onlar kadar dahi saygı gösteremiyorsak, bizim, gerçekten, alabildiğimiz bir mesafe, katedebildiğimiz bir yol olmaması demektir.

Bu memleket hepimizin ve Müslüman mahallesinde salyangoz satmanın da hiçbir esprisi ve mantığı yok. (MHP ve FP sıralarından alkışlar) Bu, toplumu da hiçbir yere götürmez; çünkü, unutmayınız ki, 550 milletvekiliyle temsil edilen Meclisin çoğunluğu, hâlâ inançlı insanların reyleriyle, inançlarına saygı duyulmasını isteyen insanların reyleriyle teşekkül etmiştir. (FP sıralarından alkışlar) Bu sebeple, arkadaşımızın -bilmeyerek olarak yorumlayacağım; ama, biliyorsa, kendisine aynen iade edeceğim- o sözlerini, bir defa daha, buradan, kınıyorum. (MHP ve FP sıralarından alkışlar) Ve, insanlarımızın, insanların düşüncesine, yaşantısına saygı göstermesini, bir kez daha hatırlatıyor; bu vesileyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Nacar.

Gruplar adına konuşmalar bitmiştir.

Tasarının tımtıl üzerinde, şahsı adına, Tunceli Milletvekili Sayın Kamer Genç; buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Benden önce konuşan değerli arkadaşım dedi ki: "Bu Meclisin çoğunluğu inançlı insanların oyuyla seçilmiş." Türkiye'de herkesin bir inancı vardır. Türkiye'de inançsız insan, bana göre, yoktur; yani, bu cümleliz yanlış bana göre. (MHP sıralarından alkışlar) Hakikaten, Türkiye'de herkesin inancı var. Bunları, eğer, uygun görürseniz, bu kürsüden, artık, inanmış, dinmiş bu konuları... Bunların müzakeresi insanların vicdanlarında yapılsın. Biz, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, 2000 yılına girerken, artık, çağdaşıktan, bilgi çağından bahsedelim; ülkemize, ondan daha çok fayda sağlayacağımıza inanıyorum. Onun için, rica ediyorum... Hepimiz Müslümanız; ama, kimsenin Müslümanlığı ötekini ilgilendirmez, kimsenin inancı da ötekini ilgilendirmez. Bizim en büyük ibadetimiz, ülkemize, milletimize, yapabileceğimiz en verimli hizmetlerdir; eğer, bunları en iyi yapıyorsak, en büyük Müslümanız, en büyük ibadeti yapan insanlarız.

Değerli arkadaşlarım, öntümüzdeki kanun tasarısı ne getirmektedir; Eskiden, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna, biliyorsunuz, 2 asil 2 yedek üye Danıştaydan geliyordu, 3 asil 3 yedek üye de Yargıtaydan geliyordu. Bunlar, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyeliği yaparken, kendi dairelerindeki görevlerine de devam ediyorlardı. Tasarıda, başlangıçta, hükümetten gelirken, asil ve yedek üyelerin -buraya seçilmeleri halinde- Danıştay ve Yargıtaydaki üyelik sıfatlarının, yani yargılama görevlerinin sona erdirilmesi ve sadece Adalet Bakanlığı içinde bir kurul oluşturularak, burada görev yapmaları öngörülmüştü; ama, yedek üyeler konusunda, Adalet Komisyonunda bir önerge verildi. Yedek üyeler, haftada bir defa veya ayda bir defa, itirazları inceleme kurulu için toplanıyor... Neyse, bu kapsamdan yedek üyeler çıkarıldı; asil üyeler, seçildikten sonra, Danıştay ve Yargıtaydaki -yargı görevleri şeklen devam edecek; ama- duruşmalara, yargılama görevlerine katılmayacaklar, yalnız hâkimlik ve savcılık görevi yapacaklar. Biraz önce Sayın Güven de söyledi, bu, yüksek hâkimlerin yargılama görevini elinden alan, Anayasaya aykırı bir hüküm. Ben, buna, komisyonda da karşı çıktım.

Değerli arkadaşlarım, bu tasarı kanunlaştığı takdirde, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna, çalışmak isteyen insanlar seçilmez; çünkü, Danıştay ve Yargıtay üyeliğine seçilen insanların esas amacı, o, seçildikleri görevdeki yüksek yargı görevini yapma konusundaki istekleridir.

Şimdi, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyelerinin seçiminde bir defa bir handikap var. Biliyorsunuz, eskiden, 82 Anayasasından önce, Danıştaydaki üyeleri Danıştay üyeleri seçiyordu, Yargıtaydaki üyeleri Yargıtay üyeleri seçiyordu ve Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu da ayrıydı; Savcılar Kurulu ayrıydı, Hâkimler Kurulu ayrıydı; Danıştayda da, Danıştay Genel Kurulu kendi üyelerini seçiyordu; ama, 82 Anayasasına göre, 159 uncu maddeye göre, önce, Danıştay ve Yargıtay, bir üyelik boşaldığı zaman, kendi genel kurullarında, her bir üyelik için üç misli aday belirliyor, o da geliyor, sayın cumhurbaşkanı tarafından, üyelere bir tanesi seçiliyor. Bir başka konuşmamda da bahsettim; tabii, hukukun yerleştiği, geleneklerin yerleştiği ülkelerde, bu kurumların iradelerine saygı duyuluyor. Mesela, Fransa'da da, Danıştay üyeleri, Danıştay Genel Kurulu tarafında bir boş üyelik için üç misli aday belirleniyor; ama, Fransız Cumhurbaşkanı, her defasında, birinci derecede tercih edilen üyeyi seçiyor; ama, bizde, Türkiye'de, maalesef, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyelerini seçerken, Sayın Cumhurbaşkanımız, pek, birinci sırada gösterileni değil de, çok defa, sonuncu sırada gösterilenleri tercih ediyor; bu da, Türkiye'nin bir fiilî durumu. Yani, bunlar gerçekler. Bir bakıyorsunuz, birisi 150 oy almış, birisi 40 oy almış, 40 oy alan tercih ediliyor.

Şimdi, bir defa, buradan, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyeliğine büyük bir rağbet yok. Yani, emekliliği gelmiş, artık, pek fazla da çalışmak istemeyen adam... İkincisi, siz, bunu, Yargıtay ve Danıştaydaki yargılama görevinden koparırsanız, sadece Adalet Bakanlığında tayin, terfi, nakil, atama işlerine bakan bir bürokrat sıfatına dönüştürürseniz, orada, esas amacı yargılama görevini yapmak üzere Danıştay ve Yargıtay üyeliğine seçilmeyi hedefleyen kişiler buraya rağbet göstermezler; çünkü, nihayet, burası bir atama yeridir.

Ayrıca, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun işleyiş biçimi de bana göre tam sağlıklı değil. Bunun sekreteryasını Adalet Bakanlığı yapıyor. Adalet Bakanlığı, her sene, ataması yapılacak, terfisi yapılacak, yerleri değiştirilecek hâkimlerin bir sekreteryası olarak bir listesini getiriyor. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna gidip de "sayın üye, benim bu sene terfimi gelmiştir" veya hüt da "benim çocuğum var, şuraya gideceğim, orada yerim olur" şeklinde böyle bir torpil teşebbüs eden kişiler de bu listeye ilave ediliyor. Böylece, Adalet Bakanlığının belirlediği o öntasarı, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun karşısına geliyor ve o şekilde, hâkimlerin ve savcılarının ataması, yer değiştirmesi, terfileri yapılıyor; bu, bana göre hatalıdır. Biz, bunu komisyonda arz ettik

"bakın, böyle, birer maddeyle gelip de Yüce Meclisin vaktini alacağımıza, birkaç tane maddeyi ihtiva eden kanunlarla gelerseniz daha iyi olur; Meclisin zamanı tasarruf edilmiş olur dedik." O durumda ne oluyor; Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, esas konuya hâkim bir kurum değil, Adalet Bakanlığının güdümünde görev yapan bir kurul haline geliyor; bence, bu, hata; bunu bu durumdan da kurtarmak lazım.

İkincisi, sayın milletvekilleri, esas olan, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun sağlıklı görev yapabilmesi için, Teftiş Kurulunun sağlıklı görev yapması lazım. Teftiş Kurulu, Adalet Bakanlığına bağlı. Teftiş Kurulu, bir suç işleyen veyahut da suç işlemediği halde bazı imtiyazlı insanların istedikleri doğrultuda karar vermeyen hâkimlerin teftişine birtakım müfettişler gönderilirken, o müfettişlerin sağlıklı karar verebilmesi için, doğrudan doğruya Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna bağlı olması lazım. Aksi takdirde, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna bağlı olmayınca, bir siyasi makam olan bakana bağlı oluyor -ben, tabii, bugünkü bakanı ve hiçbir bakanı kastetmiyorum; zaten, genel konuşuyorum- o zaman, siyasi bir otoriteden müfettişe baskı kuruluyor ve maalesef, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna bağlı olması, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna sağlıklı bilgi taşınması gereken müfettişler, taraflı hareket etmiş oluyorlar ve adalet mekanizmasının sağlıklı işlememesine sebebiyet veriyorlar. İşte, görüyoruz, bazı uygulamalarda ne keyfi kararlar veriliyor. Bir bakıyorsunuz, birisi çeteyle konuşuyor; bir bakıyorsunuz, mahkemeye gidiyor, bir celsede hemen beraat ediliyor. Bunlar, Türkiye'de, gördüğümüz olaylardır.

Bence de, hakikaten, bir mahkemenin arkasına "Adalet mülkün temelidir" ibaresini asmakla bir yere varamayız. Bana göre, bunu, fiilen bu yola koymak lazım, adaleti işler hale getirmek lazım. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunu eğer hakikaten sağlıklı bir işleyiş biçimine kavuşturabilirsek, Türkiye'de adalet mekanizması sağlıklı işler ve Türkiye'de sağlıklı işleyen bir adaletle sağlıklı bir demokrasi gelir. Sağlıklı bir demokrasinin olduğu bir ülkede de insan hakları da olur, demokrasi de olur; ama, bunlar işlemediği takdirde, Türkiye'nin gerçekleri var; hâkimlerin korktuğu, savcıların korktuğu, doktorların korktuğu bir memlekette, bir yerde, ne demokrasi vardır ne insan hakları vardır.

Bizim istediğimiz, Meclisimizin mesaisinin çok iyi kullanılmasıdır. Böyle bir iki maddelik kanunlarla gelip de bu Meclisin, bence, gündemini işgal etmemek lazım. Bakın, bugün, İktidarın çok büyük bir şansı var; Parlamentoda 351 üyenin desteğine sahip. Bence, bu Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunu -hep bütün partiler mademki şikâyet ediyorlar- adaletin bağımsız işlemesini sağlayabilecek bir statüye kavuşturalım. Bunu getirin; hepimiz de yardımcı olalım ve çıkaralım. Artık, karşımızda, Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve Parlamentosuyla yetmişbeş yıllık bir geçmişe sahip olan, her yönüyle olgunlaşan, kurumlarına sahip, insanlarına sahip bir Türkiye var. Dolayısıyla, bilgisiyle, becerisiyle, her şeyiyle, bugün, Türkiye, Türkiye'deki halk, Türk insanı, bürokrati çok büyük mesafe katetmiştir. Bunları iyi kullanalım ve diyoruz ki, 2000'li yıllara çok sağlıklı bir Parla-mentoyla, çok sağlıklı bir Türkiye 'yle kavuşalım.

Bunları belirtmek için söz aldım; hepinize saygılar sunuyorum efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Genç.

Hükümetin söz talebi var.

Buyurun Sayın Bakan. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

ADALET BAKANI HİKMET SAMİ TÜRK (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan tasarı, Türkiye Büyük Millet Meclisi İktisat ve İstisnalar Komisyonu'nun 77 nci maddesine göre yenilenmiş olan bir tasarıdır. Aslında, bu tasarımı, yalnız hükümet değil, herhangi bir milletvekili de yenileyebilirdi. İktisat ve İstisnalar Komisyonu'nun 77 nci maddesi, bu olanağı vermektedir. Dolayısıyla, burada, tasarının

yenilenme biçimi hakkındaki tartışmalar, İçtüzüğün 77 nci maddesiyle bağdaşmamaktadır; çünkü, 77 nci madde, bir önceki yasama döneminde seçimler nedeniyle hükümsüz kalmış olan tasarıların ve tekliflerin, hem hükümet hem milletvekilleri tarafından yenilenmesine olanak tanımaktadır. Bu çerçevede içerisinde, bir tasarı, bir milletvekili tarafından yenilenebilir veya bir teklif, hükümet tarafından yenilenebilir. Yeni bir tasarı sunmakla, daha önceki yasama döneminde sunulmuş, fakat, araya giren seçimler nedeniyle hükümsüz kalmış olan bir tasarıya yenilenmesi arasında fark vardır. Tasarının Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilme biçimi, yerleşik teamüllere uygundur; ayrıca, İçtüzüğün 77 nci maddesine de uygundur.

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) – Değildir...

ADALET BAKANI HİKMET SAMİ TÜRK (Devamlı) – Bu konuda herhangi bir duraksama olmaması gerekir.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Türkiye'nin cumhuriyet döneminde edindiği tecrübelerden, özellikle 1961 Anayasası döneminde yapılan farklı düzenlemelerden sonra, 1982 Anayasasıyla getirilmiş olan bir anayasal kurumdur. 1961 Anayasasında, Yüksek Hâkimler ve Yüksek Savcılar Kurulu vardı; iki ayrı kurul vardı. 1982 Anayasası, bu konuda, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu olarak, tek bir kurul oluşturmuştur.

Bu Kurul, yargı bağımsızlığının temel unsurlarından birini oluşturan bir anayasal kurumdur. Yargı bağımsızlığı, hukuk devletinin gereğidir. O nedenle, bu Kurulun yapısı üzerinde ve o Kurulla ilgili bir düzenleme üzerinde böylesine duyarlılık gösterilmesi son derece doğaldır. Söz alan bütün siyasi parti grup sözcülerine ve şahsı adına konuşan arkadaşımıza, o nedenle, içtenlikle teşekkür ediyorum; çünkü, konu, doğrudan doğruya hukuk devleti ve onun gereği olan yargı bağımsızlığıyla ilgilidir.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun, bugünkü yapısıyla, yargı bağımsızlığıyla tam olarak bağdaşmadığı öteden beri öne sürülmektedir. Sanıyorum ki, 21 inci Yasama Döneminde, bu konuda, daha doyurucu yeni bir düzenlemeye ulaşabiliriz; ancak, geçen dönemde, bu konuda, değişik siyasi partilerimizce hazırlanmış olan, ancak görüşülme olanağı bulunmayan değişiklik teklifleri dikkate alınca, farklı görüşlerin birbirine yakınlaştırılması için oldukça yoğun bir çaba gösterme zorunluluğu bulunduğu anlaşılmaktadır; ama, sanıyorum ki, bunu, 21 inci Yasama Döneminde gerçekleştirebileceğiz.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda Adalet Bakanının başkan olması, Adalet Bakanlığı Müsteşarının Kurulun tabii üyesi olması, hatta, belki, seçimlerin Yargıtay ve Danıştayca gösterilen adaylar arasından Cumhurbaşkanınca yapılması başlıca eleştiri noktalarıdır. Bu özellikleriyle Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun tam olarak bağımsız sayılamayacağı öne sürülmektedir.

İşte, bu konuları düzeltmek ve Kurula, cumhuriyet döneminde edinilen tecrübelerin ışığında, karşılaştırmalı hukuku da göz önünde bulundurarak yeni bir yapı kazandırmak, 21 inci Yasama Döneminin önündeki önemli ödevlerden biridir. Bunu, hep birlikte başaracağımıza inanıyorum; ama, öyle bir yeniden yapılanma için, sadece Anayasanın 159 uncu maddesinin değiştirilmesi yetmeyecektir. Anayasanın, hâkim ve savcılarının denetimiyle ilgili 144 üncü maddesinin ve Cumhurbaşkanının yargıyla ilgili görev ve yetkileri konusundaki 104 üncü maddenin ilgili fıkrasının da ele alınması zorunlu olacaktır.

Şimdi yapılan ise, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun seçilmiş üyelerinin; yani, Yargıtay ve Danıştayca aday gösterilip Cumhurbaşkanınca seçilen üyelerinin, Kurulda tam gün olarak çalışmasını sağlamaya yönelik bir değişikliktir. Bu değişiklik, Kurul üyelerinin daha verimli olarak bu görevi yapmaları için düşünülmüş olan bir değişikliktir.

Tasarı, yaklaşık iki yıl önce, Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilmiştir; ama, şimdi, Genel Kurulda görüşülme olanağı bulunuyor. Tasarıya, Adalet Komisyonunda bir değişiklikle son şekli verilmiş bulunmaktadır; ancak, 1961 Anayasasında yer alan bir hükmün 1982 Anayasasında yer almayışı, şimdi, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun seçilmiş üyelerinin tam gün olarak çalışmasını öngören bu tasarının Anayasaya aykırı olduğu iddiasına temel olamaz. 1961 Anayasasında, Yüksek Hâkimler Kurulu üyelerinin başka bir iş ve görev yapamayacakları hükme bağlanmıştı. Bu hüküm, 1982 Anayasasında yer almıyor. Acaba, 1982 Anayasasında yer almayan bir hüküm, devam eden bir yasak olarak düşümlenbilir mi?

Şu tasarıya kadar, yürürlükte olan mevzuatta, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun seçilmiş üyeleri, hem Yargıtay ve Danıştaydaki asıl görevlerini hem Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulundaki görevlerini bir arada yürütmekteydiler; ancak, bunun doğurduğu güçlük, onların, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda tam gün olarak çalışmasını öngören bu tasarının hazırlanmasına neden olmuştur.

1982 Anayasasında, 1961 Anayasasındakine benzer bir hükmün yer almayışı, konunun, yasa koyucunun düzenlemesine bırakıldığını gösterir, yoksa, buradan, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyelerinin tam gün çalışmasını öngören bir yasanın çıkarılmasına engel olacak bir sonuç çıkarılamaz. O bakımdan, 1982 Anayasasında, görüşmekte olduğumuz tasarıya engel herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Yasa koyucu, 1982 Anayasası döneminde edinilen tecrübelerin ışığında, Kurul üyelerinin daha verimli çalışabilmeleri için, bu yönde bir düzenleme yapmaktadır.

Bu yeni düzenleme, Kurul üyelerini, aslında daha bağımsız olarak görevlerini yapma olanağına kavuşturacaktır; burada, tersi öne sürülmüştür. Ancak, Kurul üyeleri, görevlerinin bitiminde, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulundaki görevlerinin sona ermesinde, Yargıtay ve Danıştaydaki görevlerine dönebileceklerdir, oradaki kadrolarıyla ilgilerinin kesilmeyeceği de getirilen düzenlemede belirtilmektedir. Dolayısıyla; onların bu görevlerini bağımsız olarak yapmasını gözeleyecek herhangi bir unsur, bu tasarıda yer almamaktadır.

Bu tasarı, sanıyorum ki, genel olarak, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun yeniden yapılandırılması yolunda yapılacak olan çalışmalar için bir önadım olarak da değerlendirilebilir. Yüce Meclisin, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun çalışmalarında yeni bir dönemi başlatacak olan ve daha sonra, yargı bağımsızlığına daha uygun yeni bir düzenlemenin de yolunu açacak olan bu tasarıyı kabul edeceğini düşünüyorum.

Bu düşüncelerle, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Tasarının tümü üzerinde son söz talebi, şahsı adına, Şanlıurfa Milletvekili Sayın Yahya Akman'ın.

Buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşülmekte olan 29 sıra sayılı, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, demokrasinin ve kuvvetler ayrılığı sisteminin daha iyi işleyebilmesi için kurulmuş bir müessesedir. Bu Kurulun işleyişi sırasında bazı mahzurların ortaya çıktığını görmekteyiz. Gönül arzu ederdi ki, adli sistemimizin en önemli kurumlarından biri olan bu Kurulun daha demokratik bir yapıya kavuşturulması yönündeki geniş bir tasarıyı bugün ele almış olalım. Hatta, Anayasanın 104 üncü, 159 uncu maddelerindeki, Kurul üyelerinin seçilme şekliyle ilgili ve yine Anayasanın 144 üncü maddesindeki hâkim ve savcılarının denetimiyle ilgili anayasa değişikliğini yapalım.

Bence, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu dahil olmak üzere, bütün üst yargı organları üyelerinin, kendi bünyesinde yapmış olduğu seçimlerde belirledikleri adayların, yetkili; fakat, sorumsuz olan cumhurbaşkanı yerine, yasama organı tarafından atanması çok isabetli olurdu. Hatta, birçok Batı ülkesinde olduğu gibi, seçimle gelen yüksek mahkemeler, yasama organına yıllık faaliyet raporu vermek suretiyle, halkın temsilcilerini, halk adına karar veren yargı organlarının çalışmaları ve sorunları hakkında bilgilendirmelidirler. En kıdemsizinden en kıdemlisine kadar hâkimlerimiz halk adına karar verirler. Halk adına karar veren hâkimlerin halk temsilcileri tarafından atanmasından daha doğal bir durum olamaz. Aynı zamanda, bu tür bir değişiklik, kuvvetler ayrılığı prensibinde kuvvetlerarası dengenin yürütme organı lehine bozulmasını da engelleyecektir ve belki de son yıllarda sürekli şikâyet ettiğimiz yargının siyasallaşması sakıncasını da bir nebze olsun ortadan kaldıracaktır.

Yine, Anayasanın 144 üncü maddesindeki hâkim ve savcılar denetleme işinin, Adalet Bakanlığı ve ona bağlı müfettişler yerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna verilmesi gerekmektedir. Anayasadaki yargı bağımsızlığını yürütme lehine bozan bu maddenin değiştirilmesi, bana göre, bugün görüşmekte olduğumuz tasarıdan daha büyük bir önemi haizdir. Doğrudan doğruya, Adalet Bakanının memuru durumunda olan ve onun direktifiyle hareket eden müfettişlerin, ne kadar iyi niyetli olursa olsunlar, birer hükümet temsilcisi oldukları muhakkaktır. Bu statüleri nedeniyle, zamanın siyasi iktidarının eğilimleri doğrultusunda karar verme ihtimalleri her zaman için vardır. Bağımsız yargının, siyasi iktidardan bağımsız bir teftiş sistemine kavuşturulması, belki günümüzde çok iyi niyetle hareket eden deneyimli hâkimlerden oluşan müfettişler için de büyük bir rahatlık getirecektir; aynı zamanda, böyle bir zandan kurtulmalarına da vesile olacaktır.

Yasama organı tarafından seçilecek olan, denetimi yine kendi bünyesi içine alınan Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun yargı sistemimizin bağımsızlığına büyük katkılar yapacağı muhakkaktır. Yargı ve yargıç bağımsızlığı adaleti tesis etmenin ön şartıdır. Uygulamada bu ilkeyi ihlal edenin o günkü iktidarı elinde bulunduran yürütme organı olduğunu görmekteyiz. Yargı bağımsızlığı, demokrasilerde, yargıdan iktidara rağmen yetkisini tarafsızca kullanabilmesidir; yoksa, bu bağımsızlık, halkın iradesine ve halka rağmen bir yetkiyi kullanma anlamına gelmemektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun tasarısında, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun, Anayasada ve yasında kendisine verilen görevlerin daha rahat yerine getirilmesini sağlaması istenilmektedir; bunu olumlu bir yaklaşım olarak görmemek mümkün değil; ancak, Yargıtaydaki ve Danıştaydaki görevleri askıya alınan hâkimlerin "mutfak görevi" diye tabir ettiğimiz bütün hizmetlerinin Adalet Bakanlığı tarafından yürütülmekte olduğunu da biliyoruz. Hukuk çevrelerinde yargı bağımsızlığına gölge düşürdüğü kabul edilen bu uygulamanın da kuvvetler ayrılığı prensibiyle bağdaştığını söylemek mümkün değildir. Uygulamada, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun daha çok Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan kararları imzalayan bir kurul olduğu kanaati hâkimdir. Önümüze gelen bu kanun tasarısıyla biraz daha bağımsızlaşacağı varsayılan Kurulun bağımsızlığına gölge düşüren belirgin unsurlardan bir tanesi, bu Kurulun kendine ait bağımsız bir sekreteryaya sahip olmamasıdır. Seçimle işbaşına gelen, üye sayısı 5 olan hâkimlerin bağımsız bir sekreteryaya sahip olmadan, ülke çapında teşkilatlanmış Adalet Bakanlığından, verilen kararlarda, daha etkin durumda olması düşünülemez; hatta, fiilen Bakanlığa bağlı bir kurul hüviyetinde hareket etmesi de kaçınılmazdır. Daha önce kısmi bir mesaiyle çalışan hâkimlerin bütün mesailerini kendi işlerine harcamaları bile, tek başına bu mahzuru ortadan kaldıracak durumda değildir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu tasarı vesilesiyle şunu da belirtmek istiyorum -geçtiğimiz bir konuşmamda da değindiğim gibi- Sayın Bakanı, huzurlarınızda, bu söyleyeceğim konudan dolayı tebrik etmek istiyorum. Geçtiğimiz gün, bu tasarı Adalet Komisyonunda görüşülürken, mu-

halafet üyelerinden Sayın Hatiboğlu'nun "ve yedek" ibaresinin tasarıdan çıkarılmasına ilişkin önergesi kabul edildi; bu, bizim açımızdan sürpriz bir gelişmeydi. Geldiğim günden bu yana dikkatimi çeken en önemli husus, muhalefetten gelen hiçbir talebin, redaksiyon mahiyetinde dahi olsa hiçbir talebin kabul görmediği bir ortamda Sayın Bakanın bunu kabul etmesi, bana olumlu bir işaret gibi geldi ve ümit verdi. İleriye yönelik olarak, görüşeceğimiz yasa tasarılarında bu eğilimin devam etmesini, bu vesileyle, kendilerinden rica ediyorum, huzurlarımızda.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu kanun tasarısı vesilesiyle, son günlerin güncel konusu olan ve bütün çalışanlarımızı etkileyen geçim sorununa, hâkimlerimizin ve savcılarımızın içerisinde bulunduğu duruma da değinmeden geçemeyeceğim.

Değerli milletvekilleri, memleket adına, uyumsuzluklar adına milyarlarla hatta trilyonlarla ifa edilmiş dava değerlerini öntünde bulan hâkimlerimiz, maalesef, bu gibi konularda karar vermekte son derece zorlanmaktadırlar. Karşısında davacı ve davalı sıfatıyla veya sanık sıfatıyla bulunan birçok insanın ekonomik durumları, o mahkemeye geliş şekilleri hatırlandığında, görüldüğünde, hâkimlerimizin, bunlarla orantılı olmayan bir yaşam tarzını sürdürmek zorunda olmaları, kendilerinin, -yine yüksek bir mahkememizin sayın başkanının ifadesiyle- vicdanları ile cüzdanları arasında sıkışmalarına vesile olmaktadır, kendilerini böyle bir duruma sokmaktadır.

Bu tasarı görüşülürken gönül arzu ederdi ki, bütün çalışanlarımızın olduğu gibi, hâkimler ve savcılarımızın da geçim konusunda herhangi bir derdi ve sıkıntısı olmasın ve bunun, aynı zamanda sadece ekonomik bir tarafı olmadığını düşünüyorum. Psikolojik olarak rahat hareket eden, hali ruhiyesi itibarıyla rahat hareket eden hâkimlerden ve savcılardan çok daha isabetli kararların çıkacağını beklemek mümkündür, böyle bir realite de vardır.

BAŞKAN – Sayın Akman, sürenize 1 dakika ilave ediyorum.

Buyurun.

YAHYA AKMAN (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, yine bu bir maddelik tasarı vesilesiyle, mahkemelerimizin iş yükünü azaltmaya yönelik olarak, geciken adaletin adalet olmadığını, halkımızın adalete olan inancının sarıldığını ve halkımızın artık adaleti adliye dışındaki birtakım kişi ve kurumlarda aramaya başladığı bir zamanda ciddi bir adalet reformunun da bu vesileyle aciliyet arz ettiğini ve Meclisin gündemine hemen getirilmesi gerektiğini ifade etmek istiyorum. Sayın Bakanın benden önceki konuşmasında, bu konuya dair ciddi niyetler taşıdığı görüldüğünü görmekten de mutluluk duyduğumu ifade etmek istiyorum ve bu vesileyle Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akman.

Değerli milletvekilleri, tasarının tümü üzerindeki

TURHAN GÜVEN (İçel) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) – Sayın Başkan karar yetersayı...

TURHAN GÜVEN (İçel) – Ben soru soracağım Sayın Başkan.

Sayın Başkan, İktüzüğümüze göre, Sayın Bakandan bir soru sorabilir miyim?

BAŞKAN – Efendim, son söz milletvekilinizdir. Biliyorsunuz, milletvekili de son konuşmasını yaptı, oylamaya da hemen hemen geçmek durumundayız.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Ama, İktüzüğün 60 ıncı maddesi "konuşmalar bittikten sonra" diyor Sayın Başkanım. Ben de, konuşmalar bitti, onu bekledim, şimdi bir soru sormak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Efendim, aracılığınızla, Sayın Bakana şunu sormak istiyorum: Danışma Meclisi zabıtlarında o zamanki Anayasa Komisyonunun getirdiği ve 196 nci madde olarak görünen Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna ilişkin tasarıda "Kurul üyeleri, görevleri süresince başka görev alamazlar" şeklinde bir hüküm vardı. Bilahare, Sayın Bakan, acaba müzakereler sonucunda bu hükmün neden çıkarıldığına dair bize bilgi verebilirler mi?

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Güven.

Buyurun Sayın Bakan.

ADALET BAKANI HİKMET SAMİ TÜRK (Trabzon) – Sayın Güven, tarihî yorumla ilgili bir soru sormuştur. Aslında, tarihî yorum, bir metnin anlamının açık olmadığı zaman başvurulan bir yorumdur. 159 uncu maddede Sayın Güven'in ifade ettiği gibi bir yasak bulunmamaktadır. Bir yasama organının görüşmeleri sırasında, görüşmede hareket noktası olan tasarı ile daha sonra kabul edilen metin arasında farklar bulunması doğaldır. Kendileri Danışma Meclisi üyesi oldukları için, bu konuda o zaman konuşulanları hatırlayabilecek durumdadırlar; ama, 159 uncu maddede Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyelerinin başka bir iş veya görev yapamayacaklarına ilişkin bir hükmün bulunmaması, şimdi, o yönde bir hüküm getirilmesine engel değildir. 1982 Anayasası bu konuyu yasama organının takdirine bırakmıştır. Yasama organı, Kurul üyelerinin her iki görevi yapmasına da olanak tanıyabilir -şimdiye kadarki durum buydu- veya şimdi önerildiği gibi, eğer Üçte Meclisce uygun görülüp kabul edilecek olursa, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyelerinin buradaki görevleri sırasında tam gün çalışmasını da öngörebilir. Tarihî yorumdan, farklı bir sonuç çıkarılamaz. Danışma Meclisi tutanaklarından da farklı bir sonuç çıkarılabileceğini sanmıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Değerli milletvekilleri tasarının tümtü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştı...

Sayın Şener, karar yetersayısı aranması talebiniz devam ediyor mu efendim?

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) – Biraz önce Genel Kurulda yeterli çoğunluğun olmadığı anlaşılıyordu; fakat, karar yetersayısı aranmasını istedikten sonra sayın milletvekilleri salonu teşrif ettiler; gerek yok efendim.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyorum Sayın Şener.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

HÂKİMLER VE SAVCILAR YÜKSEK KURULU KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- 13.5.1981 tarihli ve 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 7 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Seçimle gelen asıl üyeler bu görevleri süresince başka bir iş ve görev alamazlar. Bu üyelerin Yargıtay ve Danıştaydaki kadroları ile ilgileri kesilmez. Bu Kanunun 22 nci maddesine göre verilen ek tazminatın Adalet Bakanlığınca; aylık ve sair ödeneklerinin ise kadrolarının bulunduğu kurumlarınca ödenmesine devam olunur."

BAŞKAN – 1 inci madde üzerinde Fazilet Partisi Grubu adına, İstanbul Milletvekili Sayın Nazlı Ilıcak.

Buyurun Sayın Ilıcak. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır efendim.

FP GRUBU ADINA AYŞE NAZLI ILICAK (İstanbul) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Yasa Tasarısının 1 inci maddesi hakkında Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna seçikle gelen üyelerin, daha bağımsız davranabilmesi için, daha doğrusu çalışmalarının daha verimli hale gelebilmesi için, buldukları kurumlardan ilişkilerinin kesilmesi bu kanun tasarısının muhtevasını oluşturmaktadır; biz de, Fazilet Partisi olarak bunu destekliyoruz. Bağımsızlığın takviye edilmesi yolundaki her adımı, her çabayı, biz, Fazilet Partisi olarak muhakkak ki sahipleneceğiz ve hâkimlerin, savcılarının, siyasetin egemenliğinden kurtulması yolundaki girişimleri elbette ki destekleyeceğiz. Daha önceki konuşmacılar da bunu söylediler, Sayın Bakanımız da bu konuya açıklık getirdi; mesela, Teftiş Heyetininin, Adalet Bakanlığı yerine, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna bağlı olması veyahut Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun bağımsız bir sekreteryaya sahip bulunması, aslında, hâkimlerimizin ve savcılarımızın da müşterek bir temennisidir. Bu konuda gerekli adımların atılacağına inanıyoruz; biz de bunlara destek vermeye hazırız.

Değerli milletvekilleri, hepimizin bildiği gibi, Anayasanın 6 ncı maddesine göre, hâkimiyet, kayıtsız şartsız millettir ve millet, bu egemenliğini yetkili organlar eliyle kullanır. Dolayısıyla, yetkili organların üyelerinin seçiminde Türkiye Büyük Millet Meclisinin devreye girmesini biz faydalı buluyoruz. Söz gelimi, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyelerinin veya Anayasa Mahkemesi üyelerinin veya YÖK üyelerinin nihai seçim yeri Cumhurbaşkanlığı değil, bize göre, Türkiye Büyük Millet Meclisi olmalıdır. Böyle bir seçimin, yargıyı veya YÖK'ü siyasallaştıracağı iddialarına katılmıyoruz; aksine, söz konusu organların, bazı güç odaklarının tesirinden ancak bu şekilde kurtulabileceğine inanıyoruz. 28 Şubat sürecinde yaşadığımız brifinglerin etkisiyle gerçekleşen uygulamalar, haksız uygulamalar bu kanaatimizi doğrulama fırsatını bize vermiştir.

Anayasanın 138 inci maddesinde, hiçbir organ, makam, merci veya kişi, mahkemelere ve hâkimlere tavsiye telkinlerde bulunamaz deniliyor; ama, buna rağmen, brifingler tertip edilmiştir. O brifinglerde yargı mensuplarıyla askerler birbirlerini alkışlamışlardır, ayakta alkışlamışlardır. Acaaba, Anayasayı ne güzel çiğnedik diye mi birbirlerini alkışlamışlardır; bunu sormak istiyorum; adaletin üstüne gölge düşürdük diye mi birbirlerini alkışlamışlardır?!

Bugün, milletin egemenliğine ortak olan organlar üzerinde hâlâ telkinler ve tavsiyeler, maalesef, bulunmaktadır. Hatta, hükümetin bile üzerinde telkinler ve baskılar vardır şüphesini taşıyoruz; çünkü, bu 312 nci madde değişikliği ne zaman gündeme gelse ve Sayın Adalet Bakanına bu teklif sunulsa, kendisi, her zaman, bir olumsuz konjonktürden bahsetmektedir. Nedir bu olumsuz konjonktür? Eğer bir vesayet söz konusuysa, gelin bize, biz sizi desteklemeye hazırız diyoruz; kurtulun bu vesayetten, milletin iradesini hâkim kalalım.

MUSTAFA GÜVEN KARAHAN (Balıkesir) – Allah size muhtaç etmesin.

AYŞE NAZLI ILICAK (Devamla) – Allah bize muhtaç etmesin; siz vesayet altında olmaya devam edin efendim! (FP sıralarından alkışlar)

Bugün olmasa bile, daha güzel yarınlar da, biz, Fazilet Partisi iktidarı olarak, bu milleti er geç devreye sokacağız. Millet, bu demokrasinin bir dolgu malzemesi değildir, bunun anlaşılması lazım; millet, bu iradenin gerçek sahibidir.

Değerli milletvekilleri, yargı, sadece yasama ve yürütme organına karşı bağımsızlığını sağlamak durumunda değildir. Yargı mensupları, gündelik sıkıntılardan da bağımsız bir hale getirilmeli; gündelik sıkıntılardan da, gelecek endişesinden de kurtulmalıdır.

Mecelle, yargıcın, üzüntülü, aç, uykusuz ve sinirli olduğu anlarda hüküm vermemesi gerektiğini belirtiyor. Yine Mecelleye göre, hâkim, hakim (aklı ve iyi ahlakıyla temayüz etme hali), fehîm (anlayışlı), müstakim (doğru, namuslu, temiz), emîn (güvenilir), metin (dayanıklı) ve mekin (oturaklı, vakur) olmalıdır.

Osmanlı döneminde, yargıcın ruh ve beden sağlığına büyük önem verilmiştir. Gelecek endişesi içinde olan bir hâkim, bir savcı, geçim sıkıntısı çeken bir yargı adamı, nasıl, ruh ve beden sağlığını muhafaza edebilir?! Muhakkak ki, milletimizin her ferdi, bu memleketin inşasında, refah ve saadetinde önemli bir rol oynamaktadır; ama, bir de, bu mülkün temeli olanlar var. Bir milletin medeniyet seviyesi, o milletin yaşadığı ülkede adaletin gerçekleşme seviyesine bağlıdır. Bu kadar ağır bir yük yüklediğimiz yargı mensuplarını, vicdanları ve cüzdanları arasında sıkışmış bir vaziyette bırakamayız. Bugün, mesleğe yeni başlayan bir hâkim veya savcı, yüzde 20'lik zamdan sonra, sadece 274 milyon lira alıyor; birinci sınıf hâkimin eline, zamlardan sonra, 544 milyon lira geçiyor. Aslında, bütün memurlarımızın hali perişan. En üst dereceye termanmış olan bir öğretmenimiz sadece 200 milyon lira ve hayatını bizim güvenliğimiz için tehlikeye atan polis memurlarımız 193 milyon lira alıyor.

Bakın, gazetede çıkan bir bilgiden burada yararlanmak istiyorum. Sayın Bakanımız Hikmet Sami Türk, devlette maaş sıralamasını elde etmek için bir liste almış. Bu listede, Anayasa Mahkemesi Başkanı bile 600 milyon liralık maaşıyla 31 inci sırada yer alıyor, Yargıtay üyeleri 76 ncı sırada yer alıyor. 1979'da korgeneral seviyesinde maaş alan yüksek hâkim ve savcılarımız, geçen yirmi yıl içinde yüzde 20 daha geriye gitmiştir korgenerale göre veyahut bir kıdemli başçavuşla mukayese ettiğimizde, kıdemli bir başçavuş, Anayasa Mahkemesi üyelerinden, Danıştay üyelerinden, Yargıtay üyelerinden, Yargıtay ve Danıştay daire başkanlarından daha yüksek maaş almaktadır. Elbette, biz, başçavuşun maaşı geri gitsin istemiyoruz; biz, bu manada, memleketimize hizmet eden, memleketimizin temel taşlarını oluşturan bu insanların maaşlarında yükselmeyi; güzeldede, iyide birleşmeyi arzu ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, bağımsızlık, düşünce bağımsızlığı da demektir. Hâkimlerimiz, savcılarımız şahsî inançlarından, ideolojilerinden de arınmalı ve âdeta, kendi kendilerine yabancılaşmalı, beyin hücrelerini özgürleştirmelidirler. Her türlü dış telkine kapalı olduğu kadar, yargıç, kendi şahsî kanaatlerinden, subjektif duygularından da arınmalıdır. Demek, yasamadan, yürütmeden, güç odaklarından, telkinlerden, brifinglerden, şahsî düşüncelerinden, ideolojilerinden arınan yargı mensuplarına ihtiyacımız var ve Türkiye'de böyle hâkimler var. Birkaç kötü misal, bizi umutsuzluğa sevk etmemeli. İşte, Anayasa Mahkemesi Başkanı Necdet Sezer; Anayasa Mahkemesinin 37 nci kuruluş yıldönümü töreninde yaptığı konuşmayla gönüllere ferahlık serpmiştir. İşte, Yargıtay Başkanı seçilen Sami Selçuk; bakın "Zorba Devletten Hukukun Üstünlüğü" adını taşıyan kitabını, gerçek demokratlara şu sözlerle ithaf ediyor: "Öteki benim eşitimdir diyen, birbirlerine meydan okuyarak saygı duyan, bir başkasının hak ve özgürlüğü çiğnendiğinde, kendi hak ve özgürlüğü çiğnenmişcesine, çiğneyenlere karşı başkaldırma bilincini kazanmış olan özgür ve yürekli demokratlara"

BAŞKAN – Sayın Ilıcak, 1 dakika ilave ediyorum efendim.

Buyurun.

AYŞE NAZLI ILICAK (Devamla) – Türkiye'de umut etmek için çok sebep var. Prusya Kralı Frederik'in ülkesinde değirmencinin dediği gibi "Berlin'de hâkimler var" Türkiye'de de hâkimler var...

Tarihin bir döneminde Galyalılar Roma'yı kuşatırlar. Galyalı Komutan Brennos, belli bir miktarda altın verildiği takdirde bu kuşatmayı kaldıracağı söyler; fakat, tartıda hile yapar, Romalılar karşı çıkar. Bunun üzerine, muzaffer Komutan Brennos, kınından kılıcını çıkarır ve terazinin öbür kafesine koyar, kılıcının ağırlığıyla adalet terazisini bozar.

Biz, Fazilet Partisi olarak değerli milletvekilleri, Brennoslerin kılıçlarını kınlarında tuttuğu, hukukun üstün olduğu bir ülke talep ediyoruz, dört yıldızlı irade değil, milletin iradesinin geçerli olmasını arzu ediyoruz. (FP ve DYP sıralarından alkışlar) Adaletin siyasete karışıp kirlenmediği, adalete güç odaklarının müdahale etmediği, hâkimlerin, vicdanlarıyla cüzdânlarının arasında sıkışmadığı, hâkimin hakîm, fehîm, müstakim, emin, metin ve mekîn olduğu, korkusuz, tarafsız ve hak-sever davrandığı bir ülke...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, tamamlayın Sayın İlicak.

Buyurun.

AYŞE NAZLI ILICAK (Devamla) – Bu amaca katkı sağlamak üzere atılacak her adımı, Fazilet Partisi olarak desteklemeye hazırız. Üstünün hukukuna değil, hukukun üstünlüğüne yaslanan bir devlet için, Fazilet Partisi olarak üzerimize düşen her türlü fedakârlığı sağlamaya hazırız. Sizi vesayetten kurtarmak için de, desteklerimizi size vermeye hazırız.

Saygılar efendim. (FP sıralarından alkışlar, DSP ve MHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın İlicak.

HÜSEYİN KALKAN (Balıkesir) – Dört yıldızlı irade ne demek? Ne denilmek isteniliyor; bunun açıklanmasını arzu ediyorum. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar) Dört yıldızlı irade ne demek? Birtakım müesseselere hakaret var burada.

BAŞKAN – Doğru Yol Partisi Grubu adına, Eskişehir Milletvekili Sayın Sadri Yıldırım; buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

DYP GRUBU ADINA MEHMET SADRI YILDIRIM (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının 1 nci maddesi üzerinde Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Meclisimizi ve televizyonları başındaki aziz halkımızı engin saygılarımla selamlıyorum. Kıbrıs Barış Harekâtının 25 inci yıldönümünü de kutluyorum.

Değerli milletvekilleri, adalet duygusu, insanların insanca yaşaması, toplum içerisinde huzur ve güven ortamında bulunması, devletine ve milletine sahip çıkması için, yüce, manevî bir olgudur. Adalet denilince akla, hak, hukuk, tek kelimeyle devlet gelir. Adaletin güvencesi, hukukun üstünlüğü, hâkim ve savcı teminatıdır. Eğer, bir hukuk devletinde hâkim ve savcı teminatı yoksa, yargı bağımsız değilse, o ülkede, haksızlığa ve zulme uğramış kişilerin başvuracakları yer, adaletin kapısı değil, ihkaki hak yolu veya mafya kapısıdır. Eğer, bir ülkede, yargı bağımsızlığı, savcı, hâkim ve savunma teminatı yoksa, bu haklar kısıtlıysa, hırsızlıkları, rüşvetçiliği, köşedönüçlüğü önlemeniz mümkün değildir. Keza, yargı, bağımsız, güçlü, adil ve sıratlı değilse, yargısız infazları, toplum içerisindeki karışıklığı, adalete olan güvensizliği asla önleyemezsiniz. Adalette gecikme, hak almada güçlük, infazda zorluk, ekonomide yük, yargıya güveni azaltmıştır. Anayasamızın 141 inci maddesi ve ayrıca, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 5 ve 6 ncı maddeleri, yargının makul sürede neticeye ulaşmasını öngörmüştür. Öyleyse, adalet, tarafsız, bağımsız, çabuk ve adil olmalıdır.

Değerli milletvekilleri, Anayasamızın 2 nci maddesinde belirtildiği gibi, Türkiye Cumhuriyeti, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir; sistem olarak da kuvvetler ayrılığı esası kabul edilmiştir. Egemenlik, mutlak surette millettir. Millet adına, yasama, yürütme ve yargı yetkisini kullanan organlar arasında bir üstünlük sıralaması yoktur. Yetki ve görevlerin kullanılmasında çağdaş bir işbölümü ve işbirliği vardır. Üstünlük, sadece Anayasa ve kanunlarda mevcuttur. Yargı gücü, devletin egemenlik haklarındanadır. Hakkın, hukukun, adaletin sağlanması ise, devletin temel görevlerindedir.

Türk Milleti, kadimden beri adalete büyük ehemmiyet vermiş ve adaleti gerçekleştirmek suretiyle tarihte güçlü devletler kurmuştur. Adaletten ayrılan toplumlar yok olmaya mahkûm olmuştur. Türk Milleti, adalete olan inancını ve hâkimlere olan güvenini, en büyük, zor ihtilaflarda dahi "adaletin kestiği parmak acımaz" diyerek, adalete olan güven ve bağlılığını göstermiştir.

Değerli milletvekilleri, adalet, kutsal bir görevdir. Adaletin ulviyetini, yüceliğini belirten pek çok sözler arasında en marufu "adalet mülkün temelidir" ifadesidir. Mülkün temeli olan adalet, mülk sahibinin de güvencesi, huzuru, refahı, barış ve mutluluğudur. Buradaki mülkten maksat devlet olduğuna göre, elbette mülkün sahibi de millettir. Ehemmiyetini arza çalıştığım adaletin ülkede hâkim olabilmesi için, evvela yargı bağımsızlığının ve yargıç güvencesinin teminatı şarttır. Yargının, etkin, objektif, doğru ve hızlı çalışabilmesi için de, sorunlarından arındırılması lazımdır.

Değerli milletvekilleri, Anayasamızın 159 uncu maddesi, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun kuruluş ve görevini tanzim etmiştir. Bu maddeye göre, kurulun başkanı Adalet Bakanındır, Bakanlık Müsteşarı da kurulun tabii üyesidir. Hâkim ve savcıların, mesleğe kabul edilme, atama, nakil, yükselme ve birinci sınıfa ayrılma ve özlük işlerinin de bu kurul tarafından yapılması, yargı bağımsızlığını, yargıç bağımsızlığını ve yargıç güvencesini zedeleyen bir durum yaratmaktadır. Bu bakımdan, kurulun, sadece hâkim ve savcı üyelerden oluşmasında fayda, hatta zaruret vardır.

1961 Anayasasıyla oluşturulan Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, 1982 Anayasasıyla değiştirilmiştir ve bugünkü halini almıştır.

Değerli milletvekilleri, adalet, devletin meşruiyet temelidir. Ancak adil bir devlet, insanlık onuruna, çağdaş insanî değerlere saygılı bir düzeni gerçekleştirir. Adalet, ancak demokratik hukuk devletiyle mümkündür; adalet, toplumsal barışın güvencesidir. Kamusal alanda adalet ve hakkaniyet hâkimse, toplumsal barış sağlam temellere oturuyor demektir.

Yargı siyasallaşmakta, adaletten uzaklaşmaktadır. Yargı güvencesi tam olarak sağlanamamıştır. Yargı güvencesi, yargıçlık mesleği için tam ve kâmil hale getirilerek, yargıçların, huzur içerisinde ve tarafsızca görevlerini yerine getirmeleri için gerekli teminat sağlanmalıdır.

Mesleğin kaynağını oluşturan hâkim adayları sınavı, Adalet Bakanlığından alınıp, Hâkimler Yüksek Kuruluna verilmelidir. Hâkimlerle ilgili teftiş kurulu, Hâkimler Yüksek Kuruluna bağlanmalı ve bu kurula atamalar, Yüksek Kurulca yapılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, Yargıtayımız ve Danıştayımız, Türk yargı sisteminin gözbebeğidir; hakkını arayan, savunma hakkını kullanan kişi ve kurumların, kapısını çalabileceği en son mercilerdir. Hukukî ve idarî ihtilafların çok büyük bir bölümü adli ve idarî yargıya ilişkin olduğundan, bu uyumsuzlukların varacağı son nokta olan Yargıtayın ve Danıştayın önemini kendiğiliğinden ortaya çıkarmaktadır.

Ülkenin en seçkin hâkimlerinin görev yaptığı bu kurumların üzerine düşeni layık ve çhile yerine getirebilmesi için ne gerekiyorsa yapılmalı ve her türlü imkân sağlanmalıdır.

Onbinlerce dosya üzerinde, fizikî şartlarındaki yetersizliklere rağmen, en ufak bir kuşkuyla yer vermeden görevini yapan Yargıtaydaki ve Danıştaydaki hâkimlerimiz ve adalete hizmet eden tüm hâkimlerimiz, her türlü siyasî tartışmanın dışında kalabilmeyi başarmışlardır.

Değerli milletvekilleri, hukukun üstünlüğüne inanmayan ve güvenmeyen devletlerde bağımsız yargı olmaz. Hak ve adalet, hukukun üstünlüğü ve demokrasi, bağımsız yargıyla sağlanır. Bağımsız yargı da, ancak, bağımsız Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluyla mümkündür. Öyleyse, önce bu kurulu bağımsız hale getirelim.

Adalet, devletin varlık sebebidir. Demokrasiye inanmayan ve hukukun üstünlüğüne güvenmeyen toplumlar yıkılmaya mahkûmdur. Demokratik ve hukuk devletini ayakta tutan bağımsız yargıdır. Önce hukukun üstünlüğüne inanmak zorundayız.

Öyleyse, değerli milletvekilleri, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyelerinin, memlekete, millete, demokrasiye, hak ve adalete, hukukun üstünlüğüne faydalı olabilmesi için başka bir görev almamaları gerekir. Bu arada, Türk Halkını da, adalete olan güveninden ve saygısından dolayı tebrik ve teşekkür ediyorum.

Yüce Meclisin değerli üyeleri, takdir edersiniz ki, kurulun görevleri çok önemlidir. Kurulda görev yapacak hâkimlerimiz ve savcılarımız, görevleriyle özdeşleşmeli ve ihtisaslaşmalı ki, hem topluma adalet dağıtacak hâkimlere adaleti göstermeli ve hem de kendi görevlerinde adil olmalıdırlar.

Öyleyse, kurul üyelerinin başka bir görev almamalarının ehemmiyeti ortadadır.

Bu nedenle, tasarımmı, memleketimize, milletimize, adaletimize ve hâkimlerimize hayırlı ve uğurlu olmasını diler; Doğru Yol Partisi Grubu ve şahsım adına Yüce Heyetinize saygılarımı sunarım. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

Madde üzerinde şahısları adına, Çorum Milletvekili Sayın Yasin Hatiboğlu...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) – Sayın Başkan, vazgeçiyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Yine, şahsı adına, Sayın Nazlı Ilıcak?..

AYŞE NAZLI ILICAK (İstanbul) – Efendim...

BAŞKAN – Şahsınız adına söz talebiniz var Sayın Ilıcak..

AYŞE NAZLI ILICAK (İstanbul) – Ondan vazgeçtim.

BAŞKAN – Hayır, ben ümit ettim ki, şahsınız adına söz talebinizi kullanır ve millî iradenin temsil edildiği bu çatı altında, biraz önce sarf etmiş olduğunuz o “dört yıldızlı irade” sözünüzü de düzeltirsiniz. (DSP ve MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

OĞUZ AYGÜN (Ankara) – Bravol..

AYŞE NAZLI ILICAK (İstanbul) – Peki efendim.

HÜSAMETTİN KORKUTATA (Bingöl) - Al cevabını şimdi Başkan...

BAŞKAN – Buyurun efendim, süreniz 5 dakikadır. (FP sıralarından alkışlar)

AYŞE NAZLI ILICAK (İstanbul) – Efendim, bizim arzumuz, ne Parlamentonun ne de hükümetin vesayet altında olmasıdır.

Şimdi, ben, şunu söylemek istiyorum: Bir şeyin üzerini gizleyerek bir sonuca ulaşamayız. Burası Parlamentodur, milletin iradesinin temsil edildiği yüce bir yerdir. Eğer, bir sıkıntınız varsa, bize gelin, biz, sizlere destek oluruz diyoruz.

OĞUZ AYGÜN (Ankara) – Yok... Sıkıntımız yok ki...

AYŞE NAZLI ILICAK (Devamla) – Bunu da, bakın, hangi noktadan yola çıkarak söylüyoruz; şimdi “312 nci madde değişsin” deniliyor. Sayın Bakana, bu şekilde bir müracaat vaki olduğunda, kendisi “konjonktür müsait değil” cevabını veriyor.

HÜSAMETTİN KORKUTATA (Bingöl) – Bunun adı ne?!

AYŞE NAZLI ILICAK (Devamla) –Nitekim, geçtiğimiz dönemde, 312'yi kendileri gündeme getirdi. Ayrıca, hükümet tasarısı olarak gündeme geldi. Kimlerin ne şekilde Parlamente'ye müdahale ettiği hepimizin malumudur; yüce milletin de malumudur. Dolayısıyla, birtakım şeylerin üstünü örtmeye çalışmayalım. (DSP sıralarından gürültüler)

Şimdi, şunu da söylemek istiyorum: Buradaki Parlamente'nin büyük bir çoğunluğu, milliyetçi ve muhafazakâr görüşü temsil ediyor. Mesela, buradaki Parlamente'nin büyük bir çoğunluğu, üniversitelerde, şu başörtüsü yasağının son bulmasını istiyor. (DSP sıralarından gürültüler)

HALİL ÇALIK (Kocaeli) – Ne alakası var...

AYŞE NAZLI ILICAK (Devamla) – Ama, birtakım iradeyi aşarak bu sonuca ulaşamıyor. Komisyonlarda, bu hadiseler görüldü. Komisyonlarda, önce, farklı kararlar alınıyor; MHP'li arkadaşlarımız, tıpkı bizim gibi düşündükleri için farklı kararlar alıyor, ondan sonra, birtakım insanlar komisyona geliyor, birtakım üstün iradeler yüzünden bu kararlardan vazgeçiliyor. (DSP ve MHP sıralarından gürültüler) Dolayısıyla, biz demek istiyoruz ki, biz millet çoğunluğunun ne düşündüğünü biliyoruz, Parlamente çoğunluğunun ne düşündüğünü biliyoruz; ama, maalesef, Parlamente çoğunluğunun düşündüğü gerçekleşmiyor.

ALİ İŞIKLAR (Ankara) – Ama, sizin gibi düşünmüyoruz...

AYŞE NAZLI ILICAK (Devamla) – Eğer, bir sıkıntınız varsa, biz yardım gösteriyoruz.

MUSTAFA GÜVEN KARAHAN (Balıkesir) – İstemeyiz sizden yardım...

AYŞE NAZLI ILICAK (Devamla) – Biz, bir provokasyon yapmayı arzu etmiyoruz. Şimdi, biz, tarihe karşı konuşuyoruz. İleride, bu günler incelenirken, kimin doğru söylediği, kimin hakikatleri gizlemeye çalıştığı, hepsi meydana çıkacaktır. (FP sıralarından alkışlar, DSP sıralarından gürültüler)

MUSTAFA GÜVEN KARAHAN (Balıkesir) – Sayın Başkan...

AYŞE NAZLI ILICAK (Devamla) – Biz, niçin, boşu boşuna, üstün irade değil, hukukun üstünlüğü diyoruz arkadaşlar; çünkü, Türkiye'de bir sıkıntı var. Bu sıkıntıyı gizleyerek bir yerlere varamazsınız. Ben, sizin yüzünüzle bir ayna tutuyorum. Siz, kendinizi hep güzel tutan, kendinizi hep güzel gösteren aynalara bakmayınız. (DSP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Ilıcak, lütfen, Genel Kurula hitap edin efendim.

AYŞE NAZLI ILICAK (Devamla) – Bizim gibi, hakikatleri konuşan, kendine müteveccih olmasa bile bazı sıkıntılar, bu sıkıntılara göğüs geren, bu sıkıntılara...

AHMET GÜZEL (İstanbul) – Sen oğlunun yanına git, oğlunun yanına!..

AYŞE NAZLI ILICAK (Devamla) – Hayır, lütfen... Bakın, ben size bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Lütfen, hatibe müdahale etmeyin.

AYŞE NAZLI ILICAK (Devamla) – Oğlum geldi buraya; siz farkında değilsiniz. Siz, sadece Emin Çölaşan'ı okumayın; biraz başka gazeteleri de okuyun da, fikren beslenin efendim. (DSP sıralarından "okuyoruz" sesleri)

Hayır efendim. Ben, sizden rica ediyorum; biz, demokrasinin, biz, hukuk devletinin bu ülkede kurulması için çaba sarf ediyoruz; siz de, 1970'lerin Kara Oğlan'ının peşinden gidin... Biz, bugün itizintüyle müşahede ediyoruz ki "ne ezilen, ne ezen; hakça düzen" diyen Sayın Kara Oğlan'ın bugün yerinde yeller esmektedir. Biz, demokrasinin iyiliği, bu ülkenin iyiliği için konuşuyoruz.

AHMET GÜZEL (İstanbul) – Doğruyu söyle...

AYŞE NAZLI ILICAK (Devamla) – Niçin sinirleniyorsunuz? Niçin üzülüyorsunuz? Gelirsiniz, ben sözümü tamamladıktan sonra, siz de serbestçe konuşabilirsiniz; ama, ben, tarihe konuşuyorum. Ben, millî iradenin vesayet altında bulunmasını arzu etmiyorum. Bu sebeplerden dolayı, kendime göre büyük fedakârlıklar yaparak ben Parlamente'ya geldim. Ben, Parlamente'yu bir yiyim gibi, hiçbir zaman görmedim; sizler de görmediniz muhakkak ki; ama, ben hiç görmedim. (DSP ve MHP sıralarından gürtüldüler)

Ben, büyük fedakârlıklar yaparak, milletimin üzerindeki bu sıkıntı sona ersin diye, bu başörtü meselesi bir şekilde halledilsin diye, bu imam-hatip okulları meselesi halledilsin diye, insanlar özgürce din eğitimlerini görebilsinler, dindarlar üzerinde baskı kurulmasın diye, bu yüzden Parlamente'ya geldim. Siz kızabilirsiniz; ben, burada millette sesleniyorum, niçin burada bulunduğumu söylüyorum ve o yüzden, evet, vesayet altından kurtulduğu zaman, hepimizin, bizim üzerimizdeki bu üstün irade yok olduğu vakit, milletin iradesi hâkim olacaktır.

Hepinize saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın İlicak.

Madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

MURAT BAŞESGİOĞLU (Kastamonu) – Sayın Başkan, yerimden bir şey ifade edebilir miyim...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

MURAT BAŞESGİOĞLU (Kastamonu) – Sayın İlicak, burada, belki de bu Parlamente çatısı altında sarf edilmemesi gereken birçok ifade kullandı. (ANAP, DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

Bir partinin şahsî kavgası olabilir, sayın milletvekilinin şahsî problemi olabilir; ama, bu şahsî problemi, bütün Parlamente'nun problemi olarak takdim etmek son derece yanlışır.

AYŞE NAZLI ILICAK (İstanbul) – Hangi problem?..

MURAT BAŞESGİOĞLU (Kastamonu) – Hiçbir üstün irade şu Parlamente'nun üzerinde değildir. Bu sözlerin tutanaklardan çıkarılmasını arz ediyorum. (ANAP, DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ÖMER İZGİ (Konya) – Sayın Başkan, izninizle bir konuyu arz etmek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın İzgi.

ÖMER İZGİ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; değerli milletvekili Sayın Nazlı İlicak, biraz önce yapmış olduğu konuşmasında, Milliyetçi Hareket Partili arkadaşlarının kendileri gibi düşündüklerini, ortaklık hükümeti içerisinde bir kanat olarak, ortaklık kanatlarını oluşturmuş diğer partilerle anlaşamadıklarını, ancak, sonradan "üstün iradeyle" o fikirlerini değiştirdiklerini beyan ettiler. Tamamen, gerçek dışı bir ifadedir... (DSP sıralarından alkışlar)

OĞUZ AYGÜN (Ankara) – Anladın mı?!

ASLAN POLAT (Erzurum) – Millete ne diyeceksiniz, millete?

ÖMER İZGİ (Konya) – Milliyetçi Hareket Partili değerli milletvekili arkadaşlarımız, bütün kararlarında hürdür, vicdanlarına göre hareket ederler. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar) Eğer, komisyonlarda herhangi bir konuda ters düştükleri ya da ayrı düştükleri bir konu var ise, sonradan o konunun araştırmasını yaparlar, doğru yolda hareketlerini yönlendirirler.

Kaldı ki, Milliyetçi Hareket Partisi, bu çatı altındaki iradeyi, milletin iradesi olarak, en üstün irade olarak kabul eder, hiçbir iradî gücü buna tercih etmez. Bunu bildirmek istedim efendim. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın İzgi.

AHMET GÜZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, yerimden, söz istiyorum.

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) – Sayın Başkan, sayın milletvekili hangi sıfatla konuşacak efendim?

A. TURAN BİLGE (Konya) – Milletvekili sıfatıyla konuşacak.

HÜSAMETTİN KORKUTATA (Bingöl) – Öyle, her isteyen konuşamıyor; sen boşuna uğraşma.

BAŞKAN – Grup Başkanvekiliniz, eğer, söz talep ediyorsa, tabii, verebilirim.

ALİ GÜNAY (Hatay) – Hayır Sayın Başkan.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

AHMET GÜZEL (İstanbul) – Sayın Nazlı Ilıcak, Parlamentodaki tüm üyelere, şahsımıza hakaret etmiştir efendim...

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Lütfen, Sayın Grup Başkanvekiliniz, eğer, böyle bir konuda, Demokratik Sol Parti Grubu adına konuşma ihtiyacı duyarsa, kendisine söz vereceğimi ifade ettim; kendileri de söz talebinde bulunmadılar. Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, 1 inci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2.- Bu kanun, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde gruplar adına söz talebi?.. Yok.

Şahıslar adına da söz talebi olmadığına göre, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Madde hakkında söz talebi?..Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarı kanunlaşmıştır; hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

Tasarı kanunlaşmıştır.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Sayın Başkan, Cumhurbaşkanıca kabul edilip imzalanmadan kanunlaşmaz. Kanunların nasıl yayımlanacağı bellidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – 3 üncü sırada yer alan, Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanunu ile Askerlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Milli Savunma Komisyonu raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

3. – *Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanunu ile Askerlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (1/434) (S. Sayısı: 39) (1)*

(1) 39 S. Sayılı Basmayazı, tutanağa eklidir.

BAŞKAN — Komisyon ?..Burada.

Hükümet ?..Burada.

Komisyon ve Hükümet yerlerini almışlardır.

Komisyon raporunun okunup okunmaması hususunu oylarınıza sunacağım: Raporun okunmasını kabul edenler... Etmeyenler... Raporun okunması kabul edilmemiştir.

Tasarının tümü üzerinde Anavatan Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Turhan Tayan; buyurun. (ANAP sıralarından alkışlar)

Konuşma süreniz 20 dakikadır Sayın Tayan.

ANAP GRUBU ADINA TURHAN TAYAN (Bursa) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 39 sıra sayılı, Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanunu ile Askerlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısının tümü üzerinde, Anavatan Partisi Grubunun görüşlerini arz etmek üzere söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Meclise saygılarımı sunuyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; gördüğümüz tasarı, siyasi nitelikli bir tasarı değildir, tamamen teknik bir konudur, personel politikası olarak görülebilir; ayrıca, anayasal yükümlülüklerin yerine getirilmesinde karşılaşılan aksaklıkların ve eşitsizliklerin giderilmesine matuftur. Nitekim, konuyla ilgili bir siyasi tartışma söz konusu olmamıştır. Tasarı, komisyonumuzda tüm partilerce benimsenirken, tasarının Genel Kurula indirilmesi konusunda da partilerin birlikte hareket etmesi, kayda değer bir konudur.

Tasarının komisyonda görüşülmesi sırasında, hiçbir parti tarafından bir muhalefetle karşılaşılması ve rapora bir muhalefet şerhinin konulmaması, konunun ne kadar teknik bir konu olduğunun ve üzerinde mutabakat sağlanan bir anlaşmayla sonuçlanan bir tasarı olduğunun işaretidir. Bu noktadan hareketle, konu hakkında, mümkün mertebe, kısa olarak bazı hususlara temas etmek istiyorum.

Askerlik hizmeti, anayasal bir vatan hizmetidir. Bu görevin özünde eşitlik ilkesi vardır. Bu bir görevdir, hakır ve hizmettir. Bu yasayla, özellikle bu hizmet ve görevin ifasında, yükümlüler arasında eşitsizliklere sebebiyet veren boşluklar doldurulmaya çalışılmıştır. Şöyle ki; 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanununa tabi olarak askere sevk edilmesi gereken yükümlülerden, makul bir ölçü olmaksızın, test ve mülakat merkezlerine gitmeyerek seçime katılmayanlar, Kanunun 3 üncü maddesinin (c) bendinin iki nolu alt bendi uyarınca erbaş, er statüsünde askerlik hizmetine tabi tutulduklarından, bu yükümlüler, 1111 sayılı Askerlik Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, kısa dönem hizmete tabi olduklarından, diğer yükümlüler aleyhine, hakkaniyetle bağdaşmayan bir uygulamaya neden olmaktadır; yapılan değişiklik, bu eşitsizlik veya süfistimali önlemektedir.

Yine, dış kaynaktan muvazzaf subay nasbedilenlerden, eğitimde başarı gösteremeyenler ve deneme süresi içerisinde Silahlı Kuvvetlere uyum sağlayamayanlar veya subaylığa engel hali görülmeyle, kendi istekleriyle ayrılanların ilişkileri kesilmekte ve hizmet süreleri ne olursa olsun, muvazzaflık hizmetini tamamlamaya yönelik askerlik yaptırılmamaktadır.

Anayasanın 72 nci maddesindeki ilkeler ve 1076 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendindeki "Muvazzaflık hizmetini yapmadıkça 1111 sayılı Askerlik Kanunu ile bu Kanunun tespit ettiği esaslar dışında hiçbir yüksek- öğrenim mezunu askerlik çağından çıkarılamaz" hükmü ile çelişen ve hakkaniyetle bağdaşmayan boşluğun giderilmesi için, maddeye (ı) bendi eklenerek, muvazzaflık hizmetini tamamlamadan Silahlı Kuvvetlerden ayrılan personelin, geri kalan askerlik hizmetlerinin ne şekilde tamamlattırılacağı hususları açıklığa kavuşturulmaktadır.

Türk Silahlı Kuvvetleri, her alanda çok planlı ve disiplinli çalışır. Personel politikası, tayin ve terfiler, sicil sistemleri çok objektif ve sağlıklıdır. Özellikle, askere alma, celp işlemleri düzenlidir. Eğitim alanları, birliklerin dağılımı itibariyle, yüzbinlerce askerin tesbiti, silah altına alınması, en ufak bir karışıklığa sebebiyet vermeden yapılabilmekte ve objektif esaslara göre düzenlenmektedir. Sevk planlarını olumsuz etkileyecek aksaklıklara fırsat vermemek gerekir. Bu noktadan hareketle getirilen ve görüşülmekte olan tasarıyla, hem kanuna karşı hile yolları kapatılmakta hem de boşluklardan istifade edilerek eşitsizliği önlemek mümkün olmaktadır.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin görev ve sorumluluk alanı her geçen gün genişlemektedir. Şu anda, Ortadoğu'da, El-Halil'de kuvvet bulundurmaktayız. Yakın geçmişte Somali'de barışa hizmet eden Türk Silahlı Kuvvetleri, son birkaç yıldır, Bosna'da, Arnavutluk'ta ve bugünlerde de Kosova'da görev yapmaktadır. Yine, NATO üyesi olarak, yeni konsept gereği, barış için ortaklık çerçevesinde önemli görevler üstlenmiş durumdayız. Kafkaslarda ve Türk cumhuriyetlerine verilen eğitim desteği dolayısıyla görevine yeni bir derinlik gelmiştir.

Şu günlerde, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde 20 Temmuz 1974 Barış Harekâtının yıldönümünü kutluyoruz. Rumların Yunanistan desteğiyle Kıbrıs'ta giriştiği soykırma ve katliama son vermek ve Kıbrıs'ta barış tesis etmek için Ada'ya çıkan askerimiz, şu anda Kıbrıs'ta nöbeti başındadır.

Bu kadar kapsamlı görev ve sorumluluk anlayışı içindeki Türk Silahlı Kuvvetlerinin, personel politikası, planlaması ve uygulamasının çok sağlıklı olmak mecburiyeti vardır. Hizmeti aksatmaya yönelik kanunun boşlukları mutlaka doldurulmalıdır. Bu yasa, bir bakıma, bu gayeye hizmet edecektir.

Yine, yasayla, yükümlülerin uzun süre silah altına alınmalarına yol açan mahkemelere başvurmak yerine, bakaya düşen yedek subay adaylarının, sevk edildikleri kıtalarca bağlı mahkemeye verilmeleri esası getirilmek suretiyle, bir yolun daha öntü kapanmıştır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Millî Savunma Bakanlığımızın hazırlayıp, Bakanlar Kurulu kararıyla tasarı haline getirilen ve Komisyonunda tasvip gören bu tasarının, Genel Kurul tarafından da tasvip göreceğine inanıyorum ve gündemde bekleyen, gerek komisyonlarda -Millî Savunma Komisyonunda- gerekse Genel Kurulda bekleyen onlarca yasa tasarısını Yüce Kurulumuzdan süratle geçirerek, Türk Silahlı Kuvvetlerimizin inkan ve kabiliyetini artıracak, moral gücünü yükseltecek bu yasa hareketleriyle vereceğimiz desteğin, Türkiye'nin, devletimizin bekası için fevkalade önemli olduğuna işaret ediyorum.

Görüşülmekte olan bu yasa tasarısına Anavatan Partisi Grubu olarak destek verdiğimizizi ifade ediyorum, Yüce Meclisi şahsım ve Anavatan Partisi Grubu adına saygıyla selamlıyorum. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Tayan.

Fazilet Partisi Grubu adına, Konya Milletvekili Hüseyin Arı; buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

Sayın Arı; süreniz 20 dakikadır.

FP GRUBU ADINA HÜSEYİN ARI (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yedek Subaylar, Yedek Askerî Memurlar Kanunu ile Askerlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı üzerinde, Grubum adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 1076 sayılı Yedek Subaylar Kanununun 3 üncü maddesine bir fıkra eklenmiştir. Buna göre, getirilen tasarıda "En az 4 yıl süreli fakülte veya yüksek okulları kendi nam ve hesabına bitirip muvazzaf subaylığa nasbedilenlerden deneme süresinin bitimine kadar ayrılanların yedek subay okulunda, yedek subaylık hizmetinde geçen süreleri askerlik hizmetinden sayılır. Askerlik hizmet süresini tamamlamadan disiplinlensizlik veya ahlaki nedenlerle Türk Silahlı Kuv-

vetleriyle ilişkileri kesilen veya mahkeme kararı ile ya da haklarında verilen mahkûmiyet kararının sonucu olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinden tart veya ihraç edilenlerin geriye kalan askerlik hizmetleri 1111 sayılı Askerlik Kanununun 5 inci maddesinde belirtilen süre esas alınarak er rütbesi ile; eğitimde başarılı olamaması, Silahlı Kuvvetlere uyum sağlayamaması veya kendi istekleriyle ayrılanların geriye kalan askerlik hizmetleri ise, (f) bendindeki süre esas alınarak, teğmen rütbesiyle yedek subay olarak tamamlattırılır" denilmektedir.

Tasarıda getirilen değişiklik bu şekildedir. Halen yedek subaylık süresi, 4 ay 10 gün yedek subay okulunda temel eğitim olmak üzere, toplam 16 aydır.

Değerli milletvekilleri, ordu teşkilatında askerliğin temeli disiplindir. Disiplinin tanımı ise, Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununa göre, kanunlara, nizamlara ve amirlere mutlak bir itaat, astının ve üstünün hukukuna riayet demektir.

Getirilen ilave tasarıya göre, muvazzaf subaylığa nasbedilenlerden askerlik hizmetini tamamlamadan disiplinsizlik veya ahlaki nedenlerle Türk Silahlı Kuvvetleriyle ilişkileri kesilen veya mahkeme kararıyla tart ve ihraç edilenler yedek subaylık süresi esas alınarak kalan askerliğini er rütbesiyle tamamlattırılıyor. Getirilen tasarınnın 1 inci maddesine göre, disiplinsizlik ve ahlaki nedenler esas alınarak, şahsa rütbe tenzili getiriliyor.

Değerli arkadaşlarım, orduda -başta da belirttiğim gibi- disiplin esastır. Bu güzide kurum disiplin üzerine kurulmuştur; çünkü, neticede, zamanı gelince bir emirle insanları ölüme sevk edeceksin, emri alan bu insanlar da hiç tereddütsüz emri yerine getireceklerdir.

Ancak, ordudan ihraç ve rütbe tenzili de, bir ordu mensubu için en ağır cezalardan birisidir. Disiplinsizlik, subay assubay sicil yönetmeliğinde belirtilmiştir. Subay assubayların disiplinsizlik yoluyla Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkileri şu sebeplerden kesilebilir: Birincisi, yüz kızartıcı suç işleyenler. Bunun, hukuk dilinde karşılığının ne olduğu hepimizce malumdur. Kumara aşırı düşkün olanlar, alkole aşırı düşkün olanlar, yabancı kadınla evlenenler -bu konuda bir tolerans getirilmiştir; Genelkurmay Başkanlığına bu yetki bırakılmıştır- ayrıca, son olarak, borcuna sadık olmayanların, bu disiplinsizlik suçunu işleyenlerin, Silahlı Kuvvetlerde yeri yoktur denilerek, en kısa sürede ilişkileri kesilir.

Benim şahsen buradaki endişem; bu belirtilen disiplinsizlik sebepleri dışında, başka sebeplerle ordudan ihraç veya tart ederek, rütbe tenzili gibi çok ağır bir ceza vererek, o insanı ömür boyu toplum içerisinde mahkûm etmede çok hassas ve ölçülü davranılmasının nasıl bir uygulamayla yapılacağı bizi bu düşünceye sevk etmektedir.

Bunun yanında -tasarınnın aynı paragrafının son bölümünde, bu uygulamanın tamamen tersi bir uygulamayla karşılaşıyoruz- aynı paragrafın son kısmında deniliyor ki "muvazzaf subaylığa nasbedilen bu şahısların, deneme süresi içerisinde başarılı olamaması, Silahlı Kuvvetlere uyum sağlayamaması veya kendi istekleriyle ayrılanların kalan askerlik hizmetleri, teğmen rütbesiyle yedek subay olarak tamamlattırılır." Görüldüğü gibi, aynı paragrafın son bölümünde de, âdeta, başarısızlığa prim verilerek, çok farklı bir uygulama getirilmektedir. Bu farklı uygulamalar, esasen, eşitlik ilkesine ters düşmekte ve bu tip uygulamaların da, ileride, orduda esas olan disiplini sarsacağı, personelin morali üzerinde menfi etkiler yaratacağı endişesini doğurmaktadır.

Tüm bu endişelerin ortadan kaldırılması, ileride ordu içerisinde tafafisi güç mağduriyetlere sebebiyet verilmemesi için, tasarıyla getirilen bu ilave değişiklikle ilgili bir değişiklik önergesi veriyorum. Buna göre, yasa tasarınnın düzeltilerek kabulünü Yüce Heyetinizden istirham ediyorum, Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Anı.

Tasarının tümü üzerinde, grupları adına, Milliyetçi Hareket Partisi Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Mehmet Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakikadır.

MHP GRUBU ADINA MEHMET KAYA (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanunu ile Askerlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı hakkında, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına konuşmamı yap-mak üzere huzurlarınızda bulunuyorum; Grubum ve şahsım adına, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 1076 sayılı Yedek Subay ve Yedek Askerî Memurlar Kanununa tabi olarak askere sevk edilmesi gerekenlerin, makul bir özrü olmadan, yazılı ve sözlü imtihanlara gir-meyerek seçime katılmayanlar, Kanunun 3 üncü maddesinin (c) bendinin 2 numaralı alt bendi uyarınca er ve erbaş statüsünde askerlik hizmetine tabi tutulduklarından, yedek subay kaynağı tam olarak değerlendirilememektedir. Bu şekilde yükümlü olanlar, 1111 sayılı Askerlik Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca kısa dönem hizmete tabi tutulduklarından, tüm yükümlüler aleyhine durumlar ve uygulamalar olmaktadır.

Diğer taraftan 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına göre, dış kaynaktan müvazzaf subay nasbedilenlerden eğitimde başarı gösteremeyenler ve deneme süresi içerisinde Türk Silahlı Kuvvetlerine uyum sağlayamayanlar veya subaylığa engel hali görülenler ile kendi istekleriyle ayrılanların ilişkileri kesilmekte ve hizmet süreleri ne olursa olsun müvazzaflık hizmetini tamamlamaya yönelik askerlik yaptırılmamaktadır.

1076 sayılı Kanuna göre ise, müvazzaflık hizmetini yapmadıkça, 1111 sayılı Askerlik Kanunuyla, “bu kanunun tespit ettiği esaslar dışında hiçbir yükseköğrenim mezunu askerlik çağından çıkarılamaz” hükmüyle ise çelişen ve hakkaniyetle bağdaşmayan boşluğun giderilmesi durumunda Türk Silahlı Kuvvetlerine ayrılan personelin geri kalan askerlik hizmetlerinin nasıl sonlandırılacağı bu kanunla açıklığa kavuşturulmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bu kanun tasarısında, uygulamada bazı tereddütlere yol açan durumlar yeniden düzenlenmekte ve bu şekilde yedek subay yetiştirilme şartlarını haiz olmayan yükümlülerin askerlik sürelerine açıklık getirilmektedir. Diğer taraftan 1111 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasındaki “makul bir özrü olmaksızın sözlü yazılı seçim imtihanına katılmayanların” ibaresine, yeni düzenlemede yer verilmeyerek, zamanında test ve mülakat merkezlerine katılmayan yükümlülerin yedek subay kaynağında değerlendirilmelerine imkân tanımaktadır. Böylece, yedek subaylık aleyhine gelişen durum, bu kanun tasarısıyla düzeltilmektedir.

Bu tasarıyla, bakaya düşen yedek subay adayları, yeni kıtalarınca mahkemeye verilebilmekte ve böylece, bu tasarının caydırıcılık özelliği de sağlanmış bulunmaktadır.

Yine, tasarının 4 üncü maddesiyle, bakaya duruma düşen yedek subay adaylarının sevindeki gecikmelerin önlenmesi için de, yine, 1111 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinde değişiklik yapılarak, yükümlülerin askerî mahkemelerde yargılanmaları esası getirilmektedir. Bu durumda, bakaya durumlarının öntüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Bir özrü ve mazereti olmadan test ve sözlü merkezine gitmeyerek seçime katılmayan yedek subay adayları, mevcut kanundan kaynaklanan nedenlerle, otomatik olarak, kısa dönem er olarak askerlik yapmaktadırlar. Bu nedenlerle, bu kanun tasarısı, maksatlı olarak askerlikteki durum değişikliklerini ortadan kaldırmaktadır.

Yine, bu kanun tasarısıyla, staj, doktora ve tıpta uzmanlık sınavı gibi durumlarda, şahısların ve askerliğin lehine durumlar oluşturulmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bilerek veya bilmeyerek, genellikle de maksatlı olarak gecikmeler yaparak, askerlik yapma şeklinde değişiklik yapan, halihazırda 67 000 kişi mevcuttur. Bu kişilerin arasında, dokuz on defa askerliğini erteleyenler, hatta otuza yakın kere mahkemeye gidenler bile mevcuttur.

Değerli milletvekilleri, bu tasarıyla, askerlik yapmadaki ihmal ve gecikmeler önlenecektir.

Bu nedenle, bu kanun tasarısına, şahsım ve Grubum Milliyetçi Hareket Partisi adına olumlu oy vereceğimizi Yüce Meclise arz ediyor, tasarının, Türk Silahlı Kuvvetlerine ve ülkemize hayırlı olmasını diliyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Şırnak Milletvekili Sayın Said Değer söz istemişlerdir.

Buyurun Sayın Değer.

Süreniz 20 dakikadır efendim.

DYP GRUBU ADINA MEHMET SAİD DEĞER (Şırnak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu ile Askerlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısıyla ilgili Doğru Yol Partisi adına görüşlerimi arz etmek üzere huzurunuzdayım; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Güvenlik, ülkelerin var olma sorunudur. Güvenlikte olmanın en kısa tanımı, millî menfaatlere yönelik tehditlerin bertaraf edilmesidir. Bu ise, devletlerin en temel sorumluluğudur. Silahlı Kuvvetler, bu sorumluluğu yerine getirmenin en etkili aracıdır. Silahlı Kuvvetlerin gelecekteki güvenlik ihtiyaçlarının karşılanması ise, hem kaynakların uygun kullanımını hem de ülkenin bekasını riske sokmayacak bir askerî gücün idamesini gerektirmektedir.

Görülmektedir ki, risk ve tehdidin çok yönlü ve belirsiz bir hal aldığı dünyada, Türkiye'ye yönelik tehditler ve Türkiye'nin ilgi sahasında Türkiye'yi etkileyen çalışmalar devam edecektir.

Türk dış politikasının ana hedefleri; tüm sahalarda uluslararası işbirliği alanlarında yer almak ve teşvik etmek, anlaşmazlıkları barış yoluyla çözmek, bölgesel ve global barışı, statükoyu, güvenliği daim kılmak üzere, tüm devletlerle dostluk ilişkileri içerisinde uyumlu bir işbirliği sağlamaktır.

Türk dış politikasının esası, tüm ülkelerin toprak bütünlüğüne ve bağımsızlığına saygı duymaktır.

Türkiye, Avrupa ve Asya'nın buluştuğu yerde yer almaktadır. Hakikaten de, çoğu zaman, doğu ile batı arasında bir köprü olarak adlandırılmaktadır. Bu eşsiz coğrafi pozisyon, Türkiye'yi, Avrupalı, Balkanlı, Ortadoğulu, Kafkasyalı, Akdenizli ve Karadenizli kimliklere kavuşturmaktadır. Belki, bu husus, Türkiye'nin çok boyutlu dış politikasını en iyi açıklayacak olgudur. Tarihi ve jeostratejik konumu da bölgesel ve uluslararası politik çevre gibi, Türkiye'nin dış politikasının formülasyonunda dikkate alınan noktalardandır.

Sonuç olarak, Türk dış politikasının seçkin özellikleri, gerçekçi, kapsamlı, itibarlı ve ulusal konsensüse sahip olmasıdır; ulusal güvenliği ve savunmayı sağlarken, ulusal menfaatleri ve uluslararası hukuku da dikkate alır. Başta, Batılı kurumlar olmak üzere, uluslararası topluluklarla daha yakın entegrasyon, her zaman, Türk dış politikasının önceliklerinden olmuştur.

Jeopolitik ve jeostratejik açıdan bu kadar önemli bir konumda yer alan ülkemizin komşularımızla olan ilişkilerinden de söz edip, bu hassas bölgede güçlü bir orduya, güçlü bir silahlı kuvvetlere ve her açıdan yeterli bir savunma sanayiine olan ihtiyacımızın zorunluluğunu belirtmek istiyorum.

Başta, Amerika Birleşik Devletlerinin Irak ve Kosova'ya müdahalesi olmak üzere, Yunanistan'ın, Ermenistan'ın, İran'ın ve Irak'ın, Türkiye için, izlediği politikalar itibarıyla son derece önem taşıyan ülkeler olduğunu hepimiz çok iyi biliyoruz.

Ayrıca, Kuzey Irak'ta bulunan iktidar boşluğundan dolayı, terör örgütü PKK'nın bu bölgede boy göstermesi, Türk Ordusunun bu bölgede sürekli operasyonlar düzenlemesine yol açmaktadır.

İran'ın, Kafkasya ve Ortaasya cumhuriyetleri ile Rusya'nın yanı sıra Çin ve Kuzey Kore ile yakın ilişkiler geliştirmesi, İran'ın amacının -Türkiye'nin de dahil olduğu- İslam devrimini gerçekleştirmek için kütle imha silahlarıyla, uzun menzilli füze üretim projelerinin, başta ülkemiz için olmak üzere, Batıya karşı tehdit oluşturduğu aşikârdır. Bu tehdit karşısında, Silahlı Kuvvetlerimiz, her açıdan hazır olmalıdır.

Batı'da komşumuz olan Yunanistan ile yıllardan beri süregelen, Kıbrıs, azınlıklar, adaların silahlandırılması, kıta sahanlığı, karasuları meselesi ve hatta daha ileri giderek, Türkiye'nin topraklarında hak iddia eden bir terörist örgütüne destek vermesi, ülkemizi Avrupa'dan uzak tutma çabaları, hem komşumuz hem de NATO ittifakı içerisinde müttefikimiz olan bir ülkenin bu davranışının süregelmesi, Türk devletini korumak ve kollamakla görevli Silahlı Kuvvetlerimizin, her zaman, en üst seviyede hazır konumda olmasını gerektirmektedir.

Dağlık Karabağ'ın Ermeniler tarafından işgalinin bölgede barış ve istikrarın önünde en büyük engel olması, bu nedenle Türk - Ermeni ilişkilerinin iyi durumda olmaması, ayrıca, Rusya'nın, iç ve ekonomik sorunlara karşı eski Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği dönemindeki toprakları tek bir stratejik alan olarak muhafaza etme isteği ve Türk cumhuriyetleriyle aramızdaki ilişkilerden rahatsızlık duyması, Türkiye'nin doğusunda bir tehdit unsuru oluşturmaktadır.

Son gelişmeler göstermiştir ki, G-8'lerin, yani Amerika, Kanada, Japonya, Fransa, Almanya, İtalya, Rusya ve İngiltere'nin çalışmalarını da yakından takip ederek, bu grubun lehimize yer alması hususunda gerekli politikaları oluşturmalıyız. Bu sebeple, ekonomik sıkıntılarına rağmen Türkiye'nin, bağımsızlık ve millî bütünlüğümüzün idamesi için, her an harbe hazır, ileri teknolojiye donatılmış, eğitim ve morali üstün bir silahlı kuvvete sahip olma zorunluluğu vardır.

Devlet kavramı, millet, vatan, toprak, hükümet, bağımsızlık ve millî yasalardan oluşan siyasî varlığı anlatır; ki, daha da detaylandırmak mümkündür. Devletlerin ana görevi, millî varlığı güven içerisinde bulundurmaktır ve halkın refahını sağlamaktır. Böyle iki başlı bir görev, bazı tedbirlerin alınmasıyla gerçekleştirilebilir. Bu görevlerden birincisi, elde teşkilatlanmış güvenlik kuvvetlerinin her an kullanılmaya hazır bulundurulmasıyla mümkündür. Bu tür somut kuvvetler esas olmakla beraber, dış dünyadan yöneltilebilecek tehditleri uzaklaştıracak diplomatik gelişmeler de çok önemlidir.

Günümüzde, barış dönemi yaşanmasına rağmen, birçok devlet, çekirdek de olsa, askerî gücünü hazır bulundurmaktadır. Bu gerçek, silahlı kuvvetlerin devlet hayatının ayrılmaz bir parçası ve güvenlik unsuru olmasıyla izah edilebilir; çünkü, silahlı kuvvetler, elinde bulundurduğu muharebe veya mücadele için eğitilmiş personeli, mücadelenin akıbetini tayin eden silah ve araçlarla donatılmış somut gücü oluşturmaktadır.

Üstün siyasî güç olarak, devlet, görevlerini yerine getirirken, dayandığı başlıca millî güçler olarak, ekonomik, siyasî, askerî ve sosyokültürel güçleri kullanmak zorundadır. Bundan ötürü, bütün güçler gibi, askerî güç de etkin ve zinde olmalıdır.

Askerî gücün etkinliği, daha barıştan itibaren, muhtemel bir harbe hazır olmakla yükümlüdür. Barış zamanında yapılan hazırlıklar, muhtemel düşmanın imkân ve kabiliyetlerine, muhtemel tehdit derecesine göre hazır olmalıdır.

Askerî güç, birçok faktörlerin dikkate alınmasıyla saptanır. Kuşkusuz, bunların başında ekonomik güç ve bunların aracı olan endüstri ve teknoloji gelir. Askerî güç, gelişen teknolojinin ürünü olan modern silahlarla donatılmadıkça, etkinliğinden kaybeder. Demode silahlarla girilecek bir savaşta, silah zafiyetinden doğan personel kayıpları da çoğalır; buna karşılık, ateş gücü ve teknoloji özelliği üstün silahlarla donatılmış orduların muharebe zayıflığı düşüktür.

Askerî gücün etkinliğini artıran diğer önemli bir faktör ise eğitimidir. Askerî eğitim, kuralların geliştirilmesi ve silahların beceriyle kullanılması bakımından, üzerinde önemle durulması gereken bir konudur. Diğer taraftan, askerî eğitim, çağdaş gelişmelerin denenmesi bakımından da gereklidir. Bununla birlikte, emir-komuta unsurlarının günün koşullarına uygun şekilde eğitim yapan askerî okullarda yetişme dereceleri, silahlı kuvvetlerin etkinliğini artırır.

2000'li yıllar, insanın teknolojiye hükmettiği bir çağ olacaktır. Teknoloji, insanın görevini yapmada yardımcı olma özelliğini koruyacaktır; ancak, insan, yine de egemen güç olarak varlığını sürdürecektir. Silahlar ne kadar akıllı olursa olsun ancak onları kullanan insanlar kadar akıllı olabileceği gerçeğinden hareketle, ehil liderlerce sevk ve idare edilen kaliteli askerler, geleceğin muharebe alanlarında başarının yegâne temeli olarak kalmaya devam edecektir.

Eğitim son derece önemlidir. Askerin temel muharebe etme becerilerinin geliştirilmesi, bugünkünden çok daha uzun zaman alacaktır. Bu durum ise uzmanlığı gerektirecektir.

Teknolojiyi en iyi şekilde kullanabilecek, kavrama yeteneği yüksek, şu an için yeterli sayılabilecek bedensel standartların çok üstünde, iyi motive edilmiş, cesur ve moralman güçlü asker, 2000'li yılların silahlı gücünü temsil edecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Millî Savunma Bakanlığımızın taşıdığı misyonların birkaçından kısaca bahsetmek istiyorum.

Bu misyonun en başında, kendisine tevdi edilmiş olan görevlerini, işini seven ve iyi eğitilmiş insan gücüyle yerine getirmesi; yaşı ve durumu uygun olan vatandaşlarımızın askere alma ve muvazzaflık işlemleriyle birlikte, seferberlik faaliyetlerini yürütmesi; hizmetin verilmesinde yasal gereklilikler ile vatandaş beklentisi dengesini kurması; devletimizin millî menfaatları ve askerî konsept ışığında, barışta ve savaşta, Türk Silahlı Kuvvetlerinin her biriminin ihtiyacına en uygun, en kaliteli ve güvenilir silah sistemleri ve lojistik malzemeyi yurt dışı ve yurt içinden zamanında tedarik etmesi; Türk Silahlı Kuvvetlerinin tabi olduğu yasal mevzuatı ihtiyaçlara uygun olarak geliştirilmesi ve Millî Savunma Bakanlığının taraf olduğu davaları, zaman kaybını önleyerek süratle sonuçlandırması gelmektedir.

Bunlara ek olarak, Millî Savunma Bakanlığının sahip olduğu değerler konusunda da birkaç şey söylemek istiyorum. Bu değerler, Atatürk ilkelerine bağlılık; millî değer ve menfaatları korumak; çalışanların mutluluğuna ve motivasyonuna önem vermek; sürekli gelişime açık, mükemmellik arayışı, birlik ve beraberlik ruhuna sahip olmak; ekip çalışması anlayışı ile dürüst ve açık olmak; yaygın katılım ve sorumluluk anlayışını geliştirmektir.

Değerli arkadaşlarım, yukarıda belirtmiş olduğum çerçevede, askerlik görevi, her Türk gencinin yerine getirmekle yükümlü olduğu kutsal bir görevdir. Dünyanın hiçbir ülkesinde, gençler, vatanî göreve davul-zurna ile gönderilmez. Askerlik dönemlerinde, evlerde, otobüs garajlarında, hiçbir ülkede, bizimki gibi bir coşku yaşanmaz. Bir yanda anaların, eşlerin gözlerinde gözyaşı vardır; bir yanda ise mutluluk. Ayrılık ile vatanî görev sorumluluğu bir potada eritilir; ayrılığa katlanılır. Askerliğin bitimi de ayrı bir mutluluktur. Türk Halkı, Mehmetçik ile gurur duyar; çünkü, her hanece birkaç Mehmetçik vardır.

Hal böyle iken; her yurttaş, zamanı geldiğinde vatanî görevlerini yapmalıdır; bu, tartışılmaz. Ülkeyi savunmayı öğrenmek, bağımsızlığı koruyabilmenin altyapısını hazırlamak, Ulu Önder Atatürk'ün "yurtta sulh, cihanda sulh" ilkesini geçerli kılmak da bir sanattır. Bu nedenle, kutsal sayılan bu askerlik görevini yerine getirmemek için çeşitli bahaneler bulanların, yasaya göre bazı noktaları art niyetle değerlendirerek kötüye kullananların üzerine gitmemiz gerekir. Bu kişiler, halkımızdan da destek görmemektedir. Kaçmak, suçlulara özgü bir davranıştır; askerlik ise, bir onurdur.

21 inci Dönem olarak bizler, meselelere daha duyarlı ve uzlaşarak yaklaşmalıyız. Özellikle, vatanımızın bekçileri olan Türk Silahlı Kuvvetlerinden bahsederken daha duyarlı olmalıyız ve gereken özeni göstermeliyiz.

Bu bağlamda, 1927 yılından beri yürürlükte olan Askerlik Kanunu ile 1076 sayılı Yedeksubay Kanunumuzun çok eski olması ve günümüzün ihtiyaçlarına cevap verememesi herkes tarafından bilinmektedir. 21 inci Yüzyıla girerken, her açıdan yeterli, günümüz koşullarına uygun, ihtiyaçlara cevap verecek bir düzenleme getirmemiz kaçınılmazdır.

Bu konuda yapılması gereken değişiklikleri ana başlıklar altında toplamak gerekirse; askerlik kanunlarımız, günümüzün gelişen ekonomik ve sosyal şartlarına uydurulmalı; dil ve anlam bütünlüğü sağlanmalı; uygulayıcılar açısından karşılaşılan sorunlar asgariye indirilmeli; askerlik çağındaki yükümlülerin hakları, değişen ülke ihtiyaçları da dikkate alınarak yeniden düzenlenmelidir.

Askere alma sistemimizin etkinliğini artırmalı, sistemi iyileştirerek daha pratik hale getirmeliyiz. Bunu yaparken de, büyük oranda, Silahlı Kuvvetlerimizin ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte olmasına dikkat edilmelidir.

Çalışmalarına 1991 yılından başlanan ASAL teşkilatının otomasyon faaliyetleri tamamlanarak, askerlik işlemlerinin süratle yapılabilmesi için hizmete sokulmuştur.

Askerlik şubelerinin günümüz ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde modernizasyon çalışmalarının da hızla devam etmesi gerekmektedir.

Türk Silahlı Kuvvetlerini, 21 inci Yüzyıla girerken, her açıdan yeterli, ihtiyaçlara cevap verecek bir duruma getirmemiz kaçınılmazdır.

Askerlik Kanunundaki eksiklikleri gidermek, günümüz koşullarına uygun olarak yeniden düzenlemek gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, şu anda görüşmekte olduğumuz tasarıyı incelediğimizde, 1 inci maddede, bu tasarıyla, askere sevk edilmesi gereken yükümlülerden, uygun bir gerekçesi, yani, özrü olmadan test ve mülakat merkezlerine gitmeyerek, seçime katılmayarak, bakaya kalanların durumlarında yapılması gereken değişikliği kapsamaktadır. Bakaya kalanlar, kanun gereğince, kısa dönem erbaş-er statüsünde askerlik hizmetini yapmaktadırlar. Bu uygulama, diğer yükümlüler aleyhine, hakkaniyetle bağdaşmayan bir durumun çıkmasına neden olmaktadır.

Ayrıca, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa göre, dış kaynaktan subay olanlar, çeşitli nedenlerle yükümlü oldukları askerlik görevini tamamlamadan Silahlı Kuvvetlerden ilişkisi kesilenlerin, geriye kalan askerlik sürelerini tamamlama yükümlülüğü bulunmamaktadır. Kanunda yapılan değişikliklerle, çeşitli nedenlerle, ki, bunlar, eğitimde başarı gösteremeyenler, Türk Silahlı Kuvvetlerine uyum sağlayamayanlar, kendi istekleriyle ayrılanlar, hizmet süreleri ne olursa olsun, askerlik hizmet süreleri yasaya göre tamamlanmamaktadır. Bu durumda, eşitlik ilkesinden söz etmek mümkün değildir. Ayrıca, 1111 sayılı Askerlik Kanunuyla uyumlu değildir.

2 nci maddede yapılan değişiklikle, yedek subay yetiştirilme şartlarını haiz olmayan yükümlülerin askerlik sürelerine açıklık getirilmektedir. Bu da, erbaş ve erler için muvazzaflık hizmet süresi, Kara, Deniz, Hava kuvvetleri ve Jandarma Komutanlığında 18 aydır. Bu sürenin, barışta 15 aya ve bilahara 12 aya kadar indirilmesine, Silahlı Kuvvetlerinin de ihtiyacı göz önüne alınarak, Bakanlar Kurulunca karar verilmesi olarak yeniden düzenlenmiştir.

3 üncü maddede ise, hazırlanan tasarıyla yeni getirilen uygulamalara uyum sağlanması açısından ve kanunda bir boşluğun ortaya çıkmasına meydan vermemek amacıyla yeniden düzenlenmiştir.

Bu maddede, 1111 sayılı Askerlik Kanununun 35 inci maddesinin (E) fıkrasının 2 numaralı bendinin üçüncü paragrafında değişiklik öngörülmektedir. Yani, bakaya durumuna düşen yedek subay adaylarının sevk edildikleri kıtalarınca mahkemeye verildikleri esası getirildiğinden, bu kişilerin sevklerinin ertelenmeyeceği ibaresine yer verilmiştir.

Tasarının 4 üncü maddesinde ise, bakaya durumunda olanların, 1111 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "cezalarını gördükten sonra" ibaresi çıkarılarak, yapılan düzenlemeyle, eğitimlerini takiben verildikleri birlik ve kurumların tabi oldukları askerî mahkemelerde yargılanmalarını, bu yargılanmalarının da 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 21 inci maddesindeki usul çerçevesinde yapılarak, askere sevklerinde ortaya çıkan gecikmelerin önlenmesi amaçlanmaktadır.

Değerli arkadaşlar, askerlik, bir vatan borcu ve bir vatandaşlık ödevidir. Her Türkün hakkı ve ödevi olarak nitelendirilen vatan hizmetinin yerine getirilmesinde eşitlik ilkeleriyle bağdaşmayan ve kolayca suiistimallere yol açan uygulamalar, mutlaka önlenmelidir. Hepimizin, askere alınmalar sırasında tanık olduğu birçok olay mevcuttur. Askerlik çağına girenlerden, askerlikten bütünlük veya kısmen kurtulmak amacıyla ismini değiştirenler, kendi yerine başkasını tabip muayenesine veya askere gönderenler, başkasının hüviyet cüzdanını veya askerî vesikasını kullananlar, askerlik işlerinde sahte şahadetname veya evrak kullananlar, hile yapanlar için, kanunda boşluk olan bu suiistimalleri gidermek için, gerekli yasal düzenlemeler mutlaka yapılmalıdır. Bunları yaparken bütün amaç, Atatürk'ün çizdiği yolda, muasır medeniyet seviyesine ilerlemekte olan ülkemizin hak ve menfaatlarını her türlü şartlar altında korumaya ve kollamaya daima hazır bir Silahlı Kuvvetlere sahip olmaktır.

Ülke bütünlüğü için canını kahramanca feda eden Mehmetçiklerimiz, asker üniformasını giyindiği gün şehitliği de kalbine yerleştirmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Değer, 1 dakika ilave süre veriyorum.

MEHMET SAİD DEĞER (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Türk Milletinin gözbebeği Türk Silahlı Kuvvetlerinin güven ve kararlılığını belirtmek ve dünyanın en zor bölgesinde Atatürk'ün kurduğu Türkiye Cumhuriyetini korumak ve kollamak, zor bir görevdir.

Bilmeliyiz ki, Silahlı Kuvvetler, Türk Ulusunun ayrılmaz bir parçasıdır; gücü, ulusun gücünü yansıtır.

Değerli milletvekilleri, Türk Silahlı Kuvvetleri, milletimizin en çok değer verdiği kurumlardan biridir. Ordumuz, milletimizin gönlüne taht kurmuş, sarsılmaz sevgi ve güvenine mazhar olmuştur. Bu denli önem taşıyan bir konuda, Doğru Yol Partisi olarak, gerekli çalışmalarını yaparak, bu konuların takipçisi olduğumuzu ve olacağımızı belirtmek istiyorum.

Askerine "Mehmetçik" ismini vererek, askerliği kendisiyle özdeşleştiren büyük Türk Ulusunun temsilcileri olan siz milletvekili arkadaşlarıma saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Değer.

Değerli milletvekilleri, kalan çalışma süremizin, bundan sonraki grupları adına yapılacak konuşma süresine yetmeyecek olmasını da dikkate alarak kanun tasarı ve tekliflerine kaldığımız yerden devam etmek için, saat 20.00'de toplanmak üzere, birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati :18.43

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 20.00

BAŞKAN : Başkanvekili Nejat ARSEVEN**KÂTİP ÜYELER : Cahit Savaş YAZICI (İstanbul), Hüseyin ÇELİK (Van)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 36 ncı Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanunu ile Askerlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısının tümü üzerindeki görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

IV. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

3.- *Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanunu ile Askerlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (11434) (S. Sayısı: 39) (Devam)*

BAŞKAN – Hükümet ve Komisyon yerinde.

Tümü üzerinde, gruplar adına son söz, Demokratik Sol Parti Grubu adına, Zonguldak Milletvekili Ömer Üstümkol'a aittir.

Buyurun Sayın Üstümkol. (DSP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakikadır efendim.

DSP GRUBU ADINA ÖMER ÜSTÜNKOL (Zonguldak) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanunu ile Askerlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı üzerinde, DSP Grubunun görüşlerini sunmak üzere söz almış bulunmaktayım; bu vesileyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, gözbebeğimiz Silahlı Kuvvetlerimiz, insan kaynağını tedarik ederken, vatan evlatlarımız arasında eşit ve hakkaniyete uygun bir uygulama ortaya koymaktadır. Silahlı Kuvvetlerimizin tespit ettiği, zaman içinde oluşan aksaklıkların giderilmesi ve her türlü suiistimale yol açabilecek boşlukların devlet nizamı içinde doldurulması gerekmektedir. Tasarıyla, mevcut yasanın boşluklarından yararlanarak askere sevkini erteleyen önemli sayıda yükümlünün askere sevkî gerçekleştirilecektir; kamu vicdanının bu konudaki rahatsızlığı da giderilmiş olacaktır.

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Meclis Başkanlığına sunulan ve İçtüzüğü'nün 77 nci maddesine göre hükümsüz sayılan, ancak, Bakanlar Kurulunca yenilenmesi uygun görülerek gündeme getirilen bu kanun tasarısında, uzun süreden beri Millî Savunma Bakanlığımızca izlenen, tespit edilen, Anayasanın 72 nci maddesinde belirtildiği gibi, her Türkün hakkı ve ödevi olarak nitelendirilmiş bulunan vatan hizmetinin yerine getirilmesinde eşitlik ve hakkaniyet ilkeleriyle bağdaşmayan ve suiistimallere yol açan uygulamaların önlenmesi amaçlanmaktadır.

Bu Kanuna tabi olarak askere sevk edilmesi gereken yükümlülerden, makul bir özrü olmaksızın test ve mülakat merkezlerine gitmeyerek seçime katılmayanlar, Kanunun 3 üncü maddesinin (c) bendinin 2 numaralı alt bendi uyarınca, erbaş ve er statüsünde askerlik hizmetine tabi tutulduklarından, yedek subay kaynağı tam olarak değerlendirilememekte ve bu yükümlüler, 1111 sayılı Askerlik Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, kısa dönem hizmete tabi tutulduklarından, diğer yükümlüler aleyhine, hakkaniyetle bağdaşmayan bir uygulamaya neden olmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Demokratik Sol Parti Grubu olarak, vatandaşlarımızı rahatsız eden her konuda olduğu gibi, bu Kanunun da bir an önce sağlıklı bir şekilde uygulamaya konulmasını temenni ediyoruz. 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 14 üncü maddesi kapsamında dış kaynaktan subay nasbedilenlerden çeşitli nedenlerle muvazzaf askerlik süresini tamamlamadan Silahlı Kuvvetlerden ilişkileri kesilen personelin, geriye kalan askerlik hizmet sürelerinin mevcut hükümlere göre tamamlattırılmaması da, eşitlik ilkesi ve hakkaniyetle bağdaşmayan bir durum olarak ortaya çıkmaktadır.

Yine, 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanununa tabi olan yükümlülüklerden bakaya durumunda olanların askere sevk işlemi, 1111 sayılı Askerlik Kanununun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrası hükmüne göre, haklarındaki yargılamanın sonuçlanmasından sonra yerine getirildiği gözönüne alınırsa, bu düzenleme, askerliğini geciktirmek isteyen yükümlülerin, her celp döneminde çeşitli mazeretler ileri sürerek, test ve mülakat merkezlerine katılmamaları ve her defasında bu mazeretlerin mahkemeler tarafından sonuçlandırılması sürecine bağlı olarak, sevk planlarının olumsuz yönde etkilenmesine ve bahse konu yükümlülerin uzun süre silah altına alınmamasına yol açtığı bilinmektedir. 1 inci maddeye eklenen (1) bendiyle de, mevcut yasadaki "muvazzaflık hizmetini yapmadıkça 1111 sayılı Askerlik Kanunu ile bu Kanunun tespit ettiği esaslar dışında hiçbir yükseköğrenim mezunu askerlik çağından çıkarılamaz" hükmüyle çelişen ve hakkaniyetle bağdaşmayan boşluk ortadan kaldırılmış olacaktır.

(1) bendiyle, muvazzaflık hizmetini tamamlamadan Silahlı Kuvvetlerden ayrılan personelin geri kalan askerlik hizmetlerinin ne şekilde tamamlattırılacağı hususları açıklığa kavuşturulmuş bulunan ve Millî Savunma Komisyonumuzca da benimsenerek kabul edilen 6 maddelik tasarının hayırlı olması dilek ve temennisiyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DSP, MHP, ANAP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Üstünkol.

Tasarının tümü üzerinde şahısları adına söz talebi?.. Olmadığına göre, tasarının maddelerine geçilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

YEDEK SUBAYLAR VE YEDEK ASKERİ MEMURLAR KANUNU İLE ASKERLİK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1. – 16.6.1927 tarihli ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanununun 3 üncü maddesinin (c)bendinin (2) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki (1) bendi eklenmiştir.

"2. İsteklilerin ayrılmasından sonra kalan yükümlüler ihtiyaçtan fazla ise, Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı bunların arasından seçilerek saptanır.

Seçilmedikleri için ihtiyaç fazlası olanlar, yükümlülüklerini erbaş veya er olarak yerine getirirler."

"1) En az 4 yıl süreli fakülte veya yüksek okulları kendi nam ve hesabına bitirip muvazzaf subaylığa nasbedilenlerden deneme süresinin bitimine kadar ayrılanların yedek subay okulunda, yedek subaylık hizmetinde ve muvazzaf subaylık hizmetinde geçen süreleri askerlik hizmetinden sayılır. Askerlik hizmet süresini tamamlamadan disiplinsizlik veya ahlâki nedenlerle Türk Silahlı Kuvvetleriyle ilişkileri kesilen veya mahkeme kararı ile ya da haklarında verilen mahkûmiyet kararının sonucu olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinden tart veya ihraç edilenlerin geriye kalan askerlik hizmetleri 1111 sayılı Askerlik Kanununun 5 inci maddesinde belirtilen süre esas alınarak er rütbesi ile; eğitimde başarılı olmaması, Silahlı Kuvvetlere uyum sağlayamaması veya kendi istekleriyle ayrılanların geriye kalan askerlik hizmetleri ise, (f) bendindeki süre esas alınarak, teğmen rütbesi ile yedek subay olarak tamamlattırılır."

BAŞKAN – 1 inci madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Madde üzerinde verilmiş iki önerge vardır. Önergeleri, önce geliş sırasına göre okutacağım, sonra aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Buyurun.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/434) sayılı tasarruun 1 inci maddesinde getirilen ilave (ı) bendinin aşadaki tarzda değiştirilmesini saygılarımla arz ederim.

Hüseyin Arı
Konya

Değişiklik:

1) En az 4 yıl süreli fakülte veya yüksekokulları kendi nam ve hesabına bitirip muvazzaf subaylığa nasbedilenlerden deneme süresinin bitimine kadar ayrılanların yedek subay okullarında, yedek subaylık hizmetlerinde ve muvazzaf subaylık hizmetinde geçen süreleri askerlik hizmetinden sayılır. Askerlik hizmet süresini tamamlamadan subay/assubay sicil yönetmeliklerinde belirtilen disiplinsizlik suçlarından herhangi birinden mahkeme kararıyla hüküm giyerek Türk Silahlı Kuvvetleriyle iliği kesilenlerin geri kalan askerî hizmetleri, 1111 sayılı Askerlik Kanununun 5 inci maddesinde belirtilen süre esas alınarak er rütbesiyle; eğitimde başarılı olamaması, silahlı kuvvetlere uyum sağlayamaması veya kendi istekleriyle ayrılanların geriye kalan askerlik hizmetleri ise (f) bendindeki süre esas alınarak, buldukları rütbeleriyle amirlik ve/veya komutanlık makamı da verilmeksizin bir amirin nezaretinde yedek subay olarak tamamlattırılır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/434) sayılı kanun tasarruunun 1 inci maddesinin (ı) bendinde geçen "1111 sayılı Askerlik Kanununun 5 inci maddesinde belirtilen süre esas alınarak er rütbesi ile;" ibaresinin "1111 sayılı Askerlik Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen süre esas alınarak er rütbesi ile;" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Köse

Ömer İzgi

Mustafa Kemal Tuğmaner

Erzurum

Konya

Mardin

Ali Glnay

Murat Bağesgioğlu

Hatay

Kastamonu

BAŞKAN – Şimdi, önergeleri aykırılık sırasına göre tekrar okutup, işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/434) sayılı tasarruun 1 inci maddesinde getirilen ilave (ı) bendinin aşadaki tarzda değiştirilmesini saygılarımla arz ederim.

Hüseyin Arı
Konya

Değişiklik:

1) En az 4 yıl süreli fakülte veya yüksekokulları kendi nam ve hesabına bitirip muvazzaf subaylığa nasbedilenlerden deneme süresinin bitimine kadar ayrılanların yedek subay okullarında, yedek subaylık hizmetlerinde ve muvazzaf subaylık hizmetinde geçen süreleri askerlik hizmetinden sayılır. Askerlik hizmet süresini tamamlamadan subay/assubay sicil yönetmeliklerinde belirtilen disiplinsizlik suçlarından herhangi birinden mahkeme kararıyla hüküm giyerek Türk Silahlı

Kuvvetleriyle ilişigi kesilenlerin geri kalan askerî hizmetleri, 1111 sayılı Askerlik Kanununun 5 inci maddesinde belirtilen süre esas alınarak er rütbesiyle; eğitimde başarılı olamaması, silahlı kuvvetlere uyum sağlayamaması veya kendi istekleriyle ayrılanların geriye kalan askerlik hizmetleri ise (f) bendindeki süre esas alınarak, buldukları rütbeleriyle amirlik ve/veya komutanlık makama da verilmeksizin bir amirin nezaretinde yedek subay olarak tamamlattırılır.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI SADIK KIRBAŞ (Çanakkale) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükümet?..

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI SABAHATTİN ÇAKMAKOĞLU (Kayseri) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Anı, gerekçenizi mi okuturayım, yoksa söz talebinde buluyor musunuz efendim?

HÜSEYİN ARI (Konya) – Gerekçe okunsun efendim.

BAŞKAN – Peki; gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Disiplinsizlik suçunun tanımı belirlenmiş oluyor ve böylece ileride doğabilecek mağduriyetler önlenmiş olacaktır. Eşitlik ilkesine bağlı kalmış olarak başarısızlığa prim verilmemiş olacaktır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan (1/434) sayılı kanun tasarısının 1 inci maddesinin (1) bendinde geçen "1111 sayılı Askerlik Kanununun 5 inci maddesinde belirtilen süre esas alınarak er rütbesi ile;" ibaresinin "1111 sayılı Askerlik Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen süre esas alınarak er rütbesi ile;" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Köse (Erzurum) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI SADIK KIRBAŞ (Çanakkale) – Kanun tekniği açısından doğrudur, katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI SABAHATTİN ÇAKMAKOĞLU (Kayseri) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Maddeyi, önergeyle yapılan değişiklikle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1 inci madde kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. – 21.6.1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun değişik 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş, ikinci ve üçüncü fıkralar, üçüncü ve dördüncü fıkralar olarak teselsül ettirilmiştir.

“Erbaş ve erler için muvazzaflık hizmeti süresi; Kara, Deniz, Hava Kuvvetleri ile Jandarma Genel Komutanlığında on sekiz aydır. Bu sürenin, barışta, önce on beş aya ve bilâhara on iki aya kadar indirilmesine, Silâhlı Kuvvetlerin de ihtiyacı dikkate alınarak, Bakanlar Kurulunca karar verilebilir.”

“1076 sayılı Kanun hükmüne tâbi yükümlülerden; bu yükümlülüklerini istekleriyle veya seçim sonucu yedek subay adayı olmadıkları için erbaş veya er olarak yerine getireceklerin hizmet süresi aynı celbe tâbi olup, yedek subay aday adayı olarak ayrılanların hizmet süresinin yarısı kadardır.”

BAŞKAN -- Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Bir önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan (1/434) sayılı kanun tasarısının çerçeve 2 nci maddesinin aşağıdaki şekilde düzeltilmesini arz ve teklif ederiz.

Ömer İzgi	İsmail Köse	Mustafa Kemal Tuğmaner
Konya	Erzurum	Mardin
Ali Günay		Murat Başesgioğlu
Hatay		Kastamonu

Madde 2.- 21.6.1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun değişik 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI SADIK KIRBAŞ (Çanakkale) – Katlıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI SABAHATTİN ÇAKMAKOĞLU (Kayseri) – Katlıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI SADIK KIRBAŞ (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI SADIK KIRBAŞ (Çanakkale) – Maddenin son fıkrasında “yedek subay aday adayı” ifadesi var, onun “adayı” olarak değiştirilerek kabul edilmesini öneriyoruz.

BAŞKAN – Evet, Genel Kurul bilgilendi.

Maddeyi, bu şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. – 1111 sayılı Askerlik Kanununun değişik 35 inci maddesinin (E) fıkrasının (2) numaralı bendinin üçüncü paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Kanunun 86 ncı maddesine tâbi olup haklarında soruşturma açılanlardan ceza alanlar ile 89 uncu maddeye tâbi olanların sevkleri tehir edilmez. Ancak 89 uncu maddeye tâbi olan yükümlülerden, sevk tehir işlemine neden olan staj, yüksek lisans, ihtisas ve doktora öğrenimine başlangıç tarihleri, bakaya kaldıkları tarihten önce olanların sevk tehiri işlemi yapılabilir.”

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Madde üzerinde bir önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 39 sıra sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanunu ile Askerlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısının 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının aşağıdaki şekilde düzeltilmesini teklif ederim.

Ahmet Demircan

Samsun

“Bu kanunun 86 ncı maddesine tabi olup haklarında soruşturma açılmalardan ceza alanlar ile 89 uncu maddeye tabi olanların sevkleri tehir edilmez. Ancak, 89 uncu maddeye tabi olan yükümlülerden sevk tehir işlemine neden olan staj, yüksek lisans, ihtisas ve doktora öğrenimini kazanma tarihleri bakaya kaldıkları tarihten önce olanların sevk tehir işlemi yapılır.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI SADIK KIRBAŞ (Çanakkale) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

MİLLÎ SAVUNMA BAKANİ SABAHATTİN ÇAKMAKOĞLU (Kayseri) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Demircan, önergenin gerekçesini mi okutturayım; yoksa, söz talebiniz var mı efendim?

AHMET DEMİRCAN (Samsun) – Sayın Başkan, açıklamada bulunmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

Konuşma süreniz 5 dakikadır. (FP sıralarından alkışlar)

AHMET DEMİRCAN (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanunu ile Askerlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısının 3 üncü maddesi üzerinde vermiş olduğum değişiklik önergesi için söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu madde, komisyonda görüşülürken, bu husus belirtilmişti; sanıyorum, komisyonun raporunda dikkatten kaçmış. “89 uncu maddeye tabi olan yükümlülerden, sevk tehir işlemine neden olan staj, yüksek lisans, ihtisas ve doktora öğrenimine başlangıç tarihleri” şeklindeki hükümün “staj, ihtisas, doktora ve master eğitimini hak ettikleri tarih” olarak kaydedilmesini istemiştik. Bundan amaç şudur: Pek çok yükseköğrenim kurumunda, siz, staj, master veya ihtisas yapma hakkını kazandığınızda, bunları yapmaya hemen ertesi günü başlayamazsınız; bunun için belli bir süre gerekir. Bu süre içerisinde ise, askerliğe sevkiniz gündeme gelir; o zaman, bakaya durumuna düşerseniz, başlamak için beklerseniz, askere gitmezseniz hakkınızı kaybedersiniz. İşte, bu mağduriyeti ortadan kaldırmak için staj, doktora, master, ihtisas gibi, kişilerin, eğitimini tamamlayıcı, yükseköğrenimini tamamlayıcı dallarda kazanılmış olan hakkını kaybetmemesi için, bu hakkı kazandığı tarihin esas alınmasını öneri olarak vermiş bulunuyoruz. Eğer, komisyon, önergemizi tekrar dikkatli okursa, bu önergeye katılacaktır; çünkü, burada, bir hakkın zayiini önlemek vardır. Yoksa, bir askere geç gitme, bakaya kalarak askerlikten kurtulma yolunu kullanma diye bir şey mevzu bahis değildir. Ben, tekrar, Komisyondan bu önergeyi değerlendirmelerini istiyorum. Çünkü, özellikle tıp dalında iki ayda bir sevk yapılmaktadır yedek subaylığa; oysa, siz, ihtisası kazandığınız zaman, iki ay içerisinde başlayıyorsunuz; diğer dallarda da bu böyle olabilir. O nedenle, tecili gerektirecek olan bu hakkı kazandığı tarih; yani, sınavı kazandığı tarih esas alınrsa, bu hakkın kullanıma imkânını hakkı kazanana vermiş oluruz.

Ben, Yüce Kurulunuza durumu arz ediyorum, saygılarımı sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Demircan.

Önerge sahibi tarafından açıklanan önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Mevcut haliyle, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum:

MADDE 4. – 1111 sayılı Askerlik Kanununun değişik 89 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bunlardan yedek subay yetişme şartlarını haiz olanlar, muayyen zamanlarda hazırlık kıt'asına veya yedek subay okuluna sevk edilirler.”

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum:

MADDE 6. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Tasarının tümü kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı; Bolu Milletvekili Avni Akyol'un, 22.6.1965 Tarihli ve 633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Ek Bir Madde Eklenmesiyle İlgili Kanun Teklifi ile Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin, Millî Eğitim Temel Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair ve 22.6.1965 Tarihli ve 633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Ek Bir Madde Eklenmesiyle İlgili Kanun Teklifleri ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu raporunun müzakeresine başlıyoruz.

4.- Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı; Bolu Milletvekili Avni Akyol'un, 22.6.1965 Tarihli ve 633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Ek Bir Madde Eklenmesiyle İlgili Kanun Teklifi ile Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin, Millî Eğitim Temel Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair ve 22.6.1965 Tarihli ve 633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Ek Bir Madde Eklenmesiyle İlgili Kanun Teklifleri ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/496, 2/177, 2/184, 2/185) (S. Sayısı: 51) (1)

(1) 51 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

BAŞKAN – Komisyon?.. Burada.

Hükümet?.. Burada

Raporun okunup okunmaması hususunu oylarınıza sunacağım: Raporun okunmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Raporun okunması kabul edilmemiştir.

Tasarının tümü üzerinde, gruplar adına söz talebi?.. Olmadığına göre, şahısları adına..

TURHAN GÜVEN (İçel) – Var efendim.

BAŞKAN – O zaman, zamanında vereceksiniz.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Ancak veriyoruz Sayın Başkanım; o kadar süratli giderseniz nasıl verelim.

Grubumuz adına Sayın Ayvaz Gökdemir konuşacaklar.

BAŞKAN – Doğru Yol Partisi Grubu adına, Erzurum Milletvekili Sayın Ayvaz Gökdemir; buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

Konuşma süreniz 20 dakikadır.

DYP GRUBU ADINA AYVAZ GÖKDEMİR (Erzurum) – Sayın Başkan, zatâlinizi ve Yüce Meclisin değerli üyelerini şahsım ve Doğru Yol Partisi Grubu adına saygıyla selamlıyorum.

Bilindiği gibi, milletimiz bin küsur yıldan beri Müslümandır. Resmî tarihe itibar ederek bakarsak, Karahanlı Hükümdarı Satuk Buğra Han'ın 924 senesinde çıkardığı fermanla bu yana 1075 sene geçmiş demektir; ondan bir yüz sene önce de, esasen, milletimizde İslamlaşma süreci başlamıştı; dolayısıyla, bu bin küsur seneyi, 1 200 senedir diye ifade edebiliriz. O günlerden bu günlere kadar millî hayatımız, millî hayatımızın her yeri, sosyal ve kültürel hayatımız, harbimiz darbımız her şeyiyle İslamla yoğrulmuştur. İslam, milletimizin kalindeki ilahî ışık, mutlak gerçeklik olmanın ötesinde, bir kültür cevheri olarak da, kültür yaratan bir büyük unsur olarak da millî hayatımızı sarmıştır.

Yine, bilindiği üzere, İslamın Allah'ın emirlerinden ibaret olan mukaddes kitabı da Kur'an-ı Kerim'dir. Yine, bu bin yıldan beri, Türk çocukları, Türk Milleti, bu mukaddes kitapla da hemhaldir; onun eğitimiyle, öğretimiyle uğraşmış ve bu hususlarda çok ileri mesafeler alınmıştır.

Arz etmeye çalıştım ki, millî hayatımızın bütünü İslamla ve Kur'an-ı Kerim'le yeniden şekillenmiştir. Ne gibi; Kur'an-ı Kerim en güzel harflerle, en güzel yazıyla yazılsın diye hüsnühat sanatı icat edilmiş ve milletimiz, bu hususta zirvelere çıkmıştır. Kur'an-ı Kerim'in her sayfası insanların yüzüne cennet bahçeleri gibi açılsın diye tezhip sanatı icat edilmiş ve bu hususta, milletimiz zirvelere çıkmıştır. Kur'an-ı Kerim en güzel kapaklar arasında bulunsun diye mücehhezlik sanatı icat edilmiş ve bu hususta zirvelere çıkmıştır. Altında Kur'an-ı Kerim okunsun diye asumanî kubbeler çatmışlardır. O kubbeleri Süreyya misal avizelerle donatmışızdır. O kubbeleri tutan duvarları, Kur'an-ı Kerim sesi sinsin diye muhteşem çinilerle donatmışızdır. İstanbul önlerindeki askerin gönlü, ister uydurma ister gerçek olsun, bir hadisi şerifle de kanatlanıyordu; o asker, o Peygamber müjdesine inanıyordu. Kur'an-ı Kerim, milletimiz ve bütün insanlık için gökten inen Hak şerbetiydi; bin yıl bu şerbeti kana kana içerek geldik; bu, bizim ana sütümüz oldu, ilahî gıdamız oldu. Bugün askerimizin adı "mehmetçik" ise, o Kitaba iman ettiğimizden ve o Kitabı tebliğ eden Resûlî Ekrem Efendimizin adı Muhammed olduğu içindir. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

Bu bin yılın kültüründe, sosyal hayatında, doğum öncesi âdetlerden ölüm sonrası âdetlere kadar, millî kültür ne ise, medeniyet ne ise, bunun her kodunda, eğer Türk Milletinin İslama iman etmiş, Kur'an-ı Kerim'i baş tacı etmiş bir millet olduğu gerçeği bir kenara bırakılırsa, Türk millî hayatı izahsız kalır; sivil mimarimizden abidevî mimarimize kadar her şeyimiz, adabımızda her şeyimiz, sevencimize kederimize kadar her şeyimiz izahsız kalır. (DSP sıralarından gürültüler)

Şimdi, gevezelik etmeyin, kendinize ağır laflar söyletirmeyin. (DYP ve FP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Burada, bütün bir milletin bin yıl iman ettiği bir kitaptan bahsediyoruz, İslam hakikatinden bahsediyoruz. İnanmasanız bile, terbiyeli davranmak zorundasınız. (DYP ve FP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

MUSTAFA GÜVEN KARAHAN (Balıkesir) – Türk Milleti bin senelik değildir.

AYVAZ GÖKDEMİR (Devamla) – Ben, Türk tarihini, sana okutacak kadar bilen adamım.

MUSTAFA GÜVEN KARAHAN (Balıkesir) – Sen bana okutamazsın.

AYVAZ GÖKDEMİR (Devamla) – Ben, Türk tarihinin İslamla başlayan döneminden bahsediyorum.

BAŞKAN – Sayın hatip, lütfen, Genel Kurula hitap ediniz.

Değerli arkadaşlarım, lütfen, hatibe müdahale etmeyiniz.

Buyurun Sayın Gökdemir.

AYVAZ GÖKDEMİR (Devamla) – Bu memlekette, şu vakayla bir kere daha altı çizilmesi gereken bir şey var: Müslüman müsamahalıdır. Bazılarının içinde küfür kudurur, kendini zaptedemez; ama, bizi de bir santim geriletmek mümkün değildir. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

Beyefendi, burası kahvehane değil; burası, kafa çekilip vatan kurtarma nutukları atılan sosyalist kulüpler de değil; burası Türkiye Büyük Millet Meclisi. Buranın bir mehabeti vardır. Sizi saygıya davet ediyorum. (DYP ve FP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Gökdemir, lütfen, Genel Kurula hitap ediniz.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Müdahale ediyorlar Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen, hatibe müdahale etmeyiniz; Genel Kurulun nezahetini bozmayınız.

AYVAZ GÖKDEMİR (Devamla) – Sayın Başkan, icapsız ve edepsiz satışmalarda müdahalenizi rica ediyorum.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, müdahale ediyorlar. Lütfen, konuşmaya müdahale etmesinler.

BAŞKAN – İkaz ediyorum efendim.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Lütfen efendim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Gökdemir.

AYVAZ GÖKDEMİR (Devamla) – Biz, tarihimizin bu bin yılında, Kur'an'la uyuduk, Kur'an'la uyandık, Kur'an'la öldük, Kur'an'la dirildik. Bu bin yılımızı, İslama, Kur'an'a adanmış millet olarak yaşadık, İslamın kılıcı olarak yaşadık.

İşte, biz, bu tarihin ahfadıyız. Bugün de, tarihte görülmedik bir şekilde, bir insicam, bir homojenlik içerisinde, milletimizin yüzde 99'undan fazlası, dindar olanı olmayısıyla, ehamdülillah Müslümandır. Bana sataşan, bir an için beni sinirlendiren kardeşim de, eğer kabul ediyorsa, Müslümandır. Kabul etmeyenlere de "ben Müslüman değilim" diyenlere de, Allah hidayet versinden başka söyleyeceğimiz bir şey yoktur.

Biz, bu büyük milletin vekilleriyiz, Paramentosuyuz. Bugün önümüze getirilen kanun tasarısı da, Türk çocuklarına Kur'an kursları açılarak Kur'an-ı Kerim'in öğretilmesine dair kanun tasarısıdır. Kanun tasarısının tamamı tek maddedir; iki fıkrâ halinde düzenlenmiş dört cümledir. Kanun tasarısının gerekçesi güzel yazılmıştır. Milletimizin bu realitesini, bu ihtiyacını hükümetimiz de değerlendirmiş ve bir boşluğu doldurmak üzere bu tasarıyı sevk etmiştir. Din eğitim ve öğretimini, böyle bir kursun açılarak Türk çocuklarına Kur'an-ı Kerim'in belletilmesini, beşerî, manevî, zarurî bir ihtiyaç halinde hükümet de gerekçesine yazmıştır; takdirle, şükranla karşılıyoruz.

Esasen, ben, demek isterim ki, böyle bir kanun tasarısına gerekçe yazmaya dahi lüzum yoktur. Türk bayrağının gölgesinde ve Türkiye üzerinde Türk çocuklarına Kur'an-ı Kerim öğretilim mi, öğretmeyelim mi? "Öğretmeyelim mi" kısmı fazla; öyle çıktı ağızımdan. Öğretilim mi?.. Bu sorunun cevabı, ittifak halinde "elbette" olmalıdır; bunun aksi düşünülemez. Felaket, Türk Milletinin Kur'an'dan uzaklaşmasındadır, Kur'an'dan ayrılmasındadır. Esasen, bunu temin edecek bir güç de yeryüzünde yoktur. Bunu deneyenler çıkmıştır; İslama, Kur'an'a husumet tevcih edenler de tarih boyunca gelmiş ve geçmiştir; hepsinin sonu hüsrandır. Türkiye'de böyle bir teşebbüs, hamdolsun, kimsenin aklından geçmemektedir; geçerse de onların talihine yaranırım; hiçbir yere varma ihtimaleri mevcut değildir. O halde, bu kanun, hepimizin ittifakıyla çıkmalıdır.

Kanun tasarsının birinci cümlesi, Diyanet İşleri, şu şu amaçla Kuran kursları açar; ikinci cümlesi, bunlar, yetkinlerin kendi isteklerine, küçüklerin ebeveynlerinin talebine bağlıdır; üçüncü cümlesi, Diyanetin kursları okullara paralel olduğu için, okulda okuyan çocuklar bu kurslara fiilen gidemezler, o sebeple yaz kursları açılır; ikinci fıkrası ve dördüncü cümlesi de, bunun pratiği yönetmelikle düzenlenir diyor.

Bizim bir temennimiz ve teklifimiz vardır; komisyonda da ifade ettik. Burada, 5 inci sınıfı bitiren çocuklar için yaz kursu açılır diyor. Böyle bir kayda lüzum olmadığı kanaatindeyiz. 5 inci sınıfı bitiren okusun da, 5 inci sınıfa geçen niçin okumasın? Eğitim alınabilir; her yaşta çocuklarımızı Kur'an-ı Kerim de öğretilir. İhtiyaridir, mecburî değildir; arzu etmeyen çocuğu, arzu etmeyen çocuk gidecek değildir. Buraya gittiği zaman da, Kur'an-ı Kerim'in bütün künhüne vakıf olacak değildir; gideceği süre otuz gündür, kırk gündür. Bu kırk gün içerisinde bir yakınlık kazanacaktır. Eğer Yüce Meclis de kanaatimize iştirak ederse; hani, minicik gagalarıyla yağmur suyu içmeye çalışan kuşlar vardır; bırakalım, bu çocuklarımız da, bir çocuk havası ve sevinci içerisinde, küçükük hançereleriyle, bu şerbetten, bu Hak şerbetinden, damla damla, içebildikleri kadar içsinler. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

Bunun aksini söylemek için kimse bir gerekçeye malik değildir. Bin yıldır, Türk Milletinin hâkimiyet alanlarında, küçükler büyükler, Kur'an-ı Kerim eğitimi alıyorlar. Yani, birisi çıkıp demelidir ki, mesela, 6 yaşında, 7 yaşında, yukarıya doğru, 6-7 yaşından yukarıya doğru, çocuklar Kur'an-ı Kerim öğrenemezler veya öğrenmemelidirler veya öğrenmelerinde şu mahzur vardır. Bunun kimse söyleyemez.

Kur'an-ı Kerim öğretiminde, esasen, herhangi bir teyakkuza ihtiyaç duyuracak hiçbir tehlike, bin yıldan beri olmamıştır, yoktur. Bir kişi Kur'an öğrendi de, bunun Kur'an bilmesinden dolayı şöyle bir zarar geldi diyebilecek hiçbir misal gökyüzünün altından gelip geçmiş değildir.

Efendim, Kur'an-ı Kerim eğitimi suiistimal edilebilir; söylene söylene, söylenecek şey budur. Bundan dolayı da, bütün eğitim öğretim faaliyetleri gibi Kur'an-ı Kerim eğitimi de, devletimizin denetim ve gözetimi altında yapılacaktır. Hükümetimiz de gerekçesinde diyor ki: Bu iş kendi haline bırakılırsa, bu kadar zarurî, tabii, manevî, ulvî bir ihtiyaç için devletçe bir tedbir alınmazsa, düşünülebilir ki, yanlış şeyler bu faaliyetin yanına koşulabilir. İşte, ondan dolayı bu tasarı sevk ettik.

Bu eğitimi yapacak olan yer, anayasal bir kuruluş olan Diyanet İşleri Başkanlığıdır. Diyanet İşleri Başkanlığımızın Teftiş Kurulu vardır; onların teftişi, denetimi bu kursların üzerinde olacaktır. Esasen, her veli, çocuğu için denetçidir.

Bunun ötesinde, elimizdeki tasarıda da tasrih edildiği gibi, burada, Milli Eğitim Bakanlığımızın da denetim ve gözetimi bahis konusudur. O halde, endişe edilecek, çekinilecek, şöyle mi olur, böyle mi olur denilecek herhangi bir mesele kalmamış durumdadır.

Temenni ediyorum ki, Yüce Meclis, bu hususları takdir ederek, herhangi bir kayda, şarta da bağlamadan, bu tasarımı düzelterek, 5 inci sınıf kaydından da kurtararak kanunlaştıracaktır. Bu noktada, başkaca engelleyici bir mevzuat da yoktur.

Temeleğitim Kanununa getirilen düzenlemeler, ilköğretimin tarifini vermektedir. İlköğretim Kanununun 59 uncu maddesinde de, Millî Eğitim Bakanlığının müsaade ettikleri dışında birtakım eğitimlerin, ancak ilköğretim sonrasında yapılabileceği söylenilmektedir. Yüce Meclis kanun çıkardığı takdirde, Millî Eğitim Bakanlığının müsaadesinden çok daha mühim bir mesnet oluşmuş olacaktır ve arzu eden velilerin Kur'an kursuna giden çocukları da, böyle bir kayıttan kurtulmuş olacaktır.

Esasen, Kur'anı Kerim'i öğrenmek ihtiyacı, zarurîdir, gerçektir. Bunu engelleyici mevzuatınız varsa, o mevzuat yanlış; o mevzuatı değiştirmelisiniz.

Bu kanun, bir siyasî pazarlık konusu da olmamalıdır. Bu kanunu konuşurken "laiklik şöyle mi olur, böyle mi olur" vesaire gibi lüzumsuz ihtilatlarla da mahal yoktur. Laiklik, bir Anayasa hükmüdür; yürüten bir hükümdür; hepimizin, muhafazasına yemin ettiğimiz bir devlet sıfatıdır. Binanaleyh, Türk çocuklarının Kur'an'ı Kerim'i öğrenmesiyle laiklik falan da elden gitmez.

Bir de pratiğine bakmamız lazım sayın milletvekillerim. Şimdi, bir köyde, kasabada, bir mahallede kurs açıldı; 5 inci sınıfı bitiren çocuklar gidiyor. Veli, tuttu, çocuğunu götürdü; 4'ten 5'e geçmiş, 3'ten 4'e geçmiş. Hoca, bunları, kurs yapılan binanın önünden, içinden, camiden kovacak mı? Kovmadı, aldı; kursları basıp, çocukları, sakalından sürüyerek hocaları mahkemelere mi taşıyacaksınız? 250 lira para cezası, iki ay hapis... Böyle bir rezaletin yaşanmasını ister misiniz? Hiç kimsenin bunları temenni edeceğini zannetmiyorum.

Kur'an'ı Kerim öğretimini, Yüce Meclis, umuyorum ki, kayıt şart altına almayacak; tarihine güvenerek, millete güvenerek, böyle bir ilahî gıdaya, tarih boyunca olduğu gibi, bugün de ihtiyacımız olduğunu bilerek, bu basit kaydı kaldıracaktır. Önergemiz vardır; o sırada arz edeceğiz.

Millî Eğitim Komisyonunda konu tartışılırken, son derece saygıdeğer mütalaada bulunan, mütalaaları bizim mütalaamızı gereksiz hale getiren; fakat, sonra, birtakım siyasî esintilerle kendi mütalaaları istikametinde el kaldıramayan arkadaşları, milletin vekili oldukları, milletin huzurunda oldukları, Allah'ın huzurunda oldukları yolunda ve asla iradelerinin bir vesayet altında olmadığını göstermenin imtihanında oldukları hususunda uyararak sözlerimi bitirmek istiyorum. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

Yüce Meclisin bütün üyelerine ve beni sabırsızlık ve öfke içinde dinlemeye katlanan değerli DSP'li bir kısım arkadaşlarıma da özellikle, saygılarımı sunuyorum; kendilerine, Allah'tan hidayet diliyorum.

Sağ olun. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gökdemir.

Gruplar adına ikinci söz...

İSMAİL KAHRAMAN (İstanbul) – Fazilet Partisi Grubu adına Sayın Mehmet Çiçek konuşacaklar.

BAŞKAN – Fazilet Partisi Grubu adına, Sayın Mehmet Çiçek; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Streniz 20 dakikadır.

FP GRUBU ADINA MEHMET ÇİÇEK (Yozgat) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekiller; Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı hakkında, Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, sizleri saygıyla selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, görmeye başladığımız kanun tasarı, ülkemizin yıllardan beri tartıştığı; ama, bir türlü çözüm yolu bulamadığı konuyu, Kur'an-ı Kerimi okuyup öğrenme konusunu tekrar gündeme getirmiş bulunuyor.

Benden önce konuşan saygıdeğer hatibin, Ayvaz Gökdemir Beyefendinin veciz şekilde ifade ettiği gibi, Kur'an-ı Kerimi öğrenmek, Kur'an-ı Kerimi okumayı bilmek, İslama inanmış her Müslümanın temel görevidir; çünkü, dininin esasını tespit eden bir kitabı, Kur'an-ı Kerimi, bilmeden, okumayı bilmeden anlamak mümkün değildir. Halbuki, Kur'an-ı Kerim, hem okunmak hem de anlaşılacak, hayata tatbik edilmek üzere gönderilmiştir. Dolayısıyla, asırlardan beri bu gelenek dalga dalga devam etmiş, yayılmış, Türk Milletinin Müslüman olmasından itibaren de, milletimiz, bu hizmeti, 4 kıta 7 denize yayma gayreti içerisinde bulunmuştur.

Fethettiği ülkeleri çil çil minareleriyle süsleyen ecdadımız, minarelerinin gölgesinde Kur'an öğrenilen eğitim merkezlerini, medreseleri ve Kur'an kurslarını açıp, devam ettirmiştir. Cumhuriyetimizin kurulduğu yıllarda da, Diyanet İşleri Başkanlığı Teşkilatının kuruluşuyla beraber, bu hizmet, Diyanet İşleri Başkanlığının uhdesine verilmiştir ve Diyanet İşleri Başkanlığı Teşkilatımız, eksikliklerine rağmen, başarıyla bu hizmeti yakın tarihimize kadar sürdürmüştür.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu çıkıp yürürlüğe girdikten sonra Kur'an eğitimiyle ilgili yönetmelik iptal edilmiş; iptal edildikten sonra da, problemler oluşmaya başlamıştır. Geçen yasa yılını da, konu ciddiyetle ele alınmış, tartışılmış ve 4 partinin temsilcileri, kanun teklifi hazırlayarak, Mecliste tartışılır hale getirmişler. Doğru Yol Partisi adına eski Diyanet İşleri Başkanı Tayyar Altıkulaç, Anavatan Partisi adına eski Millî Eğitim Bakanlarımızdan Avni Akyol ve Refah Partisi adına arkadaşımız Musa Uzunkaya ve diğer arkadaşlarımız, Milliyetçi Hareket Partisi adına da İsmail Köse ve Bakanımız Sayın Sadi Somuncuoğlu, bu konuda, Kur'an-ı Kerim eğitiminin temelden çözülmesi konusunda, gerçekten, çok ciddi, güzel araştırmalar yapmışlar ve bunların sonucunda bir konsensüs oluşmuş. Bu konsensüste, madem ki, Temeleğitim Kanunu çıkmış, bu Temeleğitim Kanunuyla beraber, Temeleğitim Kanununu zorlamak yerine, Kur'an eğitimi Temeleğitim Kanunu içerisine almak teklif edilmiştir. Burada, Milliyetçi Hareket Partisinin sayın temsilcilerinin tekliflerini aynen okuyorum: "1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 12 nci maddesi, yukarıdaki fıkranın dışında, Kur'an-ı Kerim ve meali öğretimi dahil, din eğitim ve öğretimi, kişilerin kendi isteğine, küçüklerin de kanunî temsilcilerinin taleplerine bağlıdır. Bu eğitim ve öğretimin, ilk ve orta öğretimin hangi sınıflarında ve ne kadar süreli verileceği Bakanlar Kurulunca tespit edilir."

Sayın milletvekilleri, aşağı yukarı, diğer grupların da ısrarla üzerinde durdukları nokta budur. Yani, Kur'an eğitimi, Anayasanın 24 üncü maddesinde yerini bulan ifadeyle, temeleğitimin içerisine alınmalı ve asıl görevi eğitim olan Millî Eğitim Bakanlığı, bunu düzenlemelidir.

Millî Eğitim Komisyonumuzda aynı konu tartışılmış, görüşülmüş ve biz, Fazilet Partisi olarak, Milliyetçi Hareket Partisinin vermiş olduğu bu teklifi aynen kabul ve sadece "Bakanlar Kurulu" yerine "Millî Eğitim Bakanlığınca yürütülür" ifadesini ilave etmiş bulunuyoruz. Temeleğitimden sonraki Kur'an kursu eğitiminin ise, Diyanet İşleri Başkanlığımız tarafından yürütülmesinin uygun olacağı ifade ettik ve Diyanet İşleri Başkanlığımız, bu hizmeti yıllardan beri yürüttüğü gibi, bundan sonra da yürütür.

Kur'an kursu eğitiminin içerisinde yaz kurslarının düzenlenmesinde, komisyonda, ısrarla, beş yıl tartışıldı; fakat, biz de kanaatimizi belirtirken, süre koymanın son derece sakıncalı olduğunu ifade ettik; çünkü -Diyanet İşleri Başkanlığımızın temsilcileri buradalar- yapılan istatistiklere göre, yaz kurslarına iştirak eden öğrencilerin yüzde 85'i, temeleğitim dönemindeki öğrencilerdir. Dolayısıyla, eğitim, temeleğitimle başladığına göre, yaz Kur'an kursu eğitiminin de bu süre içerisinde başlamasının herhangi bir mahzurunun olmadığını düşünüyoruz ve kanun teklifindeki beş yıl süresinin kaldırılmasını, Fazilet Partisi olarak teklif edeceğiz.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; kanun teklifinde hafızlık müessesesi kaldırılmıştır. Halbuki, hafızlık müessesesi, Kur'an-ı Kerim'in nazil olmaya başladığı tarihten itibaren devam eden bir gelenektir ve bizim milletimiz, bütün İslâm dünyasına, milletlere örnek olacak şekilde hafızlık eğitimini sürdürmektedir. Her yıl, binlerce hafızımız, bütün dünya İslam ülkelerindeki yarışmalarda birincilik almak kaydı şartıyla yetişmektedir. Hafızlık eğitimi ne zaman olur; hafızlık eğitimi, ondört asırdan beri yapılan denemeler göstermiştir ki, 6 yaş ile 12 yaş arasında olur. Siz, temeleğitimden sonra hafızlık müessesesini koyarsanız, 14 yaşından sonra hafız yetiştirmeniz mümkün olmaz. O halde, tasarı, eğer bu tarzda kanunlaşmış olursa, hafızlık müessesesi tamamen iptal edilmiş olur, ortadan kaldırılmış olur, ondört asırlık gelenek ortadan kalkmış olur.

Saygıdeğer milletvekilleri, bu konu, komisyonda, gerçekten, ittifaka yakın bir anlayışla kabul edildi. Ben, huzurunuzda, komisyonun bütün üyelerine teşekkür ediyorum; fakat, Ayvaz Beyin de belirttiği gibi, bir telefon her şeyi değiştirdi, birden her şey değişti, her şey değişti... (FP sıralarından alkışlar) Birden, Komisyon Başkanımız dışarı çıktı, içeri girdi. Milliyetçi Hareket Partisinin vermiş olduğu bu kanun teklifinin üzerinde oylama yapılacağı anda, bir değişiklik oldu ve hükümeti temsilen Sayın Bakan "kanunu geri çekiyoruz" dedi. İçtüzüğe aykırı bulunduğu için kanun geri çekilmeyince, bu sefer, yine bir gariplik oldu ve alt komisyona havale edilme gibi bir münakaşaya ulaşıldı.

Sayın milletvekilleri, biz ne diyoruz; biz diyoruz ki, Kur'an eğitimi, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülsün, temel eğitimin içine alınsın; biz diyoruz ki, din kültürü ve ahlak bilgisi dersi veren ilahiyat fakültesi mezunu öğretmen, aynı zamanda, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından kararlaştırılan bir ders sayısınca, Talim Terbiye Kurulunca belirlenen bir eğitim programı içerisinde, bir de, din kültürü ve ahlak bilgisinin yanında, Kur'an-ı Kerim ve meal öğretimi verilsin. (FP sıralarından alkışlar) Sonra... Sonra diyoruz ki, Diyanet İşleri Başkanlığı, temeleğitimden sonraki Kur'an kursunu devam ettirsin. İlave ediyoruz; diyoruz ki, ilköğretim çağına girmiş olanlar için tatillerde, Millî Eğitim Bakanlığının denetim ve gözetiminde yaz kursları açılsın. Sonra, hafızlık eğitimi, Diyanet İşleri Başkanlığının belirlediği mekânlarda, Millî Eğitim Bakanlığıyla ortak bir program çerçevesinde, ilköğretimin beşinci sınıfından sonra verilmeye başlansın diyoruz. Şimdi, bu kanun teklifinin neresi altkomisyonlara havale edilecekti de, tartışılacaktı da, sonuca varılmaya çalışılacaktı?!

Saygıdeğer milletvekilleri, biz, günlük, seçmenler bizi sıkıştırıyor diye kanun çıkarmaya çalışırsak ve harekâlem kabilinden konuları götürüştürsek, çare üretmiş olmayız, çare bulmuş olmayız. Bakın, yıllardır, benim çocukluğum, sizin çocukluğunuz, daha önceden itibaren tartışılan din eğitimi konusu, Anayasaya konulan 24 üncü maddedeki temeleğitim, eğitim sistemimiz içerisinde ilköğretim dört ve beşinci sınıftan başlayan eğitim içerisinde çözülmüş ve bitmiştir. Şimdi, geliniz, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 12 nci maddesine, biz, yukarıdaki fıkranın dışında "Kur'an-ı Kerim ve meal öğretimi dahil din eğitimi ve öğretimi, kişilerin kendi isteğine, küçüklerin kanuni temsilcilerinin taleplerine bağlıdır. Bu eğitim ve öğretimin -dikkatinizi çekiyorum- ilk ve orta öğretimin hangi sınıflarında ve ne kadar süreli olarak verileceği Millî Eğitim Bakanlığınca tespit edilir" hükmünü koyalım; ondan sonra, çocuklar ne yaz kursuna gider ne bir başka kurs ihtiyacı duyar. Çocuk, Kur'an-ı Kerimi okulda öğrenmişse, yeniden niçin başka kursa gitme ihtiyacı duysun sayın vekiller?! Evet, biz, bu konuda gördüğümüzü ifade etmiş oluyoruz.

Şimdi, kanun tasarısı üzerinde kanaatimi ifade etmek istiyorum. Kanun tasarısına göre, temeleğitimde Kur'an-ı Kerim ve meal öğretimi verilmeyecektir; çünkü, Millî Eğitim Temel Kanununa göre, Millî Eğitim Bakanlığının izni olmayan hiçbir kurs açamaz; dolayısıyla, bu kanun ihtiyacı karşılamayacaktır.

2- Hafızlık müessesesi temeleğitimin dışına çıkarılmıştır. Böylelikle, fiziken 16-17 yaşından sonra hafız yetişmeyecektir.

3- "Yaz kursları, temeleğitimin 5 inci sınıfından sonra açılacak" denilirse, çocuklar, yaz kurslarına ancak 13-14 yaşından sonra gitmeye başlayacaklardır.

Görülüyor ki, söz konusu kanun tasarısı yeni bir şey getirmiyor; sadece, mevcut çözümsüzlüğü kanunlaştırıyor. Böylece, Kur'an eğitimi konusu yine tartışılacak ve Yüce Meclisin iradesi bu problemi yine çözmemiş olacaktır. Koalisyon ortaklarının zarar görmemesi için, çözüm, bir başka bahara kalacaktır. Millete, kanun çıkardık ya diyeceksiniz; ancak, problem, kanun tarafından çözülmeyecektir. Biz, çareyi yukarıdaki tekliflerimizde buluyoruz.

Sayın milletvekilleri, bizim milletimiz üç şeyi kutsal bilir: Biri, mukaddes kitabımız Kur'an; biri, şanlı Ayyıldızlı Bayrağımız; biri de, ekmektir. Üçünü de, her seferinde, öper öper başına koyar.

Kur'an, İslam inancının temelidir. Ona, bizim milletimiz "Kelam-ı Kadim" der. Sonsuza kadar insanlara ışık tutacak, insanların yolunu aydınlatacak Allah sözüdür, Allah'ın kullarla konuşmasıdır. Okunduğunda, dinlendiğinde huzur verendir; emir ve talimatlarına uyulduğu takdirde, inananlara, dünya ve ahiret saadeti bahşedendir. Onu, hep başımızın üstünde taşıyoruz. Onu, hep okuyoruz. Başımız darda olunca, hemen birkaç ayet, sure okumak isteriz. Sevdiğimiz zaman, hemen ona müracaat ederiz. O, gelinlik kızlarımızın çeyiz hediyesidir. Gelinlik çağındaki kız, Kur'an-ı Kerim'in kabını gergef gergef işler, o kabın içine Kur'an-ı Kerim'i koyar ve yatak odasına asar. O, odanın en güzel süsüdür. Onu, sadece süs olarak da saklayamayız. Onunla hayatımızı düzenlemeye çalışırız. Kur'an, diriler için inmiştir, ölümler için değil. Onun için, merhum Mehmet Akif Ersoy şöyle diyor:

"İnmemiştir hele Kur'an, bunu hakkıyla bilin;

Ne mezarlıkta okumak ne de fal bakmak için."

Kur'an, Müslüman Türk Milletinin canı pahasına koruduğu emanettir.

Sayın milletvekilleri, Yavuz Sultan Selim Mısır'ı fethettikten sonra, mukaddes emanetleri de alarak İstanbul yoluna çıkmıştı. Peygamber Efendimizin hırkası, sancağı, kılıcı ve diğer eşyalarla birlikte, Hz. Osman'ın çoğaltığı ve üzerinde şehit olduğu söylenen Kur'an-ı Kerim olduğu halde, İzmit Ovasında karargâh kurdu. Padişah emretti; Topkapı Sarayında mukaddes emanetler için bir yer yaptırılacaktı. Yer yaptırıldı, bitti ve Padişah gece yola çıktı. Ordu ileri gelenleri dediler ki "Padişahım, niçin gündüz gitmiyoruz?" Padişahım verdiği cevap şuydu: "Biz, mukaddes emanetlerle İstanbul'unun huzuruna çıkıyoruz. Gururlanırız, kibirleniriz de, Allah indinde makamımız, rütbemiz, sevabımız azalır; onun için gece gireceğiz." Gece girildi, mukaddes emanetler hilcreye konuldu. Padişah Yavuz Sultan Selim Han, Topkapı Sarayında şu an muhafaza edilen vasiyetnamesini yazdı; dedi ki "bu mukaddes emanetlerin başında, her gün, 40 hafız Kuran hatmedecektir; 40 ıncı hafız padişah olacaktır. Eğer, padişah, kendisi bulunamazsa, parasıyla bir hafız tutacak; fakat, mukaddes emanetlerin başında Kuran susmayacaktır" ve bu gelenek yakın tarihimize kadar devam etmişti; bir ara kesildi. Şimdi, tekrar, İstanbul Müftülüğünün hafızları, hafız görevlileri, yine, mukaddes emanetlerin başında asırlardır devam eden bu geleneği devam ettiriyor. Yahya Kemal Beyatlı bunu belirterek "Osmanlı'nın manevî temellerinden olan İstanbul'un fethinden sonra hiç aksamadan devam eden iki temel unsuru vardır; biri, Topkapı Sarayında mukaddes emanetlerin başında hiç susmadan okunan Kur'an; diğeri de, Ayasofya minarelerinde okunan ezandır" diyor. Bu iki gelenek bazı zamanlarda kesilmiş olmasına rağmen, bugün hâlâ devam etmektedir. Bununla, Müslüman Türk Milleti ebediyete kadar gurur duyabilir.

Sayın milletvekilleri, İstanbul'da binlerce cami ve mescit vardır; ama, Ayasofya'da ezanın okunması önemli bulunmuştur. Ayasofya'da okunan ezan, fethin sembolüdür. Feth, Müslüman Türk Milletinin Batıya galibiyetinin en büyük nişanesi olarak görülmüştür. Topkapı'daki mukaddes emanetlerin başında okunan Kur'an ise, Müslüman Türk'ün İslam dünyasının liderliğinin ebedî nişanesidir.

Onun için milletimiz, galibiyette, mağlubiyette her an beyninden, kalbinden ve dilinden Kur'an-ı düşürmemiştir; onunla, en sevinçli ve kederli anında Allah'a ulaşır, Yüce Yaratıcıyla kendi arasında bir bağ oluşturur.

Güzel sesli ve okuma tekniğini iyi bilen birinden Kur'an-ı dinlediğinizde "keşke ben de okuyabilseydim" diye düşünürsünüz. Bunun için milletimiz Kur'an'a âşıktır, okuyamayanlar hep özlem duyar, kendine bu fırsatı vermeyenlere gücendiğini her defasında ifade eder.

Sayın milletvekilleri, Peygamberimizden zamanımıza kadar devam eden Kur'an geleneğinin mirası üzerinde oturuyoruz. Binlerce yıllık tarihimiz içinde en güzel hafızları yetiştirmişiz. Bu mümtaz şahsiyetler, sadece Kur'an eğitimi ve kıraatıyla ilgilenen kimseler değildir; Dede Efendi, İtrî, Hafız Sadettin Kaynak, Hafız Burhan, Yesarı Asım Arsoy ve benzerleri, Türk musikisinin eşsiz bestelerini Kur'an'dan ilham alarak gerçekleştirdiklerini ifade etmişlerdir. Bugün hâlâ, dünyada en güzel, en mükemmel hafız yetiştiren ülkeyiz; bununla tekrar tekrar gurur duymalıyız.

Bu millet, İstiklâl Savaşında bir elinde silah, öbür elinde Kur'an ile savaşmıştır. İstiklâl Savaşımızda yüzbinlerce hafız, yüzbinlerce hatim, yüzbinlerce Yasin ve Tebareke okuyarak savaşmış, Allah'tan zafer dilemiştir.

BAŞKAN – Sayın Çiçek, 1 dakika ilave ettim efendim.

Buyurun.

MEHMET ÇİÇEK (Devamla) – Şu içinde bulunduğumuz Türkiye Büyük Millet Meclisi, Gazi Mustafa Kemal ve arkadaşlarıyla yüzbin hatimle, yüzbin Tebareke ve Yasinle açılmış bereketli bir meclistir. Siz de şimdi bu Meclisin temsilcilerisiniz. Biz, şu an "Kur'an okunsun mu okunmasın mı"yı tartışmıyoruz, ona itirazı olanların olduğuna inanmıyoruz; Kur'an nerede öğrenilmeli, onu konuşuyoruz. Onu, devletimiz öğretmelidir; bu, mektepte öğrenilir; onu okullarda çihil öğretmenler öğretmelidir diyoruz.

Bu kanun bir fırsattır, alelusul tedbir olarak görülmemelidir. Geçmişte yapılan hatalar tekrar edilmemelidir. Milletimizin Kur'an okumasına sınır getirmemeliyiz. Milletimize, hasretini çektiği bu kutsal emaneti doğru olarak öğretmeye çalışmalıyız.

Milletimizin bu ilahî kelâmı okuyup öğrenmesine engel olan bütün mânileri ortadan kaldırmalıyız; ülkemizin bütün okullarında, camilerinde, Kur'an kurslarında okunmalı ve ezberlenmelidir.

Sayın milletvekilleri, milletimiz şu an televizyonlarının başında, vereceğiniz bu kararı hasretle beklemektedir. Yüce Meclisin, parti mülahazalarını bir kenara bırakarak, bu güzel kararı vereceğine inanıyor, sizleri saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çiçek.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına, Sayın Osman Müderrisoğlu; buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

Streniz 20 dakikadır efendim.

MHP GRUBU ADINA OSMAN MÜDERRİSOĞLU (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına, dinin ve din eğitiminin önemi üzerinde, sizlerle Milliyetçi Hareket Partisinin görüşlerini arz edeceğim.

Din, insan için doğuştan gelen bir ihtiyaçtır. Bunun içindir ki, tarihin hiçbir döneminde dinsiz bir topluma rastlanmamıştır. Din, insanlık tarihine hâkim olan en büyük etkidir; çünkü, her milletin kültürünün temelinde din vardır. Bizim dinimiz de İslamdır. Bu sebeple, kültürümüzün temelinde; ferdi ve sosyal hayatımızın şekillenmesinde; millî örf ve âdetlerimizin oluşmasında; millî birlik ve beraberliğimizin sağlanmasında; sağlanan birliğimizin devam ettirilmesinde; vatan, millet, bayrak ve benzeri ortak millî duygularımızın canlı tutulmasında; millî kurtuluş hareketinin başlamasında; Türkiye Cumhuriyetinin kurulmasında İslamiyetin rolü ve fonksiyonu aşîkârdır; inkârı da mümkün değildir. (MHP ve FP sıralarından alkışlar) Bunu inkâr, Türk Milletinin kendini inkârıdır.

Dinin fonksiyonunu müspet yönde yapabilmesi, iyi anlaşılmasına bağlıdır; iyi anlaşılması için de, hurafeden uzak, iyi ve doğru öğretilmesi gerekir. İnsanın yaradılışı gereği olan inanma ve inandığı şeyi öğrenme ihtiyacının karşılanması en tabii hakkıdır. Vatandaşlarımızın ihtiyacını karşılamak da, devletin temel görevlerinden biridir. Bu, sosyal bir hukuk devleti olmanın da gereğidir. İnanan bir insanın, kendi inancını ve kendi inancının kitabını çocuğuna öğretmesi, hiçbir faninin mâni olmayacağı bir hakikattir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği gibi, dinimizin temel kitabı Kur'an-ı Kerim'dir; aynı zamanda, Müslümanların ibadet kitabıdır, ibadet dilidir. Kur'an-ı Kerim'i öğrenmek, öğretmek, her Müslümanın dini, vicdanî, ahlakî, sosyal ve kültürel hakkı ve hürriyetidir. İslamın beş şartından biri olan namaz ibadetinin yerine getirilmesinde Kur'an-ı Kerim'den yeteri kadar bazı sureleri ezbere bilmenin şart oluşu, Kur'an öğrenmenin, öğretmenin önemini açıkça ortaya koymaktadır. Bundan dolayıdır ki, Müslümanlar ve özellikle milletimiz, tarih boyunca Kur'an öğrenimine büyük önem vermişler, Kur'an öğretimi için birçok müesseseler kurmuşlardır. Bu müesseseler, cumhuriyetimizin kuruluşundan günümüze kadar Diyanet İşleri Başkanlığının yönetim ve denetiminde Kur'an kursu olarak faaliyetini sürdürmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kur'an kurslarında öğretim, yüzülden okuma ve hafızlık olmak üzere iki kademeli olarak yapılmaktadır, yapılagelmıştır. Birinci kademe, Kur'an-ı Kerim'in yüzülden, usulüne uygun olarak doğru okunması ve namaz kılmaya yeterli olacak kadar bir kısım surelerin ezberlenmesinden, İslam Dininin inanç, ibadet ve ahlak esaslarının özet olarak öğretilmesinden ibarettir. İkinci kademe ise hafızlıktır. Hafızlık, Kur'an-ı Kerim'in tamamının ezberlenmesidir. Aynı zamanda, asrı saadetten, yani Peygamberimizden günümüze kadar kesintisiz devam eden Kur'an kurslarında görev yapan öğreticilerin başarılı olmasında, ramazan aylarında bütün İslam dünyasında olduğu gibi ülkemizde de camilerimizde mukabele okunmasında hafızlığın büyük payı olduğu ve hafız olan din görevlilerinin daha başarılı hizmet verdiği, bilinen bir gerçektir -35 yıl il müftülüğü yapmış biri olarak bizzat hayat tecrübemi konuşturuyorum sizlere aziz milletvekilleri-bu gerçeği kimse gözardı edemez.

Hafızlık, aynı zamanda uluslararası bir boyut kazanmıştır. Birçok İslam ülkesinde uluslararası hafızlık yarışması düzenlenmektedir. Bu yarışmalara ülkemiz de devamlı olarak katılmakta ve bu vesileyle, diğer yarışmalarda olduğu gibi, yarışmanın yapıldığı ülke semalarında, ay yıldızlı Bayrağımızın günlerce dalgalanması sağlanmaktadır. Dolayısıyla, ülkemiz, İslam ülkeleri arasında temsil edilmekte ve tanıtımı yapılmaktadır. Yarışmalar neticesinde ise, birincilik dahil, çeşitli dereceler alınmıştır; devamlı alınması da arzumuzdur.

Milletimizin asırlar boyu üzerinde hassasiyet gösterdiği hafızlık ve Kur'an öğretimi faaliyeti, sadece, Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an kurslarında sürdürülmektedir; bu da bir zaruret; istismara katıyen müsaade edilmemelidir.

Diyanet İşleri Başkanlığı, yasalarla kendisine verilen diğer görevler arasında bu görevini de, hiçbir görüş, felsefî inanç ve mezhep ayırımı yapmadan, milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi amaç edinerek yerine getirmektedir, getirmesi de en tabii görevidir.

Nüfusunun yüzde 99'u Müslüman olan ülkemizde ise, devletin gözetim ve denetiminde, sağlıklı biçimde din eğitiminin, dolayısıyla Kur'an öğretiminin yapılmasında, millî birliğimiz ve bütünlüğümüz açısından zaruret vardır. Aksi takdirde, bu sahadada bırakılacak boşluğu, birileri yanlışlarla doldurur. Bu durumda, birliğin çimentosu olan din, bölünmelere, fitne ve huzursuzluklara sebep olur.

Sayın milletvekilleri, istenmeyen durumların fitneye sebep olmaması için, vatandaşların isteginin ve ihtiyacının karşılanması gerekmektedir. Bu konudaki ihtiyaçların karşılanması için, cumhuriyetimizin kuruluşundan günümüze kadar, Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı olarak faaliyetini sürdüren Kur'an kursları açılmıştır. Daha önce de belirtildiği gibi, Kur'an kurslarında, usulüne uygun olarak Kur'an-ı Kerim okunması öğretilmekte, özet dinî bilgiler verilmekte ve hafızlık yaptırılmaktadır.

Yasaklamakla hiçbir yere varamayız. "Zorlaştırmayınız kolaylaştırınız, nefret ettirmeyiniz sevdiniz" İslamın prensibidir. Özellikle din hizmetinin yürütülmesinde çok önemli bir yeri olan hafızlığın yapılmasında ve Kur'an-ı Kerim'i güzel okumanın öğrenilmesinde, pedagojik faktörler ile bindörtüyz yıldan beri sürdürülen uygulamalar göstermektedir ki, bu konuda yaşın önemi büyüktür. Pek çok eğitim sahasında ve güzel sanatlar dalında -çiraklık eğitimi gibi, futbol okulu gibi, bale okulu gibi, musikî, resim ve heykeltıraşlık gibi- olduğu gibi, hafızlık yapmada da erken yaşın önemi büyüktür. Bu konuda atalarımız "ağaç yaşken eğilir" demek suretiyle, erken yaşın önemini çok güzel dile getirmişlerdir; çünkü, yukarıda belirtilen meslek ve sanat dallarında, birtakım melekelerin geliştirilip yönlendirilmesi, beceri ve maharet kazandırılması, kavratılması, küçük yaşlarda daha kolay ve daha çabuk olur. Aksi takdirde, belirli bir yaştan sonra bunları yaptırmak çok zordur ve hatta imkânsızlaşır. Hafızlık yaptırılması da böyledir. Zira, Kur'an öğrenimi ve ezberlenmesi, hafızanın berrak olduğu erken yaşlarda gerçekleşebilmektedir. Zorunlu eğitimin sekiz yıla çıkarılması, Kur'an kurslarının da zorunlu eğitimin dışında bırakılması, hafızlık çağının geçirilmesi demektir. Bu yaştan sonra hafızlık yapılmaya başlanması ve bitirilmesi de mümkün değildir; bu da, ülkemizde bin yıldan beri devam eden hafızlık müessesesinin sonu demektir. Hafızlık geleneği bitirilmiştir. Ülkemizin bölünmezliği, milletimizin birliği, huzur ve mutluluğu açısından, bu durum son derece sakıncalı olacağı gibi, istismarcılara da fırsat verecektir; ayrıca, bu çok önemli ihtiyacın illegal yollarla giderilmesine zemin hazırlanmış olacaktır. Konunun yakın tarihimizdeki örnekleri ise henüz hafızalardan silinmemiştir. Bu sebeple, Kur'an öğretiminin yaygınlaştırılması, temel dinî bilgilerin yeni yetişen nesillere doğru olarak öğretilmesi, millî birlik ve beraberliğimiz açısından zarurî görülmektedir.

Şimdiye kadar aksatılmadan yürütülmeye çalışılan bu hizmetin devamı için, Kur'an kurslarıyla ilgili olarak hükümetimizce Meclisimize sevk edilen 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısının kabul edilmesi gerekmektedir. Milliyetçi Hareket Partimizin din eğitimi, Kur'an bilgisi ve hafız olmakla ilgili düşüncesini ortaya koyan kanun teklifi, Grup Başkanvekilimiz İsmail Köse ve Bakanımız Sayın Sadî Somuncuğlu tarafından verilmiştir; ancak, farklı siyasi partilerden oluşan bir koalisyon hükümetiyiz ve kapatılan Kur'an kurslarını, yönetmelikle değil, kanunla düzenliyoruz. 1997 yılından önce, yani 4306 sayılı Temel Eğitim Kanunundan önceki uygulamada, beşinci sınıftan sonra Kur'an kurslarına devam ediliyordu; daha sonra, sekiz yıldan sonraya alındı. Biz, Allah'ın inayetiyle, kanunla, bu Kur'an kurslarını yeniden açıyoruz; hayırlı uğurlu olsun. (MHP sıralarından alkışlar)

Saygılar sunuyorum. (MHP, DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Müderrisoğlu.

Anavatan Partisi Grubu adına, Sayın Avni Akyol; buyurun. (ANAP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakikadır efendim.

ANAP GRUBU ADINA AVNİ AKYOL (Bolu) – Sayın Başkan, sayın milletvekili arkadaşlarım; tilmünizü, en içten duygularıyla, sevgi ve saygılarımla selamlıyorum; Anavatan Partisi Grubu adına, Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı üzerindeki görüş ve düşüncelerimizi takdirlerinize sunmaya, zamanın elverdiği oranda açıklamaya çalışacağım.

Öncelikle, hükümetimize şükranlarımı sunuyorum; üç genel başkanın imzasıyla yürürlüğe giren protokol ve hükümet programında öngörülen hedef doğrultusunda, tasarımı, daha yaz tatili bitmeden Meclise sevk ettikleri için. Tabii, her partinin, farklı, ayrı görüşleri, ağırlıkları var. Bir koalisyon halinde, devletin yükünü taşımının, koalisyon hükümetinde gereğini yapmanın edebi de var, adabı da var. O sebeple, her partinin kendi duygu, düşünce ve eğilimlerini -Milliyetçi Hareket Partisi sözcüsü arkadaşımızın belirttiği gibi- tek başına iktidara geldikleri sırada gerçekleştirebilecekleri bir husustur.

Bu vesileyle, bizim de, Sayın İsmail Köse ile birlikte, ayrı ayrı hükümetin tasarısından bir hafta önce verilmiş kanun tekliflerimiz olduğunu bu vesileyle arz etmek istiyorum.

Tasarıda, bizim de benimsediğimiz, öğrencilerin -sekiz yıllık kesintisiz zorunlu ilköğretim içinde değil, yanında ve dışında- 5 inci sınıfı geçenlerin, kendilerinin ve ailelerinin isteğiyle, Millî Eğitim Bakanlığının, Millî Eğitim Temel Kanunundan kaynaklanan yetkisine dayalı gözetim ve denetiminde, Diyanet İşleri Başkanlığınca açılacak yaz Kur'an kurslarına katılmalarına izin ve imkân verilmesi öngörülmekte, tasarı yasalastığı takdirde de bu sağlanmış olmaktadır.

Açılan davalardaki yönetmelik iptalleriyle, aslında, bu, var olan hak, geçen yıla kadar da uygulanan hak, imkân, uygulama kaldırılmıştır, yok edilmiştir; macerası, 1997 Ağustos 15'ine uzanır. O iptallerden sonra böyle bir yasal düzenleme yapılması gereği doğmuştur. Onun için, çok kısa konuşup hemen kanunlaşmasını sağlamak gerçekçi bir yol olarak görülebilir, öyle teklifler de aldım; fakat, Danıştayın iptal kararlarındaki gerekçelerin, buradan çıkacak kanunun Anayasa Mahkemesine götürüldüğü takdirde geri dönmemesi için -tasarıda ve teklifte öngörülen gerekçeleri açıklamak istemiyorum; nasıl olsa onlar orada var- o iptal kararlarında, bilimsellik, çağdaşlık, laiklik falan denildiği için, o konudaki bilimsel gerçekleri sizlerle paylaşmak istiyorum. Yoksa, bu uygulama, Anayasanın 24 üncü maddesine -satırbaşlarıyla söylüyorum, arz ediyorum- Öğretim Birliği Kanununa, Millî Eğitim Temel Kanununa, İlköğretim ve Eğitim Kanununa, Medenî Kanunun 265 ve 266 ncı maddelerine, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 26 ncı maddesine, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin Birinci Protokolünün 2 ncı maddesine ve Çocuk Hakları Sözleşmesinin -ki, hazırlığında bulundum Bakanlığım döneminde, 1990; 1994'te de Bakanlar Kurulunda tasdik edilmiştir- 30 uncu maddesine göre iptal gerekçesini açıklamakta, şunca yıllık geçmişime rağmen zorluk çekiyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yapılan -aslında, bilimsel olarak arz ediyorum; nereye giderlerse gitsinler; tartışmaya açık ve hazır olduğumuz için arz ediyorum- bilimsel yönden yapılan, cumhuriyetimizin kuruluşundan beri uygulanmakta olanı, bu uygulama bir tamamlamadır, bir geliştirmedir, bir pekiştirmedir. Bunlar da eğitim kavramlarıdır, hukuk kavramları değildir; sosyolojik ve psikolojik temelli, gelişim psikolojilerine dayalı bilimsel gerçeklerdir. Neyin tamamlanması, neyin geliştirilmesi ve pekiştirilmesi sorusunun, eğitim alanı uzmanları dışındakilerce tereddüte yol açmaması için, zihinlerde karışıklık yaratmaması için arz ediyorum, çok genel bir cümleyle: Çocuk psikolojisi, eğitim psikolojisi ve gelişim psikolojisine göre, her dönem, bir önceki dönemin uzantısıdır. Bu gerçeğin gereği olarak, eğitim felsefesi, sosyolojisi, din psikolojisi ve sosyolojisi, öğrenme süreç ve ilkeleri, bize, saplantısız, baskısız, korkusuz tutum, anlayış ve ortamda, ailede

başlayan, başlaması gereken ilk duygu ve düşünce eğitiminin okulöncesi döneminde merak ve ilgi boyutuyla yoğunluk kazandığını gösteriyor. Korku ve kaygıların ilk çocuklukta yoğun olduğu bu dönemin, dinî düşüncenin başlamadığı, oluşmadığı bir dönem olduğu belirtiliyor; ama, orta çocukluk dönemi olan 7-9 yaşları arasında; duygusal öğrenmenin başladığı, dinî düşüncenin uyandığı, bir hazırlık aşamasına gelindiği ve girildiği ifade ediliyor. Kişilik ve karakter gelişiminin en hızlı temellerinin atıldığı bu yaşlarda çocuklar, ailede ve çevrede etkilenmeye, öğrenmeye, yönlenece, biçimlenmeye en açık ve en hazır bir durumda, konumda ve psikolojik yapıdadırlar. Aile ve okulöncesi eğitimiyle, bu dönemin, çok iyi, doğru ve sağlıklı değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bunun bir gereği olarak ki, anaokulları ve anasınıflarının amaç ve görevlerinin 1 inci maddesinde bakınız 4-6 yaş için ne diyor: "Her fırsattan yararlanarak, çocuklarda millet, vatan, bayrak ve insan sevgisinin, manevî değerlere bağlılığın gelişmesine yardımcı olmak." 1984'te. Okulöncesi için öngörülen bu amaçlar, 7-9 yaşları arasında ilköğretimin birinci kademesinde, birinci sınıfta, yani 4 üncü sınıfa başlayan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinden önceki sınıflarda da sevgiye, iyiliğe, doğruluğa, güzelliğe; aşırılığa yönelmemeye, kötülüklerden kaçınmaya ağırlık ve öncelik verilerek, önce insanlık duygusu, düşünce ve davranışları temelinde geliştirilmelidir. Tasarıda ve teklifimizde öngörülen, 5 inci sınıfa kadar ailede, çevrede ve okullarda öğrenenlerin ihtiyaç ve istek halinde tamamlanması, geliştirilmesi ve pekiştirilmesidir. Gönüllülük ilkesine dayalıdır. Bunun karşısında olmak, bunu iptal etmenin mantığını anlamak mümkün müdür?! Ben anlamıyorum; eğitimciyim, eğitim alanı uzmanıyım, anlamıyorum. 30'lu yaşlardaki bir gencin, dıştan tertipli, destekli, teşvikli, ehliyeti tartışmalı iddialarına dayalı itirazıyla, 4306 sayılı Sekiz Yıllık Zorunlu İlköğretim Kanunuyla doğrudan bağlantı kurmanın mantığını anlamak mümkün değil. Bir genç itiraz ediyor, bir de İzmir'den bir çağdaş vakıf itiraz ediyor ve bunun, 4306 ile ilgisi kurulmaya çalışılıyor.

İptal gerekçe ve kararlarına göre, Kur'an kurslarıyla birlikte bu tür kurslara öğrenciler, ancak sekiz yıllık zorunlu ilköğretim tamamlandıktan sonra katılabileceklerdir. Dikkat ediniz, söylenmeyen şeyleri arz etmek istiyorum, yani, bir daha söylüyorum, bu Kur'an kursları yönetmeliği iptal edildi. Bu kanun da çıkmazsa, 8 inci sınıfa kadar hiçbir okul, hiçbir kurum yaygın eğitim kapsamında kurslar açamaz, 14-15 yaşından sonrasına açar. Böyle bir kararın, ne Milli Eğitim Temel Kanunuyla ne pedagojik ve psikolojik denilen gerekçelere dayalı bilimsel gerçeklerle ilgisi vardır ne de eğitim hukukuyla -zamanında, yıllar önce, Eğitim Hukuku diye de bir ders vardı, yüksek lisans ta gördüğümüz derslerden, rahmetli Doç. Dr. Mukbil Özyörtük işlerdi- aksi halde, yıllardan beri ve halen, sekiz yıldan önceki sınıf öğrencileri için yurt içinde ve dışında çeşitli yaş gruplarına göre beden eğitimi, spor, bale, dil, ses ve boş zamanları değerlendirme eğitimi veren kursların da kapatılmaları gerekecektir. Oysa, bu gibi kurslar, çalışmalar, etkinlikler, eğitimin vazgeçilmez uygulamalarıdır. Bunlar, ders ve okuluçi çalışmaları kadar önemli ve gereklidir. Hatta, kişilik, karakter, özbenlik ve özgüven yönlerinden bu gibi etkinliklerin ders içinden daha çok etkili olduğu, eğitim ve bilim çevrelerinin ortak görüşleridir.

Değerli milletvekilleri, bütün bunlar nereden çıkıyor; Kur'an kursları statüsünün iyi ve doğru olarak belirlenememesinden, bu konuda görüş birliğine varılamamasından... Kur'an kursları, bir örgün eğitim kurumunun etkinliği değildir. Neyi iptal ediyorsunuz?.. Sekiz yılla ilgisi yoktur. Niçin iptal ediyorsunuz?.. O, örgün eğitimidir, bu, yaygın eğitim.

Bilindiği gibi, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununa göre -ki, 18 inci maddesidir- millî eğitim sistemi iki anabölümden kuruludur. Birincisi, okulöncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretimi içine alan örgün eğitim sistemi; ikincisi, örgün eğitimin -sözlerimin başında arz ettiğim gibi- yanında veya dışında düzenlenen ve yapılan yaygın eğitimidir. Ne ilgisi var bununla örgün eğitimin? Hiç değinilmemiştir buna.

Millî Eğitim Temel Kanununun 56 ncı maddesi, yürütme, gözetim ve denetimde devlet adına yetkiyi, Millî Eğitim Bakanlığına vermiştir. Sayın Gökdemir dahil bütün arkadaşlarımız mükemelen ifade ettiler.

Yine, bu Kanunun 41 inci maddesi, yaygın eğitim ile örgün eğitimin birbirini tamamlayacak, birbirinin her türlü imkânlarından yararlanacak biçimde bir bütünlük içinde düzenlenmesini öngörmüştür.

Kanunun 17 nci maddesinde -çok ilginç- sadece resmî ve özel eğitim kurumlarında değil, evde, çevrede, işyerlerinde, her yerde eğitimle ilgili faaliyetler, millî eğitimin amaçlarına uygunluk bakımından, Millî Eğitim Bakanlığının denetimine tabi tutulmuştur.

Belirttiğimiz bu anayasal ve yasal düzenlemelere rağmen, devlet olarak, bunları gerektiği gibi ve gerektiği kadar uygulayamamaktan dolayı ortaya çıkan, imkân ve fırsat kollayan, bulan, kişisel beklenti ve ihtiraslarla, politik çıkarlar uğruna görmezlikten gelinen, rejime, sisteme, devlete yönelik tehditler, tertipler, takriyecilikler, açık ve gizli saldırılar ve ihanetler karşısında yasaklayıcı, dayatmacı, baskıcı, zorlayıcı tedbirlere ve uygulamalara yönelmek, devletçe acze düşmüş olmak demektir. (ANAP sıralarından alkışlar) Bu, bugünkü durum ve oyunlardan daha kötü durumlara düşmeye, daha büyük oyunlara gelmeye en uygun ortamı, gasletten, cehaletten dolayı hazırlamak demektir.

Bakınız, Millî Eğitim Bakanlığı dönemimizde çok sık başvurduğumuz kaynaklardan sadece ikisinde, bu durum ve gidişat nasıl değerlendirilmiş yıllar önce. Bunlardan sonra da, Atatürk'ten birkaç örneğe geleceğim.

Merhum Prof. Dr. Ali Fuat Başgil Hoca "Din ve Laiklik" adlı kitabında ne diyor: "Din hürriyetinin bence birçok değil yalnız bir düşmanı vardır; o da, bir kelimeyle taassuptur." (Alkışlar) "Taassup, bir kimsenin, kendi inancından ve kendince gerçek kabul ettiği görüş ve kanaatten başka olan inanç, görüş ve kanaatlere ve bunları taşıyanlara karşı düşmanlık beslemesi ve onları boğup, susturmaya kalkışmasıdır." (ANAP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Yine, hocadan devam ediyorum "işte yalnız din hürriyetinin değil, genellikle vicdan ve düşünce hürriyetinin de amansız düşmanı budur. Dinî veya başka türlü olsun her şekliyle taassubun kaynağı da kara cahilliktir." (Alkışlar) "Hak, hakikat ve hürriyet için yarı cahil ve sahte bilgin, kara cahilden daha zalim ve daha tehlikelidir."

HÜSAMETTİN KORKUTATA (Bingöl) – Doğrudur.

AVNİ AKYOL (Devamla) – Merhum Başgil, bizler için de söylüyor; yani, böyle söylüyor da "siyasî taassup da var" diyor. ("Bravo" sesleri, alkışlar) Devamına gelmeyeyim zamanım yok. Siyasî taassup da bu hale getiriyor. Hoca "Dinî taassup gibi siyasî taassup da var" diyor, cümlesi aynen böyle. "Laiklik, din düşmanlığı değildir, bir itidal ve denge sistemidir." Arz ederim. Laiklik... Bir daha arz ediyorum, bunu yapamıyoruz, hoşgörü, müsamaha, hoşgörü... Laflar iyi; ama, laiklik, hocaya göre din düşmanlığı değildir, bir itidal ve denge sistemidir. Devlet, din bezirgânlığı da, din düşmanlığı da yapamaz, yapmamalıdır. (DSP sıralarından alkışlar) Din de, devlet işlerine karışmamalı, devlete danışmanlık veya kâhyalık yapmamalıdır.

MAHFUZ GÜLER (Bingöl) – Kim söylüyor?

AVNİ AKYOL (Devamla) – Hoca söylüyor...

Şimdi, Atatürk'e geliyorum; ama, Atatürk'ten önce, bir farklı ve karşı görüşü söylemezsem, ben de dengeyi kaçırmım. O da, Profesör Doktor Cahit Tanyol'un...

"Laiklik ve İrtica" adlı kitabında Tanyol "yobaz ve gerici kimdir" diye soruyor, kendi cevap veriyor: "Yobazın, softanın kaynağı, inancı temsil eden din adamından değil, dinî düşüncecinin çevresindeki kültürden geliyor. O halde, biz, yobazı camide aramayacağız. Din adamının toplumsal bir işlevi vardır; din adamı, halkın bir parçasıdır, oysa, yobazın toplumsal işlevi yoktur, halkın bir parçası değildir, sömürücüdür ve sömürücülerle her zaman birleşebilen bir zümredir." (ANAP, DSP ve MHP sıralarından alkışlar) "Gericiliğin liderleri, din adamları değil, hep yanlış yapıyoruz, bu, onlardır."

Tanyol'un bu görüşünden ilhamla, Millî Eğitim Temel Kanununun temel ilkelerinden bir tanesini, zümre açısından bağlantı kurmak için okuyorum. Bakınız ne diyor genellik ve eşitlik ilkesi: Eğitim kurumları, dil, ırk, cinsiyet ve din ayırımı gözetilmeksizin herkese açıktır. Eğitimde hiçbir kişiye, aileye, zümreye ve sınıfa imtiyaz tanınmaz. (DSP sıralarından alkışlar)

Atatürk'e geliyorum. Günahına giriyoruz.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Yaşa sınır yok mu, yaşa?

AVNİ AKYOL (Devamla) – Sen de yaşa; o yaşarsa, sen yaşarsın; olmazsa, yaşamazsın. (Alkışlar)

"Din, gerekli bir kurumdur; dinsiz milletlerin devamına imkân yoktur."

İSMAIL KAHRAMAN (İstanbul) – Çok doğru!

AVNİ AKYOL (Devamla) – "Yalnız, şurası var ki, din, Allah ile kul arasındaki bir bağlılıktır. Bağnaz İslamcıların din sınırlılığına izin verilmemelidir. Dinden maddî çıkar sağlayınlar, iğrenç kimselerdir." (DSP sıralarından alkışlar)

Hayır, ben söylemiyorum; Atatürk söylüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akyol, 1 dakika ilave ettim efendim sürenize.

AVNİ AKYOL (Devamla) – Teşekkür ediyorum; hızlı gidiyorum.

"İşte, biz, bu duruma karşıyız ve buna izin vermiyoruz." 1930.

"Türk Milleti daha dindar olmalıdır; yani, bütün sadeliğiyle dindar olmalıdır demek istiyorum. Çok ilginç bir şey; milletimiz, dil ve din gibi iki erdeme maliktir. Hiçbir güç ve kuvvet, bunu milletin sinesinden sökülüp alamaz ve alamayacaktır." Atatürk'ün sözü. (Alkışlar)

Bunu söylemeden geçmeyeyim: "Bunca asırlarda olduğu gibi, bugün dahi milletin cahilliğinden ve bağınazlığından istifade ederek binbir türlü siyasî ve şahsî menfaat, maksat sağlamak için dini alet ve vasıta olarak kullanmak girişiminde bulunanların ülke içinde ve dışında varlığı -bugünleri söylemiş- bizi, bu konuda söz söylemekten alıkoyamıyor" diyor Atatürk ve devam ediyor: "İnsanlık dünyasında din hakkındaki uzmanlık ve derin bilgi, her türlü boş inançlardan arınarak gerçek bilim ve din ışıklarıyla..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AVNİ AKYOL (Devamla) – İki üç satır kaldı...

"...tertemiz ve mükemmel oluncaya kadar, din oyunu aktörlerine her yerde rastlanacaktır. (DSP sıralarından alkışlar)

Tasarının yanında olduğumuzu, benimsediğimizi arz etmiştim. Daha iyileri için şûralar toplanmalı, o temel haklardaki imkânlar sağlanmalıdır. Gerçekten, hafızlık müessesesi, Türk Milletinin yılların birikimi olan uygulamasıdır. Bunu getiren hükümet...

HÜSAMETTİN KORKUTATA (Bingöl) – Ne olacak şimdi? Ne olacak?..

AVNİ AKYOL (Devamla) – Bu tasarı... Adım adım, ilimle, hilmle, itidalle, dengeyle...

HÜSAMETTİN KORKUTATA (Bingöl) – Denge kalmadı ki... Ne dengesi...

AVNİ AKYOL (Devamla) – Onun için, sabırla... Allah demiyor mu ki "ben, sabredenlerle beraberim." Biraz daha sabredin; hükümet getirsin, çalışmaları yapsın, tasvip edelim, takdirlerimizi sunalım; ama, mutlaka, din-devlet, mabet-hükümet, devlet-millet, demokrasi-siyaset ilişkisini bugünkü seviyesizliğinden kurtaralım diyorum.

Saygılar sunuyorum. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akyol.

Demokratik Sol Parti Grubu adına, Kocaeli Milletvekili Sayın Halil Çalık; buyurun efendim.

Süreniz 20 dakikadır efendim.

DSP GRUBU ADINA HALİL ÇALIK (Kocaeli) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı hakkında Demokratik Sol Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum; Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bilindiği üzere, tarihin bütün devirlerinde ve bütün toplumlarda din mevcuttur. İnsanın ve toplumsal yaşayışın bulunduğu her yer ve her zamanda, o insanların bir dini olagelmıştır. Tarihin hiçbir devrinde ve günümüzde, dinsiz bir toplum gösterilemez. Bunun sebebi, insanın, yaradılış itibarıyla, yüce bir varlığa, kudretli bir yaratıcıya inanma, sığınma, ona güvenme ve dayanma ihtiyacı içerisinde olmasındandır. Bu ihtiyaç, doğuştan geldiği için, her insanda vardır; çünkü, insan, ruh ve bedenden ibarettir. Bedenin ihtiyaçlarını karşılamak nasıl gerekli ve tabii ise, ruhun ihtiyaçlarını karşılayan en köklü müessesede de dindir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; insanın tabii olan dini ihtiyaçlarının karşılanmasında onlara yardımcı olmak, hurafe ve batıl inançlardan onları koruyarak dinî konularda doğru bilgiler edinmelerini sağlamak üzere, devletimiz, Anayasa ve kanunlarla bazı görevler üstlenmiştir. Bu durum, sosyal devlet olmanın da bir gereğidir; çünkü, sosyal devlet, vatandaşların her türlü sosyal ihtiyaçlarını olduğu gibi dinî inançlarını da karşılamak üzere gereken tedbirleri alan devlettir. Nitekim, Türkiye Cumhuriyeti Devleti Anayasasının 24 üncü maddesinde; din ve ahlak eğitim ve öğretiminin devletin gözetim ve denetimi altında yapılacağı; din kültürü ve ahlak öğretiminin ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alacağı belirtilmiştir; bunun dışındaki din eğitimi ve öğretiminin kişilerin kendi isteğine, küçüklerin de kanunî temsilcilerinin talebine bağlı olduğu açıkça ifade edilmiştir. Bu uygulama, Öğretimde Birlik Kanununun yürürlüğe girdiği 1924 yılından bugüne kadar devletin gözetim ve denetimi altında yapılmıştır. Ayrıca, Anayasanın 136 ncı maddesinde Diyanet İşleri Başkanlığına yer verilmiş ve Başkanlığın özel kanunda gösterilen görevleri yerine getireceği hükme bağlanmıştır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; dinin devletin denetim ve gözetimi altında yürütülmesi, din işlerinde çalışacak kimselerin demokratik, laik ve sosyal hukuk devletine ve yüce dinimize uygun şekilde yetiştirilmesi yoluyla dinî taassubun, yobazlığın ve bağnazlığın önlenmesi ve dinin toplum için manevî bir disiplin, birleştirici sevgi ve barış yolu olmasının sağlanması; özellikle İslamiyetin günlük siyasete alet edilmemesi ve böylece, Türk Ulusunun çağdaş uygarlık seviyesine daha hızlı, sağlıklı, dengeli ve uyumlu bir şekilde ulaşması amaçlanmıştır.

743 sayılı Türk Kanunu Medenisinin 265 inci maddesinde, ana ve babanın çocuğun mesleki terbiyesini sevk ve idare edeceği; 266 ncı maddesinde de, çocuğun dinî terbiyesinin tayini hakkının ana-babaya ait olduğu ve bu hakkı tehdit edecek hiçbir mukavelenin muteber olamayacağı açık bir şekilde ifade edilmiştir.

Devletimiz, halkın dinî inanç ve kanaatlerini teminat altına alan millî düzenlemelerle yetinmemiş, İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Çocuk Hakları Sözleşmesini onaylamak suretiyle, uluslararası sözleşmelerden doğan hükümlere uyacağını da taahhüt etmiştir.

10 Aralık 1948 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda kabul edilen İnsan Hakları Evrensel Beyanamesinin eğitim hakkını düzenleyen 26 nci maddesinin 1 numaralı fıkrasında "herkes eğitim hakkına sahiptir" denildikten sonra, 3 numaralı fıkrasında "ana-babalar çocuklarına verebilecek eğitimi seçmede öncelikle hak sahibidir" denilmektedir ve bu şekildeki hükümlüyle, çocuklara verilecek eğitimde öncelikli hak sahibinin ana ve baba olduğu açıkça ifade edilmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığının kuruluş ve görevlerini düzenleyen 22.6.1965 tarih ve 633 sayılı Kanunla da, devletimiz, toplumun dinî inançlarının karşılanması için, genel idare içinde yer alan bir dairesine görev vermiştir. Bu görevler arasında ve Kanununun 1 inci maddesinde, din konusunda toplumu aydınlatmak görevi bulunduğu gibi, 7 nci maddesinde de, Kur'an kursunun yönetim, eğitim ve öğretim işlerini yürütme görevi bulunmaktaydı; ancak, 633 sayılı Kanunun diğer bazı maddeleriyle birlikte Kur'an kurslarıyla ilgili düzenlemeyi yapan söz konusu 7 nci maddesini değiştiren 26.04.1976 tarih ve 1982 sayılı Kanunun Anayasa Mahkemesince iptal edilmesi üzerine, kanunda boşluk meydana gelmiştir. Bu kanunî boşluğun meydana gelmemesi için, iptal kararının Resmî Gazetede yayımından başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe girmesi kararlaştırılmışsa da, iptal kararı 11.05.1980 tarihinde yayımlandığı halde, değil bir yıl içinde, bugüne kadar kanunî boşluk doldurulamamıştır.

Bugün, bu boşluğun hiç olmazsa Kur'an kurslarıyla ilgili kısmını gidermek için, hükümetçe hazırlanan kanun tasarısı önümüze gelmiştir. Bu tasarı kanunlaştığında, cumhuriyetin-kuruluşundan itibaren Diyanet İşleri Başkanlığınca yürütülmekte olan isteğe bağlı Kur'an kursu hizmetleri, kanunî dayanağa yeniden kavuşmuş olacak ve böylece, Anayasadaki ilk ve ortaöğretim dışında ve kişilerin kendi isteğine, kılıçlıkların da kanunî temsilcilerinin talebine bağlı olarak yapılması öngörülen din öğretimi Diyanet İşleri Başkanlığınca açılacak Kur'an kurslarında devletin gözetimi ve denetimi altında yapılacaktır.

İnsanın doğuştan gelen dinî inançlarını karşılamak ve Kur'an-ı Kerim eğitimini isteyenlere vermek amacıyla hükümetimizin hazırladığı kanun tasarısını olumlu buluyor, Demokratik Sol Parti olarak buna destek vereceğimizi belirtiyor ve bu tasarının ulusumuza ve Türk Milletine hayırlı olmasını dileyerek Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, öncelikle, Yüce Heyetinizin bugün saat 14.00'ten bu yana yaptığı değerli çalışmalar dolayısıyla hepimize teşekkür ediyorum.

Çalışma süremizin de bitmesine yaklaşmış olmamız dolayısıyla ve alınan karar gereğince, kanun tasarısı ve tekliflerini sırasıyla görüşmek için, 22 Temmuz 1999 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.53

V. -- SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde su ve kanalizasyon altyapı sorunları ile ilgili bir çalışma olup olmadığına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Mustafa Yılmaz'ın yazılı cevabı (7/71)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Devlet Bakanı, Sayın Mustafa Yılmaz tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunda gereğini arz ederim.

Abdullah Veli Seyda
Şırnak

Sorular :

1. Şırnak ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde şark için yeterlilik açısından değil de millî ve milletlerarası ekonomi ile entegrasyon açısından mevcut içme ve kullanma suyu ile kanalizasyon alt yapısı eksiklikleri coğrafik, ekolojik ve teknik olarak nelerdir? Bu eksikliklerin giderilmesi yolunda hazırlanmış bir Master Plan var mıdır? Yoksa ne zaman ve hangi aşamada hazırlanması düşünülmektedir?

T. C.

Devlet Bakanlığı

19.7.1999

Sayı : B.02.0.010/031-4190

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığı Genel Sekreterliğinin 29.6.1999 Gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/71-424/1685 sayılı yazısı.

Şırnak Milletvekili Sayın Abdullah Veli Seyda'nın soru önergesi incelenmiştir.

Şırnak iline bağlı 14 ünite içme suyu 553 000 000 000 TL. keşif bedelli olarak 1999 yılı yatırım programında yer almaktadır.

İlin yeni olması ve söz konusu ilde teknik eleman yetersizliği nedeniyle bu güne kadar kanalizasyonla ilgili herhangi bir çalışma yapılamamıştır.

Ancak, 1999 yılında ekte listesi sunulan 15 adet köy kanalizasyonu etüd-proje programına alınmış olup, ileriki yıllarda bütçe ve öncelik durumuna göre yatırım programında değerlendirilecektir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mustafa Yılmaz
Devlet Bakanı

T. C.

Başbakanlık

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü

1999 Yılı Köy İçi İnşaat Kanalizasyon Etüd Proje Programı

Bölgesi : 8

İli : Şırnak

Sıra No.	İşin Adı	Yeri İlçesi	Köyü	Karakteristiği	Hedef
1	Kanalizasyon ve Atıksu Tesisleri	Merkez	Kızılsu	Etüd-Proje	Kanalizasyon
2		"	Geçitboyu	"	"
3		"	Meşeciçi (Kasrik Boğ.)	"	"
4		Uludere	Gülyazı	"	"
5		"	Ortabağ	"	"
6		"	Şenoba	"	"
7		Silopi	Verimli	"	"
8		"	Kavaközü	"	"
9		"	Bostancı	"	"
10		"	Buğdaylı	"	"
11		Cizre	Bozalan	"	"
12		"	Dicle	"	"
13		B. Sebap	Çaman (Başaran)	"	"
14		İdil	Sırtköy	"	"
15		"	Çığır	"	"

2. — Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak ve Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki karayollarının ıslahı ile ilgili bir çalışma olup olmadığına ilişkin sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Koray Aydın'ın yazılı cevabı (7/76)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Bayındırlık ve İskân Bakanı, Sayın Koray Aydın tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunda gereğini, arz ederim.

Abdullah Veli Seyda

Şırnak

Sorular :

1. Şırnak ve çevre illeri ile Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Millî ve Milletlerarası ekonomi ile bütünleşme açısından mevcut karayolu eksiklikleri nelerdir? Bu eksikliklerin giderilmesi yolunda hazırlanmış veya hazırlanması düşünülen bir Master Plan var mıdır? Yoksa ne zaman ve hangi aşamada hazırlanması düşünülmektedir?

T. C.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

21.7.1999

Sayı : B.09.0.APK.0.22.00.00.17/506

Konu : Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın Yazılı Soru Önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Genel Sekreterliğinin 29.6.1999 gün ve Kan. Kar. Md. A.01.0.GNS.0.10.00.02 - 7/76-429/1690 sayılı yazısı.

Şırnak ve Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki Karayollarının ıslahıyla ilgili bir çalışma olup, olmadığı konusunda; Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, ilgi yazı ekinde alınan TBMM 7/76 esas sayılı yazılı soru önermesine dair cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Koray Aydın

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, TBMM 7/76-429 Esas Sayılı Yazılı Soru Önermesine Dair Soru ve Cevaplar :

Soru :

Şırnak ve çevre illeri ile Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Millî ve Milletlerarası ekonomi ile bütünleşme açısından mevcut karayolu eksiklikleri nelerdir? Bu eksikliklerin giderilmesi yolunda hazırlanmış veya hazırlanması düşünülen bir Master Plan var mıdır? Yoksa ne zaman ve hangi aşamada hazırlanması düşünülmektedir?

Cevap :

Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki illerin sınırları dahilinde kalan devlet ve il yollarına toplam uzunluğu 7717 km. olup, bunun % 82'si asfalt, % 8'i stabilize ve % 10'u toprak ve geçit vermez durumdadır. Satış durumlarına göre yol ağı bilgileri Ek-1 Tabloda belirtilmiştir.

Ayrıca, söz konusu illerin, ilçe, bucak merkezlerine bağlantılı geçit vermez durumdaki toprak ve stabilize yolların sathi kaplamalı hale getirilebilmesi için yaklaşık olarak 164 Trilyon ödeneye ihtiyaç duyulmaktadır. Bu iller bazındaki dağılım ve detay bilgiler Ek-2 tabloda gösterilmiştir.

1999 Yılı Yatırım Programı kapsamında yer alan Güneydoğu Anadolu Bölgesi illerini içine alan projelerle ilgili çalışmalar ödenek imkânları ölçüsünde sürdürülmekte olup, bununla ilgili detay bilgiler Ek-3'de verilmektedir.

KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
GÜNEYDOĞU ANADOLU İLLERİ YOL SATIŞ DURUMU

EK-1

KM.

İLİ	DEVLET YOLLARI				İL YOLLARI				İL TOPLAMI
	ASFALT	STABİLİZE	TOPRAK+GEÇİT VERMEZ	TOPLAM	ASFALT	STABİLİZE	TOPRAK+GEÇİT VERMEZ	TOPLAM	
ADİYAMAN	273	0	0	273	377	46	75	498	771
DIYARBAKIR	417	0	0	417	329	77	72	478	895
GAZİANTEP	312	0	7	319	245	6	0	251	570
ŞANLIURFA	548	0	26	574	332	11	20	363	937
MARDİN	369	0	0	369	262	71	29	362	731
SİİRT	172	0	0	172	182	31	102	315	487
BATMAN	177	0	0	177	97	31	56	184	361
KİLİS	77	0	0	77	65	0	0	65	142
ŞIRNAK	338	0	15	353	265	121	85	471	824
HAKKARİ	217	0	0	217	97	64	90	251	468
VAN	572	0	0	572	226	103	87	416	988
BİTLİS	278	0	0	278	135	40	90	265	543
TOPLAM	3750	0	48	3798	2612	601	706	3919	7717

T.M.M.

B : 36

21.7.1999

0 : 2

GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ İLLERİ YOLLARI VE ÖDENEK İHTİYACI

Ek-2-

(Milyon TL.)

İL	YATIRIM	GEREK TİREN YOLLAR	ULAŞIMI ASFALT YOLDAN SAĞLANAMAYAN İLÇE, BUCAK MERKEZLERİ
	UZUNLUĞU (Km.)	YAKLASIK MALİYETİ	
ADİYAMAN	82	10.303.543,00	Taraksu, Yarpuzlu
DİYARBAKIR	76	15.318.852,89	Akçasır, Hamzalı, Ovabağ
GAZİANTEP	6	183.334,83	-
ŞANLIURFA	57	11.705.749,86	Böğürten
MARDİN	64	8.237.267,20	Sürgüçü
SİİRT	71	12.350.141,30	Cevizlik, Özpınar, Doğanca, Bağgöze
BATMAN	38	8.681.365,81	Tuzlagözü, Yücebağ, Sason
KİLİS	-	-	-
ŞIRNAK	188	24.156.350,00	Oyalı, Fındık, Beyüşşebap
HAKKARİ	124	27.862.050,00	Geçitli, Dağlıca, Bağışlı
VAN	140	21.663.960,00	Bahçesaray, Yalınca
BİTLİS	101	23.147.080,00	Meydan, Geyikpınar, Akşar, Sağınlı
TOPLAM	945	163.609.694,89	

T.R.M.M.

B: 36

21.7.1999

0: 2

02- ADIYAMAN İLİ
1999 YATIRIM PROGRAMI

SEKTÖRÜ KARAYOLU ULAŞTIRMASI
PROJE SAHİBİ KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

(Milyon TL)

PROJE NO	PROJE ADI	KARAKTERİSTİK	İŞİN BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	PROJE TUTARI		1998 SONUNA KADAR TAHMİNİ HARCAMA		1999 YATIRIMI		PROJE İLE İLGİLİ OLARAK 1999'DA YAPILACAK İŞLER
				DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	
<u>YOL YAPIM VE ONARIM ÇALIŞMALARI</u>										
<u>DEVLET YOLLARI</u>										
64E042100	Adıyaman-Yesilyurt-Malatya	3A 111 Km.	1969-2001	-	15246000	-	8748000	-	300000	Malatya İli ile Müşterek
64E042100	Golbaşı-Kapidere	3A 22 Km.	1993-2001	-	3210000	-	900000	-	145000	Malatya İli ile Müşterek
<u>ŞEHİR GEÇİŞLERİ</u>										
86E040360	Adıyaman Geçişi	BY 11 Km.	1996-2001	-	3691000	-	818000	-	302000	
<u>TURİSTİK YOLLAR YAPIM VE ONARIM ÇALIŞMALARI</u>										
63F000100	Nemrut Dağı Turistik Yolları (AP)	3A 94 Km.	1967-2001	-	8232000	-	3194000	-	6000	Malatya İli ile Müşterek
<u>KÖPRÜ YAPIMI</u>										
63ED40290	Golbaşı-Adıyaman Yolunda EGRİÇAT Köprüsü	50	1999-2000	-	200000	-	-	-	50000	
83E040290	Nahta-Sincik Yolunda ÇENDERE Köprüsü	250	1999-2001	-	1000000	-	-	-	100000	
TOPLAM					31579000		13660000		901000	

NOT: Yatırım Programı Henüz Kesinleşmemiştir. Kesinleşip Resmi Gazete'de yayınlandıktan sonra Global projelerin detayı DPT görüşü alındıktan sonra Bakan Olur'u ile belirlenecektir. Programdaki ödenekler önerilen ödeneklerdir.

T.M.M.M.

B:36

21.7.1999

0:2

13- BITLİS İLİ
1999 YATIRIM PROGRAMI

SEKTÖR KARAYOLU ULAŞTIRMASI
PROJE SAHİBİ KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

(Milyon TL)

PROJE NO	PROJE ADI	KARAKTERİSTİK	İŞİN BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	PROJE TUTARI		1998 SONUNA KADAR TAKRİMİ HARCAMA		1999 YATIRIMI		PROJE İLE İLGİLİ OLARAK 1999'DA YAPILACAK İŞLER
				DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	
DEVLET YOLLARI										
91E040200	Ayr.-Bitlis-9.Eİ.İd.(Bitlis Geçişi Dahil) (AP)	1A 57 Km.	1993-2002	-	21077000	-	876000	-	160000	
97E040310	(Bitlis-Tatvan)Ayr.-Muş(AP)	1A 70 Km.	1997-2002	-	11442000	-	439000	-	150000	Muş İli ile Müsterektir.
İL YOLLARI TAKIMI										
64E042100	Bitlis Ayr.-Molko	3A 21 Km.	1998-2001	-	809000	-	14000	-	1	
64E042100	Kuçuksu-Pervani	3A 125 Km.	1974-2001	-	9451000	-	1797000	-	200000	Siirt İli ile Müsterektir.
TIRNAKMA SERTİFİKASI										
83E040280	Adıcevaz-Ahlat	1A 11 Km.	1995-2000	-	498000	-	238000	-	6000	
KÖPRÜ YAPIMI										
83E040290	Van-Tatvan-Ahlat-Erciş-Van Yolunda (Van Gölü Ç.Y.) ENGİL Grubu	60	1997-2000	-	2450000	-	450000	-	450000	Van İli ile Müsterektir.
	BENDİMAHI	80								
	GEVAŞ	30								
	KARMUÇ (Yeni Köprü)	40								
	TATVAN Köprüleri	2*35								
76E040970	MAKİNELERİ İNŞAATI Süphan Bektaşoğlu		1997-2001	-	24000	-	4000	-	75	
TOPLAM					45751000		3818000		966076	

TMMMM

B:36

21.7.1999

0:2

21- DİYARBAKIR İLİ
1999 YATIRIM PROGRAMI

SEKTÖRÜ KARAYOLU ULAŞTIRMASI
PROJE SAHİBİ KAYAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

(Milyon TL)

PROJE NO	PROJE ADI	KARAKTERİSTİK	İŞİN BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	PROJE TUTARI		1998 SONUNA KADAR TAHMİNİ HARCAMA		1999 YATIRIMI		PROJE İLE İLGİLİ OLARAK 1999'DA YAPILACAK İŞLER
				DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	
YOL YAPIM VE ONARIM ÇALIŞMALARI										
<u>DEVLET YOLLARI</u>										
58E040230	Diyarbakır-Silvan (AP)	1A 74 Km.	1998-2002	-	11559000	-	7000	-	-	1
7EE040740	(D.Bakır-Mardin)Ayl.-Batman(Batman G.D.) (AP)	1A 82 Km.	1976-1999	-	4758000	-	4658000	-	-	100000 Batman İli ile Müsterektir.
77E040640	Diyarbakır-Siverek-Şanlıurfa (Akziyaret Havaalanı-Milvan Ayr. Dahil) (AP)	1A-BY 202 Km.	1977-2002	-	34656000	-	12294000	-	-	300000 Ş.Urfa İli ile Müsterektir.
72E042140	Silvan-Malabadi-Haydatkopru-11 Bl.Hd. (AP)	1A 92 Km.	1972-2001	-	5271000	-	1300000	-	-	150000 Siirt,Batman İlleri ile Müsterektir.
64E042100	<u>İL YOLLARI YAPIMI-</u>									
64E042100	Ayr.-Lice-Kulp-11.Bl.Hd.	2A 108 Km.	1964-2001	-	3302000	-	703000	-	-	600
64E042100	(Diyarbakır-Hardin)Ayr.-Ovabağ	3A 29 Km.	1997-2001	-	910000	-	116000	-	-	2000
66E040380	<u>DEVLET VE İL YOLLARI ONARIMI</u>									
<u>DEVLET YOLLARI ONARIMI</u>										
66E040380	Diyarbakır-(Çınar-Hizmi)Ayl	1A 14 Km.	1996-2000	-	328000	-	82000	-	-	2000
66E040360	<u>ŞEHİR GEÇİŞLERİ</u>									
66E040360	Çınar Şehir Geçişi	BY 2 Km.	1996-2000	-	240000	-	23000	-	-	1
<u>DSİ ADINA YAPILACAK BARAJ YOLU VE KÖPRÜLERİ</u>										
60E020070	Dicle Barajı Golu Altın.Kul.Yol.Yer.Yap.Yol. (AP)	2A 63 Km.	1990-2002	-	8797000	-	5808000	-	-	700000
(Ergani-Dicle-Hani Yolu)										
83E040250	<u>KÖPRÜ YAPIMI</u>									
	Diyarbakır-Silvan Yolunda	M.								
	SADİ İI Köprüsu	200	1994-1999	-	610000	-	530000	-	-	80000
TOPLAM					70431000		25521000		1334602	

T.M.M.M.

D:36

21.7.1999

0:2

27- GAZİANTEP İLİ
1999 YATIRIM PROGRAMI

SEKTÖRÜ KARAYOLU ULAŞTIRMASI
PROJE SAHİBİ KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

(Milyon TL)

PROJE NO	PROJE ADI	KARAKTERİSTİK	İŞİN BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	PROJE TUTARI		1998 SONUNA KADAR TAMMINİ HARCAMA		1999 YATIRIMI		PROJE İLE İLGİLİ OLARAK 1999'DA YAPILACAK İŞLER
				DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	
YOL YAPIM VE ONARIM ÇALIŞMALARI										
<u>OTO VE ERSPRES YOLLARI</u>										
86E040210	(Tarsus-Pozantı) Ayrı.-Adana-G.Antep Otoyolu (Bağlantı Yolu Dahil)	320	1986-2000	-	797404000	-	753552100	-	40400000	Mersin, Adana İlleri ile Müsterektir.
93E040290	Gaziantep-Şanlıurfa (G.Antep Çevreyolu Dah.)	186	1993-2000	-	209390400	-	-	-	23100000	Ş.Urfa İli ile Müsterektir.
<u>DEVLET YOLLARI</u>										
93E040740	Gaziantep-Şanlıurfa (G.Antep Çevreyolu Dah.)	186 Km. Otoyol	1993-2001	-	209390400	-	-	-	23100000	Ş.Urfa İli ile Müsterektir.
91E040190	Gaziantep-Kilis (Hv.Alanı Oğuzeli B.D.) (AP)	1A-BY 51 Km.	1991-2000	-	4765000	-	2430000	-	270000	Kilis İli ile Müsterektir.
94E040370	K.Maraş-Harlı-G.Antep (AP)	2A 60 Km.	1994-2001	-	6216000	-	1565000	-	100000	K.Maraş İli ile Müsterektir.
<u>DEVLET VE İL YOLLARI ONARIMI</u>										
<u>DEVLET YOLLARI ONARIMI</u>										
	Gaziantep Sanayi Kavşağı	2A 2 Km.	1998-2000	-	606000	-	25000	-	40000	
97E040170	BSK Kaplıması Yolların Yenilenmesi (İhaleli)									
97E040130	Gaziantep-Sirecek (AK)	1A 56 Km.	1998-2002	-	5776000	-	1000	-	100000	
<u>İLUMULU ÇIĞAK KAPLIAMA KAPLIAMA YATIRIMI (İhaleli)</u>										
95E040240	Kahramanmaraş-Suruç (AP)	BY 62 Km.	1998-2003	-	28880000	-	1000	-		1 K.Maraş İli ile Müsterektir
TOPLAM					1262427800		757578100		87110001	

T.M.M.M.

B:36

21.7.1999

O:2

63- ŞANLIURFA İLİ
1999 YATIRIM PROGRAMI

SEKTÖRÜ KARAYOLU ULAŞTIRMASI
PROJE SAHİBİ KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

(Milyon TL)

PROJE NO	PROJE ADI	KARAKTERİSTİK	İŞİN BAŞLANMA BİTİŞ TARİHİ	PROJE TUTARI		1998 SONUNA KADAR TAHMİNİ HARCAMA		1999 YATIRIMI		PROJE İLE İLGİLİ OLARAK 1999'DA YAPILACAK İŞLER
				DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	
YOL YAPIM VE ONAKIM ÇALIŞMALARI										
OTO VE EKSPRES YOLLARI										
55E040290	Gaziantep-Şanlıurfa (G. antep Çevreyolu Bah.)	186	1993-200	-	209390400	-	-	-	23100000	Ş.Urfa İli ile Müsterektir.
DEVLET YOLLARI										
77E040640	Diyarbakır-Siverek-Şanlıurfa (Akziyaret Havaalanı-Hilvan Ayr. Dahil) (AP)	1A-BY 202 Km.	1977-2002	-	34656000	-	12294000	-	300000	D.Bakır İli ile Müsterektir
	Şanlıurfa-Arçakale (AP)	BY 54 Km.	1997-2003	-	26147000	-	298500	-	1	
57E040130	BSK Kaplamalı Yolların Yenilenmesi (İhaleli) Birecik-Şanlıurfa (AP)	1A 02 Km.	1998-2002	-	8664000	-	1000	-	1	
83E040290	KOPRU YAPIMI Şanlıurfa-Viraneşir Yolunda SESİÇ Koprusu	HL	75	1999-2001	-	350000	-	20000	-	100000
TOPLAM				-	279207400	-	12613500	-	23500002	

TMMM

1:36

21.7.1999

0:2

47- MARDİN İLİ
1999 YATIRIM PROGRAMI

SEKTÖRÜ KARAYOLU ULAŞTIRMASI
PROJE SAHİBİ KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

(Milyon TL)

PROJE NO	PROJE ADI	KARAKTERİSTİK	İŞİN BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	PROJE TUTARI		1998 SONUNA KADAR TAHMİNİ HARCAMA		1999 YATIRIMI		PROJE İLE İLGİLİ OLARAK 1999'DA YAPILACAK İŞLER
				DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	
YOL YAPIM VE ONARIM ÇALIŞMALARI										
DEVLET YOLLARI										
97E040250	Mardin-Kızıltepe (AP)	BY 16 Km.	1997-2000	-	4631000	-	227000	-	50000	
84E040230	Midyat-Cizre (AP)	1A 91 Km.	1984-2000	-	10128000	-	5435000	-	400000	Şırnak İli ile Müsterektir.
64E042100	İL YOLLARI YAPIMI (Diyarbakır-Mardin)Ayr.-Savur	3A 43 Km.	1998-2002	-	3004000	-	14000	-	1	
DSİ ADINA YAPILACAK BARAJ YOLU VE KÖPRÜLERİ										
990020000	Ersin Barajı Göle Altın.Kal.Yol.Yer.Yap.Yol. (AP) (Değat Bayındı Varyantı ve Batman Midyat Yolu)	2A 115 Km.	1999-2003	-	17000000	-	-	-	950000	Batman, Siirt illeri ile Müsterektir.
TOPLAM				-	34763000	-	5676000	-	1400001	

TMMM

D:36

21.7.1999

O:2

56- SIIRT İLİ
1999 YATIRIM PROGRAMI

SEKTÖRÜ KARAYOLU ULAŞTIRMASI
PROJE SAHİBİ KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

(Milyon TL)

PROJE NO	PROJE ADI	KARAKTERİSTİK	İŞİN BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	PROJE TUTARI		1998 SONUNA KADAR TAHMİNİ HARCAMA		1999 YATIRIMI		PROJE İLE İLGİLİ OLARAK 1999'DA YAPILACAK İŞLER
				DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	
YOL YAPIM VE ONARIM ÇALIŞMALARI										
DEVLET YOLLARI										
65E040280	Siirt-Eruh (AP)	1A 52 Km.	1985-2002	-	13198000	-	491000	-	129000	
72E042140	Silvan-Malahadi-Haydarköprü-İl Bl.Hd.(AP)	1A 92 Km.	1972-2001	-	5271000	-	1300000	-	150000	D.Sakir,Batman İlleri ile müşterektir.
93E040680	Şırnak-Eruh (AP)	1A 44 Km.	1993-2000	-	4332000	-	45000	-		1 Şırnak İli ile müşterektir.
86E040360	SEHİR GEÇİSLERİ									
86E040360	Siirt Geçişi	BY 5 Km.	1998-2000	-	823000	-	-	-	1	
64E042100	İL YOLUNAKI YAPIMI									
64E042100	(Siirt-Perveri)Ayr.-Üçvazilik	3A 41 Km.	1998-2002	-	3292000	-	14000	-	1	
64E042100	(Siirt-Perveri)Ayr.-Doğanca	3A 26 Km.	1998-2002	-	1877000	-	14000	-	1	
64E042100	Kuçüksu-Perveri	3A 125 Km.	1974-2001	-	9451000	-	1797000	-	200000	Bitiş İli ile müşterektir.
PSİ ADINA YAPILACAK BARAJ YOLU VE KÖPRÜLERİ										
99E020080	İlisu Barajı Gölü Altın.Kal.Yol.Yer.Yap.Yol. (AP)	2A 115 Km.	1999-2003	-	17000000	-	-	-	950000	Batman,Mardin İlleri ile müşterektir.
99E020080	(Hesat Baysal Varyantı ve Batman-Midyat Yolu)									
76E040970	BAKIMYOLLARI İNŞAATI									
	Eruh Bakımevi		1996-2001	-	222000	-	69750	-	75	
	Perveri Bakımevi		1996-2001	-	198000	-	63000	-	75	
77E042180	SUBE TESİSLERİ İNŞAATI									
	94. Şube Tesisleri		1997-2001	-	361500	-	224500	-	90	
TOPLAM										
					56025500		4018250		1429244	

TUTANAK

D:36

21.7.1999

0:2

72- BATMAN İLİ
1999 YATIRIM PROGRAMI

SEKTÖR KARAYOLU DAŞTIRMASI
PROJE SAHİBİ KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

(Milyon TL)

PROJE NO	PROJE ADI	KARAKTERİSTİK	İŞİN BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	PROJE TUTARI		1998 SONUNA KADAR TAHMİNİ HARCAMA		1999 YATIRIMI		PROJE İLE İLGİLİ OLARAK 1999'DA YAPILACAK İŞLER
				DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	
YOL YAPIM VE ONARIM ÇALIŞMALARI										
DEVLET YOLLARI										
73E042140	Silvan-Malabadi-Haydarköprü-11 B1.Hd. (AP)	1A 92 Km.	1972-2001	-	5271600	-	1300000	-	150000	Siirt, D.Bakır illeri ile müşterektir.
83E046280	TIRNAĞMA SERTİLEKİ Batman-Gerçüş Rampaları	1A 8 Km.	1993-2000	-	1021000	-	155000	-	12000	
64E042100	İL YOLLARI YAPIMI Çataköprü-Sason-Yucebağ-Diyarbakır	2A 55 Km.	1986-2001	-	5549000	-	2661000	-	240000	
DEİ ADINA YAPILACAK BARAJ YOLU VE KÖPRÜLERİ										
94B020000	Silvan Barajı Gölü Alınış,Edil.Yol.Yer.Yap.Yol. (AP) (Beşat Bayyal Varyantı ve Batman-Midyat Yolu)	2A 115 Km.	1999-2003	-	17000000	-	-	-	950000	Siirt, Mardin illeri ile müşterektir.
TOPLAM				-	28841000	-	4116000	-	1352000	

T.H.M.M.

B:36

21.7.1999

0:2

79- KILIS İLİ
1999 YATIRIM PROGRAMI

SEKTÖRÜ KARAYOLU ULAŞTIRMASI
PROJE SAHİBİ KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

(Milyon TL)

PROJE NO	PROJE ADI	KARAKTERİSTİK	İŞİN BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	PROJE TUTARI		1998 SONUNA KADAR TARHİNİ HARCAMA		1999 YATIRIMI		PROJE İLE İLGİLİ OLARAK 1999'DA YAPILACAK İŞLER
				DİŞ	TOPLAM	DİŞ	TOPLAM	DİŞ	TOPLAM	
YOL YAPIM VE ONARIM ÇALIŞMALARI										
<u>DEVLET YOLLARI</u>										
91E040190	Gaziantep-Kilis (Hv.Alem) Oğuzeli B.D.) (AP)	1A-BY 61 Km.	1991-2000	-	4765000	-	2430000	-	270000	G.Antep İli ile Müsterektir
83E040290	<u>KÖPRÜ YAPIMI</u>	M.								
83E040290	Hassa-Kilis Yolunda									
83E040290	AFRİN Köprüsü	113	1996-2000	-	800000	-	70000	-	250000	
TOPLAM					5565000		2500000		520000	

T.M.M.M.

8:36

21.7.1999

0:2

73- ŞIRNAK İLİ
1999 YATIRIM PROGRAMI

SEKTÖRÜ KARAYOLU ULAŞTIRMASI
PROJE SAHİBİ KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

(Milyon TL)

PROJE NO	PROJE ADI	KARAKTERİSTİK	İŞİN BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	PROJE TUTARI		1998 SONUNA KADAR TAHMİNİ HARCAMA		1999 YATIRIMI		PROJE İLE İLGİLİ OLARAK 1999'DA YAPILACAK İŞLER
				DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	
YOL YAPIM VE ONARIM ÇALIŞMALARI										
<u>DEVLET YOLLARI</u>										
84E040230	Midyat-Cizre (AP)	1A 91 Km.	1984-2000	-	10128000	-	5435000	-	400000	Hardin İli ile Mühterektir.
97E040260	(Cizre-Silopi)Ayr.-Trak Hd. (Hezil Kop.D.) (AP)	1A 15 Km.	1997-2002	-	4252000	-	393000	-	1	
94E040140	Cizre-Şirnak (AP)	2A 50 Km.	1994-2001	-	5025000	-	693000	-	50000	
93E040680	Şirnak-Eruh (AP)	1A 44 Km.	1993-2000	-	4332000	-	45000	-		1 Siirt İli ile Mühterektir.
<u>İL YOLLARI YAPIMI</u>										
64E042100	(Ortabağ-Çiğli)Ayr.-Boynuşgebab	3A 38 Km.	1986-2001	-	9852000	-	3124000	-	300000	
<u>DEVLET VE İL YOLLARI ONARIMI</u>										
<u>DEVLET YOLLARI ONARIMI</u>										
	Yemişli-Geymişötepe-Biliçtepe	3A 32 Km.	1995-2000	-	2578000	-	2427000	-	151000	
<u>KÖPRÜ YAPIMI</u>										
83E040290	(Şirnak-Uludere)Ayr.-Çukurca Yolunda HABUR III Köprüsü	40	1999-2000	-	250000	-	-	-	30000	
<u>BAKİMEVLERİ İNŞAATI</u>										
76E040970	Yekmal Bakımevi		1996-2001	-	222000	-	69750	-	75	
TOPLAM				-	36679000	-	12186750	-	931077	

TMMML

B:36

21.7.1999

0:2

30- HAKKARI İLİ
1999 YATIRIM PROGRAMI

SEKTÖRÜ KARAYOLU ULASTIRMASI
PROJE SAHİBİ KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

(Milyon TL)

PROJE NO	PROJE ADI	KARAKTERİSTİK	İŞİN BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	PROJE Tutarı		1998 SONUNA KADAR TAHMİNİ HARCAMA		1999 YATIRIMI		PROJE İLE İLGİLİ OLARAK 1999'DA YAPILACAK İŞLER
				DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	
YOL YAPIM VE ONARIM ÇALIŞMALARI										
64E042100	İL YOLLARI YAPIMI									
64E042100	Yukseköva-Dağlıca	3A 49 Km.	1993-2001		2338000		851000		26000	
83E040296	KOPRUL YAPIMI	M.								
	Yukseköva-Semdinli Yolunda DARA III Köprüsü	16	1998-1999		80000		50000		30000	
TOPLAM					2418000		901000		56000	

T.B.M.M.

B:36

21.7.1999

0:2

- 631 -

65- VAN İLİ
1999 YATIRIM PROGRAMI

SEKTÖRÜ KARAYOLU ULAŞTIRMASI
PROJE SAHİBİ KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

(Milyon TL)

PROJE NO	PROJE ADI	KARAKTERİSTİK	İŞİN BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	PROJE TUTARI		1998 SONUNA KADAR TAHMİNİ HARCAMA		1999 YATIRIMI		PROJE İLE İLGİLİ OLARAK 1999'DA YAPILACAK İŞLER
				DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	
YOL YAPIM VE ONARIM ÇALIŞMALARI										
DEVLET YOLLARI										
86E040290	Erciş-Muradiye-Caldızan (Erciş Geç.Dahil) (AP)	2A 72 Km.	1986-2000	-	6606000	-	5047000	-	269000	
64E042100	İL YOLLARI YAPIMI Çatak-Bahçesaray	3A 168 Km.	1982-2001	-	6040000	-	2401000	-	50000	
86E040380	DEVLET VE İL YOLLARI ONARIMI DEVLET YOLLARI ONARIMI Ozalp-Saray-Kapaköy Van Gölü Suları Altında Kalan Yollar	2A 42 Km. 1A 181 Km.	1995-2000 1995-2001	- -	2270000 4289000	- -	248000 1256000	- -	154000 100000	
83E040280	TIYANNA SERİTLERİ Tatvan-Kuzgunkıran	2A 18 Km.	1996-2000	-	855000	-	248000	-	6000	
88E040140	MEYELAN ONLEME PROJESİ Van-Kurubaz	1A 5 Km.	1997-2000	-	182000	-	67000	-	6000	
83E040290	KÖPRÜ YAPIMI ENGİL Grubu BENDİNAMI GEVAŞ	M. 60 80 30	1997-2000	-	2450000	-	450000	-	450000	
	Ozalp-Saray-Kapaköy-Iran Hd.Yolunda SARAY I ÖDY ÜSTGEÇİT Grubu SARAY II (Kapaköy) Köprüleri	40 20	1997-2000	-	600000	-	100000	-	100000	
76E040970	BAKIMYOLLARI İNŞAATI Guzeldere Bakımevi Kuzgunkıran Bakımevi		1997-2001 1997-2001	- -	24000 24000	- -	4000 4000	- -	75 75	
97E040430	ATELİYELERİN ONARIMI VE YENİLESTİRİLMESİ Bölge, Merkez, Şube ve Saniye Atelyelerinin zamanla yıpranan, eskiyen kısımlarında meydana gelen önemli hasarların giderilmesi, eskiyen elektrik tesisatlarının yenilenmesi		1997-2002	-	150000	-	7500	-	1500	
TOPLAM					23490000		9832500		1136650	

TMMM

B:36

21.7.1999

0:2

3. — *Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak'ın, ÖSS soru kitapçıklarının çalınması olayıyla ilgili iddialara ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu'nun yazılı cevabı (7/95)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Bülent Ecevit tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kemal Albayrak

Kırıkkale

1. 20 Mayıs 1999 günü yapılması gereken ÖSS sorularının çalınması iddiası ile ilgili herhangi bir sonuca ulaşılmış mıdır? Hırsızlar tespit edilmiş midir?

2. ÖSS sorularının çalınmasından sonra ÖSS sınavının tekrarlanması kararı YÖK Yönetim Kurulu tarafından alınan bir karar mı? Yoksa Kemal Gürüz'ün kendi kişisel kararı mıdır?

3. Basında çıkan haberlerde Kemal Gürüz'e yakın öğretim üyelerinin çocuklarının yüksek puanlı bölümlere girdiği doğru mudur?

4. ÖSS sorularının çalınmasından sonra 2 nci kez ÖSS kitapçığının İhsan Doğrumacı'nın sahibi bulunduğu METEKSAN firmasına hiçbir ihale yapılmaksızın bastırıldığı ve zarara uğratıldığı doğru mudur?

5. ÖSS sınav sorularının çalınması bir hırsızlık olayı mıdır? Yoksa ÖSS sınavlarını iptal ettirmek için önceden yeri ve zamanı ayarlanan bir komplo mudur?

6. Hırsızlık olayında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi yöneticileri ve öğrencilerinin bir suçu var mıdır?

T. C.

Millî Eğitim Bakanlığı

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon

Kurulu Başkanlığı

20.7.1999

Sayı : B.08.APK.0.03.05.00-03/1853

Konu : Soru önergesi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : a) TBMM Başkanlığının 29.6.1999 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/95-464/01811 sayılı yazısı.

b) Başbakanlığın 1.7.1999 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-14-3/2853 sayılı yazısı.

Kırıkkale Milletvekili Sayın Kemal Albayrak'ın 2 Mayıs 1999 günü yapılması gereken ÖSS sorularının çalınmasına ve Yüksek Öğretim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Kemal Gürüz'e yakın öğretim üyelerinin çocuklarının yüksek puanlı yerlere girip girmediğine ilişkin soru önergesi incelenmiştir.

1. 2 Mayıs 1999 tarihinde yapılacak 1999 ÖSS sınav evrakının İstanbul'un Anadolu yakasında saklandığı yer olan Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi binasındaki soru kitapçığı hırsızlığı, gerek İstanbul Cumhuriyet Savcılığı, gerekse Yükseköğretim Denetleme Kurulu tarafından ayrı ayrı incelenmekte ve soruşturulmakta olup, soruşturma tamamlandığında ve sorumlular tespit edildiğinde kamuoyuna ayrıca bilgi verilecektir.

2. Sınav evrakının İstanbul'un Anadolu yakasında saklandığı yer olan Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi binasında, sınav binalarından birine ait bir torbanın kesilmek suretiyle açıldığı ve

soru kitapçığı paketlerinden birinin açılarak, içindeki iki soru kitapçığının çalındığı haberinin 1 Mayıs 1999 günü saat 16.30'da ÖSYM Başkanlığına ve Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına ulaşması üzerine, sınavın 2 Mayıs 1999 tarihinde yapılacak olması nedeniyle durumun aciliyetinden Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca tedbiren sınavın ertelenmesine karar verilmiş ve erteleme kamuoyuna saat 19.30'dan itibaren radyo ve televizyon haberleriyle duyurulmuştur.

3. Yükseköğretim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Kemal Gürüz'ün kendisine yakın öğretim üyelerinin çocuklarını kayırarak yüksek puanlı üniversitelere yerleştirdiği iddiası gerçek dışıdır.

4. 1999 Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) için, Meteksan Firması ile hiçbir zaman ve hiçbir şekilde iki aşamalı bir sınav için bir anlaşma yapılmamıştır. Yükseköğretim Genel Kurulu tek aşamalı sınavı 30 Temmuz 1998 tarih ve 98.8.90 sayılı karar vermiş, bu karar üzerine ÖSYM Başkanlığı tek aşamalı sınav için 30 Eylül 1998 tarihinde kapalı teklif usulüyle yapılacak ihaleyi, gerek Resmî Gazete gerekse diğer gazetelerde ilan etmiştir. İhale tarihi Yükseköğretim Genel Kurulu Kararından çok sonradır ve kesinlikle tek aşamalı olarak yapılacak bir sınavın iş ve hizmetlerini kapsamaktadır.

ÖSYM ile Meteksan firması arasında imzalanan ve Sayıştay Başkanlığınca 6.10.1998 tarih ve 002962-006550 sayılı ile tescil edilen sözleşmenin toplam tutarı 3 656 224 177 000 (üç trilyon altı yüz elli altı milyar iki yüz mirmmi dört milyon yüz yetmiş yedi bin) TL.'dir. Bu ihale, 1999 ÖSS'ye başvurma, 2 Mayıs 1999 tarihinde yapılacak 1999-Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS), 16 Mayıs 1999 tarihinde yapılacak olan Yabancı Dil Sınavı (YDS), 19 Temmuz - 2 Ağustos 1999 tarihleri arasında tercih formlarının okullardan toplanması ve üniversitelere kayıtlardan sonra yapılacak olan ek yerleştirme ile ilgili baskı, sınav, paketleme, nakliye, sınav merkezi harcamaları ile sınav görevlerine zaruri masrafları karşılığı yapılacak ödemeleri kapsamaktadır.

Sınavın yeniden hazırlanarak yapılması nedeniyle ÖSYM'nin Meteksan firmasına ihale koşullarına göre baskı için ödemiş olduğu ücret sadece 256 698 370 000 TL.'den ibaret olup, Devletin zarara uğratıldığı iddiası hiçbir şekilde doğru değildir.

5-6. Yukarıda da belirtildiği gibi ÖSS sorularının çalınması, gerek İstanbul Cumhuriyet Savcılığı, gerekse Yükseköğretim Denetleme Kurulu tarafından ayrı ayrı incelenmekte ve soruşturulmaktadır. İnceleme ve soruşturma tamamlandığında, olayı gerçekleştirenlerin amacı ve Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi yöneticilerinin ve öğrencilerinin bu olayda suçu olup olmadığı ortaya çıkacaktır.

Bilgilerinize arz ederim.

Metin Bostancıoğlu

Millî Eğitim Bakanı

4. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, TEAŞ Genel Müdürlüğü Yatağan Termik Santrali lojman inşaatını yapan firmaya ilişkin sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Koray Aydın'ın yazılı cevabı (7/100)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki soruların Bayındırlık ve İskân Bakanı Sayın Koray Aydın tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Bülent Akarcalı

İstanbul

TEAŞ Genel Müdürlüğü, Yatağan Termik Santrali'nde 12 yıl önce yapımını başlattığı lojmanların 40 dairesinin, daha içine girilmeden yıkılmasına karar vermiştir. Yapılan incelemelerde 215 dairede demir ve çimentonun eksik kullanıldığı belirlenmiştir.

1. Bu inşaatı yapan MUNA inşaat firmasının tüm devlet ihalelerinden yasaklanmasını kararlaştırmayı düşünür müsiniz?

T. C.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon

Kurulu Başkanlığı

20.7.1999

Sayı : B.09.0.APK.0.22.00.00.17/502

Konu : İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın yazılı soru önergesi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Genel Sekreterliğinin 1.7.1999 gün ve Kan. Kar. Md. A.01.0.GNS.0.10.00.02 - 7/100-489/01868 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan; İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, TEAŞ Genel Müdürlüğü, Yatağan Termik Santrali Lojman inşaatını yapan firmayla ilgili olarak Bakanlığımıza yönelttiği 7/100 esas sayılı yazılı soru önergesine dair cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Koray Aydın

Bayındırlık ve İskân Bakanı

İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, TBMM 7/100-489 Esas Sayılı Yazılı Soru Önergesine Dair Soru ve Cevabı :

Soru :

TEAŞ Genel Müdürlüğü, Yatağan Termik Santrali'nde 12 yıl önce yapımını başlattığı lojmanların 40 dairesinin, daha içine girilmeden yıkılmasına karar vermiştir. Yapılan incelemelerde 215 dairede demir ve çimentonun eksik kullanıldığı belirlenmiştir.

1. Bu inşaatı yapan MUNA inşaat firmasının tüm devlet ihalelerinden yasaklanmasını kararlaştırmayı düşünür müsiniz?

Cevap :

İhalesi ve denetimi TEAŞ Genel Müdürlüğünce gerçekleştirilen sözleşmesi lojman inşaatının müteahhitliğini yapan MUNA Turizm, İnş. Taah. Tic. San. A.Ş.'nin, meydana getirdiği eksik ve hatalı imalatlardan dolayı, tüm devlet ihalelerinden yasaklanması hususu incelenmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanununun konuyla ilgili hükmü uyarınca, taahhüdü veren kurum olan TEAŞ'ın adı geçen firma için süreli veya süresiz olarak alacağı yasaklama kararını Resmi Gazete'de yayımlatıp bu durumu Bakanlığımıza bildirmesi halinde gerekli işlem yapılabilecektir.

5. — Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, *Alevî-Bektaşî Şiirleri Antolojisi* adlı kitaba ilişkin sorusu ve Kültür Bakanı M. İsmihan Talay'ın yazılı cevabı (7/115)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki soruların Kültür Bakanı Sayın İsmihan Talay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Lütfi Yalman

Konya

1. Bakanlığınız veya ilgili birimlerin yayınları arasında Yargıtay 17 nci Hukuk Dairesi üyesi İsmail Özmen'e ait "Alevî Bektaşî Şiirleri Antolojisi" adıyla beş ciltlik bir kitabı var mıdır? Bu kitap hangi kararla ve ne zaman basılmıştır.

2. Adı geçen kitaptan kaç adet basılmıştır? Takımı kaçta satılmaktadır. Bakanlığınıza toplam maliyeti nedir?

3. Sayın İsmail Özmen'e ne kadar telif ücreti ödenmiştir?

4. İsmail Özmen'e ait adı geçen kitabında Türk Tarihini çarpıtan ve müslüman Türkleri barbar (yıkıcı ve yokedic) olarak gösteren iddiaların yer aldığı, İslam dinine sataştığı, mezhepler çatışmasını doğuracak şekilde mezhepçilik yaptığı iddiaları araştırılmış mıdır?

5. Kitapla ilgili ne gibi yasal işlemlerin başlatılması düşünülmektedir?

6. Müslüman Türkleri ve Türk Kültürünü çarpıtan, hor ve hakir gören bu tip eserlerin bakanlığınızca basılmasının, kültür politikanızla ne gibi bilgisi vardır?

7. Bu tip yanlış yayınların önüne geçmek, doğru ve faydalı yayınların yapılmasını teşvik etmek amacıyla Bakanlığınızca ne gibi tedbirler almayı düşünüyorsunuz?

8. Bu konunun tespitinden sonra, adı geçen kitabın basımı ve dağıtımı durdurulmuş mudur? Durdurulmadı ise niçin durdurulmamıştır? Durdurmuyuşunuz, kitabın içeriğindeki yukarıda belirtilen konuları tastik ettiğiniz anlamını çıkarmaz mı?

T. C.

Kültür Bakanlığı

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon

19.7.1999

Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.16.0.APK.0.12.00.01.940-291

Konu : Yazılı Soru Önergesi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığı Kan. Kar. Md.'nün 7 Temmuz 1999 gün ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02.1920 sayılı yazısı.

Konya Milletvekili Sayın Lütfi Yalman'ın "Alevî-Bektaşî Şiirleri Antolojisi adlı kitabına ilişkin" 7/115-516 esas no'lu yazılı soru önergesinin cevabı ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

M. İstemihan Talay

Kültür Bakanı

Cevap 1. Kitap 1.12.1997 tarihinde yapılan Kültür ve Sanat Eserleri Yayın Danışma Kurulu toplantısında görüşülmüş ve bir halk bilim uzmanına incelemeye gönderilmiştir.

Gelen raporun eserin yayımlanmasını tavsiye edici yönde olmasını göz önüne alan adı geçen kurul 3.2.1998 tarihli toplantısında eserin basılması doğrultusunda karar vermiştir. Kitap 1998 yılı içerisinde basılmıştır.

Cevap 2. Kitabın her cildinden 5 000'er adet basılmış olup, toplam baskı maliyeti 78 milyar 619 milyon TL'dir. Beş cildin toplam satış fiyatı 23 600 000 TL'dir.

Cevap 3. Net olarak 4 931 325 000 TL. telif ücreti ödenmiştir.

Cevap 4. Yapılan eleştirilerin incelenmesi ve değerlendirilmesi için ilgili Yayın Danışma Kurulu üyeleri toplantıya çağırılmıştır. 5.7.1999 tarihinde toplanan kurul, yapılan eleştiriler doğrultu-

sunda kitapları yeniden incelemeye almıştır. Yapılacak bilimsel araştırmaların sonucuna göre konu değerlendirilecektir. Bakanlığımızın amacı her zaman manevi değerlerimize saygılı olarak Türk Kültürünün yüceltme ve bu doğrultuda çalışmalar yapmaktır.

Cevap 5. Yayın Danışma Kurullarının bilimsel değerlendirilmesi tamamlanınca konu değerlendirilecektir.

Cevap 6. Bakanlığımızca basılan eserler incelendiğinde bütün yayımlarımızın Türk dilinin, tarihinin, edebiyatının, sanatının en güzel ve değerli örneklerinden oluştuğu görülecektir.

Cevap 7. Bakanlığımız kamuoyunda ihtiyaı duyulan ve her biri kendi alanında kültürel değere sahip değerli ve faydalı yayımlar yapmaktadır. Bakanlığımız yayımlarını belirleyen Yayın Danışma Kurulları kendi alanında uzmanlığını kanıtlanmış değerli bilim adamları, sanatçılar ve yazarlardan oluşmaktadır. Bu kurullar ülkemiz ve kültürümüz açısından en güzel, en faydalı olacak konuları yayına dönüştürmek bakımından gerekli uzmanlığa ve yetkinliğe sahip bulunmaktadır. Vatandaş başvurularının yanı sıra, gerekli görülen sahalarda ısmarlama yoluyla ve yarışmalar yoluyla da yeni ve değerli eserler kültürümüze kazandırılmaktadır.

Cevap 8. Kitabın satışı ve dağıtımı ilgili kurulun inceleme ve değerlendirilmesi sonuçlanana kadar durdurulmuş bulunmaktadır.

6. — *Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, Garp Linyitleri İşletmesine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mustafa Cumhur Ersümer'in yazılı cevabı (7/144)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Sayın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı A. Cumhur Ersümer tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasının teminini saygılarımla arz ederim.30.6.1999

Ahmet Derin

Kütahya

TKİ'ye bağlı Garp Linyitleri İşletmesi ile ilgili olarak :

1. Atölyeler ile yeraltı işletmesinde çalıştırılmak üzere en son 1984 yılında işe alınan işçiler 2004-2005 yıllarında emekli olacaklardır. ıracık usta ilişkisi ile yürütülen işler için talep edilen, 640 işçi kadrosu ne zaman verilecektir?

2. Patlayıcı hazırlama ekibi ve kamyonları olduğu ve 180-200 Dolar-Tona maledilmesine rağmen, niçin 400 Dolar-Tona zel Şirketten patlayıcı alınmaktadır?

3. Lavar-Vagon ve stoklar için 10 adet 25 tonluk kamyon alımı ne zaman gerçekleştirilecektir?

T. C.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon

Kurulu Başkanlığı

20.7.1999

Sayı : B.15.0.APK.0.23.300-914-12772

Konu : Yazılı soru nergisi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığının 7 Temmuz 1999 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-756 sayılı yazı-

si.

Kütahya Milletvekili Sayın Ahmet Derin'in tarafıma tevcih ettiği ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereğince cevaplandırılması istenen 7/144-616 esas no.lu yazılı soru önergesi ile ilgili bilgiler hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cumhur Erstümer

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

Kütahya Milletvekili Sayın Ahmet Derin'in Yazılı Soru Önergesi ve Cevabı (7/144-616)

TKİ'ye bağlı Garp Linyitleri İşletmesi ile ilgili olarak;

Soru 1. Arölyeler ile yeraltı işletmesinde çalıştırılmak üzere en son 1984 yılında işe alınan işçiler 2004-2005 yıllarında emekli olacaklardır. Çırak usta ilişkisi ile yürütülen işler için talep edilen, 640 işçi kadrosu ne zaman verilecektir?

Cevap 1. 1984-1985 yıllarında Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğüne bağlı GLİ Bölge Müdürlüğünde işe alınan 640 geçici işçi ile birlikte Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünde anılan yıllardan itibaren diğer işyerlerimizde de işe alınan toplam 4 542 adet geçici işçi bulunmaktadır. 1997 ve 1998 yıllarında söz konusu işçilerin daimi kadroya geçirilebilmeleri için Devlet Personel Başkanlığı nezdinde girişimde bulunulmuş olup, gerekli izin alındığında söz konusu işçiler daimi kadroya geçirileceklerdir. Ayrıca daimi ile geçici işçiler arasında özlük hakları bakımından hiç bir fark da bulunmamaktadır.

Soru 2. Patlayıcı hazırlama ekibi ve kamyonları olduğu ve 180-200 Dolar-Tona maledilmesi-ne rağmen, niçin 400 Dolar-Tona özel şirketten patlayıcı alınmaktadır?

Cevap 2. Patlatma yapılan, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğüne bağlı, Bölge ve İşletme Müdürlüklerinde 14.5.1999 tarihinden önce T.A.N. satın alınıp bu işe uygun kamyonlar vasıtasıyla (mazot ilave edilip karıştırılarak) patlatma yapılmakta idi. Ancak 14.5.1999 tarihinde tekel dışı bırakılan patlayıcı maddelerle av malzemesi ve benzerlerinin üretimi, ithali, taşınması, saklanması, depolanması, satışı, kullanılması, yok edilmesi, denetlenmesi usul ve esaslarına ilişkin tüzükte, Bakanlar Kurulunca yapılan değişiklik neticesinde T.A.N. patlayıcılar sınıfından çıkarılmıştır. Tüzük tadilatına göre ANFO patlayıcı madde ruhsatı alabilmek için, anılan tüzüğün amir hükümleri gereği kurulması zorunlu tesis ve alınması gerekli mütadeler için zamana ihtiyaç olduğundan, ANFO piyasadan alınmaktadır. Ucuz olduğu sürece piyasadan alınması düşünülmektedir. Halen Ege Linyitleri İşletmesi Bölge Müdürlüğünde deliklerin doldurulup patlatılması dahil ihale suretiyle yaptırılan iş, ANFO fiyatından daha ucuzdur.

Soru 3. Lavar-Vagon ve stoklar için 10 adet 25 tonluk kamyon alımı ne zaman gerçekleştirilecektir?

Cevap 3. Bölge imkânları ile yapılan taşıma işleri maliyeti, yeni kamyonlar alınsa dahi, yaklaşık 460 000 TL/ton olmaktadır. Halbulki müteahhit marifetiyle taşıma maliyeti azami 160 000 TL/ton civarındadır. Piyasadan hizmet alımı daha ucuz olduğundan kamyon alımı şimdilik düşünülmemektedir.

7. — Siirt Milletvekili Ahmet Nurettin Aydın'ın, külliye inşaatında kullanılmak üzere Siirt Valiliğine tahsis edilen ödeneğe ve Ziyaret Beldesinde bulunan vakıf eserlerinin korunmasına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Yüksel Yalova'nın yazılı cevabı (7/145)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki soruların Vakıflar Genel Müdürlüğünden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Yüksel Yalova tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

28.6.1999

Ahmet Nurettin Aydın

Siirt

Sorular :

1. 30.11.1996 tarihinde Meclis Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından 112 03 2001 700 tertibinden, Siirt İli Aydınlar İlçesi İbrahim Hakkı Hazretleri Külliyesi inşaatında kullanılmak üzere Vakıflar Genel Müdürlüğü emrine 10 milyar TL. ödenek tahsis edilmiş ve bu ödenek Siirt Valiliğine ulaştırılmıştır. Ancak aradan üç yıla yakın süre geçmesine rağmen bu ödenek kullanılmamıştır. Bu ödeneğin harcanmasını engelleyen nedenler nelerdir?

2. TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunun bu tasarrufu engellenmek mi istenmektedir?

3. Ödeneğin Siirt Valiliği tarafından kullanılması sakıncalı görüldüğü gerekçesi ile Vakıflar Genel Müdürlüğüne iade edildiği doğru mudur?

4. Aydınlar İlçesi ve Baykan İlçesine bağlı Ziyaret Beldesinde bulunan Vakıf eserlerinin korunması, geliştirilmesi ve tanıtımının yapılması açısından Hükümetinizin ne gibi çalışmaları vardır?

T. C.

Devlet Bakanlığı

19.7.1999

Sayı : B.02.0.006/01-256

Konu : Soru önergesi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 7 Temmuz 1999 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/145-619/2135 sayılı yazımız.

Siirt Milletvekili Ahmet Nurettin Aydın'ın tarafımdan cevaplandırılması tensip edilen 7/145-169 sayılı yazılı soru önergesi incelenmiştir.

Siirt İli Aydınlar İlçesi İbrahim Hakkı Hazretleri Külliyesi restorasyonunda kullanılmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından 1997 yılında 10 milyar TL. ödenek tahsis edilmiştir.

Anılan işin restorasyonu ve çevre düzenlemesi için tahsis edilen 10 Milyar TL. ödenekten ilgili kanun gereğince % 5 kesinti yapıldıktan sonra kalan 9.5 Milyar TL. ödenek, restorasyonunun Siirt Valiliğince yapılması için Valilik ile Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü arasında (6) maddelik bir protokol akdedilmiş ve 9.5 Milyar TL. ödenek Siirt Valiliği emrine aktarılmıştır.

1998 yılı sonu itibarıyla Siirt Valiliğince söz konusu iş için herhangi bir restorasyonun yapılmadığı dolayısıyla ödeneğin de harcanmadığı anlaşıldığından geri çekilmiştir.

9 Şubat 1999 tarih ve 23606 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 99/12366 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı nedeniyle önerge tarihine kadar ihalesi gerçekleştirilememiştir.

Anılan iş yukarıda belirtilen nedenlerle ihale edilememiştir. 1999 Yılı Yatırım Programı içerisinde değerlendirilecektir.

1998 yılı sonu itibarıyla Siirt Valiliğince herhangi bir işlem yapılmadığı anlaşıldığından ödenek Vakıflar Genel Müdürlüğince geri çekilmiştir.

Siirt Baykan Veysel Karani ve Şeyh Osman Türbeleri ile Aydınlar İlçesi İbrahim Hakkı Hazretleri Külliyesi restorasyonları Vakıflar Genel Müdürlüğü 1999 Yılı Yatırım Programındadır. Bilgilerinize arz ederim.

Yüksel Yalova
Devlet Bakanı

8. — *Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün, Balıkesir Kültür Sarayı inşaatına ilişkin sorusu ve Kültür Bakanı M. İstemihan Talay'ın yazılı cevabı (7/170)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Kültür Bakanı Sayın İstemihan Talay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 1.7.1999

İsmail Özgün
Balıkesir

Sorular :

1. 1993 yılında Bakanlığınız tarafından inşaatı başlatılan Balıkesir Kültür Sarayı inşaatının akibeti konusunda ne düşünüyorsunuz?
2. Kültür Sarayı için ayrılan 1999 yılı ödeneği ne kadardır?

T. C.

Kültür Bakanlığı

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon

19.7.1999

Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.16.0.APK.0.12.00.01.940-286

Konu : Yazılı soru önergesi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığı Kan. Kar. Müd.'nün 8 Temmuz 1999 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02.02258 sayılı yazısı.

Balıkesir Milletvekili Sayın İsmail Özgün'ün "Balıkesir Kültür Sarayı inşaatına ilişkin" 7/170-681 esas no'lu yazılı soru önergesinin cevabı ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

M. İstemihan Talay
Kültür Bakanı

Cevap : Bakanlığımız Yatırım Programında 91H040900 proje numarası ile yer alan ve 1992 yılında ihale edilerek yapımı başlatılan kültür merkezinin fiziki gerçekleşmesi % 30 seviyesinde olup, yapımı devam etmektedir. 1999 yılı ödeneği 75 Milyar TL. olarak planlanmıştır.

Balıkesir ilinin kültürel mekanlara olan ihtiyacı göz önünde bulundurularak, inşaatının hızlandırılması için 7.5.1999 tarih ve 1397 sayılı yazımız ile Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığından 300 Milyar TL. daha ek ödenek talep edilmiştir. 10.6.1999 tarih ve 2042 sayılı Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının cevaben yazılarında sözkonusu ek ödenek tahsisinin mümkün olamayacağı bildirilmiştir.

Yeterli ödeneğin sağlanarak Bakanlığımıza aktarılması halinde Kültür Merkezi inşaatının yapımına gereken hız verilecektir.

9. — Diyarbakır Milletvekili Ömer Vehbi Hatipoğlu'nun bu sene ilk defa yapılacak olan Devlet Memurluğu Sınavına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Devlet Bakanı Şükrü Sina Gürel'in yazılı cevabı (7/175)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Bülent Ecevit tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delalet etmenizi saygılarımla arz ederim.

Ömer Vehbi Hatipoğlu

Diyarbakır

Sorular :

1. Bu yıl ilk defa yapılacak olan Devlet Memurluğu Sınavı hakkında kamuoyu yeterli bilgiye sahip değildir. Bu sınavın yapılmasına neden gerek duyulmuştur?

2. Kamu hizmetlerinin liyakatli ve ehil kişilerce yürütülmesi şüphesiz gereklidir. Fakat sözkonusu sınav genel kültür ve genel yetenek sorularından ibaret olup, alan bilgileri sınavla dahil değildir. Dolayısıyla örneğin bir mühendis veya bir Avukat aynı sınavla girecekler ve 4 yıllık lisans eğitimi boyunca öğrendiklerinin hiçbirisi bu sınavda kendilerine sorulmayacaktır. Sonraki bir sözlü sınavla bunun telafi edileceği düşünülse bile bu yeterli olacak mıdır ve bu durum sizce adaletli midir?

3. Eğer sözkonusu sınavın yapılmasındaki amaç torpil ve kayırmayı önlemek ise; yapılacak sözlü sınavlarda yine bunlar söz konusu olmayacak mıdır?

4. Sınavı ÖSYM'nin yapacağı bu sınavla başörtülü adayların kesinlikle alınmayacakları basına yansımıştır. Başörtülü memur adaylarının sınavla alınmaması Anayasamızdaki eşitlik ilkesi ile bağdaşır mı? Memur aday adayları durumundaki bir kişiye 657 sayılı Devlet Memurları Kanundaki kılık kıyafet kurallarının uygulanması sizce doğru mudur?

T. C.

Devlet Bakanlığı

19.7.1999

Sayı : B.02.0.007/0459

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : a) TBMM Başkanlığının, 8.7.1999 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/175-698/2312 sayılı yazısı.

b) Başbakanlığın 12.7.1999 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-27/23172 sayılı yazısı.

Diyarbakır Milletvekili Ömer Vehbi Hatipoğlu'nun, Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına Bakanlığın koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını istediği ilgi (b) yazı ekinde alınan 7/175-698 esas no'lu yazılı soru önergesi cevabı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Şükrü Sina Gürel

Devlet Bakanı

Diyarbakır Milletvekili Ömer Vehbi Hatipoğlu'nun Soru Önergesinin Cevabı

1. Kamu kurum ve kuruluşları memur ihtiyaçlarını, kendi bünyesinde oluşturdukları sınav kurulları tarafından yapılan yazılı ve sözlü sınavlarda başarılı olanlar arasından karşılamaktadırlar. Bu sebeple, her kamu kurum ve kuruluşu alacağı memur sayısı ne olursa olsun ülke çapında duyuru-

ruda bulunmakta, başvuruları yazılı ve sözlü sınava almaktaydı. Özellikle yazılı sınavlar için yapılan başvuruların kamu kurum ve kuruluşlarının sınav yapma imkânlarını aşan düzeyde olması sebebiyle, sınavların objektif ilkelere uygun olarak yapılması ve değerlendirilmesi zorlaşmaktaydı. Diğer taraftan, aynı konularda aynı kişilerin değişik kamu kurum ve kuruluşları tarafından yazılı sınavlara tabi tutulması, hem kişiler hem de kamu kurum ve kuruluşları bakımından mali kayıplara sebep olmaktadır.

Diğer taraftan, bugüne kadar kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan sınavlarda, sınavın ilanından başlayarak sonuçların değerlendirilmesi ve ilgililere duyurulmasına kadar ki bütün aşamalarında önemli eksiklik ve aksaklıklar olduğu gözlenmiştir. Ayrıca bu sınavlarda büyük ölçüde kayırmacılık olduğu halk arasında genel kanaat olarak yerleşmiş bulunmaktadır.

Bu sebeplerle, yazılı sınavlar, yılda iki defadan fazla olmamak üzere ilke düzeyinde merkezi olarak Devlet Personel Başkanlığınca Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığına yapılacaktır.

İlk merkezi sınav, 17 Ekim 1999 tarihinde yapılacak olup, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi başkanlığı tarafından 5.6.1999 tarihli ve 23716 sayılı Resmî Gazete'de ilan edilmiştir. Ayrıca günlük gazeteler ile il ve ilçelerde oluşturulan sınav büroları aracılığıyla da bütün kamuoyuna duyurulmuştur.

2. Kamu kurum ve kuruluşlarının memur ihtiyaçlarını karşılamak için açıktan atama izni alınmış kadroların sayısı, unvanı, sınıf ve derecesi ile atanacaklarda aranacak şartlar Devlet Personel Başkanlığı tarafından Resmî Gazete'de ilan edilecektir. Merkezi Sınavda başarılı bulunanlar ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına başvuracaklar, kamu kurum ve kuruluşları başvuran adayları en yüksek puandan başlayarak Merkezi Sınav puanına göre sıraya koymak suretiyle, ikinci yazılı sınav yapılmasına ihtiyaç duyulması halinde atama yapılacak kadro sayısının dört katına kadarı, sadece sözlü sınav yapılacaksa iki katına kadarı sınava alınacaktır.

Bu itibarla, görevin önemi, sorumluluk ve niteliği, görev yerinin özelliği göz önünde bulundularak gerek duyulan hizmet sınıfları ile memuriyet unvanları için sözlü sınavdan önce kamu kurum ve kuruluşları tarafından alan bilgisini ölçmek amacıyla ikinci yazılı sınav yapılabilecektir.

3. Sözlü sınavlara alınacakların sayısı; merkezi sınav, yapılması halinde ikinci yazılı sınav başarı puan sıralamasına göre açıktan atama izni alınmış kadro sayısının iki katını geçemeyeceğinden kayırmacılık önemli ölçüde önlenmiş olacaktır.

4. Personel mevzuatına göre, bayan Devlet memurlarının başörtülü olarak görev yapmaları mümkün bulunmadığından, bu kuralın sınav aşamasından itibaren uygulamasında fayda görülmektedir.

10. — *Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Şanlıurfa'ya bağlı köy ve ilçelerin içmesuyu ile yol ihtiyaçlarına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Mustafa Yılmaz'ın yazılı cevabı (7/201)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Devlet Bakanı Sayın Mustafa Yılmaz tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

24.6.1999

Zülfükar İzol

Şanlıurfa

Sorular :

1. Şanlıurfa Merkez Köy ve İlçelerin İçme Suyu ihtiyaçlarının karşılanması konusunda bakanlık olarak ne gibi çalışmalarınız vardır? Köylerin içme suyunun şebeke sistemine geçmesi konusunda çalışmalarınız var mıdır? Gerekli olduğuna inanıyor musunuz?

2. Şanlıurfa merkez ve ilçe köy yolları ulaşım bakımından zorluklarla karşı karşıyadır. Bu konuda çalışmalarınız var mıdır? GAP'ın merkezi olan Şanlıurfa'da ileriki zamanlarda ulaşım büyük önem arz edecektir. Bu konuda gerekli önemi alıyor musunuz?

3. Şanlıurfa merkez köy ve ilçe köylerin içme suyu ihtiyaçlarının karşılanması için kaç köyde kuyu yapılmıştır? Kaç köyde kuyu yapılmamıştır?

T. C.

Devlet Bakanlığı

19.7.1999

Sayı : B.02.0.010/031-4193

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : a) TBMM Başkanlığı Genel Sekreterliğinin 2.7.1999 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-6/10-478/01846 sayılı yazısı.

b) TBMM Başkanlığı Genel Sekreterliğinin 15.7.1999 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/201-478/01846 sayılı yazısı.

Şanlıurfa Milletvekili Sayın Zülfükar İzol'un soru önergesi incelenmiştir.

Şanlıurfa İlinin toplam köy yolu ağı 7 589 Km. olup, 1999 yılı başı itibarıyla 1 118 Km.'lik kısmı asfalt kaplama, 3 950 Km.'lik kısmı stabilize kaplama, 2 032 Km.'lik kısmı tesviyeli yol, 489 Km. kısmı ise ham yol niteliğindedir.

İlin köy yolu ulaşımının iyileştirilmesi amacıyla 1998 yılında 70 Km. tesviyeli yol, 44 Km. onarım, 190 Km. stabilize kaplama, 212 Km. stabilize bakım, 295 Km. I. Kat asfalt kaplama ve 26 Km. II. Kat asfalt kaplama yapılarak 713 430 000 000 TL. harcama yapılmıştır.

1999 yılı yatırım programımızda ise 83 Km. yol onarımı, 143 Km. stabilize kaplama, 40 Km.'si ihaleli, 66 Km.'lik kısmı püremant olmak üzere 106 Km. I. Kat asfalt kaplama, 15 Km.'de II. kat asfalt kaplama bulunmakta olup, ilk altı aylık ödeneği 78 500 000 000 TL. dir.

İl Özel İdare Bütçesinden ise 70 Km. stabilize kaplama ihale edilmiş yolun I. kat asfalt kaplama yapılması işlemleri yürütülmektedir.

Haziran ayı sonu itibarıyla toplam 143 Km. stabilize kaplama 15 Km. I. Kat asfalt kaplama, 4 Km. II. Kat asfalt kaplama, 10 Km. yolda asfalt kaplamaya hazır hale getirilmiş olup, çalışmalarımız 4 adet stabilize şantiyesi, 2 adet yol yapımı ve onarım ekibi, 1 adet de asfalt ekibi olarak devam etmektedir. Ayrıca yıllık olarak yollarımızın greyderli bakımları yapılmaktadır.

Şanlıurfa İline bağlı köylerle ilgili olarak toplam 52 adet şebeke sistem içme suyu 518 300 000 000 TL. keşif bedelli olarak yatırım proramlarında yer almakta olup, inşaatlar devam etmektedir. Merkez ve köylerine 1997 yılında 206, 1998 yılında 145 ve 1999 yılında 18 adet olmak üzere son üç yılda 369 adet kuyu açılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mustafa Yılmaz

Devlet Bakanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

36 NCI BİRLEŞİM

21 . 7 . 1999 ÇARŞAMBA

Saat : 14.00

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3

SEÇİM

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5

MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

1. — Yozgat Milletvekili İlyas Arslan ve 20 arkadaşının, Yozgat ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1) (1)

2. — Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün ve 23 arkadaşının, esnaf ve sanatkârların sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2) (1)

3. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 21 arkadaşının, THY'nın zarar etmesinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Ana-

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

yanının 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3) (1)

4. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 22 arkadaşının, BAĞ-KUR'un içinde bulunduğu sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4)

5. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 23 arkadaşının, DDY'nın zarar etmesinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırılması açılmasına ilişkin önergesi (10/5)

6. — Bursa Milletvekili Ali Rahmi Beyreli ve 20 arkadaşının, amatör sporun sorunlarının araştırılarak aksaklıkların tespit edilmesi ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6)

7. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, eğitimin sorunları ile uygulanan eğitim politikalarının araştırılması ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7)

8. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 22 arkadaşının, yumurta üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/8)

9. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 22 arkadaşının, ithal kömür uygulamasının yeniden değerlendirilmesi ve kömür üreticilerinin içinde bulunduğu durumun araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/9)

10. — Bursa Milletvekili Ertuğrul Yaşınbayır ve 31 arkadaşının, tekstil ve konfeksiyon sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/10)

11. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 20 arkadaşının, SSK'nın bugünkü durumunun araştırılarak yeniden yapılandırılması için alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/11)

12. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 23 arkadaşının, Emekli Sandığı'nın sorunlarının araştırılarak yeniden yapılandırılması için alınması gereken tedbirlerin

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/12)

13. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, yeraltı ve yerüstü su kaynaklarımızın daha etkin kullanımını sağlamak ve komşu ülkelerle olan su sorununa çözüm bulmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/13)

14. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, trafik kazalarının önlenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/14)

15. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, işsizlik ve yoksulluk sorununun araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/15)

16. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, köylerin sorunlarının araştırılarak köy kalkınması ile ilgili alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/16)

17. — Bayburt Milletvekili Suat Pamukçu ve 36 arkadaşının, telefonların yasadışı olarak dinlendiği iddialarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/17)

18. — İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı Ilıcak ve 23 arkadaşının, bazı basım kuruluşlarının kamu imkânlarından baskı kurmak suretiyle yararlandıkları iddiaları konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/18)

19. — İstanbul Milletvekili Azmi Ateş ve 43 arkadaşının, THK yönetimi hakkındaki iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/19)

20. — Bartın Milletvekili Cafer Tufan Yazıcıoğlu ve 21 arkadaşının, erozyonun nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/20)

21. — Sivas Milletvekili Musa Demirci ve 35 arkadaşının, hayvancılık sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/21)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

22. — Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 19 arkadaşının, tarım sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/22)

23. — Erzurum Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, yerel basın sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/23)

24. — İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Şahin ve 21 arkadaşının, üniversite giriş sınavının ülke gerçeklerine uygun olup olmadığının ve soru kitapçıklarının çalınması olayı ile Meteksan firmasına yapılan ödeme arasındaki bağlantıların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/24)

25. — İzmir Milletvekili Atilla Mutman ve 24 arkadaşının, Ege kıyılarındaki balık çiftliklerinin neden olduğu zararların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/25)

26. — Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 23 arkadaşının, ilköğretim okullarının içinde bulunduğu sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/26)

27. — Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 23 arkadaşının, Uluslararası Çok Taraflı Yatırım Anlaşması (MAI)'nin ülkemiz açısından doğabilecek etkilerini araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/27)

28. — Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 22 arkadaşının, üniversiteler ve YÖK hakkında ileri sürülen iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/28)

29. — Kırkkale Milletvekili Kemal Albayrak ve 21 arkadaşının, ÖSS sorularının ihalesiz olarak bir firmaya verildiği ve bazı öğretim üyelerinin çocuklarının üniversitelerin yüksek puanlı bölümlerine yerleştirdikleri iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/29)

30. — Erzurum Milletvekili Tevhit Karakaya ve 23 arkadaşının, ülkemizde yaşanan ekonomik krizin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin be-

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

lirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/30)

31. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, üniversite kurulacak illerin tespiti ve bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/31)

32. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, Erzincan İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/32)

33. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 20 arkadaşının, üniversite kurulacak illerde aranacak kriterler konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/1)

34. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 27 arkadaşının, bankacılık sektörünün sorunlarının ve devlete devredilen bankaların batış nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/33)

35. — Ankara Milletvekili Cemil Çiçek ve 23 arkadaşının, Osmanlı Devletinin kuruluşunun 700 üncü yıldönümü konusunda Anayasanın 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/2)

36. — İzmir Milletvekili Suat Çağlayan ve 26 arkadaşının, Dünya Bankası tarafından desteklenen Birinci Sağlık Projesi ile ilgili iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/34)

37. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı ve 21 arkadaşının, teröre destek veren ülkeler ve bu ülkelerdeki kuruluşlar konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/35)

38. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 21 arkadaşının, göç olayının nedenlerinin ve göçten kaynaklanan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/36)

39. — Amasya Milletvekili Akif Güllü ve 21 arkadaşının, Amasya İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunları ile özellikle Amasya'nın kamu yatırımları, özel sektörü teşvik edici tedbirler ve kamu hizmetleri yönünden ihmal edilmesinin

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

ortaya çıkardığı sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/37)

40. — Sivas Milletvekili Abdüllatif Şener ve 20 arkadaşının, Sivas ilinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/38)

41. — Erzurum Milletvekili Tevhit Karakaya ve 21 arkadaşının, gençliğin sorunları ve uygulanan politikalar konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/39)

42. — Erzurum Milletvekili Lütfü Esengün ve 20 arkadaşının, Doğu Anadolu'nun bölgesel kalkınması ve Doğu Anadolu projesi (DAP) konusunda Anayasanın 98 inci İçtüzüğü'nün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/3)

43. — İstanbul Milletvekili Ziya Aktaş ve 50 arkadaşının, Türkiye'nin bilgi ve bilgi teknolojisi kaynaklarının etkin kullanımı konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/40)

44. — Adana Milletvekili Yakup Budak ve 21 arkadaşının, Adana ilinin sınıfl, tarımsal, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/41)

(1) *Hükümet bulunmadığından bir defaya mahsus olmak üzere ertelenmiştir.*

SÖZLÜ SORULAR

1. — Tekirdağ Milletvekili Bayram Fırat Dayanıklı'nın, Tekirdağ'da buğday alımları için geçici alım istasyonları kurulmasının nedenine ilişkin Tarım ve Köyleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/17) (2)

2. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Şanlıurfa - Gaziantep otoyolu inşaatına ve Şanlıurfa - Akçakale karayolu projesine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/19) (2)

3. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, 1999 bütçesinden Şanlıurfa Köy Hizmetlerine ayrılan ödenek miktarına ve bazı köylerinin yol ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/20) (2)

4. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Şanlıurfa ilinin kültür merkezi ihtiyacına ve turistik değeri olan bazı mağara ve harabelerin restorasyonuna ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/22) (2)

5. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Toplu Konut İdaresince Şanlıurfa'da uygulamaya konulan konut projesine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/24) (2)

6. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, yurt dışındaki işçilerimizin sorunlarına ve alınacak önlemlere ilişkin Dışişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/27) (2)

7. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Karadeniz Bölgesinde silah sanayiinin teşvik kapsamına alınmasına ve Bafra ve Kavak Organize Sanayi Bölgesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/28) (2)

8. — Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün, Balıkesir İline bağlı köy yollarından kaçının asfaltlandığına ve asfaltlanmayan yollara ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/30) (2)

9. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Şanlıurfa il merkezi küçük sanayi sitesi inşaatına ve bazı ilçelere organize sanayi bölgesi yapımı için ödenek ayrılıp ayrılmadığına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/34) (2)

10. — Bitlis Milletvekili Yahya Çevik'in, Bitlis İli Mutki İlçesine bağlı Meydan - Yazıcık arasındaki yol yapımına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/44)

11. — Bitlis Milletvekili Yahya Çevik'in, Bitlis Sağlık Meslek Lisesinin hizmet binası ihtiyacına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/45)

12. — Bitlis Milletvekili Yahya Çevik'in, Haydarpaşa - Tatvan arasında yük ve yolcu taşımacılığı yapan Van Gölü Ekspresine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/46)

(1) Bir birleşimde cevaplandırılmamıştır.

(2) İki birleşimde cevaplandırılmamıştır.

SÖZLÜ SORULAR

13. — Bitlis Milletvekili Yahya Çevik'in, Bitlis SSK İl Müdürlüğünde hizmetlerin aksadığı iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/47)

14. — Bitlis Milletvekili Yahya Çevik'in, Bitlis İli Güroymak İlçesi ile Muş İli arasında yer alan arazinin ıslah çalışmalarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/48)

15. — Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak Havaalanı projesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/49)

16. — Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Cizre Barajı projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/50)

17. — Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak ve Cizre Devlet hastahanelerinin tomografi cihazı ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/51)

**KANUN TASARI VE TEKLIFLERIYLE
KOMISYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

1. — İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/463) (S. Sayısı : 41) (Dağıtma tarihi : 16.7.1999)

2. — Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/409) (S. Sayısı : 29) (Dağıtma tarihi : 13.7.1999)

3. — Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanunu ile Askerlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/434) (S. Sayısı : 39) (Dağıtma tarihi : 15.7.1999)

4. — Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı; Bolu Milletvekili Aynî Akyol'un, 22.6.1965 Tarihli ve 633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Ek Bir Madde Eklenmesiyle İlgili Kanun Teklifi ile Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin, Millî Eğitim Temel Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair ve 22.6.1965 Tarihli ve 633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Ek Bir Madde Eklenmesiyle İlgili Kanun Teklifleri ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/496, 2/177, 2/184, 2/185) (S. Sayısı : 51) (Dağıtma tarihi : 19.7.1999)

5. — Devlet Denetleme Kurulu Kurulması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Anayasa Komisyonu Raporu (1/429) (S. Sayısı : 52) (Dağıtma tarihi : 19.7.1999)

6. — Türkiye Emekli Subaylar, Emekli Astsubaylar, Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleriyle Muharip Gaziler Dernekleri Hakkında Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ile Aynı Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/419, 1/438) (S. Sayısı : 60) (Dağıtma tarihi : 20.7.1999)

7. — Askerlik Kanunu ile Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Ankara Milletvekili Yücel Seçkiner'in Aynı Mahiyetteki Kanun Teklifi, Askerlik Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı, Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/437, 2/81, 1/452, 1/453), (S. Sayısı : 59) (Dağıtma tarihi : 20.7.1999)

8. — Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/435) (S. Sayısı : 54) (Dağıtma tarihi : 19.7.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLIFLERIYLE
KOMISYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 9. — Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi (Gözden Geçirilmiş)'nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Dışişleri komisyonları raporları (1/263) (S. Sayısı : 23) (Dağıtma tarihi : 12.7.1999)

× 10. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mısır Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezleri Kurulması ve Bu Merkezlerin Faaliyeti Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Dışişleri komisyonları raporları (1/366) (S. Sayısı : 24) (Dağıtma tarihi : 12.7.1999)

× 11. — Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Serbest Ticaret Alanı Anlaşması ve İlgili Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanuna Bir Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/340) (S. Sayısı : 25) (Dağıtma tarihi : 12.7.1999)

× 12. — EFTA Devletleri ile Türkiye Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanuna Bir Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/339) (S. Sayısı : 26) (Dağıtma tarihi : 12.7.1999)

× 13. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/278) (S. Sayısı : 27) (Dağıtma tarihi : 13.7.1999)

× 14. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/282) (S. Sayısı : 28) (Dağıtma tarihi : 13.7.1999)

× 15. — Çocuk Haklarına Dair Sözleşmede Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/317) (S. Sayısı : 30) (Dağıtma tarihi : 13.7.1999)

× 16. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/284) (S. Sayısı : 31) (Dağıtma tarihi : 13.7.1999)

× 17. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Hava Taşımacılığı Anlaşmasına Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/306) (S. Sayısı : 32) (Dağıtma tarihi : 13.7.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 18. — Dünya Sağlık Teşkilâtı Anayasasının 24 ve 25 inci Maddelerinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/280) (S. Sayısı : 33) (Dağıtma tarihi : 13.7.1999)

× 19. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Karadeniz'deki Deniz Alanlarından Sorumlu Yetkili Makamların İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/329) (S. Sayısı : 36) (Dağıtma tarihi : 14.7.1999)

× 20. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/307) (S. Sayısı : 34) (Dağıtma tarihi : 15.7.1999)

× 21. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınır Olay ve Uyuşmazlıklarının Çözümüne Dair Sözleşme ve Sözleşmeye Ait Ek 1 ve 2 Numaralı Protokoller ile Türkiye - Azerbaycan Sınır Hattının Her İki Tarafında Kalan Onar Kilonetrolük Bölgenin İçinde Yapılacak Sivil ve Askerî Hava Vasıtalarının Uçuşlarını Düzenleyen Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/314) (S. Sayısı : 35) (Dağıtma tarihi : 15.7.1999)

22. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın; Siyasî Ahlak Komisyonu Kanunu Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/75) (S. Sayısı : 40) (Dağıtma tarihi : 15.7.1999)

× 23. — Türkiye Cumhuriyeti ve İsveç Krallığı Arasında 30 Haziran 1978 Tarihinde İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesine Ek Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/337) (S. Sayısı : 45) (Dağıtma tarihi : 19.7.1999)

(X) Açık oylamaya tabi işleri gösterir.

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 39)

Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanunu ile Askerlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/434)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/196-342/2695

22.6.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İhtizâzının 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-1360/2511

13.5.1998

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 3.4.1998 tarihinde kararlaştırılan "Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanunu ile Askerlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz
Başbakan

GENEL GEREKÇE

1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanununa tâbi olarak askere sevk edilmesi gereken yükümlülülerden, makul bir özürlü olmaksızın test ve mülakat merkezlerine gitmeyerek seçime katılmayanlar, Kanunun 3 üncü maddesinin (c) bendinin (2) numaralı alt bendi uyarınca, erbaş-er statüsünde askerlik hizmetine tâbi tutulduklarından, yedek subay kaynağı tam olarak değerlendirilememekte ve bu yükümlülüler 1111 sayılı Askerlik Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca kısa dönem hizmete tâbi tutulduklarından, diğer yükümlülüler aleyhine hakkaniyetle bağdaşmayan bir uygulamaya neden olmaktadır.

926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 14 üncü maddesi kapsamında, dış kaynaktan subay nasbedilenlerden çeşitli nedenlerle muvazzaf askerlik süresini tamamlamadan Silâhlı Kuvvetlerden ilişkileri kesilen personelin, geriye kalan askerlik hizmet sürelerinin mevcut hükümlere göre tamamlattırılmaması da eşitlik ilkesi ve hakkaniyetle bağdaşmayan bir durum olarak ortaya çıkmaktadır.

Diğer taraftan, 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanununa tâbi olan yükümlülerden, bakaya durumunda olanların askere sevk işlemi; 1111 sayılı Askerlik Kanununun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrası hükmüne göre, haklarındaki yargılamanın sonuçlanmasından sonra yerine getirilebilmektedir.

Bu düzenleme, askerliğini geciktirmek isteyen yükümlülerin, her celp döneminde çeşitli mazeretler ileri sürerek, test ve mülakat merkezlerine katılmamaları ve her defasında bu mazeretlerin mahkemeler tarafından sonuçlandırılması sürecine bağlı olarak, sevk planlarının olumsuz yönde etkilenmesine ve bahse konu yükümlülerin uzun süre silah altına alınamamalarına yol açmaktadır.

Belirtilen hususlar çerçevesinde hazırlanan Tasarı ile; Anayasanın 72 nci maddesinde her Türkün hakkı ve ödevi olarak nitelendirilmiş bulunan vatan hizmetinin yerine getirilmesinde, eşitlik ve hakkaniyet ilkeleri ile bağdaşmayan ve süistikallere yol açan uygulamaların önlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Madde ile, 1076 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (c) bendinin (2) numaralı alt bendinde değişiklik yapılarak, sevk edildikleri test ve mülakat merkezlerine katılmayarak doğrudan erbaş veya er statüsüne ayrılma durumunda kalan yükümlülerin, yedek subay kaynağında değerlendirilebilmelerine imkân sağlanmaktadır.

926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına göre dış kaynaktan muvazzaf subay nasbedilenlerden, eğitimde başarı gösteremeyenler ve deneme süresi içerisinde Silâhlı Kuvvetlere uyum sağlamayanlar veya subaylığa engel hali görülenler ile kendi istekleri ile ayrılanların ilişkileri kesilmekte ve hizmet süreleri ne olursa olsun muvazzaflık hizmetini tamamlamaya yönelik askerlik yaptırılmamaktadır.

Anayasanın 72 nci maddesindeki ilkeler ve 1076 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendindeki "Muvazzaflık hizmetini yapmadıkça 1111 sayılı Askerlik Kanunu ile bu Kanunun tespit ettiği esaslar dışında hiç bir yükseköğrenim mezunu askerlik çağından çıkarılamaz" hükmü ile çelişen ve hakkaniyetle bağdaşmayan boşluğun giderilmesi için, maddeye (ı) bendi eklenerek, muvazzaflık hizmetini tamamlamadan Silâhlı Kuvvetlerden ayrılan personelin geri kalan askerlik hizmetlerinin ne şekilde tamamlattırılacağı hususları açıklığa kavuşturulmaktadır.

Madde 2. - Madde ile 1111 sayılı Askerlik Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrası 1076 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki yollamanın tam olarak karşılanması ve uygulamada tereddütlere yol açılmaması bakımından iki fıkra halinde yeniden düzenlenmekte ve bu şekilde, yedek subay yetiştirilme şartlarını haiz olmayan yükümlülerin askerlik sürelerine açıklık getirilmektedir.

Diğer taraftan 1111 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasındaki "makbul bir özürü olmaksızın seçime katılmayanların" ibaresine yeni düzenlemede yer verilmeyerek, zamanında test ve mülakat merkezlerine katılmayan yükümlülerin yedek subay kaynağında değerlendirilmelerine imkân tanınmaktadır.

Madde 3. – Tasarının 4 üncü maddesi ile, genel gerekçede açıklanan nedenlerle, bakaya durumuna düşen yedek subay adaylarının sevk edildikleri kıt'alarınca mahkemeye verilmeleri esası getirildiğinden, bu düzenleme ile çelişki yaratılmaması için, Askerlik Kanununun 35 inci maddesinin (E) fıkrasının (2) numaralı bendinin üçüncü paragrafı da yeniden düzenlenmektedir.

Madde 4. – Madde ile bakaya durumuna düşen yedek subay adaylarının askere sevk edilmesinde ortaya çıkan gecikmelerin önlenmesi için, 1111 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "cezalarını gördükten sonra" ibaresi fıkra metninden çıkarılarak, söz konusu yükümlülerin 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargıtama Usulu Kanununun 21 inci maddesindeki usul çerçevesinde, eğitimlerini takiben verildikleri birlik veya kurumların tâbi oldukları askerî mahkemelerde yargılanmaları esası getirilerek, bahse konu yükümlülerin askere sevklerinde ortaya çıkan gecikmelerin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 5. – Yürürlük maddesidir.

Madde 6. – Yürütme maddesidir.

Millî Savunma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Millî Savunma Komisyonu

12.7.1999

Esas No.: 1/434

Karar No.: 8

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 29.6.1999 tarihinde Esas Komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen 1/434 esas numaralı "Yedeksubaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanunu ile Askerlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 8.7.1999 tarihinde yaptığı 3 üncü Birleşiminde, Hükümeti temsilen Millî Savunma Bakanının Başkanlığında Millî Savunma, Maliye ve İçişleri Bakanlıkları ile Genelkurmay Başkanlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüldü.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde;

Makul bir özrü olmaksızın test ve mülakat merkezine gitmeyerek seçime katılmayan yedeksubay adaylarının; mevcut kanundan kaynaklanan nedenlerle otomatik olarak kısa dönem er olarak askerlik yapma hakkına kavuştukları,

Bu nedenle haklarında açılan mahkemeler sonuçlanmadan bunların askere sevk edilemedikleri ve takip eden sevk dönemlerinde de tekrar aynı sürece başvurarak kanunu askerlik görevini geciktirmek amacıyla kullandıkları,

Dişarıdan subay olarak nasbedilenler arasında toplam 16 aylık normal askerlik süresini bile tamamlamadan istifa yoluyla veya Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından görevlerine son verilmek suretiyle ayrılanların da kalan normal askerlik sürelerinin tamamlanmalarının amaçlandığı,

Görülmektedir.

Komisyonumuzda yapılan görüşmelerde;

– Staj, doktora ve Tıpta Uzmanlık Sınavı gibi mezuniyet sonrası yapılan çalışmalar için zaten kanunun gerekli kolaylıkları sağladığı ve mezuniyet sonrası hemen sevk işleminin yapılmadığı ve en az bir yıllık bir süre bulunduğu,

– Yurtdışında bulunanların ise durumlarını ve konsolosluk kayıtlarını fax ile askerlik şubelerine bildirdikleri,

- Kanunda bulunan ve halen uygulamada kulanılmayan Hazırlık Kıtası gibi terimlerin, hazırlanan yeni Askerlik Kanunu Tasarısında da ele alınacağı ve terim birliğinin sağlanacağı.

Şeklinde görüşler dile getirilmiştir.

Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamaları takiben Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1, 2, 3 ve 4 üncü maddeleri ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 5 ve 6 ncı maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Sadık Kırbaç
Çanakkale
Kâtip
M. Kemal Tuğmaner
Mardin
Üye
Gönül Saray Alphan
Amasya

Üye
Reza Ulucak
Ankara
Üye
Turhan Tayan
Bursa
Üye
Vahit Kayırcı
Çorum
Üye
Mukadder Başeğmez
İstanbul
Üye
Nanık Hakan Durhan
Malatya
Üye
Hasan Gillay
Manisa
Üye
Ahmet Demircan
Samsun

Başkanvekili
Hayrettin Özdenir
Ankara
Üye
M. Metanet Çulhaoğlu
Adana
Üye
Oguz Aygün
Ankara
(İmzada bulunamadı)
Üye
Hüseyin Arabacı
Bilecik
Üye
Bekir Aksoy
Çorum
Üye
Fahrettin Kukaracı
Erzurum
Üye
Hüseyin Arı
Konya
Üye
Mustafa Enöz
Manisa
Üye
Ekrem Pakdemirli
Manisa
Üye
Ömer Üstüinkol
Zonguldak

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

YEDEK SUBAYLAR VE YEDEK ASKERİ MEMURLAR KANUNU İLE ASKERLİK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

YEDEK SUBAYLAR VE YEDEK ASKERİ MEMURLAR KANUNU İLE ASKERLİK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1. - 16.6.1927 tarihli ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanununun 3 üncü maddesinin (c) bendinin (2) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki (1) bendi eklenmiştir.

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

"2. İsteklilerin ayrılmasından sonra kalan yükümlüler ihtiyacı fazla ise, Silâhlı Kuvvetlerin ihtiyacı bunların arasından seçilerek saptanır.

Seçilmedikleri için ihtiyaç fazlası olanlar, yükümlülüklerini erbaş veya er olarak yerine getirirler."

"1) En az 4 yıl süreli fakülte veya yüksek okulları kendi nam ve hesabına bitirip muvazaf subaylığa nasbedilenlerden deneme süresinin bitimine kadar ayrılanların yedek subay okulunda, yedek subaylık hizmetinde ve muvazaf subaylık hizmetinde geçen süreleri askerlik hizmetinden sayılır. Askerlik hizmet süresini tamamlamadan disiplinsizlik veya ahlâki nedenlerle Türk Silâhlı Kuvvetleriyle ilişkileri kesilen veya mahkeme kararı ile ya da haklarında verilen mahkûmiyet kararının sonucu olarak Türk Silâhlı Kuvvetlerinden tart veya ihraç edilenlerin geriye kalan askerlik hizmetleri 1111 sayılı Askerlik Kanununun 5 inci maddesinde belirtilen süre esas alınarak er rütbesi ile eğitimde başarılı olamaması, Silâhlı Kuvvetlere uyum sağlayamaması veya kendi istekleriyle ayrılanların geriye kalan askerlik hizmetleri ise, (f) bendindeki süre esas alınarak, teğmen rütbesi ile yedek subay olarak tamamlattırılır."

MADDE 2. - 21.6.1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun değişik 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş, ikinci ve üçüncü fıkralar, üçüncü ve dördüncü fıkralar olarak teselsül ettirilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Millet Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

"Erbaş ve erler için muvazzaflık hizmeti süresi; Kara, Deniz, Hava Kuvvetleri ile Jandarma Genel Komutanlığında on sekiz aydır. Bu sürenin, barışta, önce on beş aya ve bilâhâre on iki aya kadar indirilmesine, Silâhlı Kuvvetlerin de ihtiyacı dikkate alınarak, Bakanlar Kurulunca karar verilebilir."

"1076 sayılı Kanun hükmüne tâbi yükümlülülerden; bu yükümlülüklerini istekleriyle veya seçim sonucu yedek subay adayı olmadıkları için erbaş veya er olarak yerine getireceklerin hizmet süresi aynı celbe tâbi olup, yedek subay aday adayı olarak ayrılanların hizmet süresinin yarısı kadardır."

MADDE 3. — 1111 sayılı Askerlik Kanununun değişik 35 inci maddesinin (E) fıkrasının (2) numaralı bendinin üçüncü paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu Kanunun 86 ncı maddesine tâbi olup haklarında soruşturma açılanlardan ceza alanlar ile 89 uncu maddeye tâbi olanların sevkleri tehir edilmez. Ancak 89 uncu maddeye tâbi olan yükümlülülerden, sevk tehir işlemine neden olan staj, yüksek lisans, ihtisas ve doktora öğrenimine başlangıç tarihleri, bakaya kaldıkları tarihten önce olanların sevk tehiri işlemi yapılabilir."

MADDE 4. — 1111 sayılı Askerlik Kanununun değişik 89 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bunlardan yedek subay yetişme şartlarını haiz olanlar, muayyen zamanlarda hazırlık kıt'asına veya yedek subay okuluna sevk edilirler."

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

A. Mesut Yılmaz

Başbakan

Dev. Bakanı ve Başb. Yard.

B. Ecevir

Devlet Bakanı

G. Taner

Devlet Bakanı

Y. Seçkiner

Devlet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Devlet Bakanı

R. Serdaroğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. Gürel

Devlet Bakanı

Dr. İ. Çelebi

Devlet Bakanı

R. Şahin

Devlet Bakanı

C. Kavak

Devlet Bakanı

R. K. Yücelen

Devlet Bakanı

M. Batallı

İçişleri Bakanı

M. Başesgioğlu

Maliye Bakanı

Z. Temizel

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Y. Topçu

Ulaştırma Bakanı

N. Menzir

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

Prof. Dr. N. Çağan

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

M. C. Ersüner

Turizm Bakanı

İ. Gürdal

Çevre Bakanı V.

R. K. Yücelen

Millî Sav. Bak. ve Başb. Yard.

İ. Sezgin

Devlet Bakanı

H. Özkan

Devlet Bakanı

İ. Saygın

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Yıldırım

Devlet Bakanı

M. Gürdere

Devlet Bakanı V.

İ. Saygın

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

B. Kara

Devlet Bakanı

E. Aşık

Devlet Bakanı

H. Genici

Adalet Bakanı

O. Sungurlu

Dışişleri Bakanı V.

Ş. Gürel

Millî Eğitim Bakanı

H. Uluğbay

Sağlık Bakanı

H. İ. Özsoy

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

M. Taşar

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Y. Erez

Kültür Bakanı V.

H. Özkan

Orman Bakanı

E. Taranoğlu

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 29)

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/409)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/196-342/2695

22.6.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bilent Ecevit

Başbakan

1/646 Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı.

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-1235/3506

14.8.1997

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 8.8.1997 tarihinde kararlaştırılan "Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kurulmuş bulunan ve bağımsız yargının en esaslı güvencesini oluşturan Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun seçimle gelen üyelerinin bu görevleri süresince, bağlı buldukları kurumlarındaki asli görevleri de devam ettirmektedir. Her iki görevin birlikte yürütülmesi uygulamada bazı sıkıntıların ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Seçimle gelen Kurul üyelerinin bu görevleri süresince asli görevleriyle olan ilgilerinin kesilmesi halinde Kurul çalışmaları daha verimli hale gelecek ve hız kazanacaktır. Anayasanın Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunu düzenleyen 159 uncu maddesinde böylesi bir düzenlemeye engel teşkil edecek hüküm bulunmamaktadır.

Tasarı ile 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununda değişiklik yapılarak, Kurulun seçimde gelen üyelerinin bu görevlerinin devamı süresince başka iş ve görev alamayacakları esası getirilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu maddeyle, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun seçimde gelen üyelerinin bu görevlerinin devamı süresince başka bir iş ve görev alamayacakları ilkesi getirilmekte ve bu suretle Kurul üyesi olarak devamlı görev yapacaklarının malî ve özlük haklarının tabi olacağı esaslar belirlenmektedir.

Madde 2. — Yürürlük maddesidir.

Madde 3. — Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 11409

Karar No. : 3

9.7.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Adalet Bakanı Sayın Prof. Dr. Hikmet Sami Türk'ün ve Bakanlık temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzca incelenip görüşülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve I inci maddesi ile 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 7 nci maddesine eklenmesi öngörülen fıkrada yer alan "ve yedek" kelimeleri, yedek üyelerin kurul çalışmalarına sürekli katılmamaları, ancak ayda bir toplanan itirazları inceleme kuruluna katılmaları, bu nedenle asli görevleri ile ilişkilerinin kesilmesinin uygun olmayacağı düşüncesi ile fıkra metninden çıkarılmıştır.

Tasarının 2 ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan
Emin Karaa
Kütahya
Sözcü
Mehmet Nacar
Kilis
(Toplantıya katılmadı)
Üye
Adnan Fatih Özdemir
Adana
Üye
Ramazan Toprak
Aksaray

Başkanvekili
Turhan Tayan
Bursa
Kâtip
Mustafa İlmen
Edirne
Üye
Dengir Mir Mehmet Fırat
Adıyaman
Üye
Aydın Gökmen
Balıkesir

Üye
Ali Arabacı
Bursa

Üye
Beyhan Aslan
Denizli

Üye
Mehmet Sadri Yıldırım
Eskişehir

Üye
İsmail Aydınlı
İstanbul
Üye

Nazire Karakuş
İstanbul
Üye

Sevgi Esen
Kayseri
Üye

İsmail Çevik
Nevşehir
Üye

Yaşar Topçu
Sinop
(Toplantıya katılmadı)

Üye
Kamer Genç
Tunceli
(Kanuna karşıyım)

Üye
Yasin Hatiboğlu
Çorum

(Müzakere edilmesine muhalifim,
söz hakkım saklıdır)

Üye
Mustafa Kemal Aykurt
Denizli

(Toplantıya katılmadı)

Üye
Süleyman Turan Çirkin
Hatay

(Toplantıya katılmadı)

Üye
A. Nazlı Hıccak
İstanbul

Üye
Edip Özbaş
Kahramanmaraş

Üye
Cemal Özbilen

Kırklareli
Üye

Yekta Açıkgöz
Samsun

Üye
Yahya Akman
Şanlıurfa

ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Görültilen, B.02.0.KKG/101-1235/3506 sayı ve 14.8.1997 tarihli olup 2461 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasını öngören tasarının; Anayasanın 88, 109, 112 nci maddeleri ile TBMM İçtüzüğü'nün 73 ve 77 maddeleri muvacehesinde bu sevk şekliyle müzakere edilmesi mümkün değildir.

İtirazıma rağmen müzakere edilmiş olmasına muhalifim; Tasarıyla ilgili söz hakkımı da saklı tutmaktayım.

Saygılarımla.

8.7.1999
Yasin Hatiboğlu
Çorum

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN
HÂKİMLER VE SAVCILAR YÜKSEK KURULU KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 13.5.1981 tarihli ve 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 7 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Seçimle gelen asil ve yedek üyeleri bu görevleri süresince başka bir iş ve görev alamazlar. Bu üyelerin Yargıtay ve Danıştay'daki kadroları ile ilgileri kesilmez. Bu Kanununun 22 nci maddesine göre verilen ek tazminatın Adalet Bakanlığınca; aylık ve sair ödeneklerinin ise kadrolarının bulunduğu kurumlarınca ödenmesine devam olunur."

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Mesut Yılmaz

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. Ecevit

Devlet Bakanı

G. Taner

Devlet Bakanı

Y. Seçkiner

Devlet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Devlet Bakanı

R. Serdaroğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. Gürel

Devlet Bakanı

Dr. İ. Çelebi

Devlet Bakanı

R. Şahin

Devlet Bakanı

C. Kavak

Devlet Bakanı

R. K. Yücelen

Devlet Bakanı

M. Batallı

İçişleri Bakanı

M. Başesgioğlu

Maliye Bakanı

Z. Temizel

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Y. Topçu

Ulaştırma Bakanı

N. Menzir

Çalışma ve Sosyal Güv. Bakanı

Prof. Dr. N. Çağani

Enerji ve Tabii Kayn. Bakanı

M. C. Ersüner

Turizm Bakanı

İ. Girdal

Millî Savunma Bak. ve Başb. Yrd.

İ. Sezgin

Devlet Bakanı

H. Özkan

Devlet Bakanı

İ. Saygın

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Yıldırım

Devlet Bakanı

M. Gürdere

Devlet Bakanı

Prof. Dr. A. Andıcan

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

B. Kara

Devlet Bakanı

E. Aşık

Devlet Bakanı

H. Gemici

Adalet Bakanı

O. Sungurlu

Dışişleri Bakanı

İ. Cem

Millî Eğitim Bakanı

H. Uluğbay

Sağlık Bakanı

H. İ. Özsoy

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. Taşar

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Y. Erez

Kültür Bakanı

İ. Talay

Orman Bakanı

E. Taranoğlu

Çevre Bakanı

Dr. İ. Aykut

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
HÂKİMLER VE SAVCILAR YÜKSEK KURULU KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 13.5.1981 tarihli ve 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 7 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Seçimle gelen asıl üyeler bu görevleri süresince başka bir iş ve görev alamazlar. Bu üyelerin Yargıtay ve Danıştay'daki kadroları ile ilgileri kesilmez. Bu Kanunun 22 nci maddesine göre verilen ek tazminatın Adalet Bakanlığınca; aylık ve sair ödeneklerinin ise kadrolarının bulunduğu kurumlarınca ödenmesine devam olunur."

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 51)

Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı; Bolu Milletvekili Avni Akyol'un, 22.6.1965 Tarihli ve 633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Ek Bir Madde Eklenmesiyle İlgili Kanun Teklifi ile Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin, Millî Eğitim Temel Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair ve 22.6.1965 Tarihli ve 633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Ek Bir Madde Eklenmesiyle İlgili Kanun Teklifleri ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/496, 2/177, 2/184, 2/185)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.111/01-320/3225

13.7.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 25.6.1999 tarihinde kararlaştırılan "Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Tarih boyunca insan için din, doğuştan gelen vazgeçilmez bir ihtiyaç olmuş ve hiç bir toplumu dinden soyutlamak mümkün olmamıştır. Bu sebeple gelişmiş Batı ülkeleri vatandaşlarının dinî inanç ve kanaatlerine göre özgür olarak ve serbestçe yaşamlarını teminat altına alacak tarzda millî veya milletlerarası bir takım sözleşme ve kanunî düzenlemeler yapmak yoluna gitmişlerdir.

Devletimiz de, milletimizin kültürel yapısına, geleneklerine ve bağlı olduğu uluslararası sözleşmelere uygun olarak Türk halkının dinî inanç ve kanaatlerini teminat altına alacak tarzda düzenlemeler yapmıştır.

Nitekim Anayasamızın "Din ve vicdan hürriyeti" başlıklı 24 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında "Din ve ahlak eğitim ve öğretimi Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Din kültürlü ve ahlak öğretimi ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alır. Bunun

dışındaki din eğitim ve öğretimi ancak kişilerin kendi isteğine, küçüklerin de kanunî temsileisinin talebine bağlıdır." hükümlü yer almıştır. Bu suretle Millî Eğitim Bakanlığının gözetim ve denetimi altında Diyanet İşleri Başkanlığınca açılan Kur'an kursları vasıtasıyla isteğe bağlı din eğitim ve öğretimi yapılmasına imkân verilmiştir. Bu uygulama Tevhidi Tedrisat Kanununun yürürlüğe girdiği 1924 yılından bugüne kadar Devletin gözetim ve denetimi altında yapılmıştır.

743 sayılı Türk Kanunu Medenisininin 265 inci maddesinde, ana ve babanın çocuğunun meslekî terbiyesini sevk ve idare edeceği, 266 ncı maddesinde de çocuğun dinî terbiyesinin tayini hakkının ana-babaya ait olduğu ve bu hakkı tahdit edecek hiçbir mukavelelerin muteber olamayacağı açık bir şekilde ifade edilmiştir. Fıtrî ve manevî bir temel ihtiyaç olan din eğitimi ve öğretimi ihtiyacının kanunî ve resmî yollardan giderilmemesi halinde millî birlik ve bütünlüğümüz açısından ciddi problemlerin ortaya çıkabileceği de bir gerçektir.

633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun din eğitim ve öğretimini düzenleyen maddesinde yapılan değişiklik diğer bazı maddelerle birlikte Anayasa Mahkemesince iptal edildiğinden Kur'an kursları olarak bilinen isteğe bağlı din eğitimi konusunda kanunî boşluk doğmuş bulunmaktadır.

Bu boşluğun giderilmesi ve Anayasadaki ilk ve ortaöğretim dışında yapılması öngörülen din eğitim ve öğretiminin Diyanet İşleri Başkanlığınca açılacak Kur'an kurslarında yapılmasını teminen 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna bir madde eklenmesi gerekli görülmüştür.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu madde ile 633 sayılı Kanuna bir madde eklenmesi öngörülmüş, böylece Kur'an kurslarının Diyanet İşleri Başkanlığınca açılacağı ve buradaki din eğitim ve öğretiminin isteğe bağlı olarak yürütüleceği hükme bağlanmıştır. Bununla Anayasanın 24 (inci) maddesinde öngörülen isteğe bağlı din eğitim ve öğretimi konusundaki kanunî boşluğun doldurulması amaçlanmaktadır.

Ayrıca bu kursların açılış, eğitim-öğretim ve denetim konuları ile bu kurslarda okuyan öğrencilerin barınacakları yurt ve pansiyonlarla ilgili teferruatın bir yönetmelikle düzenlenmesi uygun görülmüştür.

Madde 2. — Yürürlük maddesidir.

Madde 3. — Yürütme maddesidir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

22.6.1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Ek Bir Madde Eklenmesi Hakkındaki Kanun Teklifim ile gerekçeleri ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

6.7.1999

Avni Akyol
Bolu

GEREKÇE

Din insanlık tarihi boyunca insanlar için doğuştan gelen vazgeçilmez kutsal bir ihtiyaç olmuştur. bireylerin kendi tercihleri ve istekleri dışında, hiç bir toplumu dinden soyutlamak mümkün olmamıştır. Bu sebeple gelişmiş ülkeler ve devletler vatandaşlarının dinî inanç ve kanaatlerine göre özgür olarak ve serbestçe yaşamalarını güvence altına alan millî veya milletlerarası sözleşme ve kanunî düzenlemeler yapmışlardır.

Devletimiz de bireylerin özbenliklerine ve özgüvenlerine tam sağlıklı, doğru ve dengeli olarak kavuşabilmeleri için, Cumhuriyetimizin kuruluşundan beri milletimizin kültürel yapısına, ortak ve öz değerleri ile geleneklerine bağlı; özgüvenlerine tam, sağlıklı, doğru ve dengeli olarak kavuşabilmeleri için Millî Eğitimin sistem ve programlarında gerekli hazırlıklarda bulunmuş, tedbirler öngörülmuş ve Devletçe imzalanan sözleşmelere sadık ve uygun olarak Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının dinî inanç ve kanaatlerini teminat altına alacak düzenlemeler yapılmıştır.

Nitekim Anayasamızın "Din ve vicdan hürriyeti" başlıklı 24 üncü maddesinin 4 üncü fıkrasında "din ve ahlak eğitim ve öğretimi devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Din kültürü ve ahlak öğretimi ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alır." denilmiş ve hükümden sonra "bunun dışındaki din eğitimi ve öğretimi ancak, kişilerin kendi isteğine, küçüklerin de kanunî temsilcilerinin talebine bağlıdır." hükümlü yer almıştır. Bu suretle devlet adna Millî Eğitim Bakanlığının gözetim ve denetimi altında Diyanet İşleri Başkanlığınca açılan Kur'an kursları vasıtasıyla yürütülen isteğe bağlı din eğitimi ve öğretimi yapmasına imkân verilmiştir. Bu uygulama, öğretimde Birlik Kanununun yürürlüğe girdiği 1924 yılından bugüne kadar Devletin gözetim ve denetimi altında yapılmıştır.

Türk Medenî Kanununun 265 inci maddesinde, ana ve babanın, çocuğunun meslekî terbiyesini sevk ve idare edeceği, 266 ncı maddesinde de çocuğun dinî terbiyesinin tayini hakkının ana-babaya ait olduğu ve bu hakkı tahdit edecek hiç bir mukavelenin muteber olamayacağı açık bir şekilde ifade edilmiştir. Bu ihtiyacın kanunî ve resmî yollardan sağlanamaması halinde millî birlik ve bütünlüğümüz açısından, son yıllarda gördüğü gibi çok ciddi sorunlara ve sapırmalara yol açabileceği, laik düzeni ve rejimi tehdiye yönelebileceği de yaşanan bir gerçektir.

Dinin, devletin denetim ve gözetimi altında yürütülmesi, din işlerinde çalışacak kişilerin demokratik, laik ve sosyal hukuk devletine ve yüce dinimize uygun bir şekilde yetiştirilmesi yoluyla dinî taassubun, yobazlığın ve bağnazlığın önlenmesi ve dinin toplum için manevî bir disiplin, birleştirici sevgi ve barış yolu olmasının sağlanması, özellikle İslamiyetin günlük siyasete alet edilmemesi ve böylece Türk Milletinin çağdaş uygarlık seviyesine daha hızlı, sağlıklı, dengeli ve uyumlu bir şekilde ulaşması amaçlanmıştır.

Bilindiği gibi, devletimiz, halkın dinî inanç ve kanaatlerini teminat altına alan millî düzenlemelerde yetinmemiş; uluslararası sözleşmelerden olan "İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi", "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi" ve "Çocuk Hakları Sözleşmesi" ni onaylamak suretiyle bu sözleşmelerin hükümlerine uyacağına da taahhüt etmiştir.

10 Aralık 1948 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda kabul edilen İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin eğitim hakkını düzenleyen 26 ncı maddesinin 1 numaralı fıkrasında "herkes, eğitim hakkına sahiptir." denildikten sonra 3 numaralı fıkrasında "ana-babalar, çocuklarına verilecek eğitimi seçmede öncelikle hak sahibidir." şeklindeki hüküm ile çocuklara verilecek eğitimde öncelikli hak sahibinin ana ve baba olduğu açıkça ifade edilmektedir.

Yine Türkiye'nin taraf olduğu ve 10 Mart 1954'te onayladığı Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin Birinci Protokolünün 2 ncı maddesinde eğitim hakkı konusu "kimse eğitim hakkından mahrum edilemez. Devlet, eğitim ve öğretim alanında üstleneceği görevlerin yerine getirilmesinde, ana-babanın bu eğitim ve öğrenimi kendilerinin felsefî inançlarına göre sağlamak hakkına riayet edecektir." şeklinde hükme bağlanmıştır. Bu hükme göre taraf devletler, çocukların eğitiminde ana-babanın dinî ve dünyevî görüşlerine saygı göstermekle yükümlü tutulmuştur. Kjeldsen ve diğerleri davasında, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, çocukların eğitim ve öğretiminden birinci derecede ana-babanın sorumlu olduğunu, Devletin onların dinî ve felsefî inançlarına saygı göstermesi gerektiği-

ne karar vermiştir. Ancak, 2 nci maddenin 2 nci cümlesi de devlete, eğitim ve öğretim görevini yerine getirirken, gereken bilgilerin objektif, eleştirel ve çoğulu bir yaklaşımla verilmesi görevini yüklemiştir. Yasaklanan sadece, ana-babanın dinî ve felsefî inançlarına aykırı bir şekilde doğmatik bilgilerin verilmesidir. Bu sözleşmelerden; 14 Eylül 1990 tarihinde imzalanan, 9.12.1994 tarihli ve 4058 sayılı Kanunla Bakanlar Kurulu kararı ile onaylanması uygun bulunan, 23.12.1994 tarihli ve 94/6423 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla da onaylanan "çocuk hakları sözleşmesi"nin 14 üncü maddesinde "Taraflar Devletler, çocuğun düşünce, vicdan ve din özgürlükleri hakkına saygı gösterirler."; 28 inci maddesinde "Taraflar Devletler, çocuğun eğitim hakkını kabul ederler ve bu hakkın fırsat eşitliği üzerinde tedricen gerçekleştirilmesi, eğitim ve meslekî seçimine ilişkin bilgi ve rehberliği bütün çocuklar için elde edilebilir hale getirilmesi"; 30 uncu maddesinde "..... çocuğun kendi kültüründen yararlanma, kendi dinine inanma ve uygulama ve kendi dilini kullanma hakkından yoksun bırakılamaz". denilmiştir.

Yukarıda açıklandığı gibi, Anayasamız başta olmak üzere yapılan bir çok düzenlemelerde ve Devletimizin taraf olduğu sözleşmelerde çocukların dinî eğitim ve öğretimi teminat altına alınmış bulunmaktadır.

Bu gerekçelerle, 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun üzerinde böyle bir düzenlemenin yapılmasına ihtiyaç ve zorunluluk duyulmuştur.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Bu maddeyle Kur'an-ı Kerim'in okunmasının öğrenilmesiyle birlikte anlamının da öğrenilmesi; dinî ve sosyal hayatımızda çok önemli ve gerekli bir yeri ve rolü olan hafızlığın da geliştirilmesi amaç edinilmekte ayrıca ilköğretimin 5 inci sınıfının, başarıyla geçilmesinden sonra, kişilerin isteyen ailelerin veya çocukların kanunî temsilcilerinin rızalarıyla yaz aylarında açılacak Kur'an kurslarına katılabilmeleri imkânı sağlanmaktadır.

Bu konuyla ilgili, yönetime ilişkin düzenlemelerin yönetmeliklerle yapılması da öngörülmektedir.

Madde 2. - Bu madde yürürlükle ilgilidir.

Madde 3. - Bu madde yürütmeye ilgilidir.

BOLU MİLLETVEKİLİ AVNİ AKYOL'UN TEKLİFİ

22.6.1965 TARİHLİ VE 633 SAYILI DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUNA EK BİR MADDE EKLENMESİYLE İLGİLİ KANUN TEKLİFİ

MADDE 1. - 22.6.1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna aşağıdaki ek Madde eklenmiştir.

"EK MADDE 3. - Anayasanın 24 üncü maddesine göre, Devletin gözetim ve denetimi altında yapılan din ve ahlâk eğitimi ve öğretimi gereğince ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan ve zorunlu dersler arasında yer alan din kültürü ve ahlâk öğretimi dışında; 430 Sayılı Tevhidi Tedrisat Kanunu ve 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ile öngörülen gözetim ve denetim altında Kur'an-ı Kerim'i ve Türkçe anlamını öğrenmek ve hafızlık yapmak isteyenler için Diyanet İşleri Başkanlığınca Kur'an kursları açılır. Ayrıca, ilk öğretimin 5 inci sınıfını bitirmiş olmak şartıyla; kişilerin kendi, küçüklerin de kanunî temsilcilerinin istekleriyle öğretim görmek üzere Diyanet İşleri Başkanlığınca, öğrencilerin yaş gruplarına uygun yaz Kur'an kursları açılır."

Kur'an kurslarıyla ve bu kurslarda öğretim gören öğrencilerle ilgili yurt ve pansiyonların açılış ve çalışmalarına ilişkin düzenlemeler Millî Eğitim Bakanlığının olumlu görüşü alınmak şartıyla, Diyanet İşleri Başkanlığınca hazırlanarak yürürlüğe konacak yönetmeliklere göre yapılır.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun Hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 12 nci maddesine 2 fıkra eklenmesine dair kanun teklifimiz ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

İsmail Köse
Erzurum Milletvekili
MHP Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Anayasanın "Din ve vicdan hürriyeti" başlığı altında yer alan 24 üncü maddesinin 4 üncü fıkrasında aynen şöyle denilmektedir:

"Din ve ahlâk eğitim ve öğretimi Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Din kültürü ve ahlâk öğretimi ilk ve orta öğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alır."

Aynı fıkranın devamında ise:

"Bunun dışındaki din eğitim ve öğretimi ancak, kişilerin kendi isteğine, küçüklerin de kanunî temsilcisinin talebine bağlıdır" hükmü yer almaktadır.

Bilindiği gibi din kültürü ve ahlâk öğretimi zorunlu ders olarak ilk okul 4 üncü sınıftan lise son sınıfa kadar okutulmaktadır. Ama yukarıdaki fıkranın ikinci bölümünde yer alan, kişilerin veya kanunî temsilcilerinin talebi üzerine din eğitim ve öğretimi yapılması hususu, 8 yıllık zorunlu eğitimin dışında tutulmuş, daha sonra çıkarılan 20 Ağustos 1997 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanan Yönetmelik değişikliği ile Kur'an kursları kapsamına alınmıştır. Ancak Kur'an Kursları Yönetmeliği de Danıştayca verilen yürütmeyi durdurma kararı sonucunda uygulanamaz hale gelmiştir. Böylece Anayasa hükümlü gereğince kişilerin veya kanunî temsilcilerinin isteği üzerine yapılması gereken din eğitim ve öğretimi ortadan kalkmaktadır.

Her ne kadar İmam-Hatip Liselerinde din eğitim ve öğretimi yapılmakta ise de, bunun dışında kalan ilk ve orta dereceli okullarda bahsi geçen Anayasa hükümlünün gereği olarak isteğe bağlı din eğitim ve öğretimi yapılamamaktadır.

8 yıllık zorunlu eğitimde Kur'an kurslarına katılabilmek için derslerin yıl boyunca devam ettiği düşünülerek, kurslar ilköğrenimin sonuna bırakılmıştı. Ancak matematik ve Türkçe gibi dersler için yaz kurslarına katılma imkânı verilmişti.

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLİ ERZURUM MİLLETVEKİLİ
İSMAİL KÖSE'NİN TEKLİFİ

MİLLÎ EĞİTİM TEMEL KANUNUNUN BİR MADDESİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1. – 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 12 nci maddesinin sonuna aşağıda belirtilen iki fıkra eklenmiştir.

"Yukarıdaki fıkranın dışında Kur'an-ı Kerim ve Meali öğretimi dahil, din eğitim ve öğretimi kişilerin kendi isteğine, küçüklerin de kanunî temsilcilerinin talebine bağlıdır. Bu eğitim ve öğretimin, ilk ve ortaöğretimin hangi sınıflarında ve ne kadar süreli olarak verileceği Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

Diyanet İşleri Başkanlığınca açılan ve Millî Eğitim Bakanlığının denetimine tabi olan Kur'an kurslarına devam etmek isteyenlerin ilköğrenimlerini tamamlamaları veya ilköğrenim çağını geçirmiş olmaları şarttır. Ancak okulların tafile girdiği yaz aylarında düzenlenen kurslar için bu şart aranmaz."

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

22.6.1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri hakkında kanunla ek bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifim ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

İsmail Köse
Erzurum Milletvekili
MHP Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Anayasanın "Din ve vicdan hürriyeti" başlığı altında yer alan 24 üncü maddesinin 4 üncü fıkrasında aynen şöyle denilmektedir:

"Din ve ahlâk eğitim ve öğretimi Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Din kültürü ve ahlâk öğretimi ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alır."

Aynı fıkranın devamında ise:

"Bunun dışındaki din eğitim ve öğretimi ancak, kişilerin kendi isteğine, küçüklerin de kanunî temsilcisinin talebine bağlıdır" hükmü yer almaktadır.

Bilindiği gibi din kültürü ve ahlâk öğretimi zorunlu ders olarak ilk okul 4 üncü sınıftan lise son sınıfa kadar okutulmaktadır. Ama yukarıdaki fıkranın ikinci bölümünde yer alan, kişilerin veya kanunî temsilcilerinin talebi üzerine din eğitim ve öğretimi yapılması hususu, 8 yıllık zorunlu eğitimin dışında tutulmuş, daha sonra çıkarılan 20 Ağustos 1997 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanan Yönetmelik değişikliği ile Kur'an kursları kapsamına alınmıştı. Ancak Kur'an Kursları Yönetmeliği de Danıştayca verilen yürütmeyi durdurma kararı sonucunda uygulanamaz hale gelmiştir. Böylece Anayasa hükmü gereğince kişilerin veya kanunî temsilcilerinin isteği üzerine yapılması gereken din eğitim ve öğretimi ortadan kalkmaktadır.

Her ne kadar İmam-Hatip Liselerinde din eğitim ve öğretimi yapılmakta ise de, bunun dışında kalan ilk ve orta dereceli okullarda bahsi geçen Anayasa hükmünün gereği olarak isteğe bağlı din eğitim ve öğretimi yapılamamaktadır.

8 yıllık zorunlu eğitimde Kur'an kurslarına katılabilmek için derslerin yıl boyunca devam ettiği düşünülerek, kurslar ilköğrenimin sonuna bırakılmıştı. Ancak matematik ve Türkçe gibi dersler için yaz kurslarına katılma imkânı verilmişti.

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLİ ERZURUM MİLLETVEKİLİ
ISMAIL KÖSE'NİN TEKLİFİ

22.6.1965 TARİHLİ VE 633 SAYILI DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI KURULUŞ VE
GÖREVLERİ HAKKINDA KANUNA EK BİR MADDE EKLENMESİYLE İLGİLİ
KANUN TEKLİFİ

MADDE 1. – 22.6.1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 3. – Anayasanın 24 üncü maddesine göre, Devletin gözetim ve denetimi altında yapılan din ve ahlâk eğitimi ve öğretimi gereğince ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan ve zorunlu dersler arasında yer alan din kültürü ve ahlâk öğretimi dışında; 430 Sayılı Tevhidi Tedrisat Kanunu ve 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ile öngörülen gözetim ve denetim altında Kur'an-ı Kerim'i ve Türkçe anlamını öğrenmek ve hafızlık yapmak isteyenler için Diyanet İşleri Başkanlığınca Kur'an kursları açılır. Ayrıca, ilk öğretimin 5 inci sınıfını bitirmiş olmak şartıyla; kişilerin kendi, küçüklerin de kanunî temsilcilerinin istekleriyle öğretim görmek üzere Diyanet İşleri Başkanlığınca, öğrencilerin yaş gruplarına uygun yaz Kur'an kursları açılır.”

Kur'an kurslarıyla ve bu kurslarda öğretim gören öğrencilerle ilgili yurt ve pansiyonların açılış ve çalışmalarına ilişkin düzenlemeler Millî Eğitim Bakanlığının olumlu görüşü alınmak şartıyla, Diyanet İşleri Başkanlığınca hazırlanarak yürürlüğe konacak yönetmeliklere göre yapılır.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve

Spor Komisyonu

16.7.1999

Esas No. : (1/496, 2/177, 184, 185)

Karar No. : 8

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Komisyonumuz, 15.7.1999 tarihinde gündeminde yer alan “Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısını” (1/496) görüşmek üzere toplanmıştır. Hükümeti temsilen Devlet Bakanı Hasan Gemici ve Diyanet İşleri Başkanlığı yetkililerinin iştirakiyle sözkonusu Tasarı bu toplantıda görüşülmüştür.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Danışma Kurulunun 14.7.1999 tarih ve 1 sayılı Tavsiye Kararı ile Tasarı İçtüzüğü'nün 36 ncı maddesi gereğince, 48 saat geçmeden Komisyon gündemine alınmıştır.

Komisyonumuz, Tasarının tümü üzerindeki görüşmelere geçmeden önce, Başkanlıkça 14.7.1999 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiş bulunan aynı mahiyetteki tekliflerin, gündeme alınmasını kabul etmiştir. Böylece Bolu Milletvekili Avni Akyol'un; 22.6.1965 Tarihli ve 633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Ek Bir Madde Eklenmesiyle İlgili Kanun Teklifi (2/177); Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin, Millî Eğitim Temel Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/184) ile 22.6.1965 Tarihli ve 633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Ek Bir Madde Eklenmesi konusundaki Kanun Teklifi (2/185); Tasarıyla aynı mahiyette olduğu için birleştirilmesini kabul etmiştir.

Komisyonumuz, aynı mahiyette olduğu için birleştirdiği Tasarı ve Teklifleri, Tasarı metnini esas alarak görüşmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde;

Komisyonumuz gündeminde olan Tasarının; 633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun, Anayasa Mahkemesince Kur'an kursları ile ilgili kısmının iptal edilmesi ile ortaya çıkan boşluğun doldurulması amacıyla hazırlanmış ve anlaşılmaktadır.

Tasarı üzerindeki görüşmeler devam ederken verilen bir önerenin kabulü ile Tasarı bir Alt Komisyona havale edilmiştir. Oluşturulan Alt Komisyon çalışmalarına ara vermeden devam etmiş, Tasarının hükümlerinden gelen şekliyle aynen benimsemesini Üst Komisyona arz etmiştir.

Komisyonumuz saat 15.00'de tekrar toplanarak, Alt Komisyonun kararı istikametinde konuyu tekrar ele almış, yapılan görüşmelerden sonra Tasarının maddelerine geçilmesini kabul etmiştir.

Tasarının çerçeve 1 inci maddesiyle 633 Sayılı Kanuna bir ek madde eklenmektedir. Anayasa-daki ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zorunlu din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinin dışındaki din eğitim-öğretiminin, Diyanet İşleri Başkanlığınca yönetilmekte olan Kur'an kurslarında yapıla geldiği bilinmektedir. Ancak kanunî dayanağı bulunmayan ve yönetmeliklerle yürütülen bu uygulamanın, ek madde ile yasal düzenlemeye kavuşturulması amaçlanmıştır.

Komisyonumuzca; madde üzerinde değişiklik yapılması yönünde verilen 4 adet önerge, yapılan müzakereler sonucunda oylanarak reddedilmiştir.

Komisyonumuzca; madde metninde esasa dair olmayan ve redaksiyon mahiyetinde olan iki düzeltme uygun görülmüştür. Buna göre madde metnindeki "din dersleri" ibaresi, anayasada ifadesini bulan "din kültürü ve ahlak bilgisi dersleri" şeklinde değiştirilmiş, Millî Eğitim Bakanlığının "denetim ve gözetim" yetkisi de, "gözetim ve denetim" şeklinde düzenlenmiştir.

Anayasada zikredilen ilk ve ortaöğretimdeki din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinin dışındaki din eğitim ve öğretimi olan Kur'an-ı Kerim ve meâlîni öğrenmek, hafızlık yapmak ve dinî bilgiler almak isteyenler ile ilgili düzenlemenin yapılmasıyla da kanundaki boşluk giderilmiş olmaktadır.

Komisyonumuz, yapılan bu görüşmelerden sonra Tasarının çerçeve 1 inci maddesini redaksiyon edilen bu şekliyle oylayarak kabul etmiş; Tasarının başlığını usulüne uygun olarak düzenlemiş; Tasarının yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 nci ve 3 üncü maddelerini de geldiği şekliyle benimsemiştir.

Komisyonumuzca; Tasarının tümü oylanarak kabul edilmiş; Genel Kurulda öncelikle ve ivedilikle görüşülmesine karar verilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun tasviplerine sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Abdurrahman Küçük
Ankara
Sözcü
Ahmet Kabil
Rize
Üye
Nedim Bilgiç
Adıyaman
Üye
Akif Güllü
Amasya
(Yaş haddine muhalif)
Üye
İbrahim Halil Oral
Bitlis

Başkanvekili
Halil Çalık
Kocaeli
Kâtip
Bekir Ongun
Aydın
Üye
Mahmut Göksu
Adıyaman
Üye
Ayşe Gürocağ
Ankara
Üye
İrfan Keleş
Çankırı

Üye
Abdülbaki Erdoğan
Diyarbakır

Üye
Ahat Andican
İstanbul

Üye
Bahri Sipahi
İstanbul

Üye
Güler Arslan
İzmir

Üye
Seydi Karakuş
Kütahya

Üye
Ömer Ertaş
Mardin

Üye
Ayvaz Gökdemir
Erzurum

Üye
Bozkurt Yaşar Öztürk
İstanbul

Üye
Perihan Yılmaz
İstanbul

Üye
Saffet Başaran
İzmir

Üye
Avni Doğan
Kahramanmaraş
(Yaş haddine muhalif)
(Muhalefet şerhim eklidir.)

Üye
Musa Uzunmaya
Samsun
(Muhalefim, şerhim ektedir.)

Üye
Mehmet Çiçek
Yozgat
(Muhalefim)

MUHALEFET ŞERHİMİZ

633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Teşkilât Kanununa Ek 1 madde ilave yapılmasına dair hükümetin komisyona sevk ettiği Kanun Tasarısı toplumsal talebi karşılamadığı, 2 yıldan beri uygulanmakta olan Temel İlköğretim Kanununun meydana getirdiği boşluğu doldurmadığı, Türkiye'nin başta selatin camileri olmak üzere gelecekte birçok mihrabı dolduracak imam, yetmişmiş, sahasında örnek teşkil edecek müezzinlerin eğitim kaynağı olan hafızlık müessesesinin pratikte bu yasayla gerçeleşmeyeceği, 1739 sayılı Temel Öğretim Kanunu çerçevesinde yasal olarak eğitim takvim yılı içerisinde 8 yıllık temel eğitimin dışında bir başka eğitimin pratikte yapılamayacağı endişemizle;

Hem temel eğitimdeki sıkıntıyı giderecek, hem de hafızlık eğitimine temel eğitim ve millî eğitim kanunu çerçevesinde çözüm getirebilecek kanun teklifi önergemizi Komisyon Başkanlığına sunmamıza ve değişik önergeler verilmesine rağmen bir ihtisas komisyonu olan Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda hükümetçe gönderilen tasarrufların noktasına ve virgüllerine dahi dokunulmadan hükümet partisi üyeleri tarafından kabul edilmesini tasarrufların aleyhinde bir çok üyesinin konuşmasına rağmen sonuç itibarıyla kabul istikametinde oy kullanmasını, özellikle yaz Kur'an kurslarının 12 yaşından büyük çocuklar için verilebileceği bu yaşın altındaki çocukların ise kanunla yasak kapsamına alınmasını kabullenmemizin mümkün olmadığını arz ve ifade ederiz.

Avni Doğan
Kahramanmaraş
Milletvekili

Musa Uzunmaya
Samsun
Milletvekili

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUNA BİR MADDE EKLENMESİNE DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. — 22.6.1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 3. — İlk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zorunlu din dersleri dışında, Kur'an-ı Kerim ve mealini öğrenmek, hafızlık yapmak ve dinî bilgiler almak isteyenler için, Diyanet İşleri Başkanlığınca Kur'an kursları açılır. Bu kurslardaki din eğitim ve öğretimi kişilerin kendi isteğine, küçüklerin de kanunî temsilcilerinin talebine bağlıdır. Ayrıca ilköğretimi 5 inci sınıfını bitirenler için tatillerde ve Millî Eğitim Bakanlığının denetim ve gözetiminde yaz Kur'an kursları açılır.

Kur'an kurslarının açılış, eğitim-öğretim ve denetimleri ile bu kurslarda okuyan öğrencilerin barındığı yurt veya pansiyonların açılış ve çalışmalarına dair hususlar yönetmelikle düzenlenir.”

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUNA BİR EK MADDE EKLENMESİNE DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. — 22.6.1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 3. — İlk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zorunlu din kültürü ve ahlâk bilgisi dersleri dışında, Kur'an-ı Kerim ve mealini öğrenmek, hafızlık yapmak ve dinî bilgiler almak isteyenler için, Diyanet İşleri Başkanlığınca Kur'an kursları açılır. Bu kurslardaki din eğitim ve öğretimi kişilerin kendi isteğine, küçüklerin de kanunî temsilcilerinin talebine bağlıdır. Ayrıca ilköğretimin 5 inci sınıfını bitirenler için tatillerde ve Millî Eğitim Bakanlığının gözetim ve denetiminde yaz Kur'an kursları açılır.

Kur'an kurslarının açılış, eğitim-öğretim ve denetimleri ile bu kurslarda okuyan öğrencilerin barındığı yurt veya pansiyonların açılış ve çalışmalarına dair hususlar yönetmelikle düzenlenir.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Bülent Ecevit
Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

D. Bahçeli

Devlet Bakanı

H. Uluğbay

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. S. Gürel

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

H. Gemici

Devlet Bakanı

F. Ünlü

Millî Savunma Bakanı

S. Çakmakoğlu

Maliye Bakanı

S. Oral

Sağlık Bakanı

Doç. Dr. O. Durmuş

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Y. Okuyan

Kültür Bakanı

M. İ. Talay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. H. Özkan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. T. Toskay

Devlet Bakanı

S. Somuncuoğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. R. Mirzaoğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. Üşenmez

Devlet Bakanı

Prof. Dr. A. Çay

İçişleri Bakanı

S. Tantan

Millî Eğitim Bakanı V.

H. Gemici

Ulaştırma Bakanı

Prof. Dr. E. Öksüz

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. K. Tanrikulu

Turizm Bakanı

E. Muncu

Çevre Bakanı

F. Aytekin

Devlet Bakanı

M. Keçeciler

Devlet Bakanı

Y. Yalova

Devlet Bakanı

R. K. Yücelen

Devlet Bakanı

E. S. Gaydalı

Devlet Bakanı

M. A. İrtemiş

Adalet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Dışişleri Bakanı

İ. Cem

Bayındırlık ve İskân Bakanı

K. Aydın

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

Prof. Dr. H. Y. Gökalp

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

M. C. Ersümer

Orman Bakanı

Prof. Dr. N. Çağan

